

ЦЕНТРАЛНА НАР. БИБЛИОТЕКА
ДУРДЕ ЦРНОЈЕВИЋ
ЦЕТИЊЕ
ЦРНА ГОРА

Бр.

1170845

НАУЧНА
БИБЛИОТЕКА
ЦРНА ГОРА DURDE
ЦРНОЈЕВИЋ

Radivoje Lola Đukić

OGLEDALO GRAĐANINA POKORNOG

Radivoje Lola Đukić

**OGLEDALO
GRAĐANINA
POKORNOG**

ID=03350032

BIBLIOTEKA
Posebna izdanja

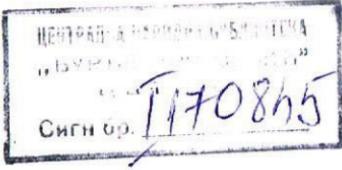
ZA IZDAVAČE
Čedo Drašković
Novak Vukčević

UREDNIK
Čedo Drašković

IZDAVAČI
NACIONALNA
BIBLIOTEKA
CENTRALNA BIBLIOTEKA
"ĐURĐE CRNOJEVIĆ" - CETINJE
CRNOJEVIĆ

KULTURNO-PROSVJETNA ZAJEDNICA
PODGORICE

11.03.2011.

Radivoje Lola Đukić

OGLEDALO GRAĐANINA POKORNOG

komedije

Priredila Jelena Đukić

Cetinje - Podgorica, 2000

Ova knjiga scenarija serije "Ogledalo građanina Pokornog" izlazi iz štampe na petu godišnjicu smrti Radivoja Lole Đukića.

Danas je nemoguće da se knjiga pojavi bez velike pomoći ljudi sa razumevanjem. Ja tu pomoć želim da zahvalim: kolektivu *Saatchi & Saatchi*, gospodinu Dragomu Sakiju, Dejanu Milojeviću i pre svih gospodi Miri Pejović, koja je sa mnogo ljubavi poklonila i svoje vreme i svoju energiju.

Zahvaljujem Kulturno prosvetnoj zajednici Podgorice, gospodinu Novaku Vukčeviću, Centralnoj narodnoj biblioteci Crne Gore sa Cetinja i gospodinu Čedomiru Draškoviću što brinu o uspomeni na Radivoja Lolu Đukića.

Možda u normalnim vremenima to ne bi bilo ništa neobično ali u ovo iščašeno vreme to je izuzetan izraz ljubavi i poštovanja i ja sam na tome zahvalna.

Jelena Đukić
Aprila 2000. u Beogradu

Fenomen: Radivoje Lola Đukić
JEDAN ČOVEK ZABAVLJA CELU ZEMLJU...

Jedan čovek zabavlja Jugoslaviju.

Žestoko je zabavlja već pet godina, u uzastopnim serijama, u rafalima smeħħaj "burguma i dramaturgijama", starim i novim štosovima, tajnim kanalima, servisnim stanicama, muzejima voštanih figura, ogledalima u kojima ogleda svoje pokorne ljude, u kojima se ogleda sam.

Radivoje-Lola Đukić, sam po kapacitetu ravan velikoj fabrici zabave proizvođač popularnosti bez preanca i presedana, majstor brzine i efikasnosti, veliki bog malog ekrana za široke mase. U naknadu za to izdašno je placen grdnjama novinara, prezriom "elite" i obožavanjem "puka". Pa i to obožavanje je neuporedivo više upućeno ličnostima koje on stvara, no njihovom tvorcu.

Radivoje-Lola Đukić je promenio kalendar navika i zabavljanja ove zemlje. Žale se bioskopdžije, pozorištanci u unutrašnjosti, žale se kafedžije: subota veče nije više "najbolji dan". Nekoliko miliona

Jugoslovena seli se u subotu uveče u pravoj seobi komšijskih naroda pred televizijske ekrane i čeka Miju ili Čkalju, svejedno, oni se menjaju, ruka koja ih vodi je ista. Sećam se kad sam prošle zime sa jednom grupom scenarista bio zavejan na Kosmaju pod dubokim smetovima Šumadije. Tri dana niko nije dolazio do hotela ni izlazio iz njega. A onda, odjednom, u subotu uveče, počeli su da pristižu i da otresaju šubare i marame ("veliki sneg odraslon čoveku do raskriži od čakšira") milicioneri iz susedne stanice, lugari, seoski momci, lovočuvari, čak i poneka snaša. Onda, raskravljeni i mokri, smejali su se sa beskrajnim poverenjem unapred i svemu. Jedna od najmodernijih naših institucija, beogradska televizija, smrdela je danima na naš prastari pravoslavni rasol kada je čuvar muzeja voštanih figura zamolio gledaoce da mu pomognu da izleći mamurluk. Danas je Ljuba Tadić posle par emisija "Ogledala" popularniji kao Amazonac, nego što je to ikada bio za petnaest godina svoje sjajne pozorišne karijere. Apsolutno cela Jugoslavije (i Slovenija čak) ponavlja "štose" Đukićevih emisija i govori njihovim rečnikom.

Jedan realitet popularnosti bez presedana i neshvatljivih razmara, kojeg ne možemo zaobići prostim sleganjem ramena i prezrivom rečenicom o šudu i kiću, koja rečenica pretenciozna da sve objašnjava ne objašnjava ništa. Jer kako je onda i zašto jednu drugu sličnu emisiju, pripremanu mesecima i od cele grupe ljudi, sa istim glumcima, kako je onda nju oduvala "promaja" za čas, bez traga i glasa. Kako to da more drugih veselih večeri i zabavnih priredbi ne mogu da se približe ni pragu popularnosti Đukićevih emisija. Ne, nećemo tako lako izaći na kraj sa Lolom Đukićem. Valja tom fenomenu pogledati pravo u oči i potražiti

drukčiji aršin za njegovu meru.

Da se razumemo odmah i precizno: ovo što pišem nije literarna kritika Đukićevih humorističkih predstava. Ni sociološki zahvat u problem našeg zavičajnog smejanja. Ovaj članak hoće da bude samo jedan otvoren pogled, pogled bez predubedjenja i predrasuda na jedan prisutan i nezaobilazan fenomen.

Oduvek me je nervirao, i što dalje sve više, licemerni strah i odatle prezir prema svemu što nije "najumetnost". Otkuda u našem društvu koje je izmislilo samoupravljanje, otkud u našem mentalitetu koji je tako otvoren i komunikativan, toliko prisan i srdačan, otkud u našoj umetnosti koja je od Vuka još zaokrenuta ka prostom i jednostavnom, otkuda ta i tolika lažna pretencioznost, ta snobovska isključivost, aristokratoidnost, ta neiksrenost, čija je najčešća manifestacija da radije tvrdimo da volimo nešto što ne volimo (često i ne razumemo), no da poznamo bilo kakvu vrednost onome što nas istinski zabavlja. Kako to da smo skoro neizlečivo izmešali babe i žabe pa istim aršinom hoćemo da merimo vrhunce naše umetnosti i dnevne zabavne potrebe jednog društva. Otkud to...

Ali vratimo se Loli Đukiću i - činjenicama. Četiri televizijske serije: "Servisna stanica", "Na tajnom kanalu", "Muzej voštanih figura", "Ogledalo građanina Pokornog" i dva filma, "Nema malih bogova" i "Sreća u torbi" sačinjavaju njegov užurbani opus. Apsolutno vladanje tehnikom malog ekrana i čitav niz inovacija: dupli planovi, udvojene ličnosti, nemci, ubrzani film, menjanje dimenzija u prostoru i šta sve još ne, uneo je Đukić u našu televiziju. Pri tom danas se normalna televizijska drama kod nas priprema na gotov tekst više od mesec dana. Radivoje Lola Đukić svoju komediju o

Pokornom napiše, izrežira, snimi i emituje za sedam dana, iz nedelje u nedelju. Tu bi mogla da počne jedna priča o efikasnosti i operativnosti, tako retkim biljkama ovog našeg tla. Ostanimo kod prostih činjenica na koje se nadovezuje kapitalna: najveći mogući auditorijum (može li se reći vizuelorijum) Jugoslovena koje je iko ikada okupio.

Kako to, zašto?

Recimo odmah: literarna vrednost većine Đukićevih tekstova nije ni od trajne, nije ni od najbolje građe. Tu sve vrvi od prizemnog vica prve transmisije, od jednostavnog i predvidljivog gega, od sumnjivog ukusa i pličaka naivnosti. Tekst je gotovo uvek na površini i bez dubljeg reljefa, udvarački i udvorički prema slušaocima i opštim pojmovima, u brutalnoj i tvrdoj ironiji itd, itd. Samo to bi, veren sam, pre bili argumenti za neprodornoščnost ovih tekstova, nego osnova njihovog uspeha. Jer gotovo ceta naša komediografska umetnost od Nušića načavamo, najveći deo humorističkih tekstova i gotovo sva naša zabavna literatura od iste su grade i od neuporedivo manjeg efekta.

Ima tu nešto drugo. Šta?

Omiljena reč naših dana "kliker" nije dovoljna. Radivoje Lola Đukić nesumnjivo ima i kliker, ali i nešto mnogo čvršće - ima šraf. Pogledajte njegove emisije. Uvek je tu dramaturški i sociološki pronaden "šraf" da stegne seriju u celinu, pronade motor da je pokrene i iznad svega pronađen medijum da je ambijentira. Servisna stanica, taj han kraj puta savremenog sveta, to odmorište i stanište modernih nomada - kako dobro i precizno iznađen medijum za jednu seriju. Svašta tu može da se desi. Parodija tajne komšijske televizije, raj za ogovaranja i egzibicionizam malih egzistencija.

Muzej voštanih figura naših domaćih mana i preteranosti - u tek očvrsli vosak dana koji protiču za trenutak uhvatiti grimasu naše grotesknosti. Dvostruko ogledalo građanina Pokornog u kome se patrijarhalni šiċardžijski savet pretvara u krivine problema naših dana. Svaki put je tu - i nepogrešivo - odličan dramaturški šraf i inventivna ambijentacija. To je prva tajna.

Druga je nešto komplikovanija: Đukićev humoristički rukopis je u osnovi staromodan, inspirisan posredno, a često baš i doslovno, srpskim humorom koji je već davno kreirao i fiksirao Nušić. Zasnovan neretko na klišetiranom obrascu i obrtu, ulično i kafanski intoniran. Ali Đukić je umeo da taj humor poveže ličnostima, ambijentima i problemima sa aktuelnošću naših dana. Tako je dobio dvostruku privlačnost za našeg prosečnog slušaoca: nešto što je poznato i prisno govore Loline ličnosti u jakom osvjetljenju aktuelnosti. Recept jednog kompromisa znalački značio je kutlačom komunikativnosti.

Treća tajna je možda najznačajnija i odnekud dosada neprimećena: Đukić ima izraziti dar za kompoziciju i konstrukciju, možda malo šturi, ali zato lišen osnovne mane naše pretencioznosti - lišen konfuznosti.

I najzad četvrta tajna: izuzetan smisao da se sa nekoliko poteza izgradi ličnost. Pitajte dečake sa naših ulica, isporvate vam kao iz topa imena desetine ličnosti Đukićevih emisija. Ma koliko te ličnosti bili brzi krokii, ma koliko neki od njih hodali na štulama klišea, svi oni odreda imaju čudesnu osobinu da ih ljudi primaju i pamte.

Strpajmo sad sve to zajedno i bacimo u rediteljsku torbu Lole Đukića: dramaturški šraf izvrsnog ambijen-

ta, aktuelnost prisno povezana sa naviklim humorom, čvrste i dobre skele konstrukcije i more živih figura, sve to posluženo na domaćim tanjirima i servirano od dva najveća komičara naše zemlje, Mije Aleksića i Miodraga Petrovića i više nam neće biti toliko čudno zašto to jelo toliko prija Jugoslovenima naših dana.

Ostaje pri tom činjenica i ja je ponavljam: u svoje kalupe Đukić ne sipa uvek probrani materijal, mnogo je tu toga što je jeftina dinduva i lažni praporac, ali to ipak i te kako svetluca i zvecka i neodoljivo goni na smeh milione naših sunarodnika.

Taj visoki bledi čovek, lepog duguljastog lice i malo ukočen u stavu, najbrži, najprofesionalniji režiser našeg malog ekrana nije ~~zaslužio~~ da ga naša javna reč kao sve donedavno zasipa ~~prezirom~~ i animozitetom. Pre mu je valjalo pomoći da ~~okružen~~ pažnjom i priznanjem pokuša da svoje zaista retke sposobnosti i efikasnost podupre vrsnijom literaturom. U besomučnoj trci u kojoj radi, a prepostavljam da to čini pomalo i iz prkosa i da dokaže i na "čik" možda i ne može sve to skupa da drugačije izgleda. A ako se zaustavi, predahne i staloži, možda to više neće biti ovaj isti Radivoje Lola Đukić. Brz i površan, ali nezamenljiv.

Ne znam.

U svakom slučaju, on je jedan od fenomena naših dana.

Borislav Mihajlović
(*"Politika"*, 5.IV 1964.)

Radivoje-Lola Đukić

OGLEDALO GRAĐANINA POKORNOG

Napred kroz političku ekonomiju

Rado ide Srbin u vojнике
Lepa reč i gvozdena vrata otvara
Cule! Kako to zvuči gorko

Ova priča nema ni naslova, ni početak ni kraj
Ko ima - daće mu se
Čovek bez imena
Čovek se odlikuje radom i alergijom
Hvala na radu građanine

NACIONALNA
MUSEJ
CRNE GORE ĐURĐE
CRNOJEVIĆ

Prva priča o uletu Pokornog

Detinjstvo

Za radnim stolom sedi autor. Njegov tekst je izmišljen.

AUTOR: Kod nas na Televiziji postala je navika da se pre emitovanja drame ili filma pojavi neko autoritativno lice koje će da vama, dragi gledaoci, unapred objasni o čemu se radi u emisiji, da vam skrene pažnju da li treba da se misaono naprežete pri gledanju ili možete na minuti da pijete kafu... Pošto se to radi samo pred značajne emisije i ja sam rešio da se lično pojavim kako bih bar na taj način povećao značaj svoje serije... Ovih deset emisija koje ćete gledati pod zajedničkim naslovom "Ogledalo gradjanina Pokornog", predstaviće vam epizode iz života jednog našeg običnog i izmišljenog gradjanina od njegovog detinjstva do starosti... Podvlačim ovo - izmišljeni gradjanin jer to prezime Pokorni sam uzeo sasvim slučajno i stvarno nema nikakve veze sa nekim građaninom koji se možda tako preziva... Koliko je ta ličnost izmišljena, neka vas uveri i ovaj podatak: on se rodio 1964. godine, živeće 1964. godine i otićiće u penziju 1964. godine. Sve epizode

iz života tog izmišljenog građanina Pokornog dešavaju se sada... A priznacete, da je to u životu nemoguće i da niko živi nije postigao toliki stepen savremenosti. Inače, zbog tog prezimena, jedan prijatelj mi je značajno rekao:

- To si sigurno uzeo namerno, iz satiričnih razloga...

Drugi prijatelj je imao drugi zaključak. Kaže:

- Uzeo si strano prezime da pokažeš kako je taj građanin poreklom stranac, pošto kod nas Pokornih nema.

Međutim, to su sve nagadanja. Uzeo sam to prezime sasvim slučajno, jer je lepo zvučalo, i jer mi se učinilo da nešto znači, a ova serija emisija nema nikakvih ambicija da se zove recimo: *serija* dramskih parabola... ili satirične komedije na jednu temu... Ne, to su obične sale... *Centar* treba da ih shvatite...

Ako vam se učini da neke stvari tu, unutra, liče na nekog ili nešto - varate se - sve je izmišljeno... Sve je moja konstrukcija.

Gledajte kako se to radi... Građanine Pokorni ... (*po ekranu počnu da skaču sa svih strana slike Pokornog*) Nisam zvao sve vas... Jednog pokornog zovem... Cule Pokorni... (*sve se slike sliju u Mijimu glavu koja king kamerom stoji u ugлу kadra*)

CULE: Izvolite, druže autore.

AUTOR: Očekuju vas... Vi ste na redu.

CULE: Samo vi slobodno pričajte, ja znam ko je stariji, pa mogu i da popričekam.

AUTOR: Bez zajedljivosti, Pokorni. To vam ne ide uz karakter... Možete biti zajedljivi samo kad ja

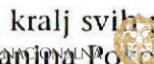
CULE: ne čujem!

CULE: Tačno...

AUTOR: Počnite!

CULE: Tuš! Serija počinje!!!

Ide špica. Pokorni peva na ariju "Kralj pajaca" sledeći tekst:

Kad sam bio sasvim mali
roditelji su mi ogledalo dali
nisam još znao tada
kakvu tajnu krije ogledalo staro.
Ja u njemu tražih sebe
al ne videh sebe nego pretke svoje
videh ljude, ljude čudne
ko pajaci kako prolaze kroz svet.
Tek na kraju spazih sebe
svoj videh lik
i tad shvatih da to nije igra bila
i da kralj, kralj svih pajaca
beše gradanima
Šarlatan taj stari
Šarlatan taj stari, to moje ogledalo staro
ohoj!
Šarlatan taj laže,
Šarlatan taj laže,
tek sada vidim svu laž!

Za vreme špice, kroz ogledalo se predstavljaju glumci.

ZATAMNJENJE

OTAMNJENJE

U sobi Pokornog. On je star. Sed... penzioner. U nastupu besa pokušava da štapom razbije ogledalo, ali ga u tome sprečavaju Žena i Medenjak. Naravno, i oni su stari.

CULE: (Guseći se od besa) E, razbiću ga! Razbiću ga tako da ne ostane ni parče tog prokletog

ogledala!

ŽENA: (Zadržavajući ga) Ne budi lud! Tako lepo stilsko ogledalo!

CULE: Pusti me!

ŽENA: Ako ti ne treba, pokloni ga sinu.

CULE: Taman posla, da i njemu zagorča život.
(Ponovo poleti na ogledalo) Hoću da razlupam i njega i sve te proklete Pokorne što se kriju u tom ramu!

MEDENJAK: (Ženi) Poludeo je! Pozovite lekara! Cule, smiri se!

CULE: Ćuti! Neću da me zovete Cule! Neću više da budem Cule Pokorni! Odričem se! Hoću da menjam prezime! Neka bude na IĆ, na VIĆ, LIĆ, na AJN, ŠTAJN, MAJN, ZAJN, svejedno... Samo Pokorni više neću da budem (*strapaju ga u fotelju*)... Ne priznajem pretke, ne priznajem ogledalo, ne priznajem ni tebe, ni tebe, nista ne priznajem!

PROVINCIAL
BIBLIOTeka
CRNE GORE ĐURĐE
Ulazi Amazonac. Vrlo superioran Ćutljiv. Skida šešir i mantil, govoreći mirno:

AMAZONAC: Neverovatno... Cule nam se razgorapadio.

CULE: Ni tebe ne priznajem! Pedeset godina, ti Amazonac... pardon, druže Amazonac!... Sediš meni ovde (*lupi se po temenu*). Popeo si mi se kad smo bili deca i ne silaziš!

AMAZONAC: Pazi, ti Pokorni, šta govorиш?

CULE: A, nema više toga! Umro je Cule Pokorni! Penzionisan, otpisan i ne mora više da sluša... (Medenjaku) A šta me ti gledaš, Medeni? I ti me daviš od detinjstva.

MEDENJAK: Zar ja? Zar meni to, Cule?!

CULE: (Odjednom skoči i potrči ka ogledalu) Razbiću ga!

Svi se bace za njim i vrate ga u fotelju

AMAZONAC: Sedi mirno, budalo. Poludeo si. Šta ti smeta ogledalo?

CULE: (Odjednom, tiko, misteriozno) To je... čarobno ogledalo! Rdavo ogledalo!

Svi se zgleđaju, pokazujući jedan drugom očima da je Cule malo pomerio.

... Iz njega su mi se celog života javljali moji preci... Pokorni... savetovali su me kako da živim, šta da radim... i sve je bilo naopako. Moj pradeda, viši savetnik Pokorni, baba Persa Pokorna, babin ujak, administrator Paja Pokorni, svi su me učili: Cule, da se uspe u životu, treba raditi ovo, treba raditi ono... Cule, budi pravi potomak porodice Pokorni, pa ćeš daleko doterati... Mislili su (zaplače se) da se fišta od njihovog vremena nije promenilo! A počelo je kad sam imao 14 godina...

Muzika. Prelazak u neoštrinu. Preko slike Culeta, kao dečaka, natpis: "Prva priča Culeta Pokornog - Detinjstvo". Kad nestane titla, ostane još slika, dok traje njegovo tumačenje off.

CULE: Bio sam zgodan dečko... Nisam se isticao nekom naročitom inteligencijom... Ali bio sam napredan... Mislim - u fizičkom smislu.

Pretapanje na trpezariju po kojoj kamera švenkuje.

... Stanovali smo, naravno, u ovoj istoj kući.. nasleđenoj. Običan stan, običnih

građana.

Kamera švenkom dođe do dede, koji krišom sa kredenca krade slatko i jede. On je već senilan starčić, skoro podet-injio.

... Moj deda, Steva Pokorni, bivši činovnik, bivše glavne kontrole, bivše pamćenje ga je služilo samo... za bivše stvari.

Deda čuje vrata i hitro ostavlja slatko, punih usta. Nailazi Otac, koji je, po običaju, pri piću.

... Moj otac, Žika Pokorni, tadašnji službenik, tadašnje inspekcije, u tadašnje vreme, voleo je mnogo tadašnje piće.

On je otvorio servan i izvadio flašu sa rakijom ali tek što je nagao, Majka mu je uzela, pljesnula ga, i ostavila je.

... Moja majka, ona naravno, nije iz porodice Pokornih. U kući je tišina, da bih ja, jedinac mogog oca na miru da učim.

Prelazimo u malu sobu Čileta Pokornog. On kao dečak sedi za stolom. Ispred njega knjiga. Osvrće se jer čuje vrata koja se lagano otvaraju. Na njima se pojavi Majčino lice.

CULE: (Glasno, praveći se da uči). I ovaj kamen zemlje Srbije, što preteć nebu dere kroz oblak, sumornog čela, mračnim borama...

Kad vidi da je Majka ponovo zatvorila vrata on joj se isplazi i sa kolena dohvati tranzistor i prinese ga uvetu. Čuje se tiko tvist. On počinje da ga pevuši i sklanja ispred sebe knjigu. Ispod nje je slika neke gerle, dobro razgoličene, King kamerom oživimo "gerlu" i ona počne da igra ispred njega na stolu. Klinac uživa, zanosi se, pevušeci joj u ritmu. Čuje se ponovo škripa vrata i on "gerlu" poklopi knjigom i žurno sklanja tranzistor. Ponovo deklamuje.

I ovaj kamen zemlje Srbije
što preteć suncu, dere se kroz oblak...

Ulaze svečano, Otac, Majka i Deda.

MAJKA: Cule, dosta si učio.

OTAC: Sine, srećan ti 14-ti rođendan. (*Pruža mu knjigu*) Pročitaj ovu knjigu, Poučna stvar... Uopšte... želim ti da dobro učiš.

CULE: Uh, čale, ala si našao šta da mi poželiš.

MAJKA: Kako to ocu - čale?!

CULE: A što mi želi da učim?! Kao da mi je malo bubanja ovako?... Što mi ne poželi da nešto postanem bez knjige?!

OTAC: Ti nisi više dete.

CULE: Znam! I čika Mića mi juče kaže: Ala si porastao! Veći si konj od tate.

OTAC: (*Zamahne da ga udari*) Sram te bilo!

MAJKA: Ne tuci mi dete! BIBLIOTEKA NARODNE CRNOJEVIĆ Ne razume on još - mali je!

OTAC: Eto ti, omladine! Narodna biblioteka Črna Gora, Podgorica Ne poštujte! Ni oca ne poštujte!

Izleti.

MAJKA: (*Požuri za njim*) E, nećeš flašu!

DEDA: (*Sve vreme drži ogledalo i drži se vrlo ozbiljno*) Što beže! Je li uzbuna?

CULE: Kakva uzbuna, deda.

DEDA: Avioni! Ovo im je vreme kad lete!

CULE: Samo malo si pobrkao, deda. Za 20 godina.

DEDA: Zar imaš već toliko? A izgledaš mladi.

CULE: U redu deda, nema veze! Ne umaraj tabane, nego daj poklon i idi lezi!

DEDA: Ne cimaj to ogledalo! To je porodična uspomena... Već 200 godina se u njemu Pokorni ogledaju. Gledaj se u njemu i save-tuj se sa sobom... Sopstveni savet je naj-

pametniji. Tako sam ja radio i uvek sam ostao mudar i svež duhom. Odoh ja da nešto jedem! (*Odlazi*)

CULE: (Off - *dok muzika ponovo počne i dok on ne namesti ogledalo na zid*). Tako sam dobio to prokletlo ogledalo... U početku mi se dopalo jer sam mogao da gledam sebe, a čovek, naročito u mlađim godinama, misli da ne postoji ništa lepše ni interesantnije nego što je on sam. Pogled na sopstvenu njušku me je očarao.

Za to vreme Cule se ogleda, doteruje, pravi grimase uživajući u sebi.

CULE: (*Glasno u ogledalo*) Cule, baš si Džek... Danas pozovi Olgicu da gleda "Šaputanje na jastuku"...

On se odvoji od ogledala i kreće kroz sobu kao balavi "zavodnik" uživajući u zamišljenoj sceni... Izvoli u troleibus... Hoćeš da brat kupi semenke ili kikiriki...
U tom trenutku se začuje glas višeg Savetnika Pokornog, igra isti glumac, uz muzički akcenat.

SAVETNIK: Cule, Cule...

Cule se okreće kao zatečen, tražeći ko ga zove.

... Cule, tu sam... u ogledalu... dodji...

Cule prilazi. U ogledalu je lik Savetnika Pokornog u odelu oko 1900. godine, sa bakembardima.

CULE: Ko si ti?

SAVETNIK: Ja sam tvoj pradeda, viši savetnik Pokorni.

CULE: E, mnogo si blesav, čile, kao da neko veruje u duhove.

SAVETNIK: Ne budi bezobrazan, balavče! Ja nisam duh,

ja sam tvoj predak. U svakom čoveku žive njegovi preci, njihovi običaji, navike... To je nasleđe... Čovek bez toga ne može.

CULE: Ali, zašto si se zavukao u ogledalo?

SAVETNIK: Svakom čoveku se javljaju preci na neki način. Mi, Pokorni, javljaćemo se tebi kroz ogledalo. Učićemo te kako da živiš i šta da radiš da bi uspeo u životu... Mi, Pokorni, smo uvek dobro prolazili.

CULE: Jao, deda, kad bi mogao, nekako, da dobro prođem iz matematike.

SAVETNIK: Proći ćeš! Zapamti: važno je, pre svega, da te zapaze... da svi kažu: ono je Cule Pokorni. Pst! Neko ide!

Slika se muti. Ulaze Medenjak i Amazonac. Ulaze bučno. Medenjak, debeli mamin sin stalno se sapliće. Tako će kroz ceo život. Amazonac, čutljivi klipan. Zato svi misle da je pametan.

MEDENJAK: Ti misliš, ako je tvoj rodendan, škola ne radi.

AMAZONAC: On, iako ne dođe u školu - niko neće primetiti.

CULE: Uh, uh! Ala se uobrazio otkad je sekretar razreda...

AMAZONAC: Imam i zašto - brat je figura... A vidi glava - ko Džon Vejn.

MEDENJAK: I Olgica je počela da trza na njega.

CULE: Olgica! Ko kaže?

MEDENJAK: On kaže.

CULE: (Preteći) Amazonac, da zovnem hitnu pomoć!?

AMAZONAC: Vidi kulova.

CULE: Ne diraj Olgicu.

AMAZONAC: Ne primećuje ona tebe, frajeru. Cure vole

džekove... A ko si ti, Cule! Cule Pokorni!

*On ga čvrkne u glavu i sa torbama odlaze u školu.
Preapanje na učionicu. Galama pred početak časa.*

DULE: (*Penje se na podijum*) Drugovi, predlažem da opomenemo sekretara razredne zajednice. Zakazao je sastanak pre početka nastave, a nema ga.

ZOKI: (*Skače do njega*) Da ga smenimo i da držimo sami.

Ulaze Amazonac, Cule i Medeni.

AMAZONAC: Koga to da smeniš?

CULE: Zakanili smo jer je meni danas rodendan.

AMAZONAC: Ne ulizuj se! Mene niko ne mora da brani.

DANA: Cule, praviš li žur?

CULE: Posle škole... Olgice, hoćeš da dodeš, ili da idemo u Nacionalnu biblioteku?

OLGICA: (*Prezivyoj*) Zahvaljujem sam.

AMAZONAC: Tišina! Otvaram sastanak razredne zajednice.

CULE: Što - i ja predstavljam?

OLGICA: Šta predstavljaš?

CULE: Umem da predstavljam kretena. Gledaj (*Bekelji se i pravi glupo lice*).

OLGICA: Ala si glup. Mislim - nisi ni najbolji đak, ni najgori đak, ni najjači, ni najslabiji. Jednostavno, nisi ništa. Ne bi smeо, recimo, profesoru matematike da kažeš da ga zovemo Koka Zrika ili da mu udariš šamar.

CULE: Nisam lud - da me najure iz škole. A to ne sme ni Amazonac.

OLGICA: On ne mora - on je već nešto.

CULE: Pa jest... Stalno čuti i buljaví se, pa misliš da

je pametan (*Uvredjeno odlazi i seda do Medenjaka*)

AMAZONAC: Ima li neko predlog za II tačku?

ANA: Imam ja: predlažem da mi, najbolji učenici... (*Svi viču uuu...*)

DULE: Kad je reč o disciplini, hteo bih da kritikujem sekretara.

ZOKI: Ja sam predlagao da Dule bude sekretar, a ne Amazonac.

AMAZONAC: A, ha... lične stvari? Razmisliću ja o vama dvojici... (*Žagor*)

CULE: (*Medenjaku*) Medeni, imaš li rajsadlu?

MEDENJAK: Za crtež? Imam.

CULE: Nije za crtež... Videćete, i ona i svi vi, ko je Cule Pokorni.

MEDENJAK: Šta, šta? Šta ćemo da vidimo?

CULE: Podmetnuću rajsadlu Koka-Zriki.

MEDENJAK: Matematičaru?

CULE: Matematičaru? Kao da ja ne umem da se istaknem. Ko to směj Jos da uradi. Ajde kaži.

MEDENJAK: Nemoj biti lud, Cule. Isteraće te!

CULE: Niko neće da zna - samo ti i Olgica. Neka vidi ko je hrabar.

MEDENJAK: (*Plaćno*) Nemoj, molim te. Bojim se.

CULE: Jel nećeš da me odaš?

MEDENJAK: Ja neću, majke mi. Jedino ako me budu tukli.

CULE: Daj rajsadlu.

MEDENJAK: Nemoj, Cule. Pusti Olgicu. Ustupiću ti Danu. Ona trza na mene.

CULE: Rešeno je. Ako treba neka poginem... ali će se bar pročitati u školi: Cule Pokorni je jedini bio junak (*Skoro se zaplače*).

II ĐAK: Na mesta, dolazi Koka Zrika.

MATEMATIČAR: Zdravo! Sedite!

MEDENJAK: Cule, onesvestiću se!

CULE: Ako me otkriju, kaži Olgici da je to zbog nje.

MEDENJAK: Jao, sad će da sedne.

Matematičar polazi za katedru ali tek što hoće da sedne ponovo ustane jer ulaze Direktor i Načelnik. Đaci ustaju.

DIREKTOR: Kolega, izvinite...

MATEMATIČAR: Ništa, ništa, druže direktore.

DIREKTOR: Deco, sedite. Ovaj drug je načelnik Saveta za školstvo. Došao je da obide našu školu, pa je htio da porazgovara i sa vama. (*Pokaže mu stolicu*). Izvolite.

Kad načelnik podje ka stolici, Cule skoči kao oparen i vrusne.

CULE: Ne!

Svi se zapanjeno okrenu prema njemu i on da se "izvadi" nastavi u istom tonu, derući se recituje.

CULE: "Nemoj mi prati, hoću iz daleka
da gledam i volim tvoja oka dva
jer sreća je lepa samo dok se čeka
dok od sebe samo nagoveštaj da..."

Na kraju govori sve tiše i potpuno izgubljeno.

DIREKTOR: (*Matematičaru*) Šta je ovo?

CULE: To je od Desanke Maksimović.

DIREKTOR: Je li on od onih... zaostalih?

MATEMATIČAR: Nije. Inače je normalan.

NAČELNIK: Možda je dečko htio da se istakne (*Prilazi Pokornom*). Kako se zoveš?

CULE: Pokorni... Pokorni, druže Načelnice. (*Pokazuje na klupu*). Izvolite, sedite.

NAČELNIK: Hvala... ti si lepo vaspitan dečko.

Polazi nazad i stane kod Direktora i Matematičara.

... Ja volim omladince koji žele da se u nečem istaknu. Još su stari Grci razvijali ambiciju kod đaka. Stvarno, deco, zna li neko kako se na grčkom kaže čovek?

AMAZONAC: (*Digne ruku*) Čovek se na grčkom kaže Grk.

NAČELNIK: Nije, nije... Ali to vi ne morate da znate. Ja sam samo to usput pitao da bih vam objasnio neke ljudske osobine koje se nazivaju po grčkom. Nego, kolega, održite vi predavanje a ja ću kasnije.

MATEMATIČAR: Danas ću vam objasniti jednu vrlo interesantnu oblast... Ne zveraj levo desno Pokorni, nego slušaj... Vrlo interesantnu oblast...

Načelnik je prišao stolici i taman da sedne.

CULE: (Vrisne) Druže Načelniče (ovaj zastane) mogu li da izidem. Ne mogu više da izdržim.

NAČELNIK: Šta se to mene tiče! Pitajte profesora.

Naglo sedne i istog časa skoči uz strašan vrisak.

ZATAMNJENJE

OTAMNJENJE

Trpezarija Pokornih. Cule sav usplahiren ulazi.

OTAC: Cule, kako je bilo u školi?

CULE: Fino, tata. Otkazani časovi.

OTAC: Zbog čega? Hajde pričaj! Deca treba sve da pričaju roditeljima! Razumevanje generacija.

CULE: Ili kontrola.

OTAC: Kad ja kažem, glupane, da je razumevanje, onda je razumevanje.

MAJKA: Pusti dete, znaš da ima žur. Kad ti dolaze

drugovi, sunce mamino.

CULE: Ko zna ko će sve da dode. (*Naiđe na Dedu*).

DEDA: Stoj! Ko ide?

CULE: Ama, pusti me deda! Da znaš kakva je uzbuna?

DEDA: Uzbuna? Eto, ja stalno govorim, a niko mi ne veruje. Sad im je vreme. Ali ja se ne bojim - slabi su oni.

Cule ode u svoju sobu i odjednom žurno zaključa vrata i priđe ogledalu.

CULE: (*Kucne u staklo*) Ej... deda... deda... Pojavi se... Kad treba da me učiš da se istaknem, viriš odatle. A kad zagusti, praviš se lud. Deda! (*Polazi ka stolu*). Možda to treba protljati kao onu Aladinovu lampu.

Vraća se do ogledala. Na ogledalu slika Savetnika.

SAVETNIK: Šta hoćeš sine?

CULE: Jao, deda, šta da radim - podmetnuo sam rajsadlu profesoru matematike?!

SAVETNIK: (*Počne da se smeje*) Profesoru? Ala je to smešno. A zašto si mu podmetnuo?

CULE: Da se istaknem!

SAVETNIK: (*Smejući se*) A profesorčić se, a?

CULE: Nije on seo, nego načelnik za školstvo.

SAVETNIK: (*Naglo se uozbilji*) Načelnik?! Ti si lud. Otkud se načelnicima poturaju rajsadle. Nekom profesorčiću, to razumem. To je duhovito... ali načelnicima, ili ne daj bože, nekom još višem, niko nikad iz porodice Pokornih nije poturio ekserče.

CULE: Znam, deda. Zabuna.

SAVETNIK: Ne sme da bude zabune sa načelnikovim delovima tela... pa makar i zadnjim...

Razumeš? Poklončić razmekšava ljutinu,
odmekšava karaktere.

*Čuje se zvono. Pokorni pode vratima i izlazi u trpezariju.
Na njima je Milicioner.*

MILICIONER: A, tebe, baš tražim!

CULE: Zar već.

MILICIONER: Ti se zoveš Pokorni? Cule?

CULE: Čiko, ja ču se već izviniti, majke mi!

MILICIONER: Misliš da je to dovoljno?

CULE: Daću i poklon!

MILICIONER: Kakav poklon?

CULE: Lep. Lep majke mi!

MILICIONER: Ama, kome poklon, pitam te?

CULE: Pa drugu načelniku.

MILICIONER: Da nisi i ti pao pa lupaš?

MAJKA: (Ulaži) Šta je to? Zašto ga držite? Šta ćete vi
ovde?

CULE: (Rasplače se) Nisam hteo, mama.

MILICIONER: Nemoj ti meni, nisam hteo. Žena pala,
ugruvala se: pitam ko je napravio klizavicu,
a deca kažu Cule Pokorni. A sad nisam hteo.

MAJKA: Mali je on još, druže, ne razume. Igra se.

CULE: Poštujem ja miliciju, čiko, majke mi.

MILICIONER: Nije reč o poštovanju milicije, druškane,
nego da uzmeš pepeo i pospeš... dabome...
Vidi koliki klipan, sutra, tako reći da ga žen-
imo, a on klizavice...

CULE: I da se ženim, ako kažete...

MILICIONER: A, to bi hteo?... Pa, zdravo. Nemoj opet
da te vidim. Izvinite drugarice.

*On polazi, ali se sudara na vratima sa Amazoncem i
Medenim.*

MILICIONER: Kud srljaš, narode. Gazite pristojno.

Izade.

AMAZONAC: Kud se ti izgubi?

MEDENJAK: Ja nisam nikome rekao, majke mi. Samo Amazoncu.

MAJKA: Uđite, deco. Ja samo još da spremim.

Odlazi.

AMAZONAC: Ja se, Cule, ne slažem sa rajsadlom, ali
ću čutati iz drugarstva. Neka kazne ceo
razred - ja ću čutati.

CULE: Neće nikog kazniti... samo izidite za čas i
sačekajte me. Ništa ne pitajte...

Oni izidu a on oprezno bira po kredencu i zgrabi jedan srebrni svećnjak stavi ga pod kaput i izade za njima.

MEDENJAK: Cule, ja se bojim.

CULE: Ti se uvek bojiš... mamina maza.

MEDENJAK: Možda je bolje da se praviš lud...

AMAZONAC: Ja sam INCUNABULA
BIBLIOTEKA
PETAR GORE DURDE
CRNOJEVIĆ... Grešku treba priznati.
Samokritika...

MEDENJAK: Znam Amazonac. Samokritika je na
rečima ali rajsadla...

CULE: Ne brinite... Vekovno iskustvo...

Zvoni. Ova dvojica se sklone. Izlazi Načelnik.

CULE: Ljubim ruku...

NAČELNIK: A... ti si iz one škole... šta hoćeš...

CULE: (Preplašeno) Ja se kajem!

NAČELNIK: Šta radiš?

CULE: Ja se kajem! Duboko.

NAČELNIK: A, znam. Ti si mi poturio onaj ekser.

CULE: Izvinite, bila je rajsadla.

NAČELNIK: Lepo, bogami.

CULE: Kajem se, majke mi, iako nisam htio da
podmetnem vama, nego Koka Zriki.

NAČELNIK: Kome?

CULE: Profesoru matematike. Jednom načelniku ja nikad ne bih ubo zadnji deo.

NAČELNIK: Šta kažeš? Sram te bilo... Znaš... sreća tvoja što ja neću da pravim pitanje zbog dečijih gluposti. Mangupčići...

Zalupi vrata.

MEDENJAK: Jao, Cule, šta ti je trebalo da lupaš. Što se nisi izvinio, i gotovo.

CULE: Šta misliš - da li se još ljuti.

AMAZONAC: Ljuti se, dabome. Iz pedagoških razloga se ljuti.

CULE: Ja to moram da znam. (*Zvoni*). Oni beže. (*Izlazi Načelnik*).

NAČELNIK: Šta je opet?

CULE: Izvinite... samo da mi kažete da li se više ne ljutite?

NAČELNIK: Da li si takoliko bezobrazan da me izazivaš, ili si samo glup.

CULE: Ni jedno, majke mi, druže Načelniče, ja se samo kajem i hoću da znam da li ste se odljutili?

NAČELNIK: Jao. (*Zalupi vratima*)

CULE: Ljuti se!

AMAZONAC: Naravno da se ljuti.

MEDENJAK: Pa šta možeš. Hajdemo.

Pokorni ponovo zvoni. Izlazi Načelnik i gleda ga užasmuto.

CULE: Čika druže, Načelniče, pošto se još ljutite (*Vadi svećnjak*). Izvolite ovaj poklon.

NAČELNIK: Štaaa!?

CULE: Ljudi vole poklone. Naročito skupe. Jer poklončić razmekšava ljutinu, odmekšava karakter.

NAČELNIK: A, takva li ti hulja rasteš. (*Zgrabi ga*). Gde stanuješ, a? Gde stanuješ? (*Prosto ga iznese iz kadra*)

U stanu Pokornih okupili su se drugovi i drugarice Culeta Pokornog na žur. Dok neko peva, drugi slušaju ili razgovaraju. Majka služi sendviće, Otar uđe, pogleda pa izide a Deda ide za Majkom i služi se i sam.

I ĐAK: (*Majci*) Hvala. A gde je Cule?

MAJKA: Nemam pojma. Otišao je sa Medenjakom i Amazoncem. Sad će doći, sigurno. (*Dedi*). Tata ne uzimajte od dece. Ako vam se jede, doneću vam u vašu sobu.

DEDA: Ja samo gledam... kontrolišem.

OLGICA: (*Poverljivo Dani*) On je podmetnuo, časna reč.

DANA: Nemoguće, otkud znaš?

OLGICA: Rekao mi je Amazonac. Njemu je u povrerenju priznao Medenji, on je u poverenju rekao meni, a ti nemoj nikom da kažeš...

DANA: Ama ne brini... jao ala je hrabar. Ali najuriće ga, ako ga uhvate.

Za to vreme dečaci vode među sobom drugi razgovor.

DULE: Zoki, sipaj malo vermuta.

ZOKI: Ne deri se, dodaj šolju.

DULE: Zar u šolju od čaja?

ZOKI: A nego gde ćeš? Stavi još i limun i keva ne može ništa da ukapira.

DULE: A ide li vermut sa limunom?

ZOKI: Pričao mi je jedan drug da tako služe u kafani.

DULE: Mnogo dobro piće. Bolje nego sok od kajsija... A taj mi je sok glavna slabost.

II ĐAK: (*I đaku*) Daj pola cigare.

I ĐAK: Nemoj da si lud - ovi starci se stalno vrte.
II ĐAK: Nema veze - ide brat u klozet.

U tom trenutku se otvaraju vrata od trpezarije i Načelnik uvodi Pokornog.

NAČELNIK: Ko je otac? Ko je otac ovome?

Zaprepašćenje među decom.

OTAC: Šta je sad? Šta je opet uradio?

NAČELNIK: Vaspitavate li vi njega? Ili majka? Ili ulica?

OTAC: Pre svega - ne derite se u mojoj kući.

NAČELNIK: Aha, ne derite se. Znači, povladujete mu!
Možda ste ga vi i naučili da mi podmetne
ekser a onda da dode da me vreda.

MAJKA: Cule da vreda?! Šta pričate koješta?

NAČELNIK: Pokušao je da me podmiti. Razumete li? Da
podmiti! (*Vadi svećnjak*). Jeste li mu vi dali
da mi ovo donese kao poklon.

OTAC: Naš svećnjak.

CULE: Ja sam to kao poklon. Znak odanosti.

NAČELNIK: Ko je savetovao tome balavcu, u 1964.
godini pokušava da podmičuje. I to čim:
svećnjakom. Svećnjakom koji čak nije ni
srebrni. Lepo vaspitanje. (*Izleti iz kuće*).

OTAC: (*Zgrabi Culeta*). Ko te je to naučio? Govori!

CULE: Deda. Nije deda - pradeda. Savetnik
Pokorni. Rekao je Cule istakni se... Cule
poklončić razmekšava.

OTAC: Sad ču ja da te razmekšam. (*Vadi kaiš*).

MAJKA: Ostavi mi dete. Nemoj pred drugovima.

OTAC: Pred drugovima, dabome. (*Ulaze Amazonac i Medeni*).

CULE: Amazonac... Medeni... objasnite tati da ja
nisam hteo ništa loše.

AMAZONAC: Ne vadi se na mene. Za rajsnadlu bih

ćutao ali za pokušaj podmičivanja izneću te pred razrednu zajednicu.

CULE: Jao!

Kroz opšti žagor Otac ga odvlači u sobicu. Svi polete na vrata da gledaju. On ga odvede ispred ogledala, obori na kolena i spremi kaiš.

CULE: Ćale, tuča je zabranjena.

OTAC: Zabranjena, dabome.

CULE: Protiv savremene pedagogije.

OTAC: Protiv pedagogije, dabome.

CULE: Kako će to da se odrazi na moju psihu.

OTAC: Ne znam za psihu, ali ovaj deo tela neće dobro da prođe.

Udarac. Za to vreme mi idemo na krupni plan Culeta).

CULE: Jao, jao deda, viši savetniče Pokorni. Gde si sad! Jao... Zar to vekovno iskustvo, jao... a kažu - poštujte tradiciju, poštuj stare dobre navike i običaje. Jao, deda, izidi samo malo iz ogledala da ti nešto kažem, pa da mi lakne.

Švenk na ogledalo. Muzika. Natpis. Kraj prve priče gradaština Pokornog.

ODJAVNA ŠPICA

ZATAMNjenje

Druga priča Culeta Pokornog

Napred kroz političku ekonomiju

NACIONALNA
BIBLIOTEKA
CRNE GORE

DURĐE
CRNOJEVIĆ

Kada se završi špica kamera ide na Culeta krupno.

- CULE: Prošle nedelje ispričao sam vam prvu priču iz svoga života... svoje detinjstvo... To je, naravno, bio samo mali isečak iz mog školanja... onaj deo kad sam dobio to prokletno ogledalo...
- AUTOR: (Off) Pokorni, ne grijavite nas onim što smo već videli
- CULE: Izvinite, druze autore, ali ima možda gledalaca koji nisu čuli i videli moju prvu priču pa treba da im objasnim da bi mogli dalje da prate! (*Gledaocima*) Sve nesreće u mom životu dolazile su iz tog ogledala. Da li su to bili moji preci, koji su virili iz ogledala, ili sam ja iz njega slušao glas nekih svojih nasledenih osobina i navika, ne znam...
- AUTOR: Dosta Pokorni. Niste pozvani da iznosite svoja razmišljanja ili da vršite psihoanalize nego da pričate svoj život.
- CULE: Vidite li? Uvek se nađe neko ko mi naređuje. Ispričaće sam kako sam sa uspehom maturirao.
- AUTOR: Nećete to - to nas ne interesuje... Pričajte o studentskim danima.

- CULE: Nemojte to, druže autore, molim vas!
- AUTOR: A, vi se stidite tih dogadaja, je li? Ne volite ni da se sećate!
- CULE: Ama nije... zašto? Šta sam ja bio kriv?! Takva je bila situacija.
- AUTOR: U redu, počnite. Hoću studentske dane.
- CULE: Čujete li ovog mog rukovodioca?.. Teoretski - mnogo sam inicijativan odozdo, a u praksi... (*Gledajući u vis*) Pardon... nisam ništa rekao. Ostajem u svom karakteru i prizemlju!... (*Gledaocima*) Bilo je to... kao i sve ostalo u mom životu... 1964. godine...

Muzika.

- TO: Druga priča Culeta Pokornog.
- TO: Napred kroz političku ekonomiju.

Oba telopa idu preko fotosa Pokornog kao studenta. Zatim pretapanje na prostoriju u kojoj, zajedno, doručkuje cela porodica. Pokorni piše. Ništo ne govori.

- DEDA: (*Odjednom se zasmeje zarazno dugo, prskajući mrve i skoro zagrcnuvši se. Svi ga prvo gledaju zapanjeno, pa onda i Cule počinje da se cereka bezrazložno, zasmejan Dedinim kikotom.*)
- OTAC: Dobro, tata, šta ti je toliko smešno?
- MAJKA: To čak nije ni pristojno... za doručkom...

Deda se i dalje smeje. Sa njim i Cule.

- CULE: (*Kroz smeh*) Polako, deda... zagrcnućeš sel... (*Deda se još jače smeje*)... Šlogiraćeš se deda!
- DEDA: (*Naglo se preseče*)... Misliš da može od smeha?
- CULE: Opasno je to za mladiće tvojih godina.. Nego... zašto si se smejavao kad niko nije pričao političke viceve?

- DEDA: Setio sam se da treba da polažeš ispit.
CULE: Pa o tome smo deda, još juče pričali... I šta je tu smešno?
DEDA: Kako da nije smešno... (*Počinje polako da se zusmejava*) Uplašio si se jednog ispita... a to u životu uopšte nije važno...
CULE: Kako nije važno?
DEDA: Osamdeset godina ja živim... pre rata sam preživeo pet kraljeva i dve epidemije... i koga je bilo briga da li je Steva Pokorni polagao neki ispit?!
CULE: Ostavi ti to deda... Drugo je sad vreme. Sad mi, deko, žurimo! A ako izgubiš ispit izgubio si godinu na fakultetu, godinu u službi, godinu dana kasnije ideš u penziju... a i da ne govorim o dečjim dodacima, stipendijama, trolejbuskim kartama...
OTAC: Tako je Cule... Omadina mora da grabi život... NACIONALNA CRNA GORA
MAJKA: Pametno mamin
 ĐORĐE ĐORĐEVIĆ
OTAC: U ovom roku moraš da tu političku ekonomiju položiš pa da tražiš neku stipendiju... Ne može se ovako.
MAJKA: Ne dam da ga stipendiraju. Stipendija vezuje. Treba možda da ga nateraju da ide u unutrašnjost!
OTAC: Pa šta?... Mlad je šta će da mu fali! Ja nemam para koliko njemu treba!...

Na vratima se pojavi Olgica. Cule hitro ostavlja doručak.

- OLGICA: Izvinite... ja sam izgleda poranila.
CULE: Nisi... Udi!...
MAJKA: Cule, završi doručak!... Može valjda Olgica i da sačeka!...
CULE: Moramo da ućimo, mama!

Oni odlaze u Culetovu sobi i odmah iza vrata on je zagrli.

OLGICA: Nemoj Cule! (*On se mazi i dalje, ne puštajući je*). Dosta Cule, treba da radimo!

CULE: Ovo je lepše!...

OLGICA: A politička ekonomija?

CULE: Jao! Štogod hoću da uradim, umeša se politička ekonomija! Cule, ne gledaj film - nego političku ekonomiju, Cule, šta će ti igranka kad imaš ekonomiju, Cule voli ekonomiju, a ne Olgicu... Još mi kažite: Cule oženi se političkom ekonomijom.. pa ću postati totalni ekonomista.

OLGICA: (*Poljubi ga*) Znam, Cule... ali imaš ispit za neki dan!... Preturi njega...

CULE: Kad preturim njega doći će drugi, pa treći, pa godina, pa dve, pa vojska, pa služba, a kad ću da bude mlad?

OLGICA: Usput!

CULE: Nema usput! Promeniču fakultet. Ja ekonomiju ne mogu da položim kod onog otrova, pa makar sve napamet da znam.

OLGICA: Šta vredi - svaki fakultet ima neku ekonomiju. Negde se zove matematika 1 i 2, negde hemija, negde anatomija!...

CULE: (*Grli je*) Preći ću na medicinu. Tamo te još i teraju da učiš anatomiju... ženskog tela...

OLGICA: (*Zasmeje se*) Pusti... uči će tvoji!

CULE: Ne smeju - kad učim!

Vraćamo se u trpezariju. Roditelji još uvek sede za stolom. Dolaze Amazonac i Medeni. U farmerkama su!

AMAZONAC i MEDENI: Dobar dan.

OTAC: Zdravo... Tamo su...

MEDENI: Stigla i Olga?

MAJKA: (Zajedljivo) Kako bi da nije nje saznao šta je politička ekonomija? Ona ga uzdiže politički, a upropošćuje ekonomski...

OTAC: Ne lupaj pred decom!... (Mladićima) Sedite da nešto pojedete!

AMAZONAC: Hvala čika Žiko, nismo mi gladni...

MEDENI: Mi se hranimo u studentskoj menzi, pa nam je hrana divna!... (Pokaže rukom do grla).

MAJKA: Tako je dobra hrana u menzi?

MEDENI: Medicinska, tetka Mico! Masna hrana je štetna, dobija se sklerozu i lutanje srca.

AMAZONAC: Medeni, ne ogovaraj menzu. Ako imaš nešto da primetiš iznesi u Savezu studenata... Ne volim kritizerstvo!...

MEDENI: Amazonac je, znate, postao svestan - primili ga u Partiju.

Ulaze u Culetovu sobi kapijado hitro puste iz zagrljaja.

AMAZONAC: Zdravko! BIBLIOTEKA CRNE GORE DURDE CRNOJEVIĆ

MEDENI: (Amazoncu) Izgleda da su obrađivali deo: Višak vrednosti.

AMAZONAC: Marks je rekao: Vrednost nije udovica pa je nemaš zašta uhvatiti.

CULE: Ala smo puni citata i formula! Da nemate neku formulu kako da zaradimo šestice iz političke?...

MEDENI: Svako ima svoj način. Ja gruvam. Gruvam ujutru, gruvam u podne, gruvam uveče, noću... Sav sam otekao od gruvanja... vidi glava.

CULE: Pa jes' - ti i Amazonac ste ranije imali male glave.

AMAZONAC: Meni glava nije od učenja... nego od pameti. Džon Vejn.

OLGICA: Hoćeš li na pamet da proteraš ispit?...

AMAZONAC: Na pamet, dabome! A ako primetim da profesor tera inat i obara namerno postaviću pitanje preko veća godine Dabome! Raspravićemo.

CULE: Ja ne znam... Majke mi, ne znam kako ču. Kad sam prvi put pao takav sam strah navatao, da čim pogledam udžbenik, nog počnu da mi drhte.

AMAZONAC: Zato ti radije gledaš Olgicu nego ekonomiju.

CULE: Da nekome nije krivo?

AMAZONAC: Šta mogu i ako mi je krivo? Dok smo bili deca, Olgica je volela mene... deca instiktivno osećaju gde je vrednost...

MEDENI: Vrednost nije udovica...

AMAZONAC: Dosta, daj knjige. Ko prvi govori?

CULE: Ako treba da se lupa, da počnem ja. Sam pre toga u dvaes banki.

AMAZONAC: Šta je tu braća? Stari više ne da pare?

CULE: Ne da. Kaže: dobijam na tebe četiri hiljadu dečji dodatak, a samo udžbenici su pedese hiljada godišnje, pa gradski saobraćaj...

MEDENI: ... pa cigare, pa ženske...

OLGICA: Uh, ala si duhovit!

MEDENI: Ja bih dao, ali sam prestao da radim u servisu... nemam vremena... Oh, ova ekonomija me je toliko ekonomski upropastila!

CULE: Servis?... Medeni, povedi brata u servis... Što da se i ja ne očešem kad mi je čale ugasi žiro račun.

AMAZONAC: Dosta. Posle ćemo otići zajedno... Prvo pitanje Cule...

Muzika.

Prelazimo na objekat: studentski servis. Za nekim stolom sedi Duda.

DUDA: (Na telefonu) Jeste, studentski servis... Koliko je dete? (Nervozno) Pitam, druže, da bih znao da li da pošaljem studenta ili studenckinju, da bih znao može li čuvajući dete da uči ili mora da mu priča priče, da bih znao peru li se pelene ili ne... U redu, studentkinju... Dule, čeka li neka koleginica?

DULE: Ima ih dosta. Koja ti studentkinja treba: hemičarka za kuvanje, medicinarka za klanje pilića, biolog za čišćenje stana...

DUDA: Za decu... čuvanje dece...

DULE: Znači, viša pedagoška... (Više) Danice!...

DANICA: Ima nešto?

DUDA: Piši adresu... Bulevar revolucije... (U telefon) Šta?... Sram te bilo! (Zalupi telefon).

DANICA: Bulevar revolucije

DUDA: Ne piši. Budala! Traži i da se doji!

Ulaze Medeni, Amazonac i Cule.

ZAJEDNO: Zdravo.

DUDA: Čekajte tamo - ako treba - zvaću vas!

MEDENI: Ovaj je nov bata Ljubo - upiši ga.

AMAZONAC: Ima i telefon.

DUDA: Buržuj! Fakultet?

CULE: Nisam još završio.

DUDA: Ma šta kažeš?! Kao da bi radio za servis da si završio.

CULE: Izvini, mislio sam da primaš kvalifikacije.

DUDA: Pa i tražim - da znam šta možeš da radiš.

CULE: Ekonomski!

DUDA: Jak fakultet... Vi i pravnici niste nikakva struka - jedino možete da radite fizičke

poslove.

CULE: Ne znam fiziku.

DUDA: Mislim - kao fizički radnici, manuelci. Je li položio političku ekonomiju?

CULE: Pao sam.

DUDA: Dule, zapiši ovoga za pranje tepiha. Nauči da lupa.

CULE: Hvala...

Ide kod Duleta.

AMAZONAC: Ljubo, ima li nešto?

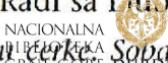
DUDA: Evo ti adresa - glancanje parketa.

AMAZONAC: I struganje?

DUDA: Komplet.

AMAZONAC: Odlično, vodim ekipu... Medeni, Cule za mnom!

MEDENI (*Culetu*): Amazonac uvek uhvati posao. Veza. Radi sa Ljubom u Savezu studenata.

Pretapanje na sobu moderno nameštena. Cul struže žicom parket, Amazonac pomera stvari a Medeni maže. Sva trojica se deru u glas. To je pevanje. Pojavi se Mira i dignute glave prode kroz sobu. To je štrkljasta dugovrata devojka, sa naočarima na nosu. Cule pode z njom imitirajući je.

MIRA: Treba li vam nešto?

AMAZONAC: Hvala, ništa.

MIRA: Hoćete li rakiju?

MEDENI: Hvala, ne pijemo.

MIRA: Kafu?

CULE: Hvala, ne srćemo.

MIRA: (*Odlazeći*) Najviše volim uslugu student servisa.

AMAZONAC: (*Imitira*) Najviše volim student-servis Cule, ova bi bila za tebe!

- CULE: Nisam ja arhitekta pa da volim solitere.
- MEDENI: Cule, šta bi joj rekao da ostanete sami?
- CULE: Rekao bih: Kada pogledam u vas, zaljubim se u političku ekonomiju.
- MEDENI: Ih, pa nije baš tako nesimpatična.
- CULE: Ko proširena reprodukcija.
- AMAZONAC: Šta, ima lepe oči.
- CULE: Kupila ih kod "Optike"! (*Čuje se zvono*).
- Cule otvara vrata - ulazi Profesor.*
- PROFESOR: Šta je ovo? Radna akcija?
- CULE: (*Zaprepašćen*) Druže, druže profesore... druže profesore...
- PROFESOR: Vi ste mi poznati... da niste polagali kod mene?
- CULE: Polagao... druže profesore.
- PROFESOR: Položili? Ne verujem. Pamtim one koji polože.
- CULE: Tačno... NACIONALNA
OTEŠTETVENA
CRNE GORE BURDE
JAVNO MIRSKO
DOKTORSTVO pao ali ja sam kriv.
- PROFESOR: Pa nisam valjda ja Miro!...
- MIRA: (*Ulazeći*) Zdravo tata!
- PROFESOR: (*Daje joj paket*) Evo, poslala ti je mama... i dodi sutra na ručak.
- MIRA: Hoćeš da sedneš?
- PROFESOR: Neću. Imam neku komisiju. Zdravo. (*Mladićima*) A vi bolje da stružete knjige, neko parkete!
- AMAZONAC: Mali je dečji dodatak, druže profesore. I ekonomski i politički posmatrano - mali je.
- PROFESOR: Je li?... Vršili ste analize?
- AMAZONAC: Vršili. I iznećemo čitav problem sa diskusijom.
- PROFESOR: Dobro je... Važno je teoretski postaviti, obraditi i zaključiti.
- CULE: Ali, mi bismo voleli i praktično da se reši.

PROFESOR: Ne trčite pred rudu, mladiću. Teorija! Treba izdiferencirati, izanalizirati, naći koeficijente, srednje vrednosti, oscilacije...

MEDENI: Dok nam izoscilitaju naše dodatke, da mi nađemo srednju vrednost parket masti.

CULE: (*Još uvek zapanjen*) Drugari... zar vam nije jasno... Ovaj soliter je čerka profesora političke ekonomije!

AMAZONAC: Ja sam mu bar rekao!...

MEDENI: A vaš tata je, drugarice, naš profesor.

MIRA: Pa šta?

MEDENI: Pa ništa.

CULE: Kako to da ne stanujete sa njim?

MIRA: Prešla sam u svoj stan kad sam se udala.

CULE: A šta vam je muž?

MIRA: Nemam pojma. Rasvedeni smo!

Pretapanje na sobu Culeta Pokornog. Cule sedi u sobi i nešto mumla ponavljajući par fraze iz knjige. Ulazi Deda.

DEDA: Cule.. reče mi malo čas Žika da imaš ispit...

CULE: Imam deda.

DEDA: Nisam imao pojma... Niko meni ništa ne govori, a mogao bih da ti pomognem.

CULE: (*Nervozno*) Ne možeš, deda. Niko meni ne može da pomogne.

DEDA: Šta znaš, imama ja iskustva... Šta polažeš?

CULE: Političku ekonomiju.

DEDA: Šta?... Kakav je to sad predmet?

CULE: Ostavi me, dedice, molim te.

DEDA: Takav predmet ne postoji... slagali su te... ja znam sve šta se učilo u moje vreme. Ima račun, pa srpski...

CULE: Jao dedice, idi, molim te... Idi, inače ću početi da ujedam. Uješcu i tebe, i sebe, i ekonomiju...

DEDA: (Izlazeći) Eto ti moda... Izmislili i da se ujedaju!...

Cule i dalje nervozno i očajno uči.

PREDAK: (Off) Cule!... Cule, sine naš... zbog čega se mučiš?

Cule prilazi ogledalu.

CULE: Je si li i ti moj predak?

PREDAK: Predak, Cule... Mihailo Pokorni. Zvani lepi Mika.

CULE: E, samo sam tebe čekao, lepi Miko! Zar mi malo dosaduju ovi živi nego i vi, vampiri, da me gnjavite!

PREDAK: ... Ne vredam se!... Ne vredam se, Cule, jer sam poslat od porodice da ti dam savet!

CULE: Savet?! Daj ti meni šesticu iz ekonomije, ako možeš, a savetnika imam koliko hoćeš.

PREDAK: O tome se i radi, Cule... O ispitul!

CULE:: Kako to? NACIONALNA BIBLIOTEKA CRNE GORE ĐURĐE CRNOJEVIĆ

PREDAK: Mi Pokorni, pratimo tvoj život i vidimo - mučiš se... A sve je toliko jednostavno.

CULE: Politička ekonomija jednostavna? E, mnogo ti znaš!

PREDAK: Život je jednostavan... Cule... Put ka uspehu je jednostavan, Cule!... Jesi li kad čuo za izraz - familijarnost?!

CULE: Ko nije čuo.

PREDAK: To ti je, Cule, jedna od najstarijih osobina ljudskog društva. Počelo je od dinastija... rođaci su delili carstva, zatim bogatstva, najzad, položaje...

CULE: Au... ovaj, udario u istoriju.

PREDAK: U istoriju, Cule, dabome... Vremena su se menjala, a rođaci su ostajali...

- CULE: Ništa ja tebe ne razumem.
- PREDAK: Mlad si i ne poznaješ život... Razmisli san o ovome... Ima li tvoj profesor ekonomi kćerku?
- CULE: Ima. Soliter.
- PREDAK: Soliter, Cule, znači usamljenik... Možda je ona usamljena...
- CULE: Jao, druže Miko, to jest deda Miko, - mnog je ružna.
- PREDAK: Pa šta? Ako je cilj veliki nikakve žrtve nis teške... I ja sam, kao student, stajao pre istim problemom jer, istorija se ponavlja...

Ide nemih film....

- PREDAK: Tako sam se oženio profesorovom čerkom položio ispite sa uspehom, napravio karjeru...
- CULE: Ali, ružna je...
- PREDAK: Od dva treba birati manje... A familijarnost je velika osnova ljudskog društva. Familija pomaže, familija uzdiže, familija podržava...

Nestane... Cule стоји trenutak, razmišlja, па баци књигу одuri na telefon koji je u trpezariji, prevrće po књизи.

- CULE: (*U telefon*) Halo... izvinite... Vi se možda ne sećate... tj. sećate se, jer smo danas strugali kod vas parket... Ja sam onaj najlepši... A nije to Amazonac... Ja sam Cule... Ona manji, sa misaonom glavom... Kako, šta? A jeste... pa dabome... zbumio sam se... Mogu li da dodem do vas, zaboravio sam žicu... žicu za parket... U redu... Ako treba sastrugaču i kujnu, i stepenište... Kuda?... Klub tehničkog fakulteta!... Doćiću!... (*Iznemoglo*)

Doćiću i čekaču...

Studentski klub. Galama je. U jednom uglu je neki podijum sa koga se svira ili izvodi program. Za jednim stolom sede Amazonac, Olgica i Medeni.

OLGA: Ja mislim da si ti pogrešno čuo - mi ovamo nikad ne dolazimo.

MEDENI: Tako mi kaže tetka Mica! Govorio je sa nekim telefonom i rekao... klub tehničkog.

AMAZONAC: Sad, pred ispite, Cule da ide na igranjac?! Neverovatno!

Na malom, improvizovanom podiju, pojavi se grupa mladića i jedna devojka. Oni idu "stilizovano" i nose parolu "UBOD". Ceo "program" - kao neka vrsta horske recitacije uz odgovarajuće pokrete. U grupi su: Boba, Zoki, Dule, Dana i Žuća.

ZAJEDNO: Ubod!

BOBA: Udruženje

ZOKI: ... brucoša...

DULE: ... obara...

ŽUĆA: ... dekanat!

DANA: Ubod! Satirična grupa!

ZAJEDNO: Ubod, ubada!

Grupa se raspe po podiju i svi stanu u poze. U sredini ostane Zoki.

BOBA: Brucoše, zašto si došao na fakultet?

ZOKI: Došao sam da učim.

DULE: I šta si naučio?

ZOKI: Tvist i preferans.

DANA: A zašto nisi učio učenje učeno?

ZOKI: Kako da učim učenje učeno, kad nema udžbenika!

ŽUĆA: Kad nema udžbenika, ti čitaj kriminalne

- romane - oni se štampaju u dovoljno broju.
- ZOKI: Tačno.
- ZAJEDNO: Ubod vam preporučuje kriminalnu duhovnu hranu!
- ZOKI: Znači, svi u studentsku menzu!
- ZAJEDNO: Zašto?
- ZOKI: ... Pa, preporučujete kriminalnu hranu!
- BOBA: Brucoše, zašto kad se ti voziš tramvajem ideš samo prvim kolicima?
- ZOKI: Da pre stignem.
- DANA: Kuda toliko žuriš?
- ZOKI: Žurim da preuredim svet. Jer, istorij počinje od mene, a posle mene potop, št rekao Alen Delon.
- DULE: To je rekao Luj XIV.
- ZOKI: Pa znam valjda toliko. Tog Luja je igra Alen Delon, a NACIONALNA BIBLIOTEKA CRNE GORE DURBE žensku Žana Moro... P sedi u kadići i kupa se... Brucoške navike Kraljevska buržoazija!
- ZAJEDNO: Znaš li Belmondoa i Klaudiju Kardinale?
- ZOKI: Kako da ne znam, koliko sam ih put gledao!
- BOBA: A znaš li svoje profesore?
- ZOKI: E, njih retko kad vidim!
- DANA: Ne ideš na predavanja?
- ZOKI: Idem ja - ali ne dolaze oni!
- DULE: Ubod vam preporučuje Entoni Kvina kao profesora...
- ŽUĆA: ... A Brižitu, kao docentkinju.
- DANA: Bolje Brižitu kao profesora.
- ZAJEDNO: Bolje!!!

Dok u sali traje smeh i žagor i grupa nešto i dalje igra - št mi ne čujemo. U salu ulazi Cule. Osvrće se, traži pogledom

I odjednom primeti Olgicu i društvo. Hoće da se vrati, ali je kasno.

AMAZONAC: (*Primeti ga*) Cule!... Tu smo!... Stvarno je došao!...

CULE: Otkud vi ovde?

OLGICA: Rekla nam je tetka Mica da ćeš doći...

CULE: Šta se ona meša?!... Jel' vi žurite nekud?

MEDENI: Ne žurimo.

OLGICA: Šta je tebi... Nije ti dobro?

CULE: Dobro mi je... odlično.

OLGICA: Da nisi mnogo učio popodne?

CULE: Ne učim više... Ne šljivim ekonomiju.

AMAZONAC: Šta lupaš?

CULE: Videće se ko lupa! Svako ima svoj način za ispite.

Počinje pesma na sceni i igranka.

CULE: Amazonac igraj sa Olgicom, hoću da razgovaram sa Medenkom.

OLGA: Šta kažeš?!

CULE: Idi igraj - neke muške stvari.

AMAZONAC: Rekao sam ja da sa učenjem ne treba preterivati... Naročito ko nema veliku glavu!
Hajde da trzam na tebe dok je Cule smušen!

Ustaju i odlaze.

CULE: (*Medenku, uzbudeno*) Hitno je nekako odvedi odavde!

MEDENI: Olgicu?!

CULE: Imam sastanak ovde.

MEDENI: (*Zaprepašćen*) Cule?!!...

CULE: Ne buljavi se, nego izmisli nešto i odvedi je.

MEDENI: Koga čekaš?

CULE: Profesorovu čerku...

MEDENI: Onaj soliter?!

- CULE: Ne lupaj... Ženska nije ružna...
- MEDENI: Pa jest' - trebaju ti merdevine da mož
nešto da joj šapneš.
- CULE: Šta te se tiče - nećeš ti da se penješ! Jao... en
je... vodi Olgicu, majke ti...
- MEDENI: Cule, gotov si!

Mira prilazi Culetovom stolu. On skoči. Gleda je. Pauza.

- MIRA: Dobro veče.
- CULE: To sam baš i ja htio da kažem...
- MIRA: Šta?...
- CULE: (*Smeten*) Pa to - dobro veče!... Vidite li kak
su nam misli srodne... Vi dobro veče, ja
dobro veče...
- MIRA: Duhoviti ste.
- CULE: Šta mogu!... Pa... kako ste?
- MIRA: Vi u ovaj naš klub ne dolazite?
- CULE: Ne...
- MIRA: Ja studiram arhitekturu...
- CULE: Još?
- MIRA: Kako: još - tek sam druga godina.
- CULE: Ne... ovaj... mislio sam... već ste stigli i da
udate i da se razvedete, a još studirate. T
jest', nisam to htio da kažem...
- MIRA: Iznenadili ste me danas... telefonom.
- CULE: (*Potpuno zbumjen, mučeći se*)... Jeste... Tak
često biva u životu... Ne nadaš se, a ono
bup! Idem ja juče ulicom, a sa krova.
crep!... Bup! - pravo pred mene! Iznenadin
se... otkud crep?! Posle mislim: takav je živo
- pun iznenadenja! Da li bi vi, na prime
mogli da se udate za mene?
- MIRA: Šta?
- CULE: Bup!! Padne crep... I - šta možeš!
- MIRA: Ala ste vi brzi, kolega!

- CULE: Žuri mi se! Verujte, žuri mi se!
MIRA: Vi to ozbiljno?
CULE: Evo, sutra, ako hoćete! Vodite me tatici sutra!
MIRA: (Zasmeje se) Pitanje je, valjda, a šta ja mislim o vama! Šta ima tata sa tim!
CULE: A, ne... ja hoću kod tate! Važno je da me tata hoće... Hoću da kažem - ja poštujem roditelje. Tatica da me upozna, tatica da me zavoli!
MIRA: A ja?
CULE: Vi posle!... To jest, hoću da kažem... Vi ćete me već zavoleti.
MIRA: Mislite?
CULE: (Primeti da prilaze Olgica i društvo) Hajdemo odavde!... Ne mogu bez vas, a ne mogu ni ovde sa vama.
MIRA: Ali ja ne znam ni kako se zovete?
CULE: (Žurno) Čučete i to - ima vremena... Mi živimo u vremenu kada traži brzinu... Brzinu proizvodnje, brzinu osećanja...

Društvo je prišlo.

... Sad je svejedno... Može i polako.

- AMAZONAC: Zabavlјate se?
MEDENI: Neće da ide, Cule, majke mi... A sve sam probao.
OLGICA: Cule, zašto nas ne upoznaš?
AMAZONAC: Mi se već poznajemo... Soliter...
MIRA: A, nije... Ne stanujem u soliteru... Jednospratnica, zar ste zaboravili?
AMAZONAC: Nisam ja zaboravio, nego podsećam Culeta.
CULE: (Kome se dah povratio) Izvinite... Medeni,

zabavlja drugaricu... (Olgici) Koleginice samo nešto da vas pitam!...

Odvodi je. Za njima ide Amazonac.

OLGICA: (Kojoj je sve jasno) Koleginice?...

CULE: Olgice, ti ceš jedina da me razumeš... Ja drugčije ne mogu da položim političku ekonomiju...

OLGICA: Kod nje polažeš?

CULE: Ama ne interesuje ona mene, Olgice. Vatam na familijarnost... Rodaci su delili carstva, pa bogatstva i položaj, rodaci mogu da podele i šestice!...

AMAZONAC: Šta lupaš, Cule?

CULE: Ne razumeš ti život... Vremena se menjaju a rodaci ostaju!... Familijarnost je snaga društva.

OLGICA: Ali kakva si ti njoj familija?...

CULE: Nisam NALJUBIĆ U stvari, ako se oženim njom, BIBLIOTEKA
NACIONALNA
CRNE GORE
CRNOJEVIĆ *ćicu familija* njenom tati, profesor ekonomije, razumes?...

OLGICA: Da se oženiš?

CULE: Ama nema veze... studentski brak! Danas se oženim, sutra rasturim.

OLGICA: Đubre! (Ošamari ga). Đubre amoralno!

AMAZONAC: Đubre! (Ošamari ga) Đubre apolitično (Podje pa se ponovo okrene)... i familijarno!

Ostajemo na Culetovom krupnom planu.

ZATAMNJENJE

Soba profesora ekonomije.

MIRA: Tata, stigao je.

PROFESOR: Ja stvarno ne razumem, Miro, šta hoćeš od mene?... I otkud to sada da hoćeš da me

upoznaš sa mladićem sa kojim se zabavljaš?

MIRA: Tata, to u stvari...

PROFESOR: A kad sam te ja savetovao da se ne udaš za Boru...

MIRA: Nemoj ponovo o tome.

PROFESOR: Kad nećeš da slušaš, što mi dovodiš toga?

MIRA: On traži, tata! Znaš, sladak je... Nije neki frajer... Traži da ga ti zavoliš.

PROFESOR: Ja?... Pa neću ja da se udajem za njega.

MIRA: Ja ti govorim ozbiljno, a ti?

PROFESOR: U redu. Da vidim i to čudo - sadašnjeg mladića koji traži saglasnost roditelja da vodi ljubav.

Mira odlazi - dovodi Culeta.

... Uđite, uđite... A, pa ja vas znam...

CULE: A kažete NADALJAVANJE pamijte samo one koji su položili!

PROFESOR: Znam vas od pre neki dan... A kad sam ja naišao, pravite se da stružete parket.

MIRA: Tata, idem ja po kafu... Cule, sedi slobodno. Tata nije tako strašan kao što izgleda na fakultetu.

CULE: Hvala...

PROFESOR: Dakle, mladiću, da čujem šta ste hteli?

CULE: Izvinite, druže profesore, vi ste meni strašno poznati.

PROFESOR: (Zasmeje se) Ne zbunjujte se!... Naravno da sam vam poznat, kad ste moj student.

CULE: Ne... Nisam to htio da kažem. Poznati ste mi od ranije... Stalno se mučim da se setim... Vi se mene ne sećate?!

PROFESOR: Od ranije?... Ne!

CULE: Čudno... Kao iz detinjstva...

PROFESOR: Nemojte da pravite uvode... Mira mi reče da hoćete po svaku cenu da vas upoznam... A sad ste tu. Dakle?

CULE: Pre svega, druže profesore... ili, ako bih smeо da kažem - druže tata... tojest, druže Mirin tata... ja volim porodicu! U životu je to najvažnije.

PROFESOR: To je lepo... Mladi ljudi obično o tome ne vode računa...

CULE: Ja nisam mlad! Tojest, jesam mlad, ali ja slušam iskustva starijih... Stare dobre običaje... Familija je snaga^{CRNOJEVIĆ} društva... Žena nije važna, deca - nisu važna... Važna je familija. Familija pomaže, familija uzdiže, familija podržava...

Muzički akcenat...

PRETAPANJE

Deo hodnika pred sobom gde se polažu ispiti. U hodniku je nekoliko studenata. Izlazi Amazonac.

DULE: Amazonac, šta je?

AMAZONAC: Kako - šta je? Brat ima političku ekonomiju ovde... Raspravili smo neka pitanja... (Prezivo) Zdravo, zete!

CULE: Zdravo, drugari... Ko polaže?

MEDENI: Cule, ja još nisam... Sutra... Kaži matorom koju reč, majke ti...

CULE: U redu, Medeni... Ja upadam, čao!

MEDENI: Lako je njemu.

Muzika i sat ili neki drugi detalj za proticanje vremena. Zatim se ponovo vraćamo na vrata iz kojih izlazi Cule. On zastane potpuno izgubljen.

MEDENI: Je l' gotovo, Cule?

CULE: Gotovo!... Pao sam!

Pada u nesvest na ruke drugova.

Prelazimo na trik. Cule lebdi u oblacima dok je duboko dole pod njegovim nogama zemljina kugla. Glas mu ima echo i sve je malo zamagljeno.

CULE: Građani!... Građani sveta i vasioni!... Ne dajte, obrnula se zemlja naopačke! Čovečanstvo počinje da dubi na glavi! Porodična ljubav se ne poštuje!... Tresu se temelji porodice, pa nevina dečica padaju!

Pored njega u duploj ekspoziciji pojavi se Milicioner.

MILICIONER: Građanine, ne diži glas tako jako, budiš miran svet!

CULE: Šta se ti mešaš?

MILICIONER: Ja sam milicioner svih milicionera i odgovoran sam za svemirski red, i da kaže-
mo saobraćaj.

CULE: Ako si vlast, što pištaš da se krše stare dobre
navike i običaji?

MILICIONER: Ispitaćemo.

CULE: Kako da napravim karijeru, kad su se vrata
isprevrtala, pa ne znam gde mi sedi teča, a
gde tast i da li mi je tast - tast, ili mi je rod,
il' pomozi bog?!

MILICIONER: Proverićemo.

CULE: Ako si vlast ne daj da se zemlja dalje okreće
i ljudi menjaju, nego nek' popričekaju bar
dok ja ne položim ispit.

MILICIONER: E, to ćete gradanine da izvinete.
Saobraćaj, okretanje zemlje, ili da kažemo -
rotacija, moraju da se obavljaju bez zastoja.

CULE: Ja padam... padam... Zabrani bar fakultete!

MILICIONER: Za to ja nisam nadležan. (Zviždi).

Gradanine, ne zakrćujte saobraćaj
Propadajte bez zastoja!
CULE: Gradani, ako ukidate familije, ukinite
ispite, ukinite profesore!...

Na jednoj fotelji u prostoru pojavi se Dekan.

DEKAN: Polako, mladiću!
CULE: Čile, ne mešaj se, držim govor!
DEKAN: Lako je držati govore! Znaš li ti nešto, na
primer, o političkoj ekonomiji?
CULE: Evo još jednog!
DEKAN: Nije još jedan, nego sam ja dekan svih
dekana!
CULE: Dodi, dodi bliže! Hoću da te prevrnem sa te
fotelje... Hoću sve da prevrnem!...
DEKAN: (Smeje se) Svaka generacija misli da će ona
svet okrenuti tumbe! Videli smo mi takve.
CULE: I okrenuću!
DEKAN: E, nećeš, bato, bez političke ekonomije!

PRETAPANJE na prostorijama u kojoj stoje okupljeni Otac Majka, Deda i Mira. Uplaćeni članovi drugovi unose Culeta.

MAJKA: (Off) Okrenuću! Prepisaću se na drugi fakul
tet!
OTAC: Jao... šta mu je, deco?!
MEDENI: Je li pao?...
DEDA: Pao je, čika Žiko!...
BOBA: Pa baš sad nije zima, nema klizavice.
MIRA: Na ispitu je pao, deda!...
CULE: Cule! Cule!

Unose ga u sobu i stavljuju na krevet. On se budi.

CULE: Sve naopačke... Sve tumbe... Miro, znaš li da
me je tvoj tata oborio?
MIRA: (Nežno) Znala sam ja unapred! Kazao mi je

- oboriću ga da vidim koliko te voli.
CULE: Kako: voli?!
MIRA: Znaš, ja sam prvi put bila udata za jednog njegovog daka, pa me je on, čim je položio političku ekonomiju napustio! Pa tata sad proverava!
CULE: Napolje! Napolje! Napustio te dabome!
MIRA: A venčanje! A ekonomija?!
CULE: Udaj se za ekonomiju... Soliteru jedan... Medeni, Medeni... Gde je Olgica?!
- MEDENI: Otišla je sa Amazoncem u Košutnjak... na izlet!...
CULE: Jao!... Jao, deda Miko, jao lepi Miko, zašto si umro pre vremena?!

ZATAMNJENJE

OTAMNJENJE

Špica ide preko ogledala.

Treća priča Čuleta Pokornog

Rado ide Srbin u vojнике

Špica.

Cule Pokorni je u vojničkom odelu. Kada završi pesmu - pozdravi...

CULE: Vojnik Cule Pokorni. Dozvolite da vam se obratim. Kao što vidite, treća epizoda iz mog života je - vojska. Ja sam, inače, već završio fakultet, ali moj duhovni otac - drug autor, ne dozvoljava da vam pričam o tim danima. On ima neki čudan ukus i traži samo događaje koji su, kako on kaže, karakteristični za moj karakter i životni put.

U kadar žurno utrči Medenjak. I on je u vojničkom odelu.

MEDENJAK: Cule, brzo u stroj... Idemo na poligon!

CULE: Poligon... Lepa reč - vojnička.

Utrči Amazonac.

AMAZONAC: Medeni, Cule, brže...

On i Medenjak istrče iz kadra.

CULE: (Salutira) Amazonac je vrlo revnosten. Istiće se. Nego... dozvolite da se udaljim. Dok sam ja na poligonu, vi pogledajte treću priču... A ja ću posle da se vratim... ako ne budem

umoran, pa ne odem da legnem.

MEDENJAK: (*Samo proturi glavu*) Cule, razvodnik će da pošizi.

CULE: Razvodnik... temelj vojske. Nekad se zvao kaplar, pa desetar, a sad razvodnik. Kadaš koji se svojim ličnim kvalitetima, posle šest meseci vežbi, uzdigao iz mase običnih vojnika.

U kadar ulazi Zoran kao razvodnik. Cule začuti.

ZORAN: Tebi, Pokorni, izgleda treba pozivnica za stroj. Ili voliš prekobrojno dežurstvo.

CULE: Razumem, druže razvodniče! (*U kameru*) Strog, ali pravičan!

On pobegne iz kadra, razvodnik polako za njim.

TO natpis: Treća priča Culeta Pokornog

PRETAPANJE

TO natpis: "Rado ide Srbin u vojnike"

PRETAPANJE

Objekat: trpezarija u Culetovoj kući. Ispraćaj regruta. Tu su svi naši stalni poznanici i harmonikaš. Opšti žagor, cika. Odrednom se svi utišaju i gledaju ka stepeništu. Deda silazi i nosi neku staru sablju preko ramena.

DEDA: (*Peva*) Rado ide Srbin u vojnike,
gde zelene bere lovorike...

CULE: (*Pritrči mu*) Dedice, hoćeš li i ti sa nama u vojsku?

DEDA: Neću. Ja sam svoje odužio. Ali takav je red...
kad idu regruti, peva se: (*Peva*)... Rado ide Srbin u vojnike...

AMAZONAC: (*Drekne, i on je malo popio*) Pravilno! Drug
Deda pravilno postavlja stvari - u vojsku se

ide rado i dobrovoljno i ako je služenje obavezno.

CULE: Kad se mora, drage volje.

MEDENJAK: (*Proviri ispod stola gde je pao*) Nije pravilno! Pravilno je da se peva. (*Peva*) ... Jabuke i kruške zriju... Ej draga dragog...

SVI: (*Pevaju*) ... Prati u armiju.

Majka i Otac stoje sa strane. Otac, naravno, pije.

MAJKA: Cule mamin, kako će on tamo sam!

OTAC: Kako sam?! Šta bubaš! Nigde nema više društva nego u vojsci.

MAJKA: Znam, ali nema ko ni da mu raspremi, ni da propere...

OTAC: Pa jest' treba i majke da im šaljemo da ih povijaju.

MAJKA: Sram te bilo! Nemaš srca! Sin ti ide u vojsku, a ti piješ i raduješ

OTAC: Da pijem, među Šta Sin mi postaje čovek.

MAJKA: Našao si opravdanje? Ti bi zbog pića njega svake godine slao u vojsku.

Cule naglo ustane od stola.

CULE: (*Vrisne*) Ti me Mico, ne voleš...

SVI: (*Pevaju refren*) Čisto sumjam, čisto sumnjam...

CULE: Ti me, Mico, ne voleš, hoćeš da me razboleš.

SVI: Čisto sumnjam, čisto sumnjam...

CULE: Hoćeš da me razboleš... Olgice, zašto si me ostavila?

OLGICA: Ja tebe ostavila? Da se nisam ja zaljubila u profesorovu čerku?!

CULE: Kakva ljubav?! Ti znaš da ja samo tebe...

AMAZONAC: Cule, ja jesam dobar drug, ali devojku ne dam. Olgice, postavljam pitanje na diskusi-

ju: ja ču tebi da budem veran u vojsci...

OLGICA: (Smejući se) Tamo ćeš stvarno imati punc
prilike...

AMAZONAC: Ne skreći diskusiju! Hoćeš li ti da čekaš
druga vojnika?

MEDENJAK: (Proviri ispod stola) Odgovoriće ti putem
pismenog referata. Dano, gde si? Zašto si me
gurnula pod sto? (Zapeva)

... Mene majka jednog ima,
Bolje da me nema...

Padne pod sto sa flašom.

CULE: (Ponovo vrisne) Ti me Olga ne voleš...

AMAZONAC: (Zapeva) To ne sumnjam, to ne sumn-
jam...

On povuće Culeta i zagrle se.

CULE: (Ljubi ga) Amazonac, koja smo četa?

AMAZONAC: Ne NACIONALNA
DEMOKRATIČKA
CRNE GORE PUBLIKE
SRBOVJE - vojna tajna!

CULE: (Nacvrcan) A daju li tamo kakao za doručak?
Mnogo volim kakao!

AMAZONAC: Ne znam - vojna tajna!

CULE: A zašto i devojke ne služe vojsku?

AMAZONAC: Ne znam - vojna tajna!

CULE: Bilo bi lepše... da znaš da bi bilo lepše. I
pedagoški bolje. Čekaj Amazonac... A valjda
neće biti rata dok smo mi vojnici.

AMAZONAC: Neće. Politički posmatrano - neće.

CULE: To je dobro. Mada bi ja njih... (Pravi se da
puca)

AMAZONAC: Ne pucaj da ti civili ne vide naoružanje.

*Zasmeje se. Obojica se smeju zagrljeni. Deda opet pro-
maršira kroz sobu pevajući.*

DEDA: Rado ide Srbin u vojнике...

SVI: (Zapevaju)

PRETAPANJE

TO natpis: "Jeste li videli kako sam otišao"

PRETAPANJE

*Objekat: spavaonica u vojsci. Veče. Vojnici u pižamama.
Neki leže, neki sede za stolom. Svi pišu pisma.*

Muzika.

Kamera polako švenkuje po vojnicima. Svako drži otvoren sanduk, na kome piše i na čijem su poklopcu slike raznih gerli. Za stolom prvo sedi Dule. On piše. Njegov glas se čuje off.

DULE: (Tekst off) ... Draga Lela, pišem ti ponovo i ako ne odgovaraš. Neki drugovi mi javljaju da te viđaju sa onim Mikijem što si ga već i ranije predstavljala kao brata. Ne igraj se ti s vojskom. Možda da kažeš da je to samo tvoja strategija taktika, ali ja ne volim kad mi neprijatelj prodreiza led.

Kamera švenkuje dalje na Žuću koji je očigledno seljak.

ŽUĆA: (Tekst off)... Pa večera po propisu, pa po propisu da kažemo, dušek i čaršavi. Još kad bi ti, Milka, došla i ako nije po propisu... Zato dodi u nedelju, imam nešto važno da ti saopštim a ne mogu u pismu zbog vojne tajne...

On namigne sam sebi, jer se dobro setio. Kamera švenkuje dalje.

TOMA: (Bobi tih) Piše li se, Buco, "Dodi" sa onim visokim "d" ili sa onom kukom dole?

BOBA: (I sam piše) Visoko "d"... Ne kažeš, valjda, dodži.

- TOMA: Nije važno kako ja kažem, nego da ona znašta hoću. Nego, slave ti, znaš li neke stihove za kraj?
- BOBA: (Pišući i dalje) Vita jela, zelen bor...
- TOMA: To sam prošli put napisao. Nešto onako.. Znaš, da pogodi metu.
- BOBA: Ne znam.
- TOMA: Znaš ti... ljubim te... pišeš ti to iz rukava.
- BOBA: Kako ti se zove cura?
- TOMA: Jela.
- BOBA: Kad čistim pušku moju,
Ja na Jelu mislim svoju.
- TOMA: To, to!
- BOBA: ... Dodi Jelo srcu mome
Primi pozdrav od Tome.
- TOMA: Uh, Buco, da ja imam tvoju pamet, za godinu dana bih postao vodnik.

Kamera ide dalje do Medenjaka. I on je otvorio sanduk. Na njemu Danina slika.

MEDENJAK: (Tekst off) Dano moja jedina, ako kopnem, kopnem samo zbog tebe... A one kiflice sa salom, bile su divne. Zahvali mami i pošalji ponovo. Obožava te tvoj Medeni.

U kadar uđe Cule. On je tužan, zamišljen.

CULE: Medeni, imaš li nešto za čitanje?

MEDENJAK: Nemam.

CULE: (Tragično) Dosadno mi je !

MEDENJAK: Piši kao i ostala vojska.

CULE: Kome ja da pišem?

Odlazi.

MEDENI: (Nameštaju Mirinu sliku i uzdahne duboko - tekst off) Jedina moja Miro, pišeš mi da brineš što

sam oslabio. Oslabio sam od tuge za tobom.
Kaži tati da mesto asistenta čuva još pola
godine i ja stižem.

Kamera prelazi na Amazonca. Na njegovom sanduku je crtež Olgine glave koji treba da bude identičan sa kasnijim trikom "u belom".

AMAZONAC: (*Prevrće Olgino pismo i mrmila*) Šta li ono
još piše... (*Čita*)

OLGA: (*Progovori crtež*)... Ne izlazim skoro nikud.
Kancelarija, kuća... kuća, kancelarija...

AMAZONAC: (*Tekst off - Piše*)... U redu. I to je pitanje
raspravljenog. Ali na sastanke treba da ideš.

OLGA: Na sastanke?!

AMAZONAC: Nije, nije sastanke, nego konferencije...
(*Precrtava i piše ponovo*) I žena treba da se
ističe.

OLGA: Lepotom?

AMAZONAC: Ne moraš lepotom. Važna je duhovna
i društveno-politička aktivnost. I nemoj da
se šminkaš, ja volim ženu jednostavnu.

OLGA: Pozdravi Culeta.

AMAZONAC: Cule, pozdravlja te Olga.

CELE: Hvala. Pozdravi i ti nju.

AMAZONAC: Pozdravio sam Culeta. On je mnogo
tužan, jer nema devojku, pa mu niko ne
piše.

OLGA: Javiću mu se ja.

AMAZONAC: Ti nemoj da mu pišeš - nije zgodno, ali
reci nekoj drugarici... Žao mi je Culeta.
Sedam meseci smo ovde, a još nije navikao.

*Prelazimo na Culeta; on leži zureći u plafon i gleda pismo
koje je pisao. On zgužva i baci započeto pismo. Ulazi Zoki
razvodnik i prilazi krevetima. Svetlost se gasi.*

CULE: ... Draga mama...

ZOKI: Spavanje!

MEDENI: Meni u vojsci ništa ne bi falilo, samo kad ne bi morao toliko da trčim. Bojim se izgubiću mišiće, a ja mnogo pazim na to da sam lepo građen.

CULE: ... U ovo vreme mama pravi palačinke sa sirom... Pa kakao... I gledamo televiziju... Amazonac, šta ču ja u vojsci, kad sam pacifista?

MEDENJAK: A ja sam valjda ratnik?!

AMAZONAC: I ja sam teoretski protiv vojske. Mislim, u medunarodnim srazmerama. Ali dok postoji kapitalističko okruženje, vojska je neophodna. Razumeš?

CULE: Evo ga - počeo politički čas.

AMAZONAC: Nije to politički čas, nego tumačim stvari glupanima! Glupanima sa niskim pritiskom
što misle na manjine palačinke. (Okrene se i pokrije).

ZOKI: (Ulazi) Ne šuškaj tamo, nego spavaj. Neću ujutru da ti šaljem buldožer da te digne iz krevera. (Izlazi)

Počinje muzika.

Vojška spava... i Cule... Polako ide dupla ekspozicija. Pojavljuje se naga ženska ruka, koja mu se obavije oko vrata. Zatim jedna glava prekrivena velom, tako da se lice ne raspoznae, približi se njegovom jastuku.

Muzika: "Šubertova serenada" - violina solo - vojnikov san o ženi.

Cule priljubljuje glavu uz jastuk, milujući u snu prividjenje. Samo kratko vreme traje ta igra koja je više lelujava pantomima nego balet.

CULE: (Šapuće u snu) ... Ko si... Kako se zoveš: Olga?

Mira? Dana? Vera? Ili samo: devojka... devojka vojnika. Sačekaj me, devojko, u nedelju pred kasarnom... Kaži dežurnom: čekam Culeta... Vojnika Culeta Pokornog... Vojnik mora da ima devojku da voli kapiju i vodnike sa trakom oko ruke... Da ne bi mrzeo pušku i njenih 17 delova... Treba uvesti propis o devojkama... Kao za iglu u šajkači, ili kašiku u džepu bluze... Još važnije su devojke... Po propisu...

Odjednom vizije nestaje i prestane i muzika. Sve je razbio Zokijev glas.

ZOKI: ... Po propisu - kako se ostavlja?

On vuče Culeta za nogu i šapuće i dalje.

... Ne zabušavaj, nego se budi, kad govorim.

Cule skoči bunovan.

CULE: Molim, druže razvodniče?

ZOKI: Znaš li ti kako se po propisu ostavljaju vojničke stvari?

Pokazuje na Culetov sanduk na kome je složeno odelo.

CULE: Jao!

ZOKI: Ne prenemaži se i ne budi vojsku, nego namesti, pa spavaj dalje... Šta je? Kuda?

CULE: Da pijem vode, druže razvodniče...

On izlazi šapućući da ga ne čuje razvodnik.

... da pijem vode, druže razvodniče... da se razladim, druže razvodniče. Jao, što nisam civil, pa da ga ujedem, da mu odgrizem nos... pa uvo...

On odlazi u kupatilo i stavlja glavu pod česmu. Odjednom,

iz ogledala iznad česme pojavi se glava starije žene koju isto tako igra Mija Aleksić. To je njegova baba Simka Pokorni. Ona nešto veze ili štrika.

- BABA: Ohladi glavu, ohladi... Sram te bilo!
- CULE: Ko je sad ovaj babac?!
- BABA: Lepo si vaspitan. Rodenu babu zoveš babac.
- CULE: Baba Simka!
- BABA: Baba Simka, dabome.
- CULE: E čudan ste vi narod vi Pokorni: virite iz svakog ogledala.
Pa šta ćeš onda ti ovde?
- BABA: Ja sam porodični otpadak! Izrod! Familija ne priznaje mene, a ja ne priznajem vas - Pokorne. Ne puštaju me ni da zvirnem iz onog ogledala. Nisam, kažu, stilska dama.
- CULE: Ama šta ćeš ovde, pitam te?
- BABA: Došla sam da ti kažem da ne slušaš one svoje pretke.
- CULE: Znači ponodoljano ogovaranje!
NACIONALNA
CRNE GORE DURDE
- BABA: Oni tebe glade: >tevovo, Cule ono... a tebi treba u oči reći - Cule, ništa ti ne valjaš... I gotovo! Uh, mnogo ti znaš!
- BABA: A što - valjda si dobar. Prenemažeš se: kuku, kako će vojsku da izdržim... Propadoh mlad i zelen... A šta ti fali: stavili vam čak i dušeke, obukli pižame kao frajlicama...
- CULE: Baba, nisam te zvao na sastanak, niti sam tražio tvoju "dobronamernu kritiku". Oduzimam ti reč.
- BABA: Rečnik za konferencije imaš, to vidim. A kad treba da se ispunjavaju zadaci...
- CULE: Stoj, baba! Ne govori u stroju. Otkud ti znaš ovu modernu terminologiju, kad si, izvini za izraz, odavno pokojna?

- BABA: To možda tvoji Pokorni neće da se uklope, a Simka je uvek bila napredna. Ja sam, balavče jedan, Vasi Pelagiću štrikala čarape za zatvor!
- CULE: U redu, baba, izvini.
- BABA: I nemoj da me prekidaš, zaboravim gde sam stala.
- CULE: Nisi stala uopšte, pričaš brz prekida.
- BABA: Sram te bilo!
- CULE: (Prasne) Sram tebe bilo, baba Simka! Vidiš jednog napačenog vojnika koji je ceo dan marširao, kome ne daju da spava, i još si se i ti navrzla!
- BABA: (Iona plane) Težak ti život, bojim se. Mi žene celog života teglimo a vama zapalo godinu dana vojske, pa kukate.
- CULE: Jest', ti si bila u vojsci, pa znaš šta je vežba!
- BABA: A što da ne znam, malala sam muža vojnika. Ja 50 godina nad koritom, nad šporetom, nad patosom, a ono jednom u životu radi: lezi, dig' se, lezi, dig' se, pa cvili...

Prelazimo na nemi film. Parodija na vežbe, prestrojavanje itd.

- BABA: (Posle filma) Jak posao... K'o gimnastika.
- CULE: Je l'! To nije ništa?! A vi ste žene, bajagi, mučenice. Provodite se kako hoćete dok smo mi godinu dana u kasarni.
- BABA: Pa dabome. Ženu ostavite da se zabavlja sa dečicom i poslom dok se vi mučite. Naročito nedeljom. Nedeljom je i mom Risti, bog da mu dušu prosti, bilo najteže u vojsci.

Nemi film - vojnici piju u kafani - igraju sa devojkama.

Usred zabave - upada Simka sa dve bebe i nastane rusvaj je nade muža sa dve ženske.

- CULE: (Posle filma) Jadan deda!
- BABA: A kad mu je i to dosadilo, onda je počeo da simulira. Zabušant jedan nesvesni!
- CULE: (Zasmeje se) To, baba, rade i sad! Izmisli razne alergije, pa gastritise, pa melanholijske ali slabo pomaže - medicina je preterano napredovala. Imaju zapisane sve vojničke bolesti.
- BABA: Moj Rista je jeo živ krompir. Ali nije pomogao. Izvukao se tek kad smo dobili treće dete
- CULE: Dete?!
- BABA: Sina! Dali mu odsustvo.
- CULE: (Sav ozaren) Odsustvo za sina?! (Stane mirno) Baba Simka, dozvolite da se udaljim i hvala.
- BABA: Šta je sad?!
- CULE: (Kao u (njima)) Baba Simka, dobiću sina i oticiću malo kući! Kući - na palačinke sa sirom.
- BABA: Ti si udaren! Kakvo odsustvo za sina kad nisi oženjen?
- CULE: Nema veze! Svi se mi prijavljujemo u vojsku kao ženjeni da nas puste ponekad na celu noć. I Cule je oženjen! Za vojne vlasti - on je ženjen, a uskoro će dobiti i sina!
- BABA: Sram te bilo! I ti si zabušant kao i svi tvoji Pokorni! Zabušant!
- CULE: Pričaj ti, baba! Bože, što volim da imam sina.
- Odlazi.*
- BABA: (Za njim - off) Zabušant! Zabušant!

ZATAMNjenje

O T A M N J E N J E

Objekat: spavaonica ili trpezarija u kasarni. Vojnici se spremaaju za priredbu.

DIDA: Dalje, dalje... šta čekaš tamo, Amazonac!?

AMAZONAC: Gledam program, druže vodniče, pa mislim da posle Medenjakove pesme, da ide kvartet.

DIDA: Ma šta kažeš!

AMAZONAC: Mislim da je bolje da odmah stavimo skeč "Kaplar Mića - mali bog", pa onda...

DIDA: Dosta! Jesi li ti dobio program?

AMAZONAC: Dobio sam, druže vodniče.

DIDA: Jesi li pismen?

AMAZONAC: Završio sam fakultet, druže vodniče.

DIDA: To znam. Ali pitam te - jesi li pismen?

AMAZONAC: Pismen sam, druže vodniče.

DIDA: Kad si pismen BIBLIOTEKA
CRNE GORE DURDE i kao što piše.

Amazonac maršira do sredine kragla stane mirno.

AMAZONAC: Na redu je...

DIDA: Ostav! Digni više glavu! Šta si je oborio kao da se stidiš. Treba da si ponosan što si konferansije.

CULE: Ala bi vi, druže vodniče, bili dobar režiser!

DIDA: Šta vredi kad nemam vremena!

AMAZONAC: (Odsečno) Na redu je vokalni kvartet naše cete: Los Trapadosos!

Svi vojnici počnu da se cerekaju. Izlaze Medeni, Cule i još dvojica. To je, naravno, vojnička parodija na kvartete.

AMAZONAC: A sad jedan skeč o bivšoj vojsci. (Privatno) Da dodam, druže vodniče, bivše kraljevine Jugoslavije? Jasnije je politički.

- DIDA: Razmisliću.
- ZOKI: (Upada) Druže vodniče, drug kapetan zove vojnika Pokornog.
- DIDA: Kapetan?! Šta je zabrlja?
- ZOKI: Pojma nemam, druže vodniče.
- DIDA: Ti nikad nemaš pojma šta ti se radi u desetini, a onda ja nemam pojma šta se radi u vodu, a onda drug kapetan odjednom: vojnik Pokorni - na raport! (Vikne) Pokorni!...
- CULE: Izvolite, druže vodniče!
- DIDA: Za mnom.

Objekat: hodnik.

- CULE: Druže vodniče, zašto me zove kapetan?
- DIDA: A, ne znaš... ne znaš, je li?
- CULE: Ne znam, druže vodniče.
- DIDA: Seti se. Bolje ti je da se setiš!
- CULE: Slučajno, druže vodniče, časna reč! Prevario me sanj... Samo sanjana se malo sklonio u hladovinu, a valjda sam bio malaksao...
- DIDA: Aha... malaksao... a zamisli neprijateljska patrola naiđe, a ti kažeš: izvinite, malaksao sam, samo malo da dremnem.
- CULE: Kakav neprijatelj, druže vodniče, sad je koegzistencija.
- DIDA: I što je najgore, ni vodnik ne zna, ni razvodnik, ni desetar, nego mora kapetan da te uhvati.
- CULE: Ja njega nisam primetio, druže vodniče!
- DIDA: Dosta! Ulazi!

Objekat: kancelarija Kapetana. Njih dvojica ulaze. Kapetan za stolom.

- DIDA: Druže kapetane, doveo sam, po vašem

naredenju, vojnika Pokornog.

KAPETAN: A... sedi vojniče.

CULE: (Uplašen) Molim druže kapetane?!

KAPETAN: Kažem - sedi!

CULE: Druže kapetane, dozvolite da vam se obraćim.

KAPETAN: Govori.

CULE: Mogu ja i da stojim!

KAPETAN: Sedi, kad govorim!

DIDA: (Oštroski) Sedi!

KAPETAN: On je, vodniče, u tvom vodu?

DIDA: Šta mogu, druže kapetane, u mom!

KAPETAN: (Tilje Didi) Primio sam telegram da je dobio sina. (Culetu) Ti, vojniče, nisi više tako mlad...

CULE: (Ustane) Mlad sam, druže kapetane... neiskusan...

KAPETAN: ... Oženjen si... tako reći otac porodice.

CULE: (Skoci) Slučajno mi se desilo, druže kapetane.
BIBLIOTEKA
CRNE GORE DURĐE
CRNOLJEVIĆ

KAPETAN: E, pa sad: slučajno, ili namerno, desilo se.

CULE: (Skoci) Neću više nikad, druže kapetane!

KAPETAN: Zašto ne?! Ti znaš šta očekuje naša zajednica, da ne kažem, domovina od tebe.

CULE: (Skoci) Znam, druže kapetane. Očekuje i da poginem, ako treba, na straži otadžbine.

KAPETAN: Uh, uh! Kud ti ode?! Bolje da ostaneš živ.

CULE: Bolje, druže kapetane.

KAPETAN: Je li ti ovo prvo dete?

CULE: Koje dete?

KAPETAN: Pa taj sin.

CULE: Čiji sin, druže kapetane?

KAPETAN: (Vodniku) Iznenadio sam ga, a? Zbinjen je!

DIDA: Zbunjeni intelektualac.

KAPETAN: Čestitam ti, Pokorni. Stigao je telegram o tvoje majke da si dobio sina.

CULE: Javila mama?

KAPETAN: Javila.

CULE: Ala je brza!

KAPETAN: Što, da nije pre vremena?

CULE: Nije. Na vreme je, druže kapetane. Krajnje j vreme bilo. Nego, hoću li dobiti odsustvo?

KAPETAN: Da vidiš sina?

CULE: Da vidim sina.

KAPETAN: Ili ženu?

CULE: I ženu, druže kapetane, i sina, i majku, dedu i palačinke sa sirom...

Objekat: spavaonica ili trpezarija gde je proba. Žagor je Utrčava Cule! Odvlači na stranu Medenjaka.

CULE: (Tiho) Medeni, idem kući, dobio sam odsustvo.

MEDENJAK: Odsustvo? Brago tebi! (Viče) Drugari
Cule...

CULE: Ćuti, budalo, moram prvo da ti objasnim da mi pomogneš. Pisao sam mami pre neki dan da pošalje telegram da sam dobio sina..

MEDENJAK: Ti si lud? Odakle ti sin kad nisi ni oženjen?

CULE: Ko zna da nisam oženjen? Prijavio sam se kao oženjen.

MEDENJAK: Zna Amazonac, pa ja...

CULE: Pa zato ti i govorim da mi pomogneš. Reći će da sam tajno oženjen, a ti si mi bio kum.

MEDENJAK: Nemoj, Cule, opet mene da mešaš.

CULE: Nego koga će. Amazonac neće pristati, reći će: to je apolitično.

MEDENJAK: Ali ja će nešto pogrešiti, pa ćemo obojica da stradamo.

CULE: Nemaš šta da pogrešiš. Samo povlađuj ono

što ja govorim i pravi se tajanstven.
Uostalom, sutra ujutru idem. Jao, Medeni,
samo malo da se pružim na svoj krevet,
samo dva jutra da ne ustajem u pet, nego u
jedanaest...

MEDENJAK: Cule, ja se mnogo bojim.

CULE: Šta ima da se bojiš?! Telegram nismo poslali
ni ja ni ti, nego mama, a ona nije vojni
obveznik, ništa joj ne mogu.

MEDENJAK: Znaš da si ti genijel! Vojnici zabušavaju na
razne načine, ali sina se niko nije setio.

CULE: Cule je glava, Medeni, glava.

U sobu ulaze Kapetan i Vodnik. Svi odrednom staju mirno.

VODNIK: Mirno!

KAPETAN: Šta je, vojnici, ne čujem galamu. Drug vam
dobio sina, a vi ništa! Voljno, momci,
voljno.

CULE: Dozvolite, kapetane, nisam im još
rekao.

AMAZONAC: Ko je dobio sina? Nije valjda Cule?

CULE: Ja... Baš ja...

MEDENI: Baš on.

AMAZONAC: (*Prilazi Culetu, tih*) Šta to opet petljaš?
Kakav sin?!

CULE: Mali sin... muški... muški sin.

AMAZONAC: (*Tih*) Nek izade samo kapetan, pa da mi
objasniš šta trućaš.

MEDENI: Druže kapetane, dozvolite da vam se obra-
tim.

KAPETAN: Izvoli.

MEDENI: Da li bih možda i ja... kao kum... mogao da
vidim kumče?

KAPETAN: I treba da vidiš. I da mu daš ime... Ako si
drug, onda si drug i kad je muka, i kad je

radost.

MEDENI: (Drekne) Ura! (Preseće se) Hoću da kažem, hvala, druže kapetane! Cule i ja idem s tobom.

KAPETAN: I ja ču sa vama, momci. Sutra i onako idem za Beograd, pa moram da obidem i tog novog vojnika. (Smeje se vrlo raspoloženo) Neću da mi se kaže da ne vodim dobro kadrovsku politiku. (Pode, pa zastane) Pokorni, sutra čete poći sa mnom.

On i Vodnik izidu. Cule i Medeni sedaju zaprepaščeni.

CULE: (Užasnut i bespomoćan) Jao, Medeni! Mene će pod vojni sud!

MEDENI: I šta se ja guram: ja sam kum, druže kapetane?!

CULE: Optužba će da glasi: vojnik Pokorni, obmanjuje narod u armiju.

MEDENI: Pitaće te NACIONALNA BIBLIOTEKA SRPSKE DRŽEVE CRNOJEVIĆA. Je sin, vojniče Pokorni?

CULE: Izmišljen, druže sudijo.

MEDENI: A gde vam je žena, vojniče Pokorni?

CULE: Izmišljena, druže sudijo... Jedino imam kuma. Kuma Medenjaka.

MEDENI: Jao, Cule... Rekao sam ti da ne brbljaš.

CULE: Ali zašto on hoće da vidi mog sina?

MEDENI: Valjda voli decu.

CULE: Pa gde da mu ja nadem decu.

MEDENI: (Ideja nu je simula) Cule, hitno treba poslati telegram ili telefonirati tetka Mici da za sutra obezbedi jednu ženu i dete.

CULE: Tebi je udarilo u glavu. Nisu žene sa malom decom kupus, pa da naručiš: spremi mi za sutra dve glavice.

MEDENI: Nisu kupus, ali jedino dve glavice mogu da nas izvade.

CULE: Tačno! Neka nabavi ženu i dete kako zna.
Medeni, treba se što pre probiti do pošte.

AMAZONAC: (Prilazi mu) Cule, šta si sad smućkao?

CULE: Jao, Amazonac, zar mi je malo moje muke,
nego se još i ti mešaš.

AMAZONAC: Mešam se, jer si mi drug... a stalno zas-
tranjuješ. Zastranjuješ, Cule.

MEDENI: Ostavi čoveka, dobio sina i - gotovo.

AMAZONAC: Šta ti zvrnдаš? Kakvog sina, kad nema ni
devojku, a kamoli da je u braku.

CULE: Vanbračnog sina, Amazonac, vanbračnog!

AMAZONAC: Vanračnog?! (Odjednom ga zagrli) Pa što
se sekiraš, glupane?! Svejedno ti je to -
bračno - vanbračno - važno da je dete.
Zajednica ne sme da pravi razliku... to je
malogradanski!

CULE: Pusti me, Amazonac, majke ti, nemoj još i
da mi držiš predavanje.

AMAZONAC: Ama kate predavanje! Radujem se. Ko
bi rekao za takvog Smokljana da će prvi da
bude tatica?! Je li Medeni... Tatica...

MEDENI: Tatica mitraljezac!

AMAZONAC: Ko je ženska, a? Kaži.

CULE: Ostavi me... ne poznaćeš je.

AMAZONAC: Ih, ja ne poznajem! Ne prebacujem ja
njoj, na protiv, alal joj vera! Savremena
devojka! Da znaš da ću da tražim od
kapetana da i mene sutra pusti. Ja ću da mu
dam ime, da znaš.

CULE: Jao, samo nam još i ti fališ!

AMAZONAC: Nećeš, bato, bez mene! Da stegnem ruku
devojci... I tom tvom prdavcu. A koja je,
Cule, kaži koja?

PRETAPANJE.

Stan Pokornih. Na kanabetu sedi Olga, prekoputa nji Majka.

- OLGA: Ali kako ja da igram majku, tetka Mico? Nezgodno je!
- MAJKA: (Plaćući) Ti si mu najbolja drugarica, Olgice. Od detinjstva... Ko drugi da mu pomogne?
- OLGA: I šta mu je to uopšte trebalо?
- MAJKA: Otkud znam. Prvo sam dobila pismo u kome me moli da pošaljem telegram kao da mu se rodio sin.
- OLGA: Neozbiljno! Časna reč, neozbiljno.
- MAJKA: Piše: moram da dodem makar malo kući... Ja izračunam kad je dedina slava, pa pošaljem telegram. Mislila sam, sunce mamino, kako se on lepo setio da nas obide.
- OLGA: To samo on može da izmisli.
- MAJKA: Kad odednom smjeć telefonira i kaže, da sa njim dolazi Kapetan da vidi novorođenče.
- OLGA: Meni je strašno nezgodno, tetka Mico...
- MAJKA: Ali samo dok Kapetan ne ode, Olgice.
- OLGA: A šta kaže čika Žika?
- MAJKA: Pobesneo. Viče: ja o tome neću ništa da znam! Ustvari, našao je razlog da se napije. Kao, krivo mu na Culeta.
- OLGA: A dete?
- MAJKA: Ne brini. Obezbedila sam. Jedna komšinica je nedavno dobila bebu. Žensko je, ali ko to zna kad je povijeno.

Donosi zavijenu bebu.

- OLGA: Slatka je.
- MAJKA: Sladak je... Ne zaboravi da je muško.

Nailazi Deda.

- DEDA: A cija je to beba?
MAJKA: Olgicina. Olgicina...
DEDA: Je l'! (*Guguče bebi*) Napredno dete. A kad si se ti udala?
OLGA: Ja?
DEDA: Pitam: ko je tata?
MAJKA: Nije važno. Ostavi nas.
DEDA: Kako nije važno ko je otac? Vidi ti sad ovu moju!
OLGA: Šta će deda da misli o meni?!
MAJKA: Zaboravi on čim čuje. Olgice, dušo... samo dok ne prode Kapetan.

Upadaju zaduvani Cule i Medeni.

- CULE: Vojnik Pokorni, dozvolite da se obratim.
MAJKA: Cule moj!...
CULE: Mama!...
MAJKA: Cule, lepo izgledas.
CULE: To sad nije važno, mama. Zdravo Olgice, otkud ti.
OLGA: Tvoja mama me je zvala da ti igram ženu.
CULE: Ti?
OLGA: Znaš, ti si uvek pravio neke gluposti...
CULE: Ne možeš ni da sanjaš, Olgice, kako je sad zapetljano. (*Pride Medenom - tiho*) Obezbedi nekako da se Amazonac ne pojavi dok je tu Kapetan. Jer, ako još on vidi Olgu...
MEDENI: Zvaću njegovu kuću telefonom...

Odjuri do telefona.

- MAJKA: Cule, možda taj Kapetan i neće da dođe.
CULE: Jao, doćiće. Tek što nije došao! Medeni i ja smo trčali od stanice. Olga, šta čekaš - u

- krevet!
OLGA: Šta?!
CULE: Neće valjda majka koja je tek rodila da še tako doterana i našminkana.
OLGA: Onda neću. Nema smisla, čašna reč.
CULE: Kod vojske nema ni neću, ni nema smisl. Mama, daj ćebe da se pokrije. (*Sav je u panći*) Je li dete tu?
MAJKA: Tu je.
CULE: Je li mu sve objašnjeno?
MAJKA: Detetu?
CULE: Mislim, da me zove tata.
MAJKA: Pa malo je dete, Cule.
CULE: Ne govori! Utoliko bolje. Medeni, šta je s telefonom?
MEDENI: Niko se ne javlja.

Ulazi komšija Mića.

- KOMŠIJA: Izvinite gospo...

MAJKA: Izvolite komšije!
KOMŠIJA: Došao sam po unuku.
CULE: Kakvu sad unuku - nemamo vremena!
KOMŠIJA: A, zdravo Cule... Vidi kakav vojnik! Doneć vam je kasnije. (*Uzima dete*)
CULE: Stoj! Ne može!
KOMŠIJA: Šta ne može?
CULE: Beba pripada vojsci.
KOMŠIJA: Vidi ti njega! Beži odatle! Da je nisi mobil isao?
MAJKA: Nemojte sad, čika Mićo, molim vas, doneć vam je kasnije.
KOMŠIJA: Sad joj je vreme da se kupa i da doji.
CULE: Stoj! Ne može dok ne prode Kapetan.
KOMŠIJA: Čast i poštovanje tvome kapetanu, ali nećemo mi da kupamo kapetana nego

Svetlanu. (*Otima dete*) Odi, dedino. Doneću ja nju kasnije. Znam da vam je prpa!

Komšija izlazi. Olga ustaje.

OLGA: Sve je to glupo.

CULE: Propalo je! Medeni, preduzmi, brate, i ti nešto.

MEDENI: Šta mogu ja da preduzmem?

CULE: (*Plaćno*) Zaustavi kapetana, nađi neko dete... uradi šta bilo...

Medeni zgrabi telefon. Nailazi Otac.

OTAC: A... stigli zabušanti!

Cule podje ka njemu.

MAJKA: Žiko!

OTAC: Ništa neću da znam. Mene se ne tiče, ja sam uvek i u svemu bio savestan. Za mene si ti u garnizonu. Nisam video.

CULE: Pa dabomi NICOLA BIBLIOTEKA CRNE GORE DURDE CRNOJEVIĆ je praviti se lud, a Cule nek strada sam.

MEDENI: (*Na telefonu*) Alo! Dano, jesli li ti?

U triku se pojavi i njena slika.

DANA: Medeni? Kad si došao?

MEDENI: Nije važno, Dano, nemam vremena...

DANA: (*Malo uvredena*) Pa što si me onda zvao?

MEDENI: Treba hitno da stvorim bebu.

DANA: Šta?!!!

MEDENI: Čekaj, nije... Objasniču ti. Nađi mi jednu bebu...

Silazi Deda.

DEDA: Vidi ti ko je došao!

CULE: Zdravo, deda!

DEDA: Udesio si da te puste za slavu?

CULE: Udesio sam se deda totalno!

MEDENI: (Okreće drugi telefon) Cule, Dana nema bebu... Halo...

Pojava se Mirina slika:

MIRA: Alo!

MEDENI: Miro, ovde Medeni.

MIRA: Medeni?! Kako se radujem! Kad si stigao?

MEDENI: Nije važno, daj mi dete. Ma kakvo dete, samo malo.

MIRA: Šta to govorиш?

MEDENI: Ama šta se sve čudite, kao da nikad niste čule za bebu?!

MIRA: Ne čudim se, nego te ne razumem. Strašno žuriš...

MEDENI: Ne žurim ja, nego Kapetan.

MIRA: Kapetan?

MEDENI: E pa ne mogu ja sve da ti objasnjavam. Nadji negde bebu, kako možeš. Jao... (Zalupi telefon)
NACIONALNA
CRNE GORE DURDE
KAPETAN
Vodnika! Zagledaju brojeve.

OLGA: Ja idem.

CULE: Lezi bar ti... ako nemam sina, da imam ženu. Proćiću možda jeftinije...

MEDENI: Jao, Cule, ne smem da čekam!

CULE: Ne gledaj me tako, nego idi negde i traži dete.

MEDENI: Gde da tražim?

CULE: Pozajmi, ukradi... važno je da ga makar proteraš kroz sobu... a ja će da kažem da si ga vodio u šetnju.

MEDENI: U redu...

CULE: Beži ovuda, pa kroz prozor od kujne.

Medeni beži. Tu su samo Olga i Cule kad se pojave Kapetan

I Vodnik. Cule sedi kraj Olgice.

KAPETAN: A, zdravo, jedva vas nađosmo.

VODNIK: Mladi tatica je tako zbumen da nam je sve naopako objasnio. Kaže: idite levo, pa desno... a ono ispalo da se vrtimo u krug.

CULE: Šta mogu... Ipak ste našli.

KAPETAN: Čestitam, drugarice Pokorni!

OLGA: Hvala.

KAPETAN: Kod Culeta nema greške. Prvo pa muško.

CULE: Da sam ja znao, druže kapetane, koliko će to da komplikuje... hoću da kažem... koliko je to teško, to jest opasno...

VODNIK: Mladi očevi misle da je to bog zna šta... a ustvari obična prirodna pojava.

CULE: Nije uvek.

KAPETAN: A gde je sin? Da ga vidimo.

CULE: Tu je... Tamo... Izisao da prošeta... to jest, ne šeta on, nego ga Medeni vodi... kum ko kum... Dajte mi ga pa dajte mi ga. Hoćete li po rakiju? (Viće ali ne ustaje sa mesta) Mama, daj rakiju. Drug kapetan žuri, pa da ne čeka.

KAPETAN: Nemoj molim te. (Viće) Ne deranžirajte se drugarice, ne žurimo mi.

CULE: Ne žure oni mama, baš lepo da posedimo...

Ulazi komšija Mića sa bebom.

KOMŠIJA: Cule, Cule, evo ti Svetlana.

CULE: A, Svetlan! Svetlan tatin. Šta kaže čika Mića: evo ti Svetlana, Svetlan, Svetlana, Svetlanu.

KAPETAN: Bravo momak! Lep dečko.

KOMŠIJA: Devojčica!

CULE: (U užasu) Ko devojčica?! Lep ko devojčica! (Peva: "Devojčica ječam žela") Hvala čika Mićo. Pa navratite opet.

Gura ga ka vratima.

KOMŠIJA: Pazi mi dete, ne mlataraj tako.

CULE: Ama ne brinite... Baratam ja i minobacaćem, a da ne znam sa decom.

Izgura ga i donosi dete Olgi.

... Evo, mamice.

KAPETAN: Liči na tebe.

VODNIK: Naročito nos.

OLGA: (Već je nervozna) Cule, odnesi dete u kolica...

CULE: Neka leži malo tu, da gleda druga kapetana. Druže kapetane, jeste li ga videli?

KAPETAN: Sladak je!

CULE: I vi ste ga videli, vodniče. Nemojte posle da kažete. Culetov sin? Nismo ga videli.

VODNIK: Buc, buc!

CULE: Sine, pogledaj joj jednom drugove, jer oni sad idu, NEOPRENEŠ BIBLIOTEKA CRNE GORE DURDE pa jkiš...

On odnosi dete sa kolicima i ulazi Medeni gurajući kolica.

MEDENI: Voza kum... voza... A sad smo dosli kuci.

OLGA: (Potpuno izbezumljena) Bože moj, budale...

Medeni prilazi zapanjenom Kapetanu i Vodniku.

MEDENI: Odi da te kum upozna. Cika kapetan, cika vodnik...

KAPETAN: Šta je to sad, vojniče?

MEDENI: Kako šta je? Kumče... Culetov sin... Isti tata!

Na vratima se pojavi Cule, zastane užasnut.

CULE: Jao, idiot!

MEDENI: (Vadi dete iz kolica) A sad cemo kod mamice da malo lucamo.

OLGA: (Tiko i oštvo) Medeni, ne blesavi se.

VODNIK: Ja... tu... nešto ne razumem.

KAPETAN: Kakvo je sad to dete?

CULE: (Skoci kao ris od vrata) Medeni... idiote, čije si to dete uzeo?

MEDENI: Kako?!

CULE: Ne buljavi se na mene! Lepo ti čuvaš kumče. Ostavio si ga na ulici...

MEDENI: Ja?!

CULE: Nisam valjda ja. (Naglašava reči) Srećom je naišao čika Mića i doneo nam našeg sina... A ti si zgrabio neko tude dete

MEDENI: Ne razumem... hoćeš da kažeš drugu kapetanu, da ovo nije tvoje dete?!

CULE: (Otme mu dete) Vrati to dete!

Ulazi Milicioner.

MILICIONER: Stoj! Kud ćeš s tim detetom?

CULE: E samo sam tebe ukrao!

MILICIONER: Ne mrdaj!

KAPETAN: Polako, druže, ne vici.

MILICIONER: Izvinite, druže kapetane, ukrao je dete!
Ne mrdaj!

CULE: Ama zabuna, zabuna...

MILICIONER: Kakva zabuna... Druže kapetane, jesu li ovo vaši vojnici?

KAPETAN: Jesu druže.

MILICIONER: Nema greške, druže kapetane. Čovek ostavio dete pred samoposlugom, ušao da kupi, a ovaj zgrabio kolica i - trk! Čovek izišao, pao u nesvest od straha, ali srećom - videli građani i pokazali mi.

CULE: Ne drži mene, onaj je uzeo!

MEDENI: Ama šta će meni dete, druže, zar vam ja ličim na oca. Uzeo sam samo da provozam.

KAPETAN: Pogrešio je... mislio je da je kumče.

- CULE: Ne treba nama... Mi već imamo dete.
- MILICIONER: Razumem ja to, ali nije zgodno... Vojnik, a poterao tuđa kolica.
- CULE: Evo vam dete, druže... evo vam i dete i kolica, a mi ćemo da podemo da objasnimo. I drug kapetan će da pode, i drug vodnik.

Nailazi Otac.

... Kao što vidite, sve je u redu. Druže kapetane, ovo je moj otac. Tata, izvini, drug kapetan je taman pošao.

OTAC: Mene sve to ne interesuje. Ja nisam ni slao telegram, ni dovodio tu ženu.

Otac odlazi.

CULE: (Kapetanu) Ljuti se... Ljuti se što sam se oženio Olgicom...

Nailazi Amazonac sa buketom crveća i velikom kutijom.

AMAZONAC: Druže kapetane, dozvolite da uđem.

Olga se prestravljenzo zavlači pod čebe i okreće leđa.

OLGA: Jao!

Cule projuri preko sobe i sedne na krevet zaklanjajući Olgu.

CULE: Amazonac, sačekaj napolju... Sačekaj, brate, napolju dok odu kapetan i vodnik - viđiš kolika je gužva!

Nailaze Majka sa poslužavnikom i Deda sa slavskom svećom.

MAJKA: Izvolite, sedite.

DEDA: Ko je sklonio slavsku sveću. Kad je slava, red je da gori u sobi gde su gosti.

KAPETAN: Izvinite, deda, nismo ni znali da vam je slava. Nismo ni čestitali!

DEDA: Kako da niste znali, kad ste pustili Culeta na odsustvo?

KAPETAN: Nije nam rekao... Znali smo samo da je dobio sina.

DEDA: A, sina nije dobio on nego Olga...

MAJKA: Pa valjda je dobio i on, kad je dobila žena... izvinite, izlapeo je.

AMAZONAC: Koja Olga? (*Prilazi*)

CULE: Amazonac, posle ćeš ti čestitati, posle... Ja ču da ti objasnim, a ti ćeš da čestitaš.

AMAZONAC: Pitam koja Olga? (*Nagne se nad krevetom*)
Olga, šta ćeš ti ovde?

VODNIK: Kako šta će ovde majka?

AMAZONAC: Izvinite, druže vodniče, ako je ona majka, onda sam ja otac, a nije Cule.

KAPETAN: Polako vojniče... izgleda mi da ja ništa ne razumem.

MILICIONER: Hoću li ja da dobijem ono dete, ili da zovem patinu kola?

AMAZONAC: (*Viće*) Cule objasni! Objasni šta će Olga ovde?

OLGA: Ja sam rekla da neću... Sve je užasno glupo...
(*Žagor*)

Nailazi Dana noseći bebu u rukama.

DANA: Izvinite, ja sam malo zakasnila. Kapetane, vi ste se sigurno čudili gde je deče, gde je dete... a ja ga šetam...

KAPETAN: Vi ga šetate.

DANA: Šta mogu. Mama još leži, Cule nije bio stigao... (*Daje Culetu dete*) Tatice, evo ti sin! Šta ste se svi ukipili?

CULE: Gotovo je!

KAPETAN: I ovo je Culetov sin?

DANA: Pa nije valjda moj, ja se još nisma udala...

Prilazi Medenom i zagrlji ga.

... Što mi lepo izgledaš!

MEDENI: Dano, mnogo si glupa!

Ulazi Mira noseći dete.

MIRA: Medeni, jedva sam našla dete... Nisam baš razumela šta će ti...

Ulazi Komšija.

KOMŠIJA: Mogu li ja da nosim Svetlanu?

Polazi od deteta do deteta.

... Šta je ovo? Obdanište? Koje je moje dete, gospa Mico? (Užasan žagor).

KAPETAN: (Odjednom drekne) Dosta! Tišina! (Svi začute)

CULE: Medeni, počelo je Tačka prva...

KAPETAN: Vojniče Pokorni, koga vi ovde pravite ludim?

CULE: Sebe, druže kapetane, sebe.

KAPETAN: Objasnite mi šta je ovo? Čija su ovo deca?
Jesu li vaša deca? Nisu vaša deca...

CULE: Otkud ja znam, druže kapetane. Medeni,
objasni nešto i ti... ti si kum...

MEDENI: Ne mešaj mene, Cule, molim te... Ja ne
mogu ni njima da objasnim... (Kraj njega su
Dana i Mira)

AMAZONAC: I ja postavljam pitanje: Olga, izjasni se!

KAPETAN: (Vrisne) Ne govor! Ne govor u glas!

VODNIK: Tišina u stroju!

KAPETAN: Vojniče Pokorni, pitao sam vas...

CULE: Druže kapetane, izmislio sam... izmislio sam
decu...

KAPETAN: Ama zašto? Zašto, smetenjače jedan. Da me

praviš budalom?

CULE: Taman posla, druže kapetane?! Hteo sam samo malo da dodem kući... makar na jedan dan... pa da bih dobio odsustvo... ja dete.

KAPETAN: Ali zašto si izmišljao glupane, kad su i onako svi vojnici dobili odsustvo za praznik. Došao je Amazonac... došli ostali... došao bi i ti...

CULE: (Vrisne) Jao! Dajte mi pušku! Pušku i pet bojevih metaka! Jao!

On uleti u sobicu gde je ogledalo.

... Gde mi je puška da pobijem savetnike Pokorne... I baba Simku... (*Odjednom se ukoči*) Nije! Izvinite preci. Ovo sam malo zabrljao. Simuliranje i zabušanstvo je moj izum... Izum Culeta Pokornog. To ste, verovatno radili i vi, ali ja sam, izgleda, usavršio stvar.

Naglo muzika.

ODJAVNA ŠPICA.

Četvrti priča Culeta Pokornog

Lepa reč i gvozdena vrata otvara

NACIONALNA
BIBLIOTEKA
CRNE GORE
DURDE
CRNOJEVIĆ

Iz otamnjenja pojavi se figura Culeta Pokornog. On kao da proleće ulicama i trgovima Beograda. U stvari, stoji pred rirprojektorom na kome se projektuje film snimljen iz automobila. Glas mu ima echo.

CULE: (Zaneseno) Zdravo, gradani! Zdravo grade moj rodni! Zdravo komuno! Zdravo ulice!... Kućni savete! Evo, stigao vam je Cule Pokorni! Završio sam škole: male, srednje, visoke... dolazim da uzmem svoj deo radnih obaveza, svoja sindikalna zaduženja, svoja mesta u savetima, odborima, svoje mestašce u društvu, svoju stolicu u bioskopu i restoranu... Izvinite građani, što galamim, što letim i što sam razdragan, ali mlad sam i ja... I sa mnom su Medeni i Amazonac, sa mnom su Žuća i Dule... sa mnom je moja generacija koja dolazi da vas odmori, da ponese sedmogodišnji plan, i još pet sedmogodišnjih planova po novom penzijskom sistemu... Mladi smo, spremni i javljamo se na dužnost.

U tom trenutku on kao da izleće u nebo i iza njega je čist horizont. Odjednom se pojavi jedna glava - krupno - prema

otvorenom nebu.

KRCUN: Mladiću, moje preduzeće vas čeka... Tražimo mlade kadrove, kvalifikovane! Plata po učinku!

CULE: Nisam pitao za platu, rad me interesuje!

KRCUN: Bravo! Vi ste za naš kolektiv! Kod nas niko ne pita za platu, već samo za obaveze.

Pojavi se druga glava - Dida.

DIDA: Ne slušajte ga - dodite kod nas, u našu ustanovu. Ne traže samo preduzeća mlade kadrove, i nama ste neophodni. Nauci je potrebno podmlađivanje, nove mlade misli...

CULE: I to volim.

DIDA: U našoj ustanovi ćete imati sređen, smiren rad - bez trzavica oko proizvodnje, ispunjenja i neispunjerenja...

Pojavi se treća glava.

BOBA: U upravnoj službi ćete, mladi čoveče, imati najviše obaveza i najšire polje rada. Društvo se razvija, traži nove oblike, nove odnose, pa i nove snage...

CULE: Prosto ne znam šta bih radije...

BOBA: Zašto razmišljate, čekamo vas.

TOMA: (*Pojavi se*) Šta vi - "čekamo vas"?! A mi?! A društvene organizacije? Zar mi da ostanemo bez mladih kadrova?

PANIĆ: (*Pojavi se*) Kao i obično, zapostavljate poljoprivrednu. Zar poljoprivredi ne trebaju mlađi ekonomisti?

ZORAN: Dozvolite da se umešam... Turizam najviše očekuje od mladih... Hoćemo nove inicijative...

- TOMA: Ostavite vi to...
- PANIĆ: Ne mešajte se...
- KRCUN: (Pojavi se) Preduzeće vas čeka...
- DIDA: Ja sam za parolu: "Mladi - u ustanove!"
- CULE: Polako, građani! Polako, drugovi iz starijih generacija! Teško mi je da se opredelim kad me svi zovete.
- SVI: (Zažagore) Kod nas! Dodi k nama!... itd.
- CULE: Ja bih svima pomogao... ali teško je na toliko mesta... Dozvolite da razmislim...

Polako odlazi iz kada.

- SVI: Ne gubi vreme, mladiću! Čekamo te!
Čekamo mlade kadrove!

*Svi prelaze u neoštinu, glasovi ostaju kroz eho.
Muzika.*

Prelazimo u Culetovu sobu. Cule leži na krevetu i spava posle ručka. Majka ga budila.

- MAJKA: Cule, sine, telefon?
- CULE: Telefon? Ko je?
- MAJKA: Ne znam.

Cule ustaje i polazi.

- CULE: Sigurno neko javlja za službu... Halo!
- AUTOR: (Off) Šta radite vi to, Pokorni?
- CULE: A, vi ste druže autore!
- AUTOR: Pitam - šta to radite?
- CULE: Ništa, druže autore, malo sam spavao...
- AUTOR: To i liči na vas. Umesto da radite - vi sanjate.
- CULE: Pa šta će, nisam se još zaposlio, druže autore.
- AUTOR: Ne govorimo o zaposlenju nego o vašoj priči...
- CULE: Jao, tačno! Subota veče...

Ide špica.

Cule utrčava i peva pesmu.

CULE: Ja se izvinjavam što sam zadremao i zakasnio... Ali... znate kako je: mlad čovek voli malo i da sanjari. Dakle, vratio sam se iz vojske i sad gledam gde ću da se zaposlim... Gde ću, da se moderno izrazim, da se uključim u veliku zajednicu radnih ljudi... Eto, to je tema ove četvrte epizode iz mog života.

TO: Četvrta priča Culeta Pokornog

TO: "Lepa reč i gvozdena vrata otvara"

PRETAPANJE

Objekat: trpezarija. Cule se spremi da izide i zvižduće.

OTAC: Ideš?

CULE: Idem na nekoliko mesta, tata... da vidim gde mi najviše odgovara. BIBLIOTEKA
ŠKOLSKA KRADE
CRNOJEVIĆ

OTAC: Sumnjam ja, Cule, da to može tako da se bira. Radna mesta su uglavnom popunjena... Nije tako lako za službu.

CULE: Mladi se svuda traže, taticice... I to je, što rekao Amazonac, pravilna orijentacija. Treba da se uključimo, pa da naučimo, da možemo da vas zamenimo.

OTAC: Orientacija je, Cule, jedno, a praksa drugo. Dok dode do onih što vode praksu, pa sistematizacija radnih mesta, pa ekonomska računica...

CULE: Ne brinem ja - ja sam stručnjak.

Odlazi.

Filmska sekvenca.

Cule ide razdragano i brzo ulicom. Maskom prelazimo na kancelariju - I.

Muzika u tom stilu.

CULE: (Ulazeći) Zdravo! Rekli ste da danas navratim...

KRCUN: (Skoči sa stolice) Zdravo! Volim kad su mlađi ljudi tačni.

CULE: Je li konkurs završen?

KRCUN: (Potapše ga) Juče je komisija zasedala.

CULE: Znači - gotovo.

KRCUN: Gotovo. (Potapše ga) Nažalost, nismo uzevao... za to radno mesto treba nam iskusni čovek... sa praksom... Ali vama je bar lako. Vama mladima sva su vrata otvorena...

CULE: (Smeši se) U redu je. Zdravo!

Prelaz na filmsku sekvencu.

*Cule opet ide ulicom, Ide energično, ali više ne skakuće
Maskom prelazimo na kancelariju - II.*

Muzika.

CULE: Meni odgovara rad u ustanovi. Ipak je to smiren, sreden rad... a i nauci je potrebno podmladivanje.

DIDA: (Vrlo ljubazno) To su prave reči za mladog visoko obrazovanog čoveka. Nauka traži nove misli, nove snage... Nažalost, mi nemamo mesta, ali važno je da vi imate pravilnu orijetaciju.

Film. Cule ide polako ulicom. Osvrće se. Maska.

BOBA: (Pljeskajući ga po ruci) E, e, e... vi pravo - po kod nas! Nije naša problematika tako jednostavna... Škola je jedno, ali iskustvo drugo.

CULE: Steći ću.

BOBA: Pravilno! I onda se javite.

Maskom prelazimo na IV kancelariju.

TOMA: Svakako ćemo voditi računa o vama mladima. Molimo vas da ne zaboravite da mi se javite za šest meseci... Ne, ne, bolje iduće godine.

Maskom prelazimo na Panića.

PANIĆ: Jeste li probali u nekom preduzeću?

CULE: Probao sam... nemaju mesta...

PANIĆ: Lažu! Imaju. Vidi ti njih. Samo vi pritegnite.

Filmska sekvenca - Cule ide sasvim polako. Maska.

ZORAN: Glavu gore, mladi čoveče! Za vas je bar lako - svima trebaju mladi kadrovi!

CULE: Konkurs je zaklučen?

ZORAN: Hteli smo da uzračimo vas... Mnogo smo žeeli... NACIONALNA
BIBLIOTEKA
GRADSKOG DRAŽE
CRNOJEVIĆ Ali novo mesto je bilo sasvim specifično, pa smo izabrali jednog starijeg. Vi to razumete. Omladina mora da razume.

PRETAPANJE

Bubanj orkestar.

Far nazad - nalazimo se u restoranu gde se igra. U salu ulazi Cule i mi idemo za njim do stola za kojim su Medeni i Amazonac.

CULE: Zdravo.

AMAZONAC: Kakva ti je sad to glupost Cule, da se nademo u ovom restoranu?

CULE: Poslednja šansa, Amazonac! Ako ni to ne uspe - odoh u unutrašnjost.

AMAZONAC: Pa šta fali unutrašnjosti - i tamo žive ljudi... ne žive tigrovi.

CULE: Medeni, ovaj mora da je već dobio službu,

čim drži predavanje.

MEDENI: More nije, odbili su i njega. Jedino je brat uleteo. Ali to i nije čudo, svi odmah vide stručnjaka.

CULE: Šta vide: stručnjaka ili Mirinog tate zeta?

Prilazi im čika Mića - šef sale.

ČIKA MIĆA: Gle, ala danas imam otmene goste!

CULE: Čika Mićo, ovo su moji prijatelji... To je naš komšija, čika Mića... šef restorana.

ČIKA MIĆA: De, znam vas sve... Jeste li poručili?

CULE: Mi bismo po kiselu vodu.

ČIKA MIĆA: Da se ne istrošite?

AMAZONAC: Tek smo došli iz vojske, druže Mićo, nismo se još zaposlili.

MEDENI: Pravićemo mi kasnije gala večere, pa reprezentacije... samo dok se snađemo. Znamo mi iz novina kako se to radi.

AMAZONAC: Ne zastranjuj Medeni.

MEDENI: Šalim se

AMAZONAC: Ne zastranjuj m' ū sali. Ne ugledaj se na kriminal, jer si ti ionako poročan karakter. Ti bi pojeo i platu i prekovremeni rad.

CULE: Čika Mićo, mislite li da će doći večeras?

ČIKA MIĆA: Obično dolazi. Znači po kiselu vodu?

CULE: Može i kafa, doćiće nam drugarice, a one rade, pa se češemo.

Čika Mića ode.

MEDENI: Hajde, lupaj sad, kakva ti je poslednja šansa u ovoj kafani?

CULE: Obišao sam i uvoz, i izvoz, i prevoz, i dovoz, i provoz i svuda ista pesma - popunjeno... trebaju iskusni. I šta ti ja znam!... A čika Mića mi reče, da ovamo često dolazi direk-

tor jednog preduzeća gde sam podneo molbu.

AMAZONAC: Pa šta ako dolazi?

CULE: Hoću da uhvatim vezu.

AMAZONAC: Kafansku vezu?! Sram te bilo! Sram te bilo, Cule!

MEDENI: A što? U kafanama se obično obavljaju poslovi. U jednoj se skupljaju zvezdaši, u drugoj partizanovci, upoznaš se, kažeš da si navijač... Vikneš: živeo Šekularac...

CULE: Šta lupaš, Medeni! Neću fudbalsku vezu, nego ličnu. Izmislio sam ceo ratni plan.

AMAZONAC: Došao čovek iz vojske, pa zna strategiju i taktilu!...

CULE: Tačno. Hoću da ga zadužim... da se oseća dužnim prema meni, razumeš?!

AMAZONAC: Kao... ti ćeš da mu pozajmiš pare...

CULE: Kakve pare... spašcu ga od siledžija...

AMAZONAC: Šta lupaš, Cule! Što su ti siledžije?

MEDENI: Jao, što bili voleo da vidim Culeta da se bije sa siledžijama!

CULE: Nisam valjda lud! Vi ćete da igrate siledžije, a ja ću da se branim.

MEDENI: Ja siledžija?

AMAZONAC: Šta si sad opet smućkao?

CULE: Vrlo jednostavan plan. Dasa se pojavi, a vas dvojica, kao krenete na njega, i počnete da ga vredate... Tada skočim ja, vrismem, zgrabitim vas, izbacim iz restorana... on mi padne oko vrata i primi me u službu.

AMAZONAC: Ti nisi normalan!

MEDENI: Nije normalan!

CULE: Zašto? Odličan plan!

AMAZONAC: Pre svega, ja neću da izigravam nekog

siledžiju, jer je to društveno zlo, protiv koga sam ja, kao jedinka, apriori - protiv!

CULE: Opet on! Ja ga molim da mi pomogne, a on razvija teorije.

AMAZONAC: A drugo, glupane, služba se ne dobija na spasavanje direktora, nego na kvalitet.

CULE: Medeni, ti ćeš sam da budeš siledžija.

MEDENI: Ne umem ja, Cule. Ko će da se uplaši od mene?

CULE: Fini ste vi drugovi!

MEDENI: Probaj nešto drugo... Nasmeši se na njega.. šarmiraj ga...

CULE: Ne vredi to. Ja kad se nasmešim na nekog izgleda kao da se kezim.

Nailaze: Olga, Mira i Dana.

OLGA: Šta će to da znači, da ste nas pozvali u ovakoj lep restoran?

MIRA: Je l' to BIBLIOTEKA
Medeni
CRNOJEVIĆ zbog službe?

MEDENI: Kakva cast kad još nisam primio platu!

AMAZONAC: Cule je zvao. Ima drug genijalne planove

ČIKA MIĆA: (Prilazi) Izvol'te! (Tiho) Cule, eno došao je onaj sa ženom.

CULE: Čika Mićo, dolaze li kod vas siledžije?

ČIKA MIĆA: Ovamo? Bože sačuvaj!

CULE: E kad čovek nema sreće!

Direktor sa ženom seda za jedan sto. Pevačica izlazi pred orkestar.

OLGA: Što je lepo što smo ponovo svi zajedno!

DANA: Šta si se zagledao, Cule, u onu ženu... Ne trzaš valjda na nju?

CULE: Trzam na njega, Dano.

DANA: Iju!

MIRA: Medeni, hoćemo li da igramo?

Orkestar i pevačica.

MEDENI: Da pokažemo lepotu i stil?!

CULE: Amazonac, mogu li da igram sa Olgom?

AMAZONAC: Vidi što se profinio pa pita.

OLGA: To je valjda moja stvar, Cule. Hajde...

Svi igraju.

DANA: Amazonac, ustaj!

Pevačica peva. U pauzi pesme.

OLGA: Ala si pričljiv večeras!

CULE: Razmišljam!

OLGA: Šta razmišljaš, kad piljiš za onaj sto. Već je neprijatno.

CULE: Kad kažem da razmišljam - znači razmišljam.

Kad se završi igra, Cule odjednom stane pored Medenog i naglo ga nagazi.

MEDENI: Jao!

CULE: (Vrlo glasno) Budite vi srečni, druže, što vas nisam i jače udario. Tako bezobrazno gledate u ovog druga i dobacujete.

MEDENI: Nisam ga ni pogledao, Cule.

CULE: (Prilazi direktoru) Jeste li čuli, sad kaže da vas nije ni pogledao, a ko zna šta je htio da uradi, da ga ja nisam sprečio.

DIREKTOR: Meni? Nisam ništa primetio.

CULE: Eto vidite, čovek i ne sanja šta sve može da ga snade od nekih ljudi. Dozvolite da se predstavim...

MEDENI: (Prilazi) Druže, časna reč...

CULE: Ne prilazi! (Direktoru) Uostalom, ne bojte se, ja sam tu...

DIREKTOR: Vi ste verovatno pogrešili.

CULE: Pogrešio?! Ne znate vi ko je on! Dozvolite, ja sam...

OLGA: Cule, kakve su to gluposti?!

CULE: (Direktoru) Vidite li, sad se i devojka ljuti na mane. Boji se da ne stradam. Ali ja ne mogu... Prosto ne mogu da se uzdržim kad vidim da je neko bezobrazan...

Seda za njihov sto.

... Izvinite, nisam se predstavio.

DIREKTOR: Hvala vam, ali ja stvarno mislim da ste pogrešili.

ŽENA: Ni ja nisam ništa primerila...

CULE: Čovek kad primeti onda je kasno... Znam jedan slučaj...

DIREKTOR:

Razgovara sa ženom NACIONALNA BIBLIOTEKA
CRNE GORE DURDE CRNOJEVIĆ *više ne obraća pažnju na njega.*

... A kad misle da se vrate?

ŽENA: Ostaju oko mesec dana!

DIREKTOR: Sve vreme u Veneciji? To je dosadno.

ŽENA: Ženi ne bi bilo dosadno ni pola godine. Znaš one radnje oko San Marka...

CULE: ... Pa... ja onda idem... (Ustaje od stola)

DIREKTOR: Hvala. (Ženi) Mogla si i ti da odeš sa njima.

CULE: ... Ako on ponovo pokuša, ja sam tu.

Oni ga samo ponovo pogledaju, nasmeše se konvencionalno i vrate se razgovoru. Cule se vraća za svoj sto.

OLGA: Šta ti je ono značilo? Praviš neke glupe skandale.

AMAZONAC: Cule zna strategiju i taktiku.

CULE: Jaki ste vi drugovi. Medeni se odmah raspekmezio i umesto da počne da viče... da galami... da se svada...

MEDENI: Kako da ne kukam, kad si mi tačno očepio žulj.

AMAZONAC: Što na mene nisi naleteo, Cule, rasturio bih te, časna reč, samo da te već jednom opametim!

DANA: A šta ti je to sve značilo?

AMAZONAC: Cule nešto mučka.

MIRA: Jadan Medeni, tako ga je zbolelo...

Dolazi čika Mića sa posluženjem.

CULE: Čika Mićo, kažite onom direktoru da ga zovu na telefon.

ČIKA MIĆA: Hoćeš tamo da razgovaraš?

CULE: Ne. Hoću da govorim sa njegovom ženom.

ČIKA MIĆA: Samo pazi da nisipadne nešto glupo...
Vrlo je prgav čovek... (Odlazi)

AMAZONAC: (Olgi) Postoji ~~tunek~~ nesporazum: s jedne strane, nama su potrebni visoko obrazovani kadrovi, a s druge strane mesto teško nađeš.

OLGA: Zavisi od snalažljivosti.

AMAZONAC: Nije, nije... Ne mislim na pojedince, ne govorim to zato što ja ne mogu da nađem brzo službu, nego principijelno... Nesporazum između ponude i potražnje.

Čika Mića je prišao i šapuće nešto Direktoru. On odlazi. Cule gleda za njim i hitro prilazi njegovom stolu.

CULE: (Žurno) Drugarice, oprostite, molim vas, ali ja moram da se upoznam sa vama...

ŽENA: Vrlo ste drski!

Hoće da ustane. On je zadrži.

- CULE: Ama nije to što vi mislite. Ne želim ja da se upoznam sa vama zbog vas.
- ŽENA: Kako ?!
- CULE: Nije... nisam to mislio... Mislim, vrlo je važno da me saslušate.
- ŽENA: Molim vas, ostavite me.
- CULE: Radi se o mojoj budućnosti, razumete?
- ŽENA: Ne razumem i ne želim da razumem.
- CULE: Najlakše je reći: ne želim da razumem. A gde je humanost? Vi kao žena treba da imate meko srce.
- ŽENA: Idite, jer ako dode moj muž, ko zna šta će da misli.
- CULE: E, vidite, u tome i jeste stvar, da vaš muž misli na mene. Zato sam vam i prišao. Hoćete li?
- ŽENA: Šta??
- CULE: Moj uspeh, moja karijera... čitav moj budući život u **vasim je rukama**.
- ŽENA: Ili ja vas ne razumem, ili ste vi vrlo bezobrazni.

Hoće da ustane.

- CULE: Ja bezobrazan?! Ja vas najlepše molim a vi - bezobrazan!
- ŽENA: Odlazite ili ču da vićem!
- CULE: Ali nisam vam još ništa objasnio. Vi ste udati, je li... Vama je lako... Ali zamislite moju situaciju - ko meni može da pomogne? Otac? Majka? Deda? Videli ste maločas da ni u drugove ne mogu da se pouzdam.
- ŽENA: Ja ništa ne razumem! Odlazite!
- CULE: A kako da me razumete, kad nećete ni da me saslušate. Šta mogu da mi pomognu Medeni

i Amazonac? Zato sam pomislio: jedino vi!
Pričiću vama! Vi ste žena... možda i majka...
Pred vas ču da prospem svoje probleme...

ŽENA: (Primeti muža) Miko!

CULE: (Žurno) Javiću vam se ja telefonom... da vam
ispričam do kraja. (Beži).

DIREKTOR: Zovu te na telefon, a veza prekinuta! Šta je
opet hteo onaj...

Prilazi čika Mića.

ŽENA: Ništa ga nisam razumela.

DIREKTOR: Da nije on hteo da zaštićuje tebe, a ne
mene?

ŽENA: Nemoj, molim te... Uopšte ne poznajem tog
mladića.

DIREKTOR: Pa upoznali ste se, valjda...

ŽENA: Gluposti! Ustvari, stalno je nešto tebe pom-
injao.

DIREKTOR: Da je ~~pominjao~~ mene, on bi me sačekao, a
ne bi pobegao kad sam se ja pojavio.

Čika Mića odlazi za Culetov sto. Kamera za njim.

ČIKA MIĆA: Cule, lepo sam ti rekao da ne praviš glu-
posti... Onaj sad svašta misli.

CULE: Jao, bože, što se meni uvek sve komplikuje!
Ali, nema veze, otici ču ja sutra kod nje
ujutru dok je on u kancelariji, pa ču sve da
joj objasnim.

Prelazimo na orkestar koji svira.

PRETAPANJE

*Culetov stan. Veče je. On se vraća kući. Žalosno, polako
skida kaput, promena svetla, čuje se glas predaka.*

PREDAK: Glup si ti Cule... Glup i naivan!

- CULE: Ostavite me na miru! Vi savetnici ste mi se ovde popeli... Tu, vidiš li! Tu!
- PREDAK: Ništa ja tebe, mladiću, dosad nisam savetovao. To mene i ne interesuje, ja jednostavno razmišljam i kažem da si glup.
- CULE: A ti, znači, nisi savetnik nego neka vrsta filozofa. Predak koji razmišlja. Porodični mislilac.
- PREDAK: Podsmevaj se ti koliko hoćeš, ali u meni je vekovno iskustvo. Eto, ti se mučiš da nađeš službu.
- CULE: Mučim se zato što hoću službu koja mi odgovara.
- PREDAK: U redu. Postoje 32 načina na koje mlađi čovek može da dobije prvo zaposlenje.
- CULE: Ama drugo je sad vreme, deda. Postoji samo jedan način - konkurs.
- PREDAK: Svejedno, neka se to sad zove i konkurs, ipak postoji 32 načina da se prođe na konkurs.
BIBLIOTEKA
NEPEV
CRNOJEVIĆ
On je način kad te prime zbog tvojih kvaliteta a to je i najteže.
- CULE: Hoćeš da kažeš: zato što nemam kvalitetu.
- PREDAK: Nije, nego zato što niko ne zna tvoje kvalitete dok te ne prime da radiš, a kako da te prime kad ti ne znaju kvalitete. Razumeš?
- CULE: Razumem. Okruglo pa na čoše. Zato ja i pokušavam da zamolim direktorovu ženu da me preporuči. Narod kaže: "Lepa reč i gvozdena vrata otvara".

On je otišao i seo na svoj krevet.

- PREDAK: I to je jedan od načina. Prastari. Ali ti to izvodiš trapavo. Nego, vidiš li ti ovaj album. (*Pokazuje album*). Daću ti ga pa ga pregledaj. To je album porodice Pokornih.

Kamera ide na Culeta. U kadar uleti album kao da ga je Predak bacio.

CULE: Deda, ne gadaj se!

PREDAK: (Off) Pregledaj te crteže. U njemu je 32 načina za sticanje službe i karijere.

Cule prevrće album i smeje se.

CULE: Deda, pa ovde slike imaju i naslov. (Čita i lista) Peti način... pogodbeni... šesti, zapovedni način... Uh, uh! Način ubistveni... Svašta! Lični način, bezlični način, način bez načina, karakterni, bezkarakterni, muški način, ženski način. Ovde su sve neki starinski načini koji sad ne važe... Ženski način... Ovo je valjda kao ovaj moj plan.

Crtež koji oživi. Elektronski trik crteža. Stilski ram u okviru je nepokretne figure. Kompletan ampir. Stilizovani dekor. Hajki slika. Na slici: Načelnik i zeta grana u gobljenom. Muzika sve vreme. Neki Mozart ili slično.

NAČELNIK: Johane, Johane...

JOHAN: (Uđe) Slušam, milostivi gospodine.

NAČELNIK: Karuce mi spremi, Johane. U načelstvo idem.

JOHAN: Spremne su, milostivi gospodine.

NAČELNIKOVICA: Ideš, ljubezni.

NAČELNIK: Idem neka akta potpisati i poštu pregledati. Hoćeš li se dosadivati?

NAČELNIKOVICA: Razonodiću se vezom svojim i mislima na tebe.

On ode - uđe Johan.

JOHAN: Mladić jedan želi k vama, milostiva gospodo.

NAČELNIKOVICA: K meni?

JOHAN: Šalje ga, kaže, tetka vaša kojoj je preporučen od svoje tetke tetkinog teče.

NAČELNIKOVICA: Je li mlad?

JOHAN: Mlad.

NAČELNIKOVICA: Neka uđe.

MLADIĆ: Sluga sam. O, šta vidim to! Zar je lepot takva moguća!

NAČELNIKOVICA: Laskavče!

Mladić klekne i uhvati je za ruku.

MLADIĆ: Oh, učinite me blaženim da budem u vašoj blizini.

NAČELNIKOVICA: (Smejući se) Kako?!

MLADIĆ: Neka me vaš milostivи suprug primi u službu i biću blizu vas. Mlad sam i snage pun i radću ga u svim poslovima pomoći i odmenit (Ljubi joj ruku).

JOHAN: Milostiva gospodo, još jedan mladić...

NAČELNIKOVICA: Mlad mladić?

JOHAN: Mlad.

NAČELNIKOVICA: Neka uđe.

POKORNI: Oh, oprostite, ne znadoh da vizitu imate..

NAČELNIKOVICA: Želeli ste?

POKORNI: Preporučite me mužu svome, milostiva.

NAČELNIKOVICA: Bojim se da je mesto popunjeno gospodine.

Maska.

ŽENA POKORNOG: Smetenjače jedan, smeteni. kakav si, službu nikad dobiti nećeš.

POKORNI: Nisam valjda sposoban.

ŽENA POKORNOG: Slušaj ti, Vlastislave Pokorni, ovo je poslednji put da ja tvoje poslove završavan

Maska.

JOHAN: Milostivi gospodine Načelnice, jedna mlada gospoda.

NAČELNIK: Lepa?

JOHAN: Prelepa.

NAČELNIK: Neka uđe.

ŽENA POKORNOG: (*Ulazi*) Dolazim ucveljena gospodine. Dozvolite da se isplačem na vašem ramenu. (*Zagrli ga*).

NAČELNIK: Naslonite se, ali ne plačite, dete moje, pokašćete mi kaput.

ŽENA POKORNOG: Muž mi nema službu, gospodine.

NAČELNIK: Ja, ja, ja... Slučaj ćemo ispitati...

ŽENA POKORNOG: Kada?

NAČELNIK: Kada vi možete, dete moje.

JOHAN: Milostiva gospoda...

NAČELNIKOVICA: Oprosti ljubezni, htela sam te za jednog sirotog dića zamoliti.

NAČELNIK: Za službu! Kasno! Sad baš obećah gospodi Pokornoj.

NAČELNIKOVICA: A moja preporuka?

NAČELNIK: Šta mogu: mudrost narodna govori: "Bliža je košulja nego haljina".

Figure se ukoće. Muzika prestaje. Cule zatvara album.

CULE: Sram te bilo, deda. Evo ti tvoj album.

Prilazi ogledalu, pretka nema.

... Šta je, pobegao si?! Preporučuješ mi neke načine, koji su, ko zna kad odumrli. Nema toga više. Jak savetnik. Amoralan. I odakle mi žena kad nisam oženjen.

Leže u krevet i mrmila.

... Da kaže koju reč - u redu... To je preporu-

ka. Bože, kakav je svet nekad bio. Sutra idem da se izvinim direktorovoj ženi. Ko zna šta može da pomisli o meni.

Muzika.

Zaspao je. Prelazimo na detalj, pa se svetlo menja. Jutro je U sobu lagano ulazi Otac. Okreće telefon.

OTAC: Alo, Simo, jesu li ti?

Maska.

Pojavi se sagovornik.

... Ovde Žika. Žika Pokorni.

SIMA: Zdravo Žiko.

OTAC: Hteo sam nešto da te zamolim: ti znaš dobro onog Peru što je pašenog Čedi...

SIMA: Znam Peru.

OTAC: Da li bi hteo da mu kažeš neku reč za mog Culeta - podneo je molbu na konkurs.

SIMA: Kod Pero ili Pod Čede?

OTAC: Kod Mike. Znaš li naj direktor - Čedin drug iz škole.

SIMA: Znam, ne brini.

Nestaje Otac iz maske -Sima okrene telefon, pa se pojavi maska s druge njegove strane kao da veza ide dalje.

... Zdravo, Pero...

SIMA: Ti znaš Žiku? Žiku Pokornog?

PERA: Znam Žiku.

SIMA: Kaži neku reč Peri da kaže Miki.

PERA: Za Žiku?

SIMA: Za njegovog sina Culeta.

PERA: Ne brini.

Ista stvar sa maskom. Pojavi se Čeda.

... Zdravo Čedo, Pera ovde... Ti znaš Simu?

ČEDA: Znam Simu.
PERA: A znaš li njegovog druga Žiku Pokornog?
ČEDA: Znam Žiku.
PERA: Pa on ima sina Culeta...
ČEDA: Znam Culeta.
PERA: E, odlično! Kaži neku reč Miki za njega.
ČEDA: Miki? Ne brini. (*Zatvori telefon*) Jes, nemam drugog posla!

Opet smo u Culetovoj sobi. On i dalje spava. Ulazi Majka i okreće telefon.

MAJKA: Olgice, ovde tetka Mica.

Pojavi se Olga na telefonu.

OLGA: Dobro jutro...
MAJKA: Telefoniram ti da Cule ne zna, on je tako ponosan... a ja se brinem...
OLGA: Šta je sad Mico?
MAJKA: Saznala sam da onaj direktor gde je Cule podneo molbu ima zenu.
OLGA: To znam.
MAJKA: E, pa ženina majka se frizira u onoj zadruzi na čošku... znaš, tamo prekoputa.
OLGA: Znam.
MAJKA: Vidi, Olgice, sine, ko se od poznatih tamo frizira. Da kažu koju reč za Culeta. Znaš kako je - drugo je to kad ima neko poznat da te preporuči.
OLGA: Znači, frizer na čošku. Hoću tetka Mico.

Iz maske nestaje Majka, a pojavi se Dana ali tekst se ne čuje jer ide muzika. Zatim nestaje Danina slika, pa se pojavi Mira. Umeša se neko treći i tako dalje. Opet soba, ulazi Deda. Deda telefonira. Maska.

DEDA: Alo Mićo... Ovde deda Steva Pokorni...

ČIKA MIĆA: Dobro jutro, čika Stevo.

DEDA: Dobro jutro, a ko je to?

ČIKA MIĆA: Pa Mića... Mića, čika Stevo.

DEDA: Šta si hteo, Mićo?

ČIKA MIĆA: Pa vi ste me zvali.

DEDA: Ja? Bože sačuvaj!

ČIKA MIĆA: Maločas sam ja zvao već tog Miku direkta, ali još nije stigao u kancelariju.

DEDA: Kaži mu, Cule je možda malo brljiv, ali je dobar dečko.

ČIKA MIĆA: Ama, ne brinite, kad Mića nešto kaže...

DEDA: Koji Mića? Ne poznajem ni jednog Miću (*Zatvori telefon*) Bože, samo zvrckaju telefonom, a i ne znaju šta hoće.

On polazi u sobu. Banu Medeni i Amazonac. Amazona skoči na krevet i zagrli Culeta.

AMAZONAC: Cule, i brat, ošao službu!

CULE: Našao! Kako?

AMAZONAC: Slučajno.

MEDENI: Amazonac postaje novinar.

AMAZONAC: Stručni list. Treba im ekonomista za privrednu rubriku. Pripravnik novina Amazonac - dobro zvuči, a?

CULE: Hoćeš li umeti?

AMAZONAC: Ih, vidi glava! Postaviću neke probleme videćeš. Ali prvo ću da napišem članak o planiranju obrazovanja. Pazi ovako: zašto se ne kaže omladini - potrebni su prosvetni radnici i inženjeri. Ne studirajte glumačku akademiju, kad se ukidaju pozorišta, istoriju umetnosti i francuski jezik, inače ste trube.

MEDENI: To će da bude lep članak!

CULE: Naročito stilski. (*Svi se zasmeju*)

AMAZONAC: Ja to sad lupam, ali prostudiraću tu stvar, da znaš. Nešto meni ne klapa kad kadrovi sa najvišim obrazovanjem petljaju oko službe.

CULE: Blago vama! Meni je ostao još samo konkurs kod onog direktora.

MEDENI: Kod onog što ga braniš od siledžija?

CULE: Ćuti, Medeni. Još tu... a bojim se da i taj konkurs nije za nekog određenog raspisan. Znaš ono: traži se ekonomista. Kvalifikacija se zove Jova Perić.

AMAZONAC: Cule moj, ne boj se, sad ćemo svi zajedno na tvoj problem.

MEDENI: Gde nas trojica udarimo - tu trava ne raste.

CULE: Naročito si ti, kume, siguracija.

AMAZONAC: Cule, ja pišem probni intervju. Otićiću da intervjujem tog direktora i sve će mu usput reći. Rećiću mu otvoreno. Izneću tvoje kvalitete poštено. Zaplakaće.

CULE: Jao, bolje nemam. Na me opisuješ.

MEDENI: Tačno. Bože nemam ide

AMAZONAC: Pazi glupana! Pa ja tebe volim, glavo bukova. (Zagrli ga) Volim te sa svim tim tvojim petljanjima i malograđanštinama.

CULE: Medeni, za mnom. Spasavaj se, jer će sad ovaj da drži principijelan referat o drugarstvu.

Svi se zasmeju.

MEDENI: Kuda ćemo?

CULE: U direktorov stan.

AMAZONAC: Nije on sad тамо - u kancelariji je.

CULE: Baš zato. Amazonac juriša na dišu!

MEDENI: A mi na njegovu ženu.

CULE: U, ala si mi ti junak! Ne jurišamo, nego se izvinjavamo za sinoćne gluposti.

Istrčavaju iz sobe.

PRETAPANJE

Soba u kojoj leži direktorova žena. Bolesna je. Švenk stanu do ulaznih vrata. Pred vrata stižu Cule i Medeni.

MEDENI: Ja neću unutra. Neću, majke mi.

CULE: Pa dabome! Ti mene uvek ostaviš kad je n
važnije.

MEDENI: Nezgodno mi je, Cule. Ne poznajem ženu
ti znaš mene - zabrljaću nešto.

CULE: U redu, čekaj me dole. (Zvoni)

ŽENA: (Iznemoglo viče) Udite, doktore.

CULE: (Prisluškuje) Nema izgleda nikoga.

MEDENI: Možda je i bolje. Zamisli, ti razgovaraš
njom, naiđe slučajno muž, ne zna o čemu
radi - ona mlada, muž ljubomoran...

CULE: Uh, ti napravi roman.

ŽENA: (Jače vježnjenje) otvoreno je.

CULE: Tu je! BIBLIOTEKA CRNE GORE DURDE CRNOJEVIĆ

MEDENI: Cule, izvini se samo ukratko, zamoli da ka
koju reč mužu i beži!

CULE: Ti mene učiš. (*Ulazi*)

MEDENI: Čekam te. (*Otrci*)

ŽENA: Ovde sam.

CULE: Dobar dan.

ŽENA: (*Uplašeno*) Vi?! Šta čete vi ovde?

CULE: Pa rekli ste: udite, otvoreno je.

ŽENA: Izlazite!

CULE: Kako to - čas udite, čas izadite.

ŽENA: Mislila sam da je doktor.

CULE: Nije vam dobro. (*Prilazi krevetu*) Ako
sinoć jeli ribu u restoranu, da znate da je
od toga.

ŽENA: Molim vas, izadite.
CULE: Nije pametno da ostavljate otvorena vrata,
ima svakavog sveta.

Odlazi i zaključava vrata.

ŽENA: Ne zaključavajte! Vikaću!
CULE: Neko upadne, iznese šta hoće. Posle vam ne
vredi ni da vičete.
ŽENA: Bože moj... šta hoćete vi od mene? Ko ste
vi?
CULE: Ako mi postavljate odjednom nekoliko
pitanja, ja se zbunim pa ne umem da vam
objasnim. Kao sinoć...
ŽENA: Kakav je to način upadati kod nepoznatih...
CULE: Izvinite, ja nisam upao. Zvonio sam.
ŽENA: Sinoć mi je muž zbog vas napravio scenu.
CULE: Zbog mene? E baš nema smisla. Vidite, zato
sam i došao. Vrlo je važno da on ima lepo
mišljenje o meni.

Na ulazna vrata stiže Direktor. Probá da otključa, pa zvoni.

ŽENA: Hvala bogu, doktor!
CULE: Ne uznemiravajte se. Ja ču da otvorim.

Pode ka vratima.

DIREKTOR: (Zvoni ponovo) Mila, otvori, ja sam.
ŽENA: (Preplašeno) Mika!
CULE: (Ukoči se) Ko?
ŽENA: (Rasplače se) Zašto ste zaključavali, idiote?!
CULE: Šta sam sad opet ja kriv?
ŽENA: Može svašta da pomisli... On u kancelariji...
ja ležim.
DIREKTOR: (Zvoni i lupa) Mila, šta je?!
ŽENA: (Rasplače se) Okrenite se bar dok ustanem.

CULE: Ne! Ne otvarajte! Bolje je da me ne zatvorite. Vrlo je važno da ima o meni što i mišljenje.

DIREKTOR: (Zvoni jako i viće) Zašto zaključavaš, a nije dobro?!

ŽENA: (Plače) Jeste li bar svesni šta ste mi uradili?

CULE: (I on plače) Nisam želeo... majke mi... I sam samo da me preporučite vašem majku. Hoćete li da me preporučite.

Zvono i lupanje.

ŽENA: Odmah! Dolazim! (Plače) Ko će da mu očišćiti?

CULE: Čekajte. Izgubiću se... Imate li sposobnost izlaza?

ŽENA: Ne.

CULE: Ja ču kroz prozor.

Pritrči i otvori prozor. Pogled u prozgo. Peti sprat. Penje

ŽENA: Pašćete.

CULE: (Na prozoru) Pašću.

ŽENA: Silazite odatle!

CULE: A šta će muž, drug direktor da misli o vama i o vama?

ŽENA: (Plače) Šta mogu. Poginućete.

CULE: (Plače) Šta mogu! Nek poginem kad baksuz.

Stoji i dalje na prozoru i pomicše se po simsu iza prozora

... Jao, mila moja majko. Gledajte da odaberem, jer neću dugo izdržati.

Žena odlazi i otvara.

DIREKTOR: Šta je sa tobom?

ŽENA: Ne znam. Odjednom mi je pozlilo.

DIREKTOR: Reče mi sekretarica da si telefonirala. Bio sam na sastanku. Tek sam sad dojurio.

ŽENA: Nisi morao da žuriš.

DIREKTOR: Sekretarica je javila doktoru. Lezi. Da otvorim više prozor?

ŽENA: Ne! Nemoj... Hladno mi je (*Laže*) Idi ti... sigurno imaš posla.

DIREKTOR: Sačekaću doktora.

Cule na simsу sa spoljašnje strane zgrade.

CULE: (Šapuće) Jao, sačekaće doktora! (*Gleda odozgo*) Medeni (*Zviždi tiho pa jače*)

DIREKTOR: Da ti skuvam čaj. (*Zvižduk*) Kako su ove nove zgrade akustične, kao da neko zviždi u sobi.

ŽENA: Kod Pavlovića. Sigurno neko kod Pavlovića.

DIREKTOR: Strašno si bleda.

CULE: (Na *simsu*) Medeni... (*Zviždi*) Pa još neko kaže... lakoće naći službu. (*Zviždi*)

Medeni na ulici osvrće se pa digne glavu.

MEDENI: Cule, šta ćeš tu?

Cule maše odozgo i daje neke znake.

MEDENI: Cule, pašćeš! Šta si to sad izmislio?

Cule pokazuje na sobu... Dolazak... itd - čitava pantomima
... (Viče - Razumeo ga) Direktor?

Cule klima glavom.

... Došao?

Cule klima glavom.

... (Viče) Jesi li mu rekao?

CULE: Jao, bože što je glup!

MEDENI: Primiće te?

CULE: E, pa vodi Medenog!

MEDENI: (Viče) A zašto stojiš na simsu? Uđi! Pašćeš, Cule.

Soba.

ŽENA: Stvarno, nema smisla da čekaš. Bolje mi je.

DIREKTOR: (Ljubi je) Ti si junak. (Pode) Urgiraču za lekara. Zdravo.

CULE: Jao, majko, bilo je krajnje vreme.

Direktor dove do vrata - zvoni Amazonac.

AMAZONAC: Druže direktore, ja sam novinar. Tražio sam vas u kancelariji, pa mi rekoše da ste otišli kući.

DIREKTOR: Šta ste želeli?

AMAZONAC: Treba da napravim intervju sa vama za naš list NACIONALNA
BIBLIOTEKA
ČARLOVIČ
DOKTOR. Neka pitanja proizvodnje, sed mogodisnjeg plana razvoja i investicija.

DIREKTOR: Izvolite. (Uvodi u poslovnu) Izvinite, žena mi je nešto slaba.

AMAZONAC: Oprostite drugarice, mi nećemo dugo.

CULE: Jao, samo je još Amazonac falio. (Zviždi).

MEDENI: (Viče) Nemoj da me zoveš. Strah me je i da gledam.

Cule mu maše da dove gore. Pokazuje veliku glavu.

... Ti bi se uvek zavitlavao. Sad si izmislio prozore.

CULE: (Plače) Cule, pomoli se bogu... za svaki slučaj... Ko zna, možda i postoji.

AMAZONAC: ... Ja ta pitanja posmatram iz dva aspekta: političkog i ekonomskog.

DIREKTOR: Tačno.

AMAZONAC: Ako nemate ništa protiv, ja bih razvio tu misao... Raspodela po dohotku nije samo stimulans i neposredni uplivnik na standard...

CULE: E, nema mi spasa! Amazonac je u svom elementu.

MEDENI: (Viče) Cule, da se ti slučajno ne kriješ?

CULE: (Izgubljen) Misao je najzad probila i došla do vijuga...

MEDENI: Cule!...

Prilazi mu Milicioner.

MILICIONER: Šta je ono, druže! (Viče) Silazi odatle!

CULE: Siđi ti, ako umeš.

MILICIONER: Silazi kad govorim. Ugrožavaš bezbednost! (Zviždi u pištaljku).

Pojuri, Medeni za njim.

CULE: E, još da dodu uvaćegasci, pa smo kompletne.

AMAZONAC: ... A usput sam htio još nešto da vam kažem. Na vaš konkurs se javio jedan moj drug. Nemojte to shvatiti kao hvatanje veze... Ja stvarno najiskrenije mogu da vam ga preporučim. Mlad čovek, ali vredan, ozbiljan, sređen...

DIREKTOR: Da li je snalažljiv?

AMAZONAC: Snalažljiv je. Na njega se možete osloniti. Realan čovek koji čvrsto stoji gde ga postaviš.

Cule na prozoru mrmila nešto nerazumljivo. U stan utrčava Milicioner i za njim Medeni.

MILICIONER: Ovo je peti sprat?

DIREKTOR: Šta želite?

MILICIONER: Gleda na trg?

DIREKTOR: Ne razumem.

MILICIONER: Peti sprat, gleda na trg... Tu je!

Pojuri do prozora.

... Ovamo! Ovamo golube!

AMAZONAC: Medeni, šta ćeš ti ovde? Gde je Cule?

MEDENI: Zašto mene pitaš?

MILICIONER: Šta tražiš na simsu, a?

U kadar ulaze Culetove noge.

CULE: (Izgubljeno) Zdravo. Kako ste?

AMAZONAC: Cule, šta ćeš na prozoru?

CULE: Zdravo Amazonac.

MILICIONER: (Direktoru) Stanuje li on ovde?

DIREKTOR: Ne. (Odjednom) Šta cete vi tu?

MILICIONER: Znači, lopov! Zamislite, usred dana!

DIREKTOR: Mila, to je ona! Šta će on ovde?

CULE: Gotovo!

AMAZONC: Cule, šta si opet u radio?

DIREKTOR: Ko je to? Pitam - ko je to?

AMAZONAC: To je taj moj prijatelj, druže direktore.

MILICIONER: Drugovi, bez galame! Uhvaćen je na delu!

DIREKTOR: (Viče) Šta će on ovde u mom stanu, na mom prozoru?!

CULE: Zbog službe, druže direktore. Zbog konkurса... Evo, Medeni će da kaže... došao sam da se izvinim i preporučim, pa sam se uplašio...

DIREKTOR: (Viče) Ali ko ste vi? Hoću li najzad saznati kako se zovete?

CULE: Pokorni, druže direktore. Cule Pokorni...

DIREKTOR: Pokorni? Pa zašto, glupane, pravite sve to. Zašto ne dodete u preduzeće i ne pitate. Još prekjucje ste primljeni.

CULE: Primljen?! Jao, druže direktore.

Zagrli ga i počne da ga ljubi. Direktor se sagne, on zgrabi Milicionera.

... Slatki moj...

Pada u nesvest. Žagor. Medeni i Amazonac ga prihvataju.

ODJAVNA ŠPICA.

Peta priča Culeta Pokornog
Cule! Kako to zvuči gorko

ŠPICA

Cule sedi u fotelji.

CULE: Primećujete li neku promenu na meni?! Ne?... Šta mogu - ljudi su, izgleda, tako skrojeni! Kad poznanik ili prijatelj dobije stan ili kupi televizor, to svi odmah primete, a kad se u njemu dešavašaj u psihološke promene, kad pati ili očajavaš, to niko ne vidi. Komšiji fića zapada za CRNOFEVIĆ a koga interesuje komšijina duša.

Majka unosi kafu.

MAJKA: Cule, opet si mi neraspoložen!
CULE: Nisam, mama... (*Uzima kafu*) Hvala.
MAJKA: Treba da se oženiš... Ipak je drugačije kad nisi sam!
CULE: Ima vremena, mama. I, zar je to neki problem?... Oženili se i gluplji od mene, i pametniji... Svakome to može da se desi.
MAJKA: (*Zaplače se*) Pa, neka se i tebi desi, Cule.

Majka izlazi.

CULE: Jedino majka nešto naslućuje... Zabavljao sam se sa raznim devojkama, ali šta vredi.

Volim Olgu. Vi se možda sećate: i ona je volela mene. Bio sam mlad, pravio sam glu-
posti i ona je pošla sa Amazoncem. Tu je,
vidite, problem. Ja volim nju, ali volim i
Amazonca i zato naravno niko ne zna za
moju tugu niti će znati! Lekar mi kaže... Bio
sam kod psihijatra... kaže: "Nije ta
neuzvraćena ljubav bitna, osnovno je što vi,
druže Pokorni, bolujete od kompleksa infe-
riornosti..." A ja kažem: kako da verujem u
sebe kad sam baksuz! Meni sve ide naopako!
Morate, kažem, učiniti nešto što će da vam
vrati veru u sopstvenu ličnost. Neki podvig,
nešto značajno.

MAJKA:

CULE:

(Off) Cule, zašto ne piješ kafu sa nama?...

Dobro mama! (U kameru) Šta mogu ja
značajno da uradim?!... Auto je izmišljen,
izmišljen i avion i frižider, a da obezbedim
da ima NADSTAVI BIBLIOTEKA FINANCIRANE CRNOJEVIĆ dozvolim da se NEĆE klizaju uzbrdo - ko sam
ja. To ni pametniji od mene ne umeju.

MAJKA:

CULE:

Cule!

Idem. (Ustaje) Ako vas ne mrzi - pratite petu
priču iz mog života. Samo, spremite maram-
ice. Priča je o mojoj duši, a duša Culeta
Pokornog je tužna.

TO:

Natpis: Peta priča Culeta Pokornog

PRETAPANJE

TO: Cule! Kako to zvuči gorko.

Objekat: trpezarija. Za stolom sedi cela porodica. Ulazi Cule.

CULE: Imaš li još malo kafe?

MAJKA: Naravno.

- OTAC: (*Preko novina*) Šta ima novo u tvom preduzeću, Cule?
- CULE: Ništa, tata. Produktivnost i dalje raste.
- OTAC: Imaš u današnjem broju lep Amazončev članak.
- CULE: Je li?!
- OTAC: Daje ekonomsko tumačenje - zašto je korisno poskupljenje cigareta.
- CULE: Amazonac je glava.
- MAJKA: Duvan je poskupeo zbog zdravlja. To traže lekari.
- DEDA: Taj duvan je veliko zlo. Moj pokojni otac je mnogo pušio. Stalno je govorio: zdrav sam, zdrav... a onda odjednom - cap i - gotovo!
- OTAC: Šta pričaš, tata? Deda nije umro od pušenja.
- DEDA: Naravno da nije. Umro je od slepog creva u 83-oj godini. Ko govorи o pušenju?
- OTAC: To si ti rekao.
- DEDA: Ja?! Božje, NACIONALNA
BIBLIOTEKA
CRNE GORE DURDE
CRNOJEVIĆ si Žiko izlapeo ili ne čuješ dobro.
- CULE: Pusti ih, dedice, ne razumeju oni nas mladiće. Kaži šta ti radi ona?...
- DEDA: Koja?
- CULE: Ona, ona... Znaš ti.
- DEDA: Ostavi ti mene. Tebi je vreme da se ženiš. Moje je prošlo.
- CULE: More, dedice, vidim ja tebe kako gledaš.
- DEDA: Pazi magarca! Neću valjda da žmurim kad imam oči.
- OTAC: Cule, ne zavitlavaj se. Bolje gledaj sebe.
- MAJKA: Da je sreća, ja bih već imala unuče.
- CULE: (*Plane i skoci od stola*) Šta hoćete vi od mene?! Završio sam fakultet, vojsku... Radim... Stalno mi poturate pod nos

- Amazonca čije ime izlazi u novinama ili Medenog koji je dobio sina i kupio auto!... OTAC: Niko ti ništa ne potura. Ljudi se samo ističu... predstavljaju nešto.
- CULE: A možda ja neću da se ističem?! Zar mora svaki građanin da pravi saobraćajne prekršaje, analizira cene duvana i rada četvorke? Ja možda hoću da ostanem običan pešak na trotoaru, ja možda neću da se ženim...

Izleti iz sobe.

- MAJKA: Tebi je, izgleda, zadovoljstvo da mi mučiš dete.
- OTAV: Kakvo dete! Klipan od trideset godina.
- MAJKA: Pa dabome, ti primećuješ koliko ima godina, a ne primećuješ da on zbog nečega već mesecima pati.
- OTAC: Ostavi ti to Nacionalna Biblioteka SRBIJE GRNOJEVIĆ prenemaganja. Čovek ako radi, ako zna šta radi i zašto radi, i ima neke ambicije, nema vremena za gluposti.
- MAJKA: Ako je tužan nek popije čašu rakije! Znam tvoj recept.
- OTAC: Pa i da popije, dabome. Da bude čovek - a ne mamino sunce.
- DEDA: Ne morate da vičete - čujem ja još dobro.

Ulaze Medeni i Mira. Medeni gura kolica. Svađa odmah prestaje.

- MEDENI: Ljubim ruke, kumovi.
- MIRA: Da ne smetamo?
- MAJKA: Taman posla. (*Gleda bebu*) Ala je porastao! Koliko ima?
- MIRA: Dva meseca.

- MAJKA: Jesi li već navikla, Miro? Kupaš ga sama?
- MIRA: Medeni ga kupa. Ja se bojim.
- MEDENI: Rasподела posla. Ja ga kupam, povijam, šetam i ljuljam, a ona viče: Ju, pazi! Ju, nemoj! Gde je Cule?
- OTAC: U svojoj sobi.
- MEDENI: Sam?
- MAJKA: (Sa uzdahom) U poslednje vreme je stalno sam.

Medeni ide u sobu i Mira za njim. Na krevetu sedi Cule "tragično" zamišljen.

- MEDENI: Gde si ti, kume?
- CULE: (Tužno) Zdravo, Medeni.
- MEDENI: Šta si se tako uprepodobio? Hodи da vidiš Mikicu.
- CULE: (Tužno) Video sam ga prošlog meseca. Lep dečko.
- MEDENI: Da ti nisi boljetan, Cule?
- CULE: Ja? Ne.
- MEDENI: Jesi li skoro video Olgu i Amazonca?
- CULE: Ja? Ne.
- MEDENI: I ja ih tako retko vidam... Posao... klinac... Imaš li puno posla u kancelariji?
- CULE: Ja? Ne.
- MEDENI: More, pametan si ti, Cule. Ja porodicu, kola, obaveze, a ti se provodiš kako hoćeš.
- CULE: Ja? Dabome.

U trpezariju upada Dana - besna je.

- DANA: Strašno! Prosto da čovek ne ide ulicom.
- MIRA: Pssst! Zaspao je.
- DANA: (Špatom) Zaspao? Sunce malo! Dobar dan svima.
- SVI: (Špatom) Zdravo.

DANA: (Šapatom) Kažem: prosto da čovek više ne ide ulicom...

Ulaze Medeni i Cule.

MEDENI: (Glasno) O, vidi - Dana...

SVI: Pssst!

MEDENI: (Tih) Vidi i Dana došla!

CULE: Baš je lepo imati malo dete!

DANA: Kažem: prosto da čovek više ne ide ulicom...

CULE: Nego kako će - po krovovima?

Ulazi Amazonac.

AMAZONAC: Zdravo!

SVI: Pssst!

OTAC: Mico, odnesi dete u drugu sobu... Nećemo valjda ceo dan da šapućemo.

MAJKA: (Gurajući kolica) Muškarcima je najvažniji njihov komoditet.

OTAC: Tata, da ostavim decu... Miro, ne brini za malog.

Stari odlaze.

AMAZONAC: Kako si Cule?

CULE: (I dalje potišten) Ja? Dobro.

AMAZONAC: Da nemaš neku knjigu o železnicama. Čujem, poskupiće putnički saobraćaj za 20 posto, pa hoću da proradim tu stvar. Ispitaću, napraviću analizu, pa će da objasnim - za i protiv. Napisaću pola strane, videćeš. Postaviću problem. Imaš li?

CULE: Ja retko putujem. Gde je Olga?

AMAZONAC: Pojam nemam.

DANA: Kažem: prosto da čovek ne ide ulicom.

MEDENI: Ama šta si ti zapela sa tom ulicom?

DANA: Toliko ima bezobraznih mladića... dobacu-

ju, presreću...

MIRA: Siledžije...

AMAZONAC: Siledžije? Pisaću jednom o tome. To pitanje se može posmatrati sa više aspekata: politički - ekonomski - pedagoški. Postaviću taj problem.

CULE: Šta tu ima da se postavlja problem - njih treba pozatvarati ili istući i - gotovo.

AMAZONAC: Vidi ti Culeta! Kao da je to jednostavno! Treba osvetliti problem sa svih strana, saseći korene i postaviti stvar na pravo mesto. Ili, da nećeš ti da se biješ sa njima?

MEDENI: Hoće, hoće. Znaš da je on opasan.

Svi se smeju, smeh i žagor nestaju u muzici i "unutrašnjem" monologu Culetovom.

CULE: (Off - *Unutrašnji monolog*) Smeju se... Svako je od njih stvorio neki život... pa im Cule više nije potreban. Medeni je tata porodice, sa automobilskim standardom, Amazonac postavlja stvari na prava mesta... Ima uspeha... Verovatno će se skoro oženiti... Olgicom... Čak ni Dana nema komplekse... Jedini joj je problem da prođe ulicom pored siledžija... A možda joj je čak i milo kad joj dobacuju... A Olgice i nema... Ko mene voli? Ko si ti, Cule? Šta si ti? Učini nešto da vide koliko ti znaš i vrediš... Da se zadive i viknu: "Bravo, Cule"... Da dođe Olgica i... hajde Cule... Učini nešto, ispričaj im bar neki vic... (*Muzika prestaje i šumovi i žagor se vraćaju*).

CULE: (Glasno) Jeste li čuli onaj vic: (*Počinje da se smeje*) Pošla dvojica na kupanje... Pa jedan kaže... A, nije... Jedan se vraćao sa kupanja, pa sretne drugoga... Kako ono beše... Mnogo

je dobar vic... Ne, onaj što se vraćao sa kupanja čuti, a onaj drugi ga pita... Ih, tu treba tačno ispričati kako je rekao...

Svi čute i gledaju ga. I on začuti.

MEDENI: Ala si ga ispričao!

Svi se zasmeju. Cule se naglo ponovo uozbilji i polako podje ka vratima.

AMAZONAC: Kuda, Cule?

CULE: Izvinite... Imam posla.

Cule izade. Svi začute zaprepaščeni. Medeni potrči do vrata.

MEDENI: Cule! Cule! Je li se on nešto naljutio?

AMAZONAC: Naljutio se!... Naravno da se naljutio.

(Imitira ga) Ala si ga ispričao! Kao da je važno kako priča viceve, glavonjo!

MEDENI: Ali što da se vreda zbog toga? Šalimo se.

MIRA: On je nešto strašno osetljiv u poslednje vreme.

DANA: Potištem

MEDENI: Ali zar bih ja njega?! Pa ko više voli Culeta od mene?

AMAZONAC: Ja!

DANA: E sad se još vas dvojica posvadajte oko toga - ko ga više voli.

MIRA: On ima neki kompleks?

AMAZONAC: Šta ima?

MIRA: Kompleks.

MEDENI: Šta lupaš?

AMAZONAC: Gluposti! Ja razumem da čovek dobije čir u stomaku ili bubuljice, ali kompleks?

MIRA: U redu... Videćete! Svi smo zauzeti i on je često sam... Pa se oseća narušen... Tako isto i moj Mikica kad ga ostavim samog u kolici-

ma dobije kompleks ostavljenosti pa plače.

Svi se zaprepašćeno pogledaju.

Objekat: klupa u parku. Cule dolazi polako i seda.

Muzika.

CULE: (*Off - unutrašnji monolog*) Kažu, da čovek kad je zaljubljen, gleda ptice... i oblake... A ja ni belu mačku ne vidim koliko sam tužan. Sećam se ranije... kad me zagrli... Da nije Amazonca, rekao bih joj: zagrli me bar još jednom Olgice... Pritisni mi ponovo nos palcem i šapni: Cule, blesane moj!... Gle, vrabac! Može li se i vrabac smatrati pticom?

U kadar uđe Olgica i sedne do njega.

OLGA: Cule, šta ćeš ti tu?

CULE: Olgice! Baš sam mislio na tebe.

OLGICA: Na mene?

CULE: (*Savladajući se*) Onako... Usput... Mislio sam nešto o proizvodnji u našem preduzeću, pa slučajno... BIBLIOTEKA
GRADU
CRNOJEVIĆ

Olgica mu pritisne nos palcem i nasmeje se.

OLGA: Cule, blesane moj!

CULE: Ne! Ne govori to, Olga! (*Okrene glavu*).

OLGA: Šta ti je? (*Okreće mu glavu*) Što su ti oči suzne? Da te nisam povredila noktom?

CULE: Nisi... Valjda prašina... Amazonac je kod nas kod kuće.

OLGA: I ja sam pošla... Ali šta ćeš ti onda ovde?

CULE: Pošao sam u kancelariju... pa samo da popušim... Idi - čekaćete.

OLGA: Šta je to sa tobom, Cule?

CULE: Sa mnom?! Ništa. Tamo su i Medeni... Mira... Dana...

- OLGA: Neka... Posedeću malo sa tobom. Vidi! Vidi vrapčić!
- CULE: I ti voliš da gledaš ptice?
- OLGA: Volim. Tako je mali!
- CULE: A oblake?
- OLGA: Šta - oblake?
- CULE: Gledaš li i oblake?
- OLGA: Pa gledam kad su lepi.
- CULE: Blago Amazoncu!
- OLGA: Zašto Amazoncu?
- CULE: (Zbuni se)... Mislim... lep je članak napisao...
- OLGA: Talentovan je on...
- CULE: Znaš, Olgice... Možda sam i ja talentovan... Možda ne za pisanje... ali, čini mi se, da bih bio u stanju da napravim nešto izvanredno... neki podvig... Eto, tu osećam kako se nešto budi u meni, a ne znam šta.
- OLGA: To je lepo.
- CULE: Misliš?! Nekad zaželim da se žrtvujem... Da kažem, recimo Olgice, evo ti moj život, raspolaži njim... Ovako je nekoristan... prazan.
- OLGA: Cule?!
- CULE: Ne... ovaj...nisam mislio na tebe... Govorim uopšte... Ali hteo bih da postanem nešto drugo... a ne da prođem kroz život kao nepoznati prolaznik.
- OLGA: Govoriš vrlo čudno... Ali je lepo.

Nailaze Badža i Zoki.

- BADŽA: Vas dvoje - nokat!
- CULE: Molim?
- ZOKI: Badža kaže da je zauzeo klupu.
- CULE: Kako zauzeo kad mi sedimo.
- BADŽA: Pljunuo sam ja nju još juče kad sam prolazio

i zauzeo je.

Diže ga za jaku.

OLGA: Kakav je to način!

ZOKI: Bolje zaveži trzalicu u čvor, nego da se Badža naljuti.

BADŽA: (Zokiju) Ostavi ih - mrzi me da bijem, mnogo sam jeo. Daj kockice.

CULE: (Nesrećan) Vidiš li... ja hoću nešto, ali čim to nešto dođe - ja se uplašim.

OLGA: Pusti.

CULE: Poželiš klupu - naide jači... Zavoliš devojku - tu je već neko sa jakim rukama. Ugledaš lepo mesto - isprečio se neko sa širokim ledima... Lako je jakima da žive. Kad si jak, lako možeš da postaneš siledžija.

BADŽA: Koga ti zoveš siledžijom. (Ustaje)

CULE: (Beži, vukući Olgu) Jao! Ne govorim o vama.

PRETAPANJE

Objekat: kancelarija. Dva pisaca stola. Za jednim je Cule, za drugim Dida.

DIDA: Jeste. Gastronom eksport... Nije, nije. Ne izvozimo astronome, nego gastronomске, gurmanske specijalitete. E, šta vam ja mogu što ne znate uvoz i izvoz. (Zalupi telefon).

CULE: Druže Ljubo, ja ne mogu da garantujem ovolike količine za izvoz! Ne mogu! Časna reč.

LJUBA: To inostrane kupce ne interesuje. Utičite na povećanje proizvodnje.

CULE: Ja da utičem? Bože, bože, kakav sam ja baksuz, baš ja da dobijem referat: žabe i šljukine iznutrice.

LJUBA: Što kukate? Mlad čovek, a kuka. Budite

srećni što ste već referent i to referent n
vrlo traženim specijalitetima.

CULE: Znam, ali me je nešto sramota. Pitaju m
drugovi šta izvozim, a ja ne smem ni da i kažem.

LJUBA: Malogradanin. Jeste li jeli žablje batake?

CULE: Taman posla!

LJUBA: Glupak! A šljukina creva?

CULE: Nemojte, druže Ljubo, molim vas, tek sa doručkovao...

LJUBA: Vi niste civilizovani. Primitivac!

CULE: Ja sam... ako nije smešno to da kažem... sen
timentalne prirode, a zapalo mi je da proda
jem žabe... I još kažete... Povećaj proizvod
nju! Kako kad moja proizvodnja zavisi o
kiša i roda.

Telefon - Cule diže slušalicu.

CULE: Halo!

MASKA BOBA: Halo, treba mi drug Pokorni, referent za
žablj...

CULE: Dobro jutro, ja sam. Titule mi nisu potrebne.

BOBA: Ama znam ja šta je red, druže referente...

CULE: A ko je to?

BOBA: Boba... Boba, šef otkupne stanice... Javljuju
mi žabari, druže referente, da treba nešto
preduzeti, jer nam deca smanjuju proizvod
nju.

CULE: Kako?

BOBA: Prave kanalčiće, pa isušuju bare.

CULE: Povećajte produktivnost.

BOBA: To je teško - zna se koliko može da se uvati

- žaba za osam sati.
- CULE: Neka hvataju i levom i desnom rukom - plan mora da se ispuni.
- BOBA: Održaću sastanak, druže referente, izneću ozbiljnost situacije.
- CULE: A šljuke?
- BOBA: Ne pojavljuju se. Juče je čika Stavra šumar video jednu, ali je odletela pre nego što je opalio.
- CULE: Molim vas, pucajte na vreme. Na poslu je potrebna budnost.
- BOBA: A šta ću sa onom decom što prave kanale i isušuju proizvodnju?
- CULE: Ako treba tucite - samo nek ne padne produktivnost.

Zatvara telefon. Nailazi Mika.

- MIKA: Zdravo. Kako je? Kako je?
- CULE: Eto, druže NACIONALNA BIBLIOTEKA direkto ČRNOJEVIĆ e borimo se...
- MIKA: Dobro je Prohore BIBLIOTEKA ČRNOJEVIĆ dobro.
- CULE: Pokorni, druže direktore.
- MIKA: Izvini, uvek pobrkam... Čudno ti je to ime.
- CULE: Tačno. Nezgodno ime, druže direktore.
- MIKA: To je lepo... Druže Ljubo, hteo sam da vas pitam, da li znate neki restorančić gde se dobro jede... imamo goste.
- LJUBA: Onaj Italijan?
- MIKA: Taj. Ali neću neki gala hotel. On bi voleo neke naše specijalitete.
- LJUBA: Ja slabo izlazim, druže direktore.
- CULE: Idite kod "Vile Raviojle" druže direktore. Vodi ga čika Mića... Onako mali restoran, ali zanimljiv...
- MIKA: Hvala Prohore. Druže Ljubo, hoćete li i vi s nama?

CULE: Mogu vas ja odvesti, druže direktore.
MIKA: Nije potrebno. Ljubo, hodite k meni.

Oni izadu.

CULE: Jao, bože, sam se sebe gadim! Ne zove te, a ti se guraš "nezgodno ime, nezgodno ime"... Umesto da lupiš rukom i kažeš mu sve o proizvodnji žaba, o imenu, o prezimenu.

Direktor se vraća.

MIKA: Gde rekoste da je ta "Raviojla"?

CULE: (Zbuni se, zastane, pa odjednom polako sa mukom) Zaboravio sam ulicu, druže direktore. Raspitajte se.

Direktor ode, a on sam sebi stegne ruku.

CULE: Bravo Cule! Nek traži! Cule! Promeni se, Cule!

PRETAPANJE

Stan Pokornih. Čika Mića je kod njih.

OTAC: A piće? Dobro?

ČIKA MIĆA: To je odlično. Znaš, kafana je ovako neu-gledna, ali promet mi je mnogo bolji.

DEDA: Samo nema smisla što kafanu zovete "Vila Raviojla"... To nema smisla. Raviojla je pomagala Marku Kraljeviću, vidala mu rane...

ČIKA MIĆA: More, deda Stevo, i kod mene često treba da se vidaju rane...

OTAC: Što - nema valjda tuča?

ČIKA MIĆA: Kako da nema. Zabačeno, znaš, pa se sku-pljavaju siledžije.

MAJKA: (Služeći goste) Izvolite. A zar ih ne hvata milicija?

ČIKA MIĆA: Uhvate jedne, sutra se pojavi neka nova grupa. Sad me maltretira neki Badža sa bandom.

OTAC: Što ga ne prijaviš?

ČIKA MIĆA: Ama prijavio bih ga ja, ali on preti - kaže: Ako vidim miliciju ovde - ti ćeš, čika Mićo, prvo da stradaš... Bojim se.

Cule ulazi.

CULE: Dobar dan. Kako ste čika Mićo?

MAJKA: Malo si bolje raspoložen, Cule.

CULE: Rekao sam neke stvari direktoru... Odnosno, nisam mu rekao... a to je kao da sam mu i rekao.

OTAC: Šta imaš ti protiv direktora. Baš fini čovek.

CULE: Nemam ništa protiv njega, tata, nego protiv sebe... Pa lomim sebe na njemu, a to ispada kao da lomim njega... ali ti to ne razumeš.

Dojuri Medeni.

MEDENI: Dobar dan. Izvinite, Cule, zamisli šta se Olgi dogodilo! Napali je neki mladići u sred dana, oteli joj tašnu sa celom platom išamarali je i pobegli.

CULE: Olgu?!

MEDENI: Očajna je! Ja obilazim, drugove... Ipak je ona sama... Da sakupimo pare i pokrijemo joj platu.

CULE: Pametno... A kako joj je?

MEDENI: Plače.

CULE: Plače?

MAJKA: Iju, usred dana! Je li bilo prolaznika?

MEDENI: Ko je smeо da se meša? Petorica. Jedan veliki, kaže, što je najurio nju i Culeta sa klupe... On je izgleda šef.

CULE: Znam ga! Zovu ga Badža. Samo da ga sret-nem!

ČIKA MIĆA: Badža! Uh, uh! On i ti njegovi vrede 20 godina robije. Znam, dolaze kod mene.

CULE: U "Vilu Raviojlu"?

ČIKA MIĆA: Pa ne misliš valjda da mi dolaze u kuću u goste.

CULE: Medeni, hodi ovamo.

Odlaze u malu sobu.

... Slušaj, večeras dodji "fićom" do mene. Oko devet.

MEDENI: U redu. Kuda ćemo?

CULE: Idemo po Olgini tašnu.

MEDENI: Po kakvu tašnu?

CULE: Upašćemo među te siledžije i oteti im tašnu... a usput ću i da isprebijam dvojicu-trojicu.

MEDENI: Ti si lud! *Totalno lud!*

CULE: Možda sam lud, ali ne dam da Olgica plače. Dodi u devet.

MEDENI: (*Plaćno*) Zašto ti uvek mene nadeš. Zovi Amazonca. To je i društveno pitanje, a on je jači.

CULE: Amazonac ne sme da ima sa tim veze. Ja hoću to da učinim, ja, razumeš li. Ako treba da poginem zbog Olgice, nek poginem.

MEDENI: Ali zašto da ginemo, ili još gore, da dobije-mo batine, kad možemo da zovemo miliciju i - gotovo.

CULE: Ne shvataš ti to Medeni, to je psihološko pitanje... Meni to treba. Meni treba podvig, da razbijem kompleks.

MEDENI: Znači, Mira tačno kaže: ko naš sin.

- CULE: (*Plaćno*) Ako mi se, Medeni, nešto desi, kaži
Olgici da sam je mnogo voleo.
- MEDENI: Cule, nemoj, molim te, da idemo.
- CULE: Moramo, Medeni. Uostalom, ti ako se bojiš,
čekaj napolju sa upaljenim motorom i kidaj
kad zagusti.
- MEDENI: Jao, Cule, zar se ti ne bojiš?
- CULE: Kako da se ne bojam. Ne bih sad mogo da
ustanem sa stolice, ne znam šta da mi daš...
ali što mora da bude - mora. Svi će da vide...
svi... ko je bio Cule Pokorni!
- MEDENI: Nemoj Cule, rasplakaću se... Šta će Mira da
mi kaže.
- CULE: Ne, nikome ne smeš reći. To je moja stvar.
Moja i tvoja. Jer, ako još neko počne da me
odgovara - odustaču.
- MEDENI: Neću izdržati da čutim, Cule.
- CULE: Ako pišneš, Medeni, neću progovoriti s
tobom, ostao sam ti mrtav - razumeš?
- MEDENI: I uvek ja moram tebi da pomažem.
- CULE: Da se poljubimo. (Poljube se) Idi sad i pazi.
Smeši se kad prolaziš pored mojih.
- MEDENI: Kako da se smešim kad sam umro od straha.
(*Izlazi*)
- CULE: U devet.
- MEDENI: (*Sa jadnom grimasom prolazi pored familije
Pokorni*) Doviđenja!
- OTAC: Kume, sedi malo... Mico, daj kafu.
- MEDENI: Kakvu kafu! Kome je sad do kafe...
- ČIKA MIĆA: A kažeš i udarili je. Mnogo su gadni!
- MEDENI: Nemojte još i vi čika Mićo, kao da mi nije
dosta.

Izlazi jedva vukući noge. Vraćamo se u malu sobu. Cule prekriva ogledalo čaršavom.

PREDAK: (Off) Cule! Cule! (Čaršav se nije)

CULE: Al' nećete mi se danas pojavljivati. Pokrio sam vas.

PREDAK: Otkri ogledalo samo nešto da ti kažem.

CULE: Ne slušam vaše savete. Neću ničije savete. Znam šta cete mi reći: Ne idi Cule, Pokorni se nikad nisu tukli sa jačima, ali ja večeras neću da budem Cule Pokorni... Večeras se borim za svoju ljubav i svoju psihologiju... Večeras Cule igra svoju poslednju kartu.

Leže u krevet preplašen. Dalji monolog - off - dok cvokoće.

... Cule, ne boj se! Svaki jaki ima neku slabu tačku... I najjačeg boli kad ga biju... A to i nije ništa... Ako te i lupe dva-triput... izdržaćeš. Važno je ne zaplakati... Cule, pravda i društvo su na tvojoj strani. Istina - neće pravda dobiti batine nego ti... ali lakše je kad znas kad su pravu... A čovek u pravu je jak... jak i nepobediv. Ti si pametniji od njih, Cule, pametniji i jači.

On polakao zaspi i sve prelazi u film u kome on zamišlja sebe kao čoveka koji superiorno dolazi i obračunava se sa bandom po ugledu na bande iz kriminalističkih filmova. Propratni tekst posle montaže.

Posle filma - Medeni ga vuče za nogu. On vršne.

MEDENI: Cule, devet sati je...

CULE: Devet?! Pa šta?

MEDENI: Ti si se, izgleda, onesvestio od straha.

CULE: Ja? Ko kaže?

MEDENI: Bled si... A ja sam jedva dovezao dovde.

CULE: Jesi li poneo neko oružje?

MEDENI: Imam samo francuski ključ.

- CULE: Ja ču poneti dedin pištolj iz balkanskog rata.
MEDENI: Cule, ti si lud. Ubićeš nekoga pa čemo u zatvor.
CULE: Kako da ubijem kad je pištolj neispravan.
MEDENI: Pa onda ti i ne vredi.
CULE: Ko kaže? Otkud oni znaju da je neispravan.
Krećimo.
MEDENI: Jao!

PRETAPANJE

Objekat: kafana "Raviojla" periferijski čumez. Pevaljka peva neku narodnu pesmu slabo. Čika Mića je za šankom. Dolaze: Mika, Ljuba, Dida i gost, a u kafani već sede Badža i njegovi.

- ŽUMANAC: Badžo, novi jaganjci! Da plate piće?
BADŽA: Da plate.
TOMA: Ne trzaj - možda su se andeli presvukli da nas navuku.
BADŽA: Da navuku
NACIONALNA BIBLIOTEKA CRNE GORE DURĐE
ZORAN: Filozofe, idi upoznaj se i pronjuškaj da ne naletimo. Je l' da, Badžo?
BADŽA: Da ne naletimo.

- ŽUMANAC: Idem ja.
TOMA: Pusti filozofa, on je pro Padinca učio školu.

Filozof ustaje i polazi stolu za kojim je direktor. Čika Mića ga zaustavlja.

- ČIKA MIĆA: Kuda? Ne diraj mi goste.
FILOZOF: Ko čuti - duže živi, rekao je grčki filozof Neron.
ČIKA MIĆA: Neću tuče u lokaluu, razumeš?
FILOZOF: Ne govorи, kad te niko ne pita - kaže isti grčki filozof.

On prilazi Miki.

- ... Drago nam je što ste došli u naš lokal.
- MIKA: Hvala lepo. Imate li neke specijalitete?
- DIDA: Ali, pazite - mi se razumemo u specijalitetu
mi smo iz gastronom eksporta, izvozili
gurmanluka.
- MIKA: Imamo gosta.
- DIDA: Ovo je drugi direktor.
- FILOZOF: Brbljivost je majka svih poroka - rekao
jedan filozof! (Više) Badžo, jaganjci!

Okrene se i pode. U lokal ulaze Cule i Medeni. Medeni jed ide od straha.

- ČIKA MIĆA: (Prilazi žurno) Šta ćete vas dvojica ovdje
Gubite se!
- CULE: Ne mešajte se, čika Mićo.

ČIKA MIĆA: Ne dopada mi se večeras atmosfera.

On se vraća za šank.

- CULE: (Tiho) MEDENI, Što je Badža.
- MEDENI: Jao, Cule, konkretno

NACIONALNA BIBLIOTEKA
CRNE GORE
PREDSEDNIK
CRNOJEVIĆ
- CULE: Svega ih je petorica.
- MEDENI: Kako svega? Za nas je dosta i onaj najmanji.
- CULE: Čuti i čekaj.

Za Direktorovim stolom.

- DIDA: Druže direktore, eno i Pokornog.
- MIKA: Video sam ga... Ali meni se ovaj lokal
dopada... Čudi me da taj Pokorni, koji izgleda
da miran čovek, dolazi ovamo.
- DIDA: (Više) Zdravo kolega.
- CULE: Zdravo. (Medenom) Moj direktor
društвom.
- MEDENI: Jao, Cule, idemo! Molim te!
- CULE: Niko te ne drži!

Badža ustaje od stola i dolazi do direktorovog stola, uzima flašu vina, otpije.

- BADŽA: Hvala. (*Pode*)
MIKA: Ej, šta radite to? Ostavite to vino!
BADŽA: Ja sam kazao hvala.
MIKA: Kakav je to bezobrazluk!
BADŽA: Kazao sam hvala.
MIKA: (Hoće da mu otme flašu) Ali to je naše vino.

Badža ga gurne i on ponovo sedne.

... Barabo!

- ZORAN: (*Pride*) Zašto vredate čoveka? On učtivo kaže hvala, a vi vredate. Vi ste mangup! Mangupe jedan!

Odlaze noseći vino. Celo društvo se kikoće.

- MIKA: (*Vikne*) Druže Prohore, kakav je ovo lokal?
CULE: (*Medenom*) To me ne zove.
MEDENI: Pa odazovu se.
CULE: Baš neću. Neka mi zapamti ime.
MIKA: Prohore!
DIDA: Pokorni, druže direktore.
MIKA: (*Prilazi Culetu*) Druže Pokorni, jeste li videli šta se desilo?
CULE: Video sam, druže direktore, ali to još nije ništa.
MIKA: Kako?!
CULE: Pa to su najgore siledžije...
MIKA: Siledžije?! Pozvaću miliciju.
CULE: Nećete doći ni do telefona, druže direktore, a bićete u penziji.
MIKA: (*Preplašen*) Bože, u šta ste me uvalili?!
CULE: Jao, druže direktore, zar je meni malo mojih muka, nego i na vas da mislim... Sedite

- tamo. Čika Mićo, tri litra vina... Odjednom
- MEDENI: Cule, šta će ti toliko vino?
- CULE: Ne kukaj i ti, jer ako ja skočim i počnem da bežim, ne možeš me ni "fićom" stići!
- MEDENI: Samo ti beži, Cule, stićiće te.
- CULE: E, neću. Nek umrem, neću. (Viće) Rekao sam - tri litra. Šta čekaš tamo?!

Badžino društvo se utiša i zagleda.

- ŽUMANAC: Ovima je mnogo tri litra, Badžo.
- BADŽA: Mnogo.

Žumanac ustaje i prilazi Culetovom stolu.

- CULE: Medeni! Počinje!
- MEDENI: Jao!
- ŽUMANAC: Da se upoznamo. (*Naliva čašu*)
- CULE: (Skupi snagu) Marš!
- ŽUMANAC: Šta?!
- CULE: Marš od stola kada ti kažem!
- MEDENI: (Muca) NAGLO SASPE ČAŠU
BIBLIOTEKA
DRA LEPO VAM SE, DRUŽE, KAŽE MARŠ.
CRNOJEVIĆ
- ŽUMANAC: Kome ti...

Cule naglo saspe čašu u lice Žumanцу. Tišina. Žumanac se povlači. Direktorov sto ustaje i polako hoće da se izvuku.

- BADŽA: Filozofe, na vrata! Niko ne sme da izide!
- (Diže se)
- CULE: E sad je gotovo!
- MEDENI: (Plaćno) Lepo sam ti govorio.
- TOMA: Badžo, čika Mića se primiče telefonu...
- BADŽA: Smiri pokojnika.

Grupa se raspoređuje po lokalu.

- CULE: Medeni, čuvaj me s leda!
- MEDENI: Ne vidim ja od straha ni lica, a kamo li leda!
- CULE: (Plaćno) Reci Olgici da sam je uvek voleo.

On naglo ustaje i polazi ka Badži ali se pred njim "preseće" od straha.

... Ti... Ti se zoveš... Badža?

BADŽA: Pa šta?

CULE: (Uplaši se) Pitam vas... jeste li vi drug Badža?

Banda se zacereka.

CULE: (Skupi snagu) Hoću da kažem - glupi Badža.
Badža - vo! (On pada u histeriju od straha i počinje da viće) Badža balvan! Badža Kukavica! (Svi zaneme).

MIKA: (Tiho) Ala je drug Pokorni hrabar!

DIDA: (Tiho) A mi mislimo... Cule referent...

CULE: (Meri Badžu koji je zapanjen i već gubi hrabrost) Dosao sam da mi vratite Olginu tašnu.

BADŽA: (Zapanjen) Šta?!

CULE: To... Nije lepo! Od bespomoćne devojke... vi ste... čovek pametan... galantan... Da vratite.

FILOZOF: Badžo, taj je lud! Na naučnoj osnovi je lud.

BADŽA: Ne mari - sad će Badža da ga opameti.

On taman zamahne - Cule izvuče pištolj iz kaputa i uperi ga. Naravno, on sam je u najvećoj panici.

CULE: Ne mrdaj! (Tišina) Ne kreći se!

TOMA: Ima pucaljku... Andeo!

FILOZOF: Nokat - što rekao filozof...

CULE: Ne mrdaj! Niko da se nije pomakao! Ko sveće u čiracima da stojite. Medeni, pretresi ih i nađi tašnu!

MEDENI: Ne smem ja, Cule!

CULE: (Viće u bezgraničnom strahu) Tašnu da vidim!

MIKA: Čestitam, druže Pokorni!...

CULE: Ne mrdaj ni ti! Miko!
MIKA: Ali, druže Pokorni...
CULE: A sad mi znaš ime?! Setio si se. (*Badži*) A ti,
što mi sad ne kažeš: Beži sa klupe. Uplašio si
se... Od Culeta si se uplašio... (*Zanos i oduševljenje i divljenje prema samom sebi*) I
Cule može da bude najjači! Ne mrdaj! Ni
trepavicom niko da mrdne kad Cule govori!
Dok izbrojim do tri - tašnu da vidim!

BADŽA: Što se ljutite? Žumanac, daj tašnu!

ŽUMANAC: Ali Badžo...

BADŽA: Daj tašnu drugaru kad govorim...

Žumanac baca tašnu.

... Izvinite, to je bila šala.

CULE: Aja, šala!

MEDENI: (*Tiho*) Cule, hajdemo sad!

CULE: Ne mrdaj ni ti! NACIONALNA
CRNE GORE DURBE
SRNOJEVIĆ Ovo je moj trenutak! Ne
idem ni u red dok im sve ne kažem.

MEDENI: Cule, poludeo SRNOJEVIĆ

CULE: Celog života sam se plašio... Plašio sam se
majke, oca, ispita... A sada se ne bojim i
hoću ovde da ostanem! Da govorim, svi da
me slušaju... Pažljivo da me slušaju.

*Medeni se sjuri iza šanka i sedne na pod kraj čika Miće.
Okreće telefon.*

ČIKA MIĆA: (*Tiho*) Jao bože, šta je Culetu!

MEDENI: Leći komplekse, čika Mićo.

ČIKA MIĆA: Da nije preterao sa lečenjem?

MEDENI: (*Tiho*) Amazonac, ti si?

MASKA

AMAZONAC: Šta je, Medeni?

MEDENI: Upali smo među siledžije, Amazonac... Ja i

Cule.

AMAZONAC: Šta trućaš.

MEDENI: Cule me je naterao... Sada se obraćunava sa njima.

AMAZONAC: Jao, Medeni... Brani ga dok ja ne dodem.

MEDENI: Javi miliciji - kafana "Raviojla".

AMAZONAC: Javi ti, ja nemam vremena. Žurim tamo.

Kaži tim siledžijama ako neko dirne Culeta, zaboraviću na teoriju, pa kad počnem ja praktično da ih obradujem...

MEDENI: Nema pomoći... I Amazonac je počeo govor.

U kafani je i dalje tajac. Cule zanesen drži govor.

CULE: Ne, ne, čutite druže direktore. Badža treba to da shvati: i od najjačeg postoji jači... Treba samo skupiti snage, savladati komplekse. Uzmite mene za primer.

Medeni telefonira - sa druge strane Milicioner.

MEDENI: Ali, možim vas požurite - situacija je strašna! Cule drži govor!

MILICIONER: Ništa ja vas ne razumem: čas kažete siledžije, čas govor! Ko govor!

MEDENI: Cule.

MILICIONER: A kome govor?

MEDENI: Badži i njegovoj bandi.

MILICIONER: Badži! Jao, tu pticu tražim već danima. Zadržite ih dok ne dodem.

Zatvori telefon.

MASKA.

MEDENI: Ja da ih zadržim. (*Hoće da proviri*)

ČIKA MIĆA: Ne proviruj, strašno je! Cule izgleda nije pri sebi.

Cule i dalje drži govor.

CULE: U životu je ljubav najvažnija. Ljubav prema društvu, drugu, devojci... Vi mislite revolver je ohrabrio Culeta! Gluposti! Što znači jedan stari pokvareni revolver.

MEDENI: Ćuti Cule.

CULE: (Zanet) Ja sam sad jak iznutra.

BADŽA: Filozofe, šta je on rekao za pucaljku.

FILOZOF: Rekao je - pokvarena, šefe. Isto je rekao Aristotel.

BADŽA: Znači - plaši me praznom pucaljkom.

MEDENI: Cule, beži!

CULE: Ne mrdaj!

BADŽA: Badžu plašiš? (Zgrabi ga za jaknu i digne Uhvatite debelog i nosite u podrum.

CULE: Ne! Jao, mila moja majko!

BADŽA: Ovog ču ja sam! Niko drugi da nije mrdnuo iz kafane

Iznose Culeta i Medenog.

ČIKA MIĆA: (*Lupa po telefonu*) Alo, alo! Jao, prebiće mi Culeta! Halo, halo!

MIKA: Druže Ljubo, mi grešimo kad donosimo suđe o ljudima. Grešimo.

DIDA: Samo to ipak nije normalno.

Upada Amazonac kao vihor.

AMAZONAC: Gde je? Gde su?

ČIKA MIĆA: Odvukli su ih Amazonac. Mnogo se bojim

AMAZONAC: Ko samo pipne Culeta i Medenog, odumreće kao država u komunizmu.

Pojuri napolje, ali se sudari sa Miletom.

MILICIONER: Stoj! Ne mrdaj!

AMAZONAC: Ne zaustavljam me!

MILICIONER: Gde su Badža i njegovi?

ČIKA MIĆA: Imaju jedan podrum u blizini...

AMAZONAC: Za mnom! Čika Mićo, kreni!

MILICIONER: Stoj! Milicija ide napred! Građani moraju biti bezbedni.

Oni odjure.

Objekat: podrum. U sredini stoe leđa uz leđa Cule i Medeni. Okolo šetkaju polako i zagledaju ih sa uživanjem siledžije.

CULE: Jao, mila moja majko.

MEDENI: Molio sam te da mene ne zoveš.

CULE: Pozdravi Olgicu, Medeni.

MEDENI: A ko će Miru da pozdravi?

BADŽA: Znači, to je taj dasa što hoće Badžu da radi!

ZOKI: Badžo, ne sekiraj se, lebati, imaš slabo srce, pa pobesniš...

BADŽA: Pobesnim... dabome...

TOMA: Pa onda počneš da biješ, pa da biješ...

ŽUMANAC: (Zakikocen) volim kad je smešno...

CULE: Mila moja majko Medeni, bojiš li se?

BADŽA: Drugari, ko će prvi da počne?

FILOZOF: Počinje uvek glava, rekao je Neron.

CULE: (Vrisne) Medeni, udri! Bar nekome zub da isteram!

Njih dvojica jurnu. Gužva. Odjednom pištaljka. I upadaju Milicioner, Amazonac i čika Mića.

MILICIONER: Stoj! Svi da mi stojite kao svilene bubice!... Ko svilene bube!

AMAZONAC: Cule! Medeni!

CULE: Amazonac!

Cule padne u nesvest Amazoncu u naručje.

AMAZONAC: Ko ga je tukao? Pitam ko ga je udario?

MILICIONER: Druže, ne obračunavajte se fizičkom

snagom kad je tu organ. Ne mrdaj tamo svilena buba. Razumeš! Daj podatke.

AMAZONAC: Cule, ko te je udario?

CULE: (Budi se) Niko! Od straha... Amazonac... straha...

MEDENI: Laže, ne boji se taj ničega.

OLGA: (Upada) Cule! Cule! Je li živ? (Nagne se na Culetom)

CULE: Živ sam Olga.

OLGA: Javio mi Amazonac. Mogao si da nastradаш Cule.

MEDENI: Rekao je da te pozdravim...

CULE: Medeni!

OLGA: Ali zar je važna jedna tašna, Cule...

MEDENI: Nije tašna u pitanju nego ljubav.

CULE: Medeni, ako ne zavežeš, predaću te Badžu

Počinje muzika - lirska.

OLGA: (Tiho nad njim) Kakva ljubav, Cule?

CULE: Nije važno! Olgice... Idi... Idi...
NACIONALNA
ZAVOD ZA
CRNE GORE DURDE
AMAZONAC

AMAZONAC: Pazi glupana! Ta mi smo se još pre meseca razišli. Sporazumno.

CULE: Razišli? A ja sam mogao da stradam. J Cule, jao Cule, opet ćeš dobiti kompleks gluposti.

OLGA: (Pritisne mu nos) Cule, blesane moj!

Cule ponovo klone.

OLGA: Onesvestio se...

AMAZONAC: Pa sad ima i razloga: stradaće za život. (Zasmeje se)

Odjavna špica preko njih kako osvećuju Culet Milicionera koji izvodi siledžije.

KRAJ

Šesta priča Ćuleta Pokornog

*Ova priča nema ni naslov,
ni početak ni kraj*

Pre špice. Nalazimo se u podrumu, na istom mestu kao i na kraju V epizode. Cule i Olga sede zagrljeni.

Muzika lirska.

CULE: Voliš me?

OLGA: (Tih) Ćuti.

CULE: Kako je ovde tih. Ima li lepšeg mesta od podruma? Samo zamisliš da je ovo dvorac... veliki dvorac u kom smo samo ti i ja.

OLGA: To je zato što smo sami!

Kamera se povlači. U kadar ulazi Milicioner.

MILICIONER: Opet vas dvoje?

OLGA I CULE: Zdravo, Mile!

MILICIONER: Pa dobro, drugovi i drugarice, dokle ću ja vas da teram iz ovog podruma?! Već skoro godinu dana svake subote uveče zove me nastojnik ove zgrade i više: druže, opet su se ono dvoje uvukli!

CULE: Šta vam to smeta? Mi smo venčani... Muž i žena smo... Šta kome smeta što dodemo subotom ovamo i posedimo.

OLGA: Vezuju nas uspomene...

MILICIONER: Znam ja to, drugarice... Bio sam jednom kad se drug ovde pre godinu dana tukao s

Badžom...

CULE: Nije važan Badža, nego ljubav...

MILICIONER: Ama nije zgodno! Kad govorim nije zgodno - nije zgodno. Muž i žena ste, imate stan pa sedite tamo.

CULE: Odakle nam stan? Živimo zajedno sa mojima...

OLGA: Ovde jedino imamo malo mira.

MILICIONER: Živeti sa familijom - to je lepo. I da vas više ne vidim ovde! Rasturaj se!

CULE: Lako je reći: Rasturaj se! Rasturio bih se ja da imam gde... a ovako: velika porodica u malom stanu...

MILICIONER: Ne zanima me!

CULE: Mora da te zanima. Jesi li ti organ narodne vlasti?

MILICIONER: Jesam.

CULE: E, pa, druže, vlasti treba da uđe u probleme pre negostovaničke; rasturaj se. U psihologiju da uđe.

MILICIONER: U redu. Ako treba učićemo u psihologiju, ali u ovaj podrum više da ne ulazite.

OLGA: Hajdemo, Cule... Ne razume on nas.

CULE: Ne, ne. Čekaj. Ja želim da nas razume. Imas li ti, Mile, televizor?

MILICIONER: Ako treba - nade se.

CULE: E, idi sedi pred televizor pa gledaj. Pa ako me i posle ne budeš razumeo, nećemo dolaziti više ovamo.

MILICIONER: U redu. (Izlaze iz podruma) Znači, pred televizor.

Špica emisije.

Posle špice.

CULE: Druže, Mile, gledaš li?

Objekat: soba kod Milicionera. On sedi kraj televizora. Ide trik - razgovor: Milicioner i Cule u televizoru.

CULE: Druže, Mile, gledaš li?

MILICIONER: Gledam ja, ne brini.

CULE: I uči ćeš u psihologiju.

MILICIONER: Uči ču. Samo ti guraj.

CULE: A, ako me shvatiš - pusti ćeš nas da subotom silazimo u naš podrum?

MILICIONER: Ne komplikuj bre brate, nego pričaj da vidim o čemu se radi.

CULE: Obećaj!

MILE: Ne ucenjuj. Ja sam službeno lice i ne dajem obećanja dok ne shvatim.

CULE: U redu, onda shvataj.

Vraćamo se samo na Culeta.

... Izvinite dragi gledaoci zbog ovog privatnog razgovora sa službenim licem, ali za mene je, kao što ste uviđali, vrlo važno da zadržim svoje mesto u podrumčetu. Svaki čovek treba da ima svoje sopstveno mesto... mesto koje je samo njegovo, pa makar ono bilo i podrumče. To je, po mom mišljenju, ključ lične i porodične sreće...

Vraćamo se na trik sa Milicionerom.

MILICIONER: Au! Ovaj je počeo neko predavanje.
(Podje)

CULE: Stani! Nije predavanje!

MILICIONER: Ne teoretiši - neću da gledam.

CULE: Kakva teorija...

Vraćamo se na njega samog.

... Priča je o mom stambenom pitanju, a u

stambenom pitanju, iako postoje teorije - slabo pomažu.

TO: Šesta priča Culeta Pokornog.

TO: Ova priča nema ni naslov, ni početak, ni kraj.

TO: Idu preko slike Novog Beograda.

Objekat: Stan Pokornih. U tipezariji, umesto velikog stola, stoje dva manja. Kanabe je izbačeno i soba je očigledno podeljena na dve porodice. Za jednim stolom sedi Cule a za drugim Otac, Majka i Deda. Doručak je. Dolazi žurno Olga donosi čaj i seda kraj Culeta.

OLGA: Dobro jutro.

OTAC: Zdravo.

MAJKA: (Tiho Ocu) Uvek ona poslednja ustaje.

OTAC: Šta te se to tiče.

Majka ustaje i dolazi do Culetovog stola.

MAJKA: Sine, hocentina novchine?

CULE: Kupila sr?
BIBLIOTEKA
GRAD GORE DURDE
CRNOJEVIĆ

MAJKA: Ja sam navikla da ustajem rano i idem na pijacu. Drukčije kuća i ne može da se vodi. (Vraća se).

OLGA: I ja bih tako radila, mama, da nisam zaposlena.

MAJKA: Olgice, dušo, koliko se sećam, ja tebi ništa nisam rekla.

OLGA: Ali mislili ste na mene.

MAJKA: Ono što sam ja mislila to je moja stvar.

CULE: Pusti, Olga.

OTAC: Cule, ima li šta novo za stan?

CULE: Danas imamo sastanak kolektiva.

OTAC: Koliko stanova delite?

CULE: Dva. Na osamdeset molbi.

DEDA: Biblija kaže da je Hristos sa 5 hlebova

nahrario 5.000 ljudi... ali je štamparska greška.

- CULE: (Zasmeje se) Ili je neki novinar k'o Amazonac pisao izveštaj sa tog sastanka!
- OLGA: (Culetu) Hoćeš li u dva svratiti po mene?
- CULE: Ako se ne zadržimo na sastanku!
- MAJKA: Mlada gospoda nije još naučila gde joj je kuća, pa je treba dovoditi.
- OLGA: A stara gospoda misli da joj je sin još uvek beba kojoj su nužni majčini saveti.
- OTAC: Olga, tako se sa majkom ne govori.
- CULE: (Plane) Ali tako se ne govori ni sa mojom ženom! (Svi u glas zažagore).
- DEDA: A na zemlji mir i medu ljudima dobra volja!

Ulazi Amazonac.

AMAZONAC: Cule, idemo li? (Svi začute)

OTAC: Otkud ti ovako rano?

AMAZONAC: Pozvali su me i u Culetovog preduzeća da im govorim o stambenoj izgradnji, perspektivi, uslovima...

OTAC: Pa, kakve su perspektive?

AMAZONAC: Dobre! Teorijski posmatrano - dobre. Ja sam dosta radio na tom pitanju. Niste čitali jutros u novinama - imam veliki članak.

OTAC: Nisam još pregledao.

AMAZONAC: Jednu od teza za rešenje stambenog problema razvijao sam na primeru vaše porodice. Misao je sledeća: tri generacije jedne porodice, četiri generacije... svi u istom stanu. Sve se plate skupe poslovi raspodele, porodična zajednica cveta - a čak bi se pojavio i višak stolova.

CULE: (Prilazi) Znači, seliš se kod oca?

AMAZONAC: Ja? Ne. Zašto. Ja imam svoj stan.

Izlaze.

PRETAPANJE

Deo sale u kojoj se drži sastanak Culetovog kolektiva. Na stolom predsedništva sede Direktor, Ljuba i Amazona Žagor. Vide se samo prvi redovi.

ZORAN: (*Staje do stola*) Ja se, drugovi, slažem sa drugom koji nam je držao referat da o starbenom pitanju treba govoriti principijelno. Zato bih ja i htio principijelno da postavi pitanje svoga stana. Pazite, ne govorim sebi, kao pojedinačnoj ličnosti, o svojim zaslugama za ovo preduzeće, o svojim potrebama... Ne, drugovi, govorim principijelno da meni treba dodeliti stan u prvoj turici. Zbog prinčipa - u prvoj!

CULE: (*Dije ruku*) Drugovi, ja sam se oženio pri godinama i živim u devojačkoj sobici.

BOBA: (*Skoci*) Izvini mi što prekidam, ali ne slažem se sa načinom diskutovanja drugog Pokornog. Šta to znači: Ja sam se oženio. Rekli smo da ćemo stvari postavljati principijelno, a ne lično. A po tome izlazi da se ljudi sa decom, u principu - u prvom planu. Ja imam dvoje dece.

LJUBA: Spominješ li decu samo principijelno?

BOBA: Naravno. Zapišite: principijelno meni treba stan za decu.

LJUBA: Onda je u redu.

CULE: (*Dije ruku*) Možda ću drugovi, i ja imat decu.

BOBA: Opet on: ja, pa ja! Ne posmatraj stvari lično

KRCUN: (*Izlazi*) Kad se govorи o podeli tih stanova

ne zaboravimo, drugovi, stručnjake. Bez stručnjaka nema napretka ovog preduzeća. Mi, drugovi, moramo voditi računa, pre svega, o drugovima stručnjacima. Govoreći principijelno: ko je veći stručnjak od stručnjaka? Ne pričajmo više o pojedincima i njihovim potrebama nego dodelimo stan stručnjacima. A objektivno govoreći - ja sam najveći stručnjak. (Sedne).

CULE: Druže, direktore... druže Ljubo... kod mene je situacija ovakva: dve žene u jednom stanu... Hoću da kažem, dve domaćice... snaja i svekra...

TOMA: Druže, Pokorni, šta se to nas tiče. Molim vas, ne govorite stalno o sebi i svojim problemima. Vodi se načelna diskusija. Mi treba da odredimo kriterijume po kojima ćemo dodeliti ova dva stana. Moje je mišljenje da društvo, pa NACIONALNA BIBLIOTEKA CRNE GORE ĐORĐE GRNOJEVIĆ naš kolektiv, treba da vode računa o razvoju porodice. Treba dati mogućnost mlađim Ijudima da se ožene. A kako da se ožene bez stana? To je principijelna diskusija, druže, Pokorni. Drugovi, u kolektivu postoji samo jedan neoženjen - ja! Pomozite razvoj porodice kao osnove društva.

CULE: ... Ja nisam završio, druže Ljubo... treba da me razumete... u pitanju je možda i moj brak... i odnosi sa roditeljima.

PANIĆ: E, stvarno si dosadan Pokorni. Zar ti nikako nećeš da shvatiš da treba biti principijelan. Samo ti govorиш o sebi.

CULE: A o kome ću da govorim, kad tražim stan za sebe.

- PANIĆ: Sebičnjak. Za sebe, pa za sebe. Treba, druž predsedniče, poslati komisiju koja će da pregleda ko ima kakav stan. Principijelno objektivno da pregleda. Sa humane tačke. Na primer: Stan u Maleševskoj ulici je užasnom stanju.
- LJUBA: Tamo ti stanuješ?
- PANIĆ: Da, ali ja to posmatram objektivno i principijelno - ne zbog sebe.
- CULE: Pa dobro, drugovi, hoću li ući u spisak?! Ev i drug Amazonac koji je držao predavanje zna moju situaciju.
- AMAZONAC: Molim druga Pokornog da se ne poziv na mene. I slažem se sa drugovima - svi govore principijelno, samo si ti zapeo pa više ja, pa ja.
- DIREKTOR: Drugovi... diskusija je, sem izuzetaka, bila na visini... **Dobro** je kad se o problemima govori. **Dobro** je to, dobro! Stvari koje su dobro sagledane, dobro se i reše. Stanova z sad nema mnogo, ali biće ih... biće ih sve više... Sve više i više. I što rekao drug referent: stambeno pitanje je briga cele zajednice, pa prema tome, vi koji nemate stan nemate potrebe da brinete pojedinačno.

PRETAPANJE

Stan Pokornih. Culetova soba. U sobi su sad dva kreveta. Veće je. Olga sedi na krevetu, u pižami sa zavezanoj glavom.

- OLGA: Ja neću izdržati! Neću izdržati, Cule, časn reč. Ja razumem da je majka ljubomorna na snaju, ali ona po dva sata sedi u kupatilu bez razloga kad ja hoću da se kupam... ona tel

krišom donosi kolače kao da ćeš pored mene ostati gladan... Ne, ne, ne govori, znam. Sve znam.

CULE: Jao bože moj, što sam ja baksuz. I ko izmisli zajedničke stanove, ko uopšte izmisli i stanove, i roditelje i brak.

OLGA: Ti ako nisi sposoban da se izboriš za stanicu. Možda je bolje da se rastanemo dok je vreme.

CULE: Olga!

OLGA: Ne pravi tužno lice, to više ne pali.

Leže u krevet i okreće se od njega.

CULE: Pa dabome, uvek je Cule kriv.

U ogledalu se pojavi lik gospode Jelisavete Pokorni. Igra, naravno, Mija Aleksić.

JELISAVETA: I jesi kriv, Cule. Kriv si.

CULE: Samo sam ~~vas~~ gospodo čekao da se umešate.

OLGA: Ne moraš ~~nista~~ da govorиш - ne slušam te.

CULE: Ne govorim tebi.

JELISAVETA: Ja za tebe nisam gospoda, nego baba Jelisaveta Pokorni.

CULE: U ovom stanu samo nam je još baba bila potrebna.

JELISAVETA: Ne javljam se ja zbog tebe... Meni je žao tvoje žene, žao mi je tvoje majke...

CULE: Idi onda u savez ženskih društava.

JELISAVETA: Mnogo si duhovit. Vi muškarci mislite da se žene ne trpe što su zle. Glupaci ste vi, glupaci. Da vi radite po kući, da na vama kuća stoji - vi biste se svaki dan tukli. Kao što se grizete na poslu gde vam se sudare nadležnosti i ambicije.

CULE: Pa šta će ja: da menjam muško društvo, da

mu popravljam osobine?

JELISAVETA: Ne, nego da pustiš da žena, kao sposobn je i jače biće, završi to oko stana.

CULE: Olga?!

JELISAVETA: Naravno. Neka ona ode kod tog two direktora, neka mu ona objasni, nek zaplače ako treba... Ženu je teže odbiti. Teb kažu: čutite Pokorni, ne lupajte.

CULE: Tačno. Kažu mi.

JELISAVETA: A ko to sme jednoj ženi da kaže. Ja sam žena... Hoću da kažem - ja sam bila žena znam kako to ide! Ih, šta sam ja poslov mom pokojnom Stavri završila.

OLGA: Hoćeš li ti celu noć stajati pred tim ogledalom?

CULE: Češljaš se...

OLGA: Ne moraš baš da gundaš sve vreme...

CULE: Nešto razmišljam.
NACIONALNA
CRNE GORE BURDE
CRNOJEVIĆ

Ako smislim, reći ću ujutru.

ZATAMNJENJE

OTAMNJENJE

Culetova kancelarija. Iz direktorove kancelarije izlaze Cule i Direktor.

CULE: Ona bi samo tri-četiri minuta.

DIREKTOR: Ali, molim vas... izvolite drugarice Pokorni

OLGA: Izvinite što smetam.

DIREKTOR: Na protiv. Drago mi je da vas upoznam
Boga mi, druže Pokorni, imali ste ukusa.

CULE: Hvala, druže direktore.

OLGA: (Smejući se) Zašto se ti zahvaljuješ, to je val
da kompliment meni.

DIREKTOR: I vama i njemu. Izvolite (*Oni ulaze*)

LJUBA: A, kolega... lepa vam je žena.

CULE: Pa i ja nisam ružan.
LJUBA: Šta hoće od direktora?
CULE: Ništa... onako... nešto da ga zamoli.
LJUBA: Učiniće joj... koliko ga ja znam kolega,
učiniće... On je baš pristupačan...*(Poverljivo)*
Kažu... ja istina neću da ogovaram, kažu...
naročito prema ženama! Osetljiv!
(Naglo se uozbilji) Kako to mislite?
LJUBA: Šta?
CULE: To - prema ženama.
LJUBA: Ja nijesam spominjao žene. Ne insistirajte.
CULE: *(Preteći)* Rekli ste.
LJUBA: Ništa nisam rekao!

Pauza

CULE: Koliko je sati?
LJUBA: Ne znam
CULE: Šta se zadružava toliko... kad zna da mora na
posao.
LJUBA: Mene, molim vas ne pitajte...
CULE: *(Plane)* A ko je vas pitao?!

Pauza

LJUBA: ... Kako je žena druga direktora?
Ako mene pitate - pojma nemam. Za vas -
nemam pojma ni o čemu!
CULE: Mislio sam samo... poznajem je znate... pa
da li je zdrava... ili je možda na putu?!

Ljuba ga bez reči pogleda. Izlazi Olga u pratnji Direktora.

OLGA: Hvala vam!
DIREKTOR: Ne zahvaljujte unapred... Javiću vam se...
CULE: Šta to... šta?
DIREKTOR: *(Smejući se)* Zar moramo odmah da vam
kažemo, Pokorni? Saznaćete na vreme.

- OLGA: (Smeje se) Smemo valjda da imamo neku tajnu!
- CULE: Olga, ti ćeš zakasniti!
- DIREKTOR: Telefoniraću vam. Druže Ljubo, molim vas (Oboje uđu).
- OLGA: Hvala... (Hoće od radosti da zagrli Culeta) Cule!!!
- CULE: (Zadrži je hladno) Šta ti je rekao?
- OLGA: Vrlo je simpatičan... sve sam mu ispričala i obećao je da će se zauzeti. Kaže da ti uopšte nisi umeo da objasniš našu situaciju.
- CULE: Pa dabome, ja sam glup!
- OLGA: Šta ti je sad?
- CULE: I šta je još rekao?
- OLGA: Pa to... ispitaće...
- CULE: I za sve to vreme, samo je to rekao? Ispitaće. Znači: čutite, čutite, a on tek: ispitaču! Pa opet: čutite, čutite, a on - ispitaču.
- OLGA: Šta govorиш Cule. Prvo me šalješ kod njega, a sad nešto izmataš (dzlazi)
- CULE: (Više za njom) A šta će ispitati, pitam ja? Šta će ispitati? Ne,... ne... Cule ne glupiraj se, i ne sumnjaj! A šta ima ona da priča da je simpatičan?! Jao Cule... Zašto si ti uvek takav baksuz.

Objekat: stan Pokornih. Trpezarija. Otac, Majka i Deda spremni za izlazak. Deda sedi kraj televizora i gleda pevačicu.

- OTAC: Tata, dosta. Treba da idemo.
- DEDA: Čekaj... ne gasi. Bože, što ova devojka liči na moju treću ljubav.
- OTAC: Ne mlati se tata... kad je to bilo!

Majka prilazi Culetovoj sobi i kuca.

MAJKA: Cule, mi idemo. Zaključaj vrata ili pripazi.
CULE: Ne brini, mama. Paziću.
MAJKA: Znam ja da ćeš ti paziti, sine, ali ne paze svi u ovoj kući.

Ode u trpezariju.

OLGA: (U sobi) E, iselićemo se odavde, Cule, pa ne znam šta da bude.
CULE: Šta misliš pod tim: ne znam šta da bude?
OTAC: (Prilazi sobi) Da ne zaboravim, Olgu je tražio danas pre podne neko telefonom.
CULE: Muškarac?
OTAC: Mislim da reče da je tvoj direktor. Javiće se oko pet.

Ode u trpezariju.

OLGA: Hvala. Cule, možda javlja za stan?!
CULE: Šta ima on tebi da javlja.
OLGA: Pa ja sam ga molila. Obećao je.
CULE: E, neću stan. Neću stan od njega! Ne treba meni stan i gotovo.
DEDA: (Kuca i proviri) Deco... ako već dele te stanove - vidite i za mene jedan. Neću ni ja celog života sedeti kao udovac.

Izlazi. Svi troje izlaze iz trpezarije. Istovremeno ulaze Medeni i Mira.

MIRA: Dobar dan.
MEDENI: Kuda tako kompletno?
OTAC: Putujemo mojoj sestri na nekoliko dana.
MEDENI: Znači, mладenci ostaju k'o mладenci.
MIRA: Sigurno se Olgica strašno raduje.
MAJKA: Ona bi se najviše radovala da nas uopšte nema.
OTAC: Šta pričaš gluposti?! Doviđenja deco.

(Odlaze).

MEDENI: (Miri) Bože, što ti znaš da lupaš.

MIRA: Zaboravila sam kakva im je situacija u kući

Izlazi Olga.

MEDENI: (Viće) Kume!

OLGA: Stigli ste.

MIRA: Jeste li se spremili?

OLGA: Cule izgleda neće da ide.

MEDENI: Cule neće u bioskop? Neverovatno.

U svojoj sobi kraj vrata Cule stoji i prisluškuje. On je već opsednut ljubomorom.

CULE: Nije joj žao što ja ne idem sa njom.

Pored njega zazvoni telefon.

... Halo!

MASKA

Pojavi se Direktor. NACIONALNA BIBLIOTEKA CRNE GORE DUBROVNIK

DIREKTOR: Mogu li da dobijem druga ili drugaricu Pokorni?

CULE: Na telefonu. (*Odjednom donosi odluku počinje da "igra" Dedu*) ... Na telefonu njego deda. Da to nije direktor?

DIREKTOR: Da. Otkud znate?

CULE: Poznao sam glas... Hoću da kažem pozna sam nepoznat glas a rekoše da će se javiti Hoćete li Olgicu.

DIREKTOR: Može.

CULE: (*Zatvorislušalicu rukom*) Bože zove je Olgica Ili sam ja rekao - Olgica. Alo! Kako ste reklamirali?

DIREKTOR: (*Zatvorislušalicu*) Zašto se starac javlja kad ne čuje. (Viće) Drugaricu Pokorni... Olgicu

CULE: (*Zatvorislušalicu*) Ipak je on rekao! (Govor)

Kažite meni slobodno... preneću joj poruku.

DIREKTOR: Mnogo ćeš ti da razumeš. (Više) Radije ču ja da joj kažem.

CULE: (Zatvori telefon) Jao, bože moj... lepo kaže Ljuba... ali možda samo javlja za stan.

DIREKTOR: (Više) Jeste li još na telefonu? (Za sebe) Okači se neki deda na telefon pa ne možeš da se sporazumeš.

CULE: (Za sebe) Okači ti se tako neko na vrat pa ne znaš ni da li jeste, ni da li nije. (Više) Da nije zbog stana?

DIREKTOR: Izvinite, deda, da ne objašnjavam dvaput.

CULE: (Zatvori) Vala, objasnićeš ti to meni. Objasniće mi i ona. (Otvori vrata i vikne) Olga, telefon te traži...

On joj proturi slušalicu kroz vrata a sam sluša iz svoje sobe.

OLGA: Halo! A vi ste!

CULE: On je - nije sveti put, sigurno.

OLGA: Smem li da se radijem unapred?

CULE: Jao, mila moja majko... ni stida ni srama.

OLGA: Kad?

Cule naglo makazama iseče gajtan od telefona.

... Prekide se veza... (Vraća kroz vrata slušalicu) Kakvi su to telefoni - kad je najvažnije - začute.

CULE: Valjda je centrala u kvaru.

OLGA: Sigurno će se javiti ponovo.

CULE: Sigurno... a ko je to bio?

OLGA: Tvoj direktor.

CULE: Ma nije moguće. Šta hoće?

OLGA: Taman da mi kaže - prekid. (Odlazi u trpezariju) Miro, jesli za kafu. Taman će da

- MIRA: provri dok dođu Dana i Amazonac.
Sad su vam otišli stari, pa ćete imati nek
liko dana mira... bez trzavica...
- CULE: (Više iz svoje sobe) Medeni, hodi za ovamo.
- MEDENI: (Ulazi) Šta priča Olga da nećeš u bisokop.
- CULE: Kome je sad do filma Medeni! Slušaj n
dobro - ti imaš specijalni zadatak.
- MEDENI: Ja? Kakav?
- CULE: Pratićeš mog direktora. Znaš gde stanuje
bili smo zajedno.
- MEDENI: Da pratim direktora? Zašto?
- CULE: Nije važno. Važno je da ga ne ispuštaš
vida i da me obaveštavaš.
- MEDENI: Cule, ti nisi čitav. Da nisi sad izmislio ne
špijunažu?
- CULE: Ne pitaj, Medeni - nego prati.
- MEDENI: Ali zašto uvek
- CULE: Ti imas auto ako krene nekud kolima. Paz
ja će ti javiti kad treba da ga pratiš.
- MEDENI: Nemoj Cule, molim te...
- CULE: Senka da mu budeš, razumeš li?

U trpezariju ulaze Amazonac i Dana.

- DANA: Da nismo zakasnili?
- MIRA: Tebe je, Amazonac, teško videti.
- AMAZONAC: Sastanci, predavanja, kolegijumi, odboj
saveti... Bojim se pretvoriću se u robota
koga su stavljени podaci i on ih sad ne
morno ponavlja. Nije dobro, časna reč, ni
dobro kad se pretera sa zaduženjima. Treba
da ostane mesta i za neka privatna osećanja.
Šta možeš kad te traže. Traže ga, verujte, s
svih strana.
- DANA: Tek si se udala za njega, pa ti to još imponi

je. Dosadiće ti.

DANA: Čovek mora da odgovara obavezama prema svom znanju i mogućnostima.

AMAZONAC: Ali ne treba preterivati. Napisaću jednom članak o tom problemu. O problemu prezaduživanja. To pitanje nije samo psihološko, već i društveno značajno. Gde je Cule?

MIRA: Tamo je sa Medenim.

OLGA: Evo kafa.

DANA: Jao, nećemo stići.

AMAZONAC: Pij s nogu... Cule, kume... gde si...

Ulaze Cule i Medeni.

CULE: Zdravo.

AMAZONAC: Nisi dobro postavljao pitanje stana na sastanku. Nisi dobro.

CULE: Olga je to pitanje izela na sebe.

AMAZONAC: Pametno. NACIONALNA
LOJALNA
GRNE GORE DURDE
CRNOJEVIĆ Stanovo pitanje ne može da reši pojedinač.

CULE: Znači - treba - još jedan.

AMAZONAC: Još jedan faktor? Tačno.

CULE: To kako ko zove.

AMAZONAC: Naravno. Terminologija je vrlo bogata.

CULE: (Drekne) Dosta! Nisi mi potreban ni ti, ni stan... niko mi ne treba. (Odjuri u svoju sobu)

DANA: Jesam li ti rekla, da će da se naljuti na tebe što ga nisi podržao.

AMAZONAC: Nek se i ljuti, ne mogu.

OLGA: Ostavite ga - stašno je nervozan i osetljiv danas.

MIRA: Hajdemo, zakasnićemo.

Amazonac prilazi i otvara vrata Culetovе sobe.

AMAZONAC: A ti, kume, umesto da vičeš na mene,

razmisli da nisi sam kriv.

CULE: Naravno da sam ja kriv... ja i ona proklet baba Jelisaveta.

AMAZONAC: Smiri se - ti na to ne možeš da utičeš.

CULE: Mogu da sprečim.

AMAZONAC: Ne možeš ni da sprečiš... to će komisi da odluči. Ako već nećeš u bioskop, lezi i citaj nešto... Evo ti "Vecernje novine"... i hoćeš Šekspira. Maločas sam kupio. Lep izdanje. Zdravo. (*Izlaze svi iz trpezarije*). Kreći narode.

MEDENI: Jao što volim kriminalne filmove... pa pucnjava a dasa prati bandu... (*Seti se*) A ne, t ne volim... (*Izlaze*)

Culetova soba. Cule gleda knjigu. Čita.

CULE: Vilijem Šekspir... Tragedije... Otelo... ljubomorni crnac. Zašto mi je Amazonac dao bačotela da čitam? Možda on zna i više nego ja.

On ustaje i kreće sam po praznom stanu. Odjednom se uglu kadra pojavi glava snimana trikom u "negativu tehnici" tako da liči na đavolsku glavu. I to je Culetova glava.

GLAVA: (Smeje se - kroz echo) Šta je, bedniče ljubomorni. Šta kukaš. Ubi nju ili njega, i gotovo.

CULE: More marš ti. Pazi budale: Ubi! Pa da idem zatvor.

GLAVA: A ti se onda sмеши i pravi se lud.

CULE: Ama ko si sad ti? Na one moje pretke sa već navikao.

GLAVA: Zar ti ne ličim na nekog?

CULE: Ne?

GLAVA: Ja sam ti, a ti si ja, što znači da smo zajedno - ti.

- CULE: Ostavi ti te viceve - nisam ja toliko ružan.
GLAVA: Ma šta kažeš. Lep si naročito kad te grize ljubomora.
CULE: Mene ljubomora?! (*Smeje se usiljeno*) Ja sam je sam poslao direktoru.
GLAVA: Zato se sad i mučiš jer si sam kriv. Ti i ona tvoja prababa Jelisaveta.
CULE: Ostavi me na miru.
GLAVA: Jakog si savetnika našao.
CULE: Beži, udariću te.
GLAVA: Ne bojim se - nisi ti od onih koji šamaraju svoju savest.

Cule ga juri a Glava je stalno na istom odstojanju.

- CULE: Što me ne čekaš, ako se ne bojiš?
GLAVA: Zabavljam se.
CULE: Onda se zabavljam sam, glavonjo.

Odjuri naglo u svoju sobu i zatvori vrata tako da se sad on ne vidi a Glava je ostala u trpezariji.

- CRNOJEVIĆ
GLAVA: E, Cule, to jest... ej... ja... Pusti ja i mene unutra.
CULE: (Off) E baš da te ne pustim...

Idemo u sobu. Cule je iza vrata. Sad se glava ne vidi.

- CULE: Kad čovek rešava svoje stambeno pitanje možda je bolje da ostavi svoju savest ispred vrata. (*Muzika*)

Ode i legne na krevet. Kamera švenkuje na prozor. Razdanjuje se. Olga u penjoaru izlazi iz male sobe. Pevušeći. Za njom proviri Cule pa i on izlazi držeći knjigu u ruci. Sad je već kompletni Otelo.

- CULE: Ti ideš nekud?
OLGA: Da.

CULE: Pa danas je nedelja...
OLGA: Znam, Cule...

Ona sedne da se sprema. On sedne malo dalje. Fiksira je i počne da čita.

CULE: (Čita) Čuvajte se gospodaru moj od ljubomore...

Pretapamo na scenu - haj ki. Otelo i Jago - Cule i Bata - govore stihove ali sasvim obično iako su stilski obućeni.

BATA: Čuvajte se gospodaru moj od ljubomore.
Onaj je varani muž blažen što zna svoj udes
ali nevernicu ne voli.

CULE: Nitkove, dokaži da je moja ljubav - ljubav
bludnica! Dokaži!

Pretapamo na Culeta koji čita.

CULE: Dokaži!
OLGA: Šta kažeš?
CULE: Ja? Ništa, lottam... A kuda ideš?
OLGA: Obećala sam Danida svratim do nje.
CULE: Idete nekud zajedno?
OLGA: Zašto?
CULE: Onako... pitam.

Pretapanje na scenu.

DEZDEMONA: Učiniću sve za tebe Kasijo...
EMILIJA: Učinite, dobra gospo.
KASIJO: O, ja će biti veran sluga vaš.
EMILIJA: Gospo, evo nam dolazi gospodar.
KASIJO: Gospodo, ja se oprštam sa vama. (*On ode na jednu stranu, one na drugu*)
OTELO: Da li to Kasijo od moje žene ode?
JAGO: Kasijo? Nije valjda... Motrite na svoju ženu
kad je sa Kasijom. U Mlecima žene pokazu-

ju nebu vragolije koje ne smeju odati svojim muževima.

Vraćanje na živu scenu.

CULE: Mogla bi da kažeš svom mužu...

OLGA: (Sprema se i dalje) Šta?

CULE: (Plane) Znaš, nisam ni ja naivan.

OLGA: (Zaprepašćena) Šta je tebi danas?

CULE: (Čita) Zar nisi bludnica...

Prelazak na scenu haj ki.

OTELO: ... Bez-Demona.

DEZDEMONA: Ne, Hrista mi mog.

OTELO: Ako se sećaš kakvog greha svog, pomoli se odmah.

DEZDEMONA: Šta misliš time?

OTELO: Ako te ubijem, neću dušu da ubijem.

DEZDEMONA: Ali zašto?

OTELO: Priznao je.

DEZDEMONA: Šta je priznao mužu moj.

OTELO: Da te je voleo, nezakonito! (Davi je)

Vraćamo se na živu scenu.

OLGA: Nezakonito?

CULE: Šta kažeš?

OLGA: Mogao bi baš da me slušaš a ne da piljiš u tu knjigu.

CULE: Nije ni meni lako.

OLGA: Kaže Amazonac da su ustupnine za stan nezakonite i da se za to odgovara.

CULE: Olga... ne idi.

OLGA: Šta?

CULE: Nemoj da ideš nikud. Svašta može da se desi.

OLGA: Šta je tebi?

- CULE: Žena misli: nije to ništa... Izide jedanput izide drugiput, a posle muž je kriv ako uđe ženu.
- OLGA: Ko?
- CULE: Pa Otelo! I šta mu posle ostaje nego da ubije...

PRETAPANJE

EMILIJA: (Više) Ubistvo! Ubistvo!

MONTANO: Šta se zbilo?

EMILIJA: Ubio je Desdemonu. O ti krvožedna ludo!

OTELO: Ja nisam više hrabar.

MONTANO: Bolje da budeš pokoran. Prokleti, nesrećni čoveče.

OTELO: Ovo je španski mač, kaljen u lednom potoku. (*Ubija se*)

MONTANO: Istrgnite mu mač.

KASIO: Nikad vam ne dajoh razloga.

OTELO: O, budala sam! Budala, budala. (*Umire*)

KASIO: O, veliko sreće da se to!
BIBLIOTEKA
TOKO SREĆE
CRNOJEVIĆ

Vraćamo se na scenu u trpezariji.

CULE: (Zalupi knjigu) Eto, kakve ste vi žene!

Naglo ode do telefona u svojoj sobi i zatvorivši vrata - telefonira. Pažnja. Scenu telefoniranja prebaciti preko sekvenc "Otelo"!!!

... Halo... Medeni! (*Medeni u masci*)

MEDENI: Šta je, Cule.

CULE: Došao je trenutak Medeni!

MEDENI: Kakav trenutak?

CULE: Ona se sprema.

MEDENI: Ništa ja tebe ne razumem.

CULE: Ne moraš ni da razumeš, važno je da direktora ne ispuštaš iz vida.

- MEDENI: Jao, Cule, pa on može tako ceo dan nekuda da juri, a ja ni da ručam ni da večeram.
- CULE: Sram te bilo, drug ti pati, a ti tamo misliš na jelo.
- MEDENI: Pa šta ču ako budem gladan. I dokle da ga pratim.
- CULE: Dok se negde ne zaustavi. A onda se sjuri u bife kod čika Miće. Tamo te čekam.
- MEDENI: Jes, ja da jurim a ti da čekaš u bifeu.
- CULE: Ja pratim drugu stranu, Medeni... Drugu stranu.
- MEDENI: Ja sam izgleda mnogo glup... ništa ne razumem.
- CULE: (Tragično) Ko ne razume - manje pati!
- Zatvori telefon. Izlazi u trpezariju sa tragičnim izrazom.*
- OLGA: Znaš šta? Cule: vreme je da se ja i ti objasnimo.
- CULE: U redu... BIBLIOTEKA
GRADSKOG GORE PREDSTAVNIČKOG
CRNOJEVIĆ spremam te da slušam - reci mi sve. Priznaj pa će te biti lakše...
- OLGA: Šta ja da priznam? Hoću da znam zašto se ti tako držiš ovih dana?
- CULE: A kako treba da se držim? Da pevam? Da se radujem?
- OLGA: (Počinje da se skida) Ako je to zbog toga što treba da izadem sa Danom - evo neću ići. Neću ići i gotovo!...
- CULE: A, ne. Sad možeš da ideš!
- OLGA: Ne, neću ići! Muževi vole da se žena ne mrdne od kuće, da se dovode uvale u kućne poslove, da sedi i pilji mužu u oči!... Turčine!
- CULE: Crnac! Mavar!
- OLGA: Šta crnac?
- CULE: Nije važno. Idi da Medeni džabe ne luta.

OLGA: Zašto Medeni? (*Plane*) Pa ti si lud! Lud je bezobrazan! (*Poleti*)

CULE: Naravno!... Sad sam još ja kriv!

Oblači kaput.

OLGA: (*Projuri kroz sobu*) Drugu mužu je zadovoljstvo da kinji a onda se obuče i ode!

CULE: Jeste! Veliko zadovoljstvo!...

OLGA: (*Projuri na drugu stranu lupivši vratima*) Ti ćeš takav biti i kad budemo imali stan! Još gorićeš biti.

CULE: Pa dabome... treba da se rađujem tvom rešavanju stambenog pitanja! (*Izade*)

Objekat: šank u bifeu. Čika Mića je za šankom.

MIĆA: Otkud ti Cule ovamo?

CULE: Duplu ljutu, čika Mićo.

MIĆA: Duplu ljutu, šta ti je?

CULE: Dve duple! Dve duple odjednom.

MIĆA: Cule ne mlati sel!

CULE: Hoću li ja biti poslužen kod vas čika Mićo, ili neću?

MIĆA: U redu - tvoja stvar. (*Daje mu piće*)

CULE: Je li dolazio Medeni?

MIĆA: Neće valjda i on da pije.

CULE: (*Pije*) Još dve!

MIĆA: Opa!

CULE: Je li čoveku lakše kad pije čika Mićo?

MIĆA: Šta lakše?

CULE: Na primer: da vi treba nekog da ubijete...

MIĆA: Šta?

CULE: To ja samo radi primera.

MIĆA: Aha!

CULE: Da li biste pili rakiju ili vino?

MIĆA: Kako da ubijem - šta lupaš?!

CULE: Recimo - udavite! Kao... Otelo... ili mač - krk!... Jednostavno.

MEDENI: (Uđe žurno) Cule, zaustavio se...

CULE: Sad nije važno... druga strana nije izšla...

MEDENI: Pa što me teraš da jurim, a tako sam ga lepo pratio, nisam ga ispustio iz vida sve dok nije stigao do tvoje kuće.

CULE: Znači da si vešt!

MEDENI: Onda izide iz kola... a ja za njim. Ali kad je već ušao unutra mislio sam - sad je sve u redu.

CULE: Gde je ušao?

MEDENI: Kod tebe.

CULE: Ko je ušao kod mene?

MEDENI: Bože, Cule, što piješ izjutra pa ništa ne razumeš... Ko je mogao da uđe nego tvoj direktor. Za njim sam išao.

CULE: Jao!... Jao mila moja majko... Zato se ona tako brzo NACIONALNA
RASSEGAKA
CRNE GORE ĐURDE
ČRNOJEVIĆ resala da ne idel...

MEDENI: Je li sad sve u redu?

CULE: Jao, u redu... a ja otišao... a majka otišla je tata i deda... Medeni, pali kola!

MEDENI: Pusti da popijem kafu.

CULE: Kakva kafa... mač mi treba. "Španski mač kaljen u lednom potoku"...

Prelazak na objekat sa Milicionerom. Mile pred televizorom.

MILE: Stoj! Da se nisi maknuo odatle!
CULE: (Iz televizora) Ne mešaj se!
MILE: Ne dozvoljavam nasilje! Ne mrdaj
CULE: Niko me ne može zaustaviti!
MILE: (Zvijzdi) Stoj kad kažem!...

Vraćamo se u kafanu.

CULE: Napred Medeni - došao je čas obračuna!

Rešiću ja stambeno pitanje tako da nikon neće trebati stan.

Pojure. Objekat: trpezarija. Olga prolazi noseći na poslužavniku rakiju. Odmah posle nje pojavljuju se Cule Medeni. Uvlače se oprezno:

MEDENI: Zašto idemo polako...

CULE: Pst!... Treba ih iznenaditi!

MEDENI: Koga?

CULE: Pst!

MEDENI: Ali ja ništa ne razumem...

CULE: Kad shvatiš - biće kasno!

Privlači se vratima svoje sobe i sluša...

MEDENI: Ne misliš vјaljda da on krade...

CULE: Pst!...

MEDENI: Je li Olga tu?

CULE: Jeste!

MEDENI: Pā onda je u redu šta brineš.

CULE: Glup si NACIONALNA
BIMOHKA
CRNE GORE BURE
CRNOJEVIĆ Medeni mnogo si glup... Ništa se ne čuje.

MEDENI: A šta treba da se čuje?

CULE: Pst. Izlazi!...

Oni se sjure i sakriju panicno pod sto i navuku čaršav. Izlaz Olga.

OLGA: (Glasno) Imate vremena, Cule je tek izišao..
Kafa će za čas.

CULE: (Tiho) Misle da imaju vremena.

MEDENI: Zašto vremena?

CULE: Ćuti!

MEDENI: Znaš šta Cule... Ako mi ne kažeš o čemu se radi, ja neću više da čućim ovde!

CULE: Pst! Vraća se!

Olga prođe, oni se izvlače.

... Medeni, prikupi snagu. Banućemo iznenađujuće!

Oni se zatele i Cule nogom naglo otvori vrata i bane u malu sobu. U sobi su Direktor, njegova žena, Ljuba, Zoki i Olga. Cule i Medeni stanu zapunjani.

OLGA: A, evo... stigao je!

DIREKTOR: Nedelja jutro, a domaćina nema!

LJUBA: Vi se, kolega, izgleda ne radujete službenoj komisiji?

CULE: Ja... ko... komi... komisija...

OLGA: Šta ti je?

ŽENA DIREKTORA: Kad mi je muž rekao da dolaze da vam vide stan ja kažem: da podem i ja... druga Pokornog poznajem, a baš bih volela da upoznam drugaricu...

CULE: Medeni... Jao Medeni... zašto mi nisi rekao za ženu?

MEDENI: Nisi me pitao... Rekao si - ne ispuštaj ga iz vida!... a ne: ne ispuštaj ih!

DIREKTOR: Šta to?

CULE: Ništa!...

ZOKI: Pogledali smo stan druže Pokorni, videli uslove i principijelno govoreći...

Upada Milicioner.

MILE: Stoj!... Pokorni, ne mrdaj!...

DIREKTOR: Šta je sad to?

CULE: Ko je tebe zvao, brate? Još si mi samo ti trebao.

MILE: Video sam! I za pokušaj se odgovara... Ne mrdaj!

CULE: Ama nije, Mile, nisi video šta se posle desi lo...

- OLGA: Izgleda da ćemo dobiti stan.
- CULE: Dobiti?! Druže direktore!... drugarice direktor... drugovi komisijo...
- MILE: Znači - dobicete! Onda, druže Pokorni, vas ne vidim više u podrumčetu. Da vidim i gotovo. (*Izlazi*)
- DIREKTOR: Izdejstvovaćemo vam da dobijete fonda... uz učešće...
- CULE: Kako bilo druže direktore... ali da dobijmo... Ali ja da dobijem... ne Olga... Da uvlačimo Olgu u to da se zamara.
- DIREKTOR: Samo ćete uplatiti jedan deo... a ostal kredit.
- CULE: Da uplatim? U redu - nije važno. Koliko?
- DIREKTOR: Oko milion i po!
- CULE: Milion i po! (*Viče*) Mile, Mile, ne važi dogovor i čuvaj mi podrumče!... Jao, bože, kako Cule Pokorni da nadje milion i po za svoj stambeni pitanje. (*Padne u nesvest*).

KRAJ

BIBLIOTEKA
CRNE GORE
DURDE
CRNOJEVIĆ

Sedma priča Culen Pokornog

Ko ima - dace mu se

Počinje špica. Ali umesto da se u uglu pojavi Cule, dotrči Medeni i daje znake Autoru.

MEDENI: Prekinite! Prekinite!

Špica se zaustavlja.

AUTOR: (Off) Šta je, Medeni?!

MEDENI: Ne počinjite, druže autore, Cule neće da se pojavi.

AUTOR: (Off) Kako neće?! Šta pričate? Gde je on?

MEDENI: Eno sedi kod kuće i neće da dođe.

AUTOR: (Off) Kakve su to gluposti! Dovedite ga!

MEDENI: Pa da. Čim je nešto teško: hajde, Medeni!

Istrčava.

PRETAPANJE

Culetov stan. Cule sedi dureći se. Oko njega je cela porodica.

OLGA: Ali, Cule, ti to jednostavno moraš!

CULE: E, ne moram! Neka priča i neko drugi svoj život. Zašto uvek samo ja?! Zašto je jedino Cule Pokorni zadužen da javno otkriva svoje slabosti, svoje mane, svoje želje... Zar u ovoj zemlji niko drugi ne treba da bude samokritičan nego samo ja!

- OTAC: Cule, to o samokritičnosti, to su teorije.
- CULE: Ako su teorije, hoću i ja da budem te retičar! I ja sam, da se o svemu govori javno - ali ne o meni, nego o nekom drugom. Možda i Culeta Pokornog interesuje da zaviri u tuđ život, što da svi pilje u moj!
- MAJKA: Cule, sine, ne uzbuduj se! Takav si rođen. Tebi je u karakteru - ti da slušaš, a ne tebe da slušaju.
- CULE: E, lepo si me rodila! Ali ja sam nešto valjdo u životu naučio: ako hoćeš da uspeš - ne govori o svojim slabostima nego o kvalitetima. Zakači kvalitete na što veće zvono, pa zvoni. Zvoni: din-dan, din-dan... Vidi, naredi, moju pamet! Din-dan! Vidi poštene! Din-dan! Vidi, al' sam lep i sposoban!
- DEDA: I u Svetom pismu piše: "Ko ima - daće mu se!"
- Utrčava Medeni.*
-

 NACIONALNA
 BIBLIOTEKA
 CRNE GORE DURDE
 CRNOJEVIĆ
- MEDENI: Cule, ne inati se, molim te! Drug autor je ozbiljno ljuti.
- CULE: Pa šta! Šta je mene briga što se on ljuti? Mogu, valjda, i ja da imam svoje mišljenje svoj stav!
- MEDENI: Kaži ti to njemu... Zašto meni govorиш?
- CULE: I kazaću mu!
- MEDENI: Samo ne zaboravi: ne svadaj se - od njega ti zavisi karijera.

Oni polaze. Špica se nastavlja gde je stala. Ulazi Ćule peva, ali preko volje. Posle izvesnog vremena prekine!

- CULE: E, neću! Ipak neću i - gotovo!
- AUTOR: (Off) Šta nećete, Pokorni?
- CULE: Neću da pričam sedmu priču iz svog života.

druže autore!

AUTOR: (Off) Ne budite smešni!

CULE: Lako je vama da pričate: budite smešni, ne budite smešni... A šta vi hoćete? Hoćete da pričam o svojoj karijeri, a kakvu ste mi karijeru obezbedili? Imam najviše kvalifikacije, na poslu se zalažem, radim i u sindikatu...

AUTOR: (Off) Nisam primetio.

CULE: U redu - u sindikatu ne radim mnogo. Ali ko radi? Ko? Plaćam članarine, idem na sastanke svih vrsta, imam, druže autore, već 40 godina i u punom sam naponu snage, a kakav sam uspeh u životu napravio? Kakvu ste mi platu dali, druže autore, kakvu karijeru? Vi mislite da i Cule Pokorni ne bi želeo da se istakne... da kupi auto... da nešto postane...

AUTOR: (Off) Druže Pokorni! Izvolite da vam objasnim...

CULE: Znam ja ta objašnjenju, druže autore. Reći ćete: pričekaj, doći će i tvoj trenutak. Postoji rotacija... kadrovi se izgrađuju... pa napreduju i uzdižu... Ali dokle da čekam, druže autore? Moja generacija je sad u punoj stvaralačkoj snazi: iskustva imam, a nisam star; imam znanja, a još sam zdrav i jak... Pa valjda i ja imam ambiciju.

AUTOR: Druže Pokorni...

CULE: Ne prekidajte me! Ambicija je progresivna, ambicija je stimulans... I ja bih htio da napredujem, a vi me držite i dalje kao referenta za žablje batake i šljukine iznutrice! Postoje, valjda, i neka viša mesta za Culeta Pokornog. Kažete: pričaj sedmu priču, priču

o svojoj karijeri, a ja karijeru i nemam. Znači - nemam šta da pričam. I ne zadržavajte me - imam valjda i važnijeg posla od praznog pričanja. Imam sastanak u preduzeću...

Pode, pa se zaustavi.

... Tako! Bar sam mu sve rekao!

Ode.

PRETAPANJE

Sala Culetovog preduzeća. Za predsedničkim stolom sede Direktor i Ljuba.

LJUBA: Na kraju današnjeg sastanka, dajem reč drugu direktoru...

CULE: Druže Ljubo, ja bih htio nešto da pitam...

ZOKI: Ostavi, Pokorni, vidiš koliko je sati.

CULE: Dosta je ~~zaužinio~~

ZOKI: Jest' mnogo ~~zaužinio~~ važnije to što ćeš ti da kažeš. (*Okolo se zasmeju*).

LJUBA: Tiše, drugovi!

DIREKTOR: Drugovi, biću kratak, jer želim samo da vam dam jedno obaveštenje. O tom pitanju ćemo inače imati prilike i opširnije da diskutujemo. Reč je o nekim kadrovskim promenama.

CULE: (*Zokiju*) O tome sam htio i ja. Već mesec dana nemamo pomoćnika direktora za izvoz...

KRCUN: Da nisi htio sebe da preporučiš? (*Svi se okolo zakikoću*)

DIREKTOR: ... Kako je drug Sava otisao u penziju, mesto pomoćnika još nije popunjeno.

ŽUĆA: (*Šapatom*) Cule imam predlog... (*Svi se opet*

zasmeju)

CULE: Mnogo ste duhoviti.

DIREKTOR: Medutim, to pitanje nećemo sada rešavati, nego ćemo ga ostaviti novom direktoru. Da, drugovi... ne pravite se iznenadeni, jer znam da se o tome već pričalo po preduzeću... Ja idem. Idem na novu dužnost.

BOBA: Nemojte, druže dirktore.

SVI: Nemojte...

ZOKI: Ja mislim, drugovi, da treba da insistiramo kod nadležnih da drug direktor ostane.

SVI: Tako je...

DIREKTOR: Hvala vam, drugovi, ali to je i dobro i korisno da se, kako se to moderno kaže, rotacija okrene. Mene čekaju nove obaveze, a vi ćete dobiti novog čoveka koji će sigurno uneti nov polet u rad... Zato neka on pristupi i rešavanju kadrovskih problema zajedno sa vam... svojim shvatanjima organizacije i reorganizacije... A vi njega makar i površno znate... Dolazi iz novinarstva... ekonomista... Držao je referat našem kolektivu...

CULE: (Zaprepašćem) Nije valjda... Amazonac?!

DIREKTOR: Da... tako ga zovu.

CULE: Amazonac?!

ZOKI: Poznaješ ga?

CULE: Moj najbolji drug! Od detinjstva! Moj kum.

KRCUN: Opa! Vidi Pokornog!

Svi se okupe oko njega.

BOBA: Kakav je? Kakav je, druže Pokorni?

CULE: Amazonac? Glava! A drugar! U vatru - u vatru! U vodu - u vodu!

ŽUĆA: Sila si ti, Cule!

- ZOKI: Cule, Cule, kaži bratu - je l' enegričan?
KRCUN: Cule, da svratimo negde posle sastanka... D
nam pričaš.
BOBA: Ostavite na miru druga Pokornog... (*Tom*
Ej ti mali... Pomeri se, šta si se naslonio n
čoveka!)

Svi žagore oko Culeta, uzbudeno gledaju levo-desno.

- LJUBA: Pa šta je to, drugovi, drug direktor još ni
završio. Tiše tamo!

DIREKTOR: Ostavite ih, druže Ljubo... Zar ne zna
francusku izreku: "Kralj je mrtav - žive
kralj!" Raspituju se o novom direktoru,
drug Pokorni je tu najmerodavniji...

I on prilazi grupi. Za njim Ljuba.

... Druže Pokorni, ugasite im vi radoznalos
Zdravo... Zdravo, drugovi...

- Odlazi. Cule ustaje*
NACIONALNA
BIBLIOTEKA
CRNE GORE
DIREKTORE
CULE: Dovidiđenja, druže direktore...
LJUBA: Pa, Cule... stari prijatelju...

*Cule prolazi pored njega kao zanet i prilazi telefonu. Cel
grupa zbijena posmatra.*

- CULE: Halo... Stan druga Amazonca? Zdrav
kumo, šta radiš?
ZOKI: (U grupi) Stvarno kumovi!
ŽUĆA: Pozdravi drugaricu.
KRCUN: Možda mu je to majka ili baba.
ŽUĆA: Svejedno - nek pozdravi!
CULE: Je li Amazonac još na Avali?
BOBA: Šta će na Avali?
LJUBA: Šta se to tebe tiče?
CULE: Kad je rešeno... Prekjuće? A zašto mi ništ

- nije rekao... Jeste, i ja se strašno radujem.
ZOKI: Sigurno da neće da plače što mu kum postaje direktor...
- CULE: (Smejući se) More raščupaću mu onu glavuru... Glavonja jedan glavati.
- LJUBA: Bože moj - direktora zove glavonja!
- ŽUĆA: Glavonja glavati!
- BOBA: A što - ni drug Pokorni nije makar ko!
- KRCUN: Tačno! Stručnjak je... ekonomista!
- ZORAN: On je potpuno bez razloga bio zapostavljen kod nas. Za mesto pomoćnika odgovara i po kvalifikacijama i po stažu...
- CULE: ... Tačno... Dođi, bićemo kod kuće... Zdravo!
- On zatvara telefon i odlazi pored grupe koja ga gleda.*
- SVI: Doviđenja, druže Pokorni!

PRETAPANJE

Stan Pokornih.

- OTAC: Baš se radujem! Amazonac je uvek bio pametan i pošten dečko. I vredan!
- MAJKA: A zar je Cule gori?!
- OTAC: Mico, ne govorim o Culetu nego o Amazononcu.
- MAJKA: A ja govorim o Culetu! Zar nije mogao onda postane direktor?
- CULE: Nije loše mesto, mama, ni pomoćnik direktora.
- OLGA: Da li je samo Amazonac primio mesto?
- CULE: Pristao je, kaže Dana.
- OLGA: Cule, toliko se radujem... Najzad ćeš se i ti smiriti, imaćeš nekog ko te poznaće, ko zna šta možeš.
- CULE: Imam ja tu već neke ideje, neke službe ćemo

postaviti sasvim drukčije... A znam i ljudi...
Glavonjo pazi - ovaj je ovakav, onaj je
onakav...

Polazi ka svojoj sobi i prolazi kraj Dede.

... Deko, kako si?

- DEDA: Znaš li ti, Cule - zašto je Kain ubio Avelja?
CULE: Ne znam, deko. Zašto?
DEDA: Ne znam ni ja... Zaboravio sam... Ali mislin
zato što mu je bio brat.

Cule ode u svoju sobu.

- PREDAK: Bravo, Cule, čestitam!
CULE: Šta čestitaš pradeda?
PREDAK: Čestitam unapredjenje, Cule.
CULE: E, nije to još ni sigurno ni gotovo.
PREDAK: Ne pravi se skroman - gotovo je. Bar ja to
znam, ja koji više nisam opterećen ličnim
stvarima. Izatomi hteo da te nešto posave
tujem.
BIBLIOTEKA
CRNE GORE DURDE
CRNOJEVIĆ
CULE: Dobro sam raspoložen, deda, pa se ne ljutim, i ako me gnjaviš.
PREDAK: Sada, Cule, kada postaješ neko i nešto...
CULE: E, e, polako! Valjda sam ja i dosad bio neko
i nešto!
PREDAK: Ama bio si. Ne kažem da nisi, ali drugo je to
mladi službenik, a drugo pomoćnik direktora...
CULE: Pa sad... i to je tačno.
PREDAK: Kada je tačno, ne hvataj me za ţeć, nego
slušaj... Sad kad postaješ neko i nešto, treba
tako i da se ponašaš.
CULE: Ne razumem!
PREDAK: Ne razumeš zato što si glup i prvi put napreduješ. Pre svega - sada ćeš da vodiš računa s

- kim se družiš i kuda izlaziš...
- CULE: Šta pričaš gluposti - kakve to ima veze.
- PREDAK: Ima. Tvoje društvo treba da budu direktori, pomoćnici i njima odgovarajući položaji. I odlazićeš samo u kafanu ili klub gde oni izlaze. To pokazuje tvoj rang, tvoje mesto u društvu.
- CULE: Ih, bre, deda, otkad je to preživelo!
- PREDAK: Ju, nije valjda! Ne daj bože! Zar se sad pojedine profesije ne drže zajedno kao staleži ili - da kažemo cehovi.
- CULE: A, to misliš?! Pa ima toga... Profesionalnih udruženja.
- PREDAK: E to, to! To smo mi zvali: cehovi - bilo je raznih cehova.

PRETAPANJE

Slika je prvo u negativu pa prelazi u normalu. Ćure u odelu Molijerovog lekara.

- ĆURE: Gospodo gradani ovog lepog grada i ove pokrajine... In nomine, hoću reći, u ime ceha lekara i alhemičara hoću da kažem, hoću reći na latinskom - diko! Nama doktorima i alhemičarima treba dati uslove najbolje, i plate najbolje, hoću reći: honoraris maksimus, jer smo mi i najučeniji i društvu najkorisniji... Pro patria sua diko!

Ukoči se - švenk na drugog. Negativ oživi.

- BATA: Ne slušajte ga, gradani! Za ovaj grad, za zemlju ovu, najvažniji su stalež - inženjeri, fortifikatori i zidari slobodni... Našem cehu dajte povlastice i nagrade najviše za naše trudove, jer šta je važno ako vas nadri-lekari

i izleće od kolitisa i bronhitisa, ako vam m
kuće ne sagradimo. Zato smo mi prvi i pr
i prvi i drugi.

Ukoči se. Švenk na drugog. Negativ oživi.

ACA: Moram se nasmejati, građani! Pustite me
smejati se moram. Nek s Olimpa mun
tresne, urazumi ovaj svet - ko je već
značajniji, nego umetnosti cvet.

Umetnost je bogom dana
Najvišeg je duha hrana
Dajte nam tantuze
Da se muza muze
Ne činite greh
Poštujte naš ceh!

PRETAPANJE

Culetova soba.

CULE: To tvoje vremena vreda, bilo primitivno. Mi
smo, pre svega, vrlo mnogo razvili bro
strukovnih i staleških udruženja, zatim ne
vičemo kao u telalnici, nego zahteve pod
nosimo u vidu predloga zakonskih propisa
ili tarifnih pravilnika...

PREDAK: Progres, progres... Uz ekonomski razvoj
razvija se i staleška misao. CULE: ... Na
primer - samo umetnici - već su se podešili
na književnike, prevodioce, slikare, kom
pozitore, reproduktivce, slobodne filmske
radnike i tako dalje, pa se onda unutar
staleža vodi borba mišljenja za dobijanje
stanova, pozicija, komisija...

PREDAK: E, lako je vama! Zato ti i kažem, Cule: sada
se drži tog direktorskog staleža. Uplovio si u

maticu reke i plivaj! Samo pazi: maši dobro rukama, jer je u matici voda brza, pa ako ne paziš, hoće začas da te odnese.

ZATAMNjenje

OTAMNjenje

Sala za sastanke u Culetovom preduzeću koja je običnim danom, kao danas, velika kancelarija. To je neka vrsta deska sa dosta stolova. Za njima su neki od naših poznanih i Toma. Sem toga, i dve službenice sekretarsko-daktiografskog tipa. Radi se. Tihi žagor. Ulazi Cule Pokorni i svi ustaju, pa kad pozdrave, ponovo sednu.

- CULE: Zdravo, zdravo, drugovi! Druže Tomo...
- TOMA: (Prilazi mu) Izvolite, druže Pokorni!
- CULE: Svatite kasnije u moju kancelariju. Predaću vam neke materijale o izvozu žaba i šljukinih specijaliteta, da se upoznate.
- TOMA: Ja da se upoznam, ali je Pokorni?!
- CULE: Da, vi! Vi ste mada kada... Perspektivan... Mislim da ćete vi mogući da primite taj referat.
- TOMA: (Ozaren) Oh, druže Pokorni, je li to gotovo?
- CULE: Nije još, ali biće... Zato se upoznajte. Ja moram još to da radim, ali znate kako je - treba misliti i na zamenu... Na zamenu! A vi ste kada na koji računamo... računamo... Učite, razvijajte se, učite...
- TOMA: Hvala vam, druže Pokorni... Uzeću još danas materijale.

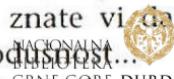
On odlazi i seda.

- ZOKI: (Tiho Žuci) Počinje reorganizacija!
- ŽUĆA: Jesi li ti već nešto razgovarao sa njim?
- ZOKI: Ne. Iskoristiću danas kad podje kući.
- KRCUN: (Prilazi Culetu) Kolega, kad stiže novi direk-

tor?

- CULE: Ne znam još - on je na nekom manjem odmoru na Avali.
- KRCUN: Znam, i stari direktor je danas otišao do njega... Valjda da iskoriste vikend i da ga upozna sa situacijom ovde.
- CULE: I ja će danas otići do Amazonca. Otićiću svakako.

Šeta dalje. Prilazi mu Zaza.

- ZAZA: (Zavodljivo) Može li da se čestita, kolega?
- BOBA: (Žuci) Vremena se menjaju, menjaju se mode i stilovi, ali Zazin stil ostaje isti.
- ZAZA: (Primice se i dalje poverljivo Culetu).. Zatvorite se uvek u onu kancelariju i kao da nikoga ne primećujete...
- CULE: (Zbuni se) Nije... Eto tako... poslovi...
- ZAZA: Jao... znate vi da ženu najviše privlači ta ravnodušnost...
- CULE: Nije bogam!
- ZAZA: Ti su najopasniji... kažem ja Rikici: Pazi drug Cule je opasniji... Njega se čuvaj!
- CULE: Ih, ja!?
- ŽUĆA: (Bobi) Sad će da mu popravi mašnu i da ga pita šta radi večeras.
- ZAZA: A Rikica kaže... (Popravlja mu mašnu) Dozvolite, kolega... ko... Šta sam ono htela.. A da... Čujem, idete danas na Avalu...
- CULE: Da. Da se vidim sa Amazoncem... novin direktorom.
- ZAZA: A Rikica kaže: Podi, Zaza, i ti sa njim, možda će trebati zapisnik da se vodi... da se nešto pribeleži... a ja kažem - u redu, ićiću ako treba, mada se pomalo bojim. Drug Pokorn nije tako bezopasan!

- CULE: Ja opasan! Taman posla.
- ZAZA: U redu - onda ču da podem... Niste još izabrali sekretaricu je l' da? Najbolje je da se prvo naviknete... Kada idemo?
- CULE: (I dalje je zbumen) Jedan prijatelj me vozi... Kum... Drugi kum... Jedan je Amazonac, drugi Medeni.
- ZAZA: Baš fino!... Povešću i Rikicu, da ne ispadne da idem sama sa vama! Čao! Svratiću posle da se dogovorimo.
- CULE: Da... ovaj... Pa u redu. Ako tako treba... (Izide zbumen)
- ZAZA: (Odlazeći ka stolu za kojim sedi Riki) Bože, moraš i subotom popodne da radiš! (Tih Rikici) Idem.
- RIKI: Fino... Otkad nisam bila na Avali! A ko je drugi?
- ZAZA: Pojma nemam!
- PRETAPANJE*
- NACIONALNA
BIBLIOTEKA
CRNE GORE DURDE
CRNOJEVIĆ
- Stan Pokornih. Pred televizorom sede: Deda, Otac, Majka.
Na televiziji pevačica.*
- DEDA: A ja najviše volim ono umjetno klizanje na ledu!
- MAJKA: Volite vi, tata, i balet. Vama muškarcima važno je samo da su lepe žene na ekranu.
- DEDA: Pa šta? I u Svetom pismu ima Solomonova Pesma nad pesmama pa sve ljubavno: oči su joj ovakve, struk onakav... Dabome... zna se šta je korisno za dušu!
- OTAC: Ostavi ga, Mico, molim te, u poslednje vreme kad krene sa tim Svetim pismom, tera ga u nastavcima kao da je strip o Paji Patku.
- DEDA: A ova devojka liči na moju prvu ljubav.

MAJKA: Prošli put ste rekli - na treću ljubav .
DEDA: Svejedno. U Svetom pismu piše da su svi ljudi stvorenji po obrazu božijem - znači lice!

Prilazi im Olga.

OLGA: Mama, znate li vi gde su Culetova dugmeta za košulju?
MAJKA: U šatuli na kredencu. Da ja ne ostavim sve bi se pogubilo.
OTAC: Mico, ne čantraj!

Za Olgom odlazimo u drugi kraj trpezarije gde su Cule, Medeni, Olga i Mira. Cule oblači belu košulju, sprema se.

OLGA: Miro, pogledaj, molim te, u sobici je Culetova nova mašna... Preko stolice.
MIRA: Tamna?
OLGA: Da.
CULE: (Tiho) Poći ćeš odavde po dve koleginice...
Idu sa nama?
MEDENI: (Zaprepasjen) Sa nama?
CULE: Ne buljavi se!
MEDENI: Ti si lud!... Ko je to?
CULE: Neke mlade... Jedna ide ako meni nešto ustreba... A druga će tebi da pravi društvo.
MEDENI: Meni? Cule... ti... ti nisi normalan! Ja neću! Majke mi neću! Zamisli da čuju Mira i Olga!
CULE: Kukavice!... Meni to izgleda pripada po rangu... a i ti si već čovek, ugledan...
MEDENI: Neka hvala - to meni ne treba!
CULE: A što - valjda meni treba!... Ali takav je valjda red!
MEDENI: Ja naću!... Časna reč...
CULE: Pssst!...

Prilaze Olga i Mira. Doteruju ga.

- OLGA: Cule, stvarno smo mogle i nas dve da podemo.
- CULE: Ne idemo mi da se provodimo nego da radimo!
- OLGA: Ako! Vi radite sa Amazoncem, a nas dve cemo da shvatimo kao izlet.
- MIRA: Dabome... Mogli bismo i Mikicu da povedemo.
- MEDENI: Tačno! Cule, to je najbolje! Idemo sa ženama!
- CULE: Bože moj! Medeni, što si glup! Pa jesam li ti rekao da treba da povedemo i ona dva druga iz preduzeća?! Sad sam ti rekao...
- MEDENI: Cule, da ostavimo mi njih, pa da povedemo žene! Sigurno je sigurno!
- CULE: Medeni, ne izvodi... Obećao sam i ne mogu da lažem. Nisam ja neko neodgovorno lice!
- OLGA: Pa nisi spominjao drugove...
- MIRA: Koji drugovi?
- MEDENI: Ja njih ne poznajem. Časna reč, Miro - ne poznajem ih!
- CULE: Upoznaćeš ih. Dobri drugovi... Moji saradnici.
- OLGA: Tako je trebalo odmah da mi kažeš, a ne da te moljakamo da nas vodiš na izlet.
- CULE: O, brate, zar muž sve mora da kaže svojoj ženi?!
- MIRA: Meni Medeni sve kaže...
- MEDENI: Sve, majke mi, sve...
- OLGA: Miro, donesi putnu torbu... Cule, da ti spremim topao veš?
- CULE: Možeš... Ovaj... nemoj - ne treba.
- OLGA: Daću ti onu kožicu da uviješ krsta kad legneš...
- CULE: Ih, ti ko da sam ja starac!

OLGA: Jest, junačiš se, a posle te stegne išijas.

Ona ode sa Mirom iz kadra.

MEDENI: (Tih) Cule, bolje je da ponesemo topao ves
nego da vodimo one...

CULE: Jao, Medeni, što si ti dosadan! Ti misliš da j
meni lako!...Pipni, sav sam se preznojio!
Ali ne možemo da živimo mimo sveta.

MEDENI: A te... te koleginice... one će valjda samo n
izlet... Ne treba valjda sa njima i d
večeramo.

CULE: Pa treba... Valjda treba!

MEDENI: Ali one nisu neke nasrtljive!

CULE: Bogami, Medeni, bojim se da jesu!

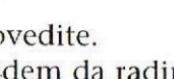
MEDENI: Jao, zašto ti uvek mene vodiš?!

CULE: Pa šta ču, kad još nemam kola!

Olga i Mira im donose stvari.

OLGA: Evo, pa se lepo povedite.

CULE: To će ja idem da radim.

MEDENI: Ja? Ma kakvi ja ču da rešavam ukrštene
reči.

MIRA: Cule, ti si ozbiljan, ali pazi na ovog mog, d
ne gleda tamo neke ženske.

CULE: Ne brini kad je sa mnom!

MEDENI: Kad sam s njim - ne brini!

OLGA: Pozdravite Amazonca!

Njih dvojica podu, pa se odjednom iza vrata zaustave.

MEDENI: Jao... Cule, a šta će Amazonac da nam kaže
za te...

CULE: Na to, vidiš, nisam mislio. Ali šta sad vredi
Kad si već kod vode, zažmuri i skači.

Oni odlaze. Kraj televizora i dalje sedi stara grupa. Na ekranu igračica.

DEDA: ... A kad je na televizoru onaj fuzbal, pa svi uzalud jurcaju za onom loptom, to mi, daleko bilo, liči na one grešnike u paklu što su žedni, pa stalno pokušavaju da uhvate vodu, a ona beži... izmiče se.

OTAC: Dosta, tata, molim te. Ti ako tako nastaviš da upoređuješ televizijski program sa Biblijom, pronaći ćeš da ti i ona spikerka liči na Mariju Magdalenu i Kulturna tribina na poslanicu apostola Pavla, a sportski komentator na proroka Jezekilja...

DEDA: I liči. Da znaš da liči.

Ulazi Dana.

DANA: Zdravo. Je li vama telefon u kvaru, celo popodne zvonim.

OLGA: Popravljuj liniju.

DANA: I ti si tu Mira? Baš nismo, podi i ti sa nama!

MIRA: Kuda čete?

OLGA: Ja nemam pojma da treba nekud da idemo.

DANA: Pa naravno da nemaš pojma, kad ti ne radi telefon. Došla sam po tebe da se provozamo do Avale i posetimo Amazonca... Cule će valjda da te pusti.

OLGA: Pa i Cule i Medeni ovog trenutka odoše na Avalu.

MIRA: Imaju neka posla sa Amazoncem i vode dva druga, pa za nas nije bilo mesta.

DANA: Baš divno! Kao da smo se dogovorili. Amazonac je već nedelju dana tamо... Piše neki izveštaj i malo se odmara, pa ja treba da odem po njega... Jao, što će da bude lepo kad se svi skupimo!

OLGA: Božanstveno! Ala će Cule da se iznenadi.

- MIRA: A tek Medeni! I ne sanjaju, a mi tek: "Dol veće!"
- OLGA: Da požurimo, možemo ih usput i stići, pa ih obiđemo i mašemo.
- MIRA: Stići ćemo ih, Medeni nikad ne vozi brzo
- DANA: Bože, što će da se obraduju!

PRETAPANJE.

Automobil. U njemu Medeni i Rikica napred - a na zadnjem sedištu Cule i Zaza. U pozadini na roru promiče drugi sumrak.

- RIKI: Ja strašno volim izlete! (*Maše nekom napod Uuuu!*)
- MEDENI: (*Zgrabi joj ruku i uvuče unutra*) Ne morate svakom da mašete!
- RIKI: Zašto?
- MEDENI: Skrećete pažnju - videće nas.
- RIKI: Pa šta?!
- CULE: Medeni hoće kaže: skrećete pažnju nas, *te jest za nas* na njega... a on ga pažnju pa ne može da vozi.
- ZAZA: Druže Pokorni... nemate ništa protiv, vam se naslonim na rame? Čim se do vozim kolima, meni se drema. (*Namešta*
- CULE: Pa... ovaj... ako hoćete podmetnuću v kaput s druge strane, pa se naslonite dovratak.
- ZAZA: Lepše mi je ovako... Ali vi budite pristo ako ja zaspim.
- CULE: Kako: pristojan?
- ZAZA: Jao, opasan je! Rikice, drug Pokorni strašan!
- CULE: Nisam, majke mi!
- RIKI: Poznajemo mi takve! I drug Medeni se

pravi da gleda u drum... a vidim ja šta on misli...

MEDENI: Ja?! Ne mislim ništa, časna reč! Dve misli ne mogu da povežem. Je l' da, Cule?!

CULE: Šta ti meni: Cule?! Ko da je meni ne znam kako.

RIKI: Samo da znate: čim večeramo - nazad!

CULE: Možemo mi i pre većere. Porazgovaramo sa Amazoncem i - gotovo!

MEDENI: Pametno! Ja neću ni da razgovaram... Da popravim nešto oko kola... pritegnem... pa nazad!

LAZA: (Polusanjivo) Ne izmiči se stalno!

CULE: (Za sebe) Jao, mila moja majko!... Daj gas, Medeni... Što miliš?!

PRETAPANJE

Automobil sa tri žene.

MIRA: Znaš, Dano, da ti včeš odlično voziš!

OLGA: Moramo da kupimo kola. Pa će Cule da vozi, a ja da mu našonim glavu na rame i uživam.

DANA: Ja bogami, volim sama da vozim. Kad bi samo Amazonac upotrebljavao kola, moglo bi da mu padne na pamet da poveze neku devojku...

MIRA: Ja se toga ne bojim. Moj Medeni nikad ni jednu ne bi povezao.

DANA: Misliš?!

MIRA: Znam sigurno!

OLGA: Ni Cule!

PRETAPANJE

Automobil Medenog. Svi jedno vreme čute.

- RIKI: Ala ste vi zabavni, druže Medeni!
- MEDENI: Izvinite, ja sam zadužen da vas odvezem
dovezem i ništa drugo. Za zabavu je Cu
- CULE: Šta ti odmah sve na Culeta? Ne mogu ja
služim kao jastuk i da zabavljam... Da n
i da vozim umesto tebe?!
- ZAZA: Ne vičite... Sve vam ovde bubenji...
- CULE: (Vrisne) Ne! Ne dirajte me! Golicljiv san

PRETAPANJE

Ženska kola.

- MIRA: Eno Medenog!
- OLGA: Gde? Gde?
- MIRA: Eno sad prodoše onu okuku.
- DANA: Misliš da su oni?
- MIRA: Pa poznajem valjda naša kola.
- OLGA: Požuri, Dano, Jao što će Cule da izbeći

PRETAPANJE

Kola Medenog.

- RIKI: Ja mnogo volim izlete!!! Čovek uvek nešto novo da doživi... neko iznenaden
- CULE: To je tačno! Život traži malo promene prija... je l' da, Medeni?
- MEDENI: Prija kad nije opasno.
- CULE: Pa ovaj put je dobar - nije opasan.
- MEDENI: Ovaj nije. Pregledan je i ništa ne može iznenadi. (Gleda u ogledalo) Šta ablen magarče?!
- CULE: Neko hoće da te obide. Pusti ga! (Okrene pogleda) Jao, mila moja majko! Medeni,
- MEDENI: Šta je?!
- CULE: Za nama je Dana sa Olgom i Mirom!
- MEDENI: Jao, Cule, govorio sam ti, Cule... Bože,

je gas?!

Cule nabaci kaput Zazi na glavu.

ZAZA: Oh, znala sam!

CULE: Nije ni oh - niti ste znali, nego pokrite se preko glave, jer ako vas vide, saznaćete i vi, i ja, i Medeni, i preduzeće, i tri ulice okolo. Gas, Medeni! Jao, mila moja majko!

PRETAPANJE

Ženska kola.

DANA: Izmiču!

MIRA: Brže, Dano!

DANA: Juri k'o ljud! (*Svira*)

OLGA: To onda nije Medeni.

MIRA: Bože, pa valjda poznajem kola. I naš broj je!

OLGA: Ali meni se učinilo kao da i nazad neko sedi... pa neka gužva.

MIRA: Da ih nisu ~~kidnap~~ili?

DANA: Šta lupaš! BIBLIOTEKA
Sveti Đorđe
GRNOJEVIĆ

MIRA: Zašto bi inače Medeni tako jurio. On se plaši brze vožnje.

OLGA: Brže, Dano.

DANA: Nagazila sam, ali on vozi preko sto! (*Svira*)

OLGA: Časna reč, Miro, oni voze neke žene i zato beže!

MIRA: Žene? Medeni?

DANA: Da, beže, beže... Inače bi stali kad ovoliko sviram. (*Sirena*)

OLGA: Vala, ako su žene - platiće mi!

MIRA: Ja ne verujem, ali ću ipak da ga ošamarim.

PRETAPANJE

Auto Medenog.

CULE: Jao, mila moja majko! Ne juri, Medeni poginućemo!

MEDENI: (Plaćno) Koliko se ja razumem u automobi - hoćemo!

ZAZA i RIKI: (Cice) Zaustavite! Stoj! Zaustavi!

CULE: Stali bi mi da možemo.

RIKI: Je l' ne rade kočnice?

MEDENI: Još gore.

RIKI i ZAZA: Jao!

CULE: Ne kukajte, jer ako ja počnem da vićem...

MEDENI: A lepo sam ti govorio Cule, da idemo sam

ZAZA i RIKI: Jao! U pomoć!

CULE: Sad ne pomaže ni jao, ni upomoć! Hoće na izlet, hoćete zapisnike da vodite, hoće da spavate na ramenu!

MEDENI: Jao, milicioner! Moram da stanem!

CULE: Ne! Projuri ga! (Zviždaljka)

MEDENI: Samo MILICIJANAC trebao! Je l' nas zapis BIBLIOTEKA CRNE GORE DURDE Cule? GNOJEVIC

CULE: (Gleda nazad) Nije. Skače na motocikl!

MEDENI: Ako me uhvati - gotov sam!

RIKI i ZAZA: U pomoć!

CULE: Dosta! Medeni, slušaj me dobro. Kad dođemo do podnožja Avale, naglo zakon da ove dve izbacimo, pa onda gas planinske kuće.

MEDENI: U redu!

ZAZA: Kako da nas izbacite?

RIKI: A kako da se vratimo?

CULE: Vratite se autobusom, autostopom... vrati se peške - šta me se tiče! Jao, Medeni, san njih da se otresemo, pa onda neka nestignu i žene, i milicija - nek stigne ko hoc

Ovo je kraj auto sekvence. Čelu je treba dopuniti filmova

Im delovima vožnje dva automobila, jurnjave kroz sumrak - sa ubrzanom vožnjom - milicionerom koji zaustavlja kola palicom, a zatim skače na motor i juri itd.

PRETAPANJE

Hol planinske kuće. Mali bar za kojim stoji čika Mića. Kraj njega Amazonac obučen napola kao lovac!

ČIKA MIĆA: Šteta, Amazonac, što ne ostaneš još neki dan. Baš bi se odmorio.

AMAZONAC: Ostao bih ja, čika Mićo, već tri godine na godišnji odmor nisam išao... Ostao bih! Ali vidite šta ih je!...

Hol je pun nama poznatih službenika Culetovog preduzeća.

ČIKA MIĆA: Pa šta hoće?

AMAZONAC: Prave se kao da su slučajno došli ovamo na izlet. Baš to preduzeće, pa baš skoro svi službenici pa baš vide na izlet!

ČIKA MIĆA: Šta imaju od tog?

AMAZONAC: Ništa... Ali hoće da vide novog direktora. Kao da sam zverka u kavezu, pa sad treba ispitati da li ujeda ili ne ujeda... Kakve su mu osobine, slabosti, čime se hrani... S koje strane je ranjiv.

ČIKA MIĆA: Ala ti imaš lepo mišljenje o svojim budućim službenicima!

AMAZONAC: Ne prebacujem ja to njima, ali takve su naše ljudske osobine. Ja ne prebacujem, nego konstatujem, jer najzad - nisam ni ja naivan ko mlada o vencu.

DIREKTOR: (Silazi) Druže Amazonac, kažite ovim mojim, hoću da kažem - vašim službenicima, koju reč kad su se već ovako masovno okupili.

U tom trenutku upadaju kao bez duše Cule i Medeni.

CULE: (Medenom) E sad može da nas vidi ko hoće!

MEDENI: Jao, vidi šta je sveta!

CULE: Pola mog preduzeća. (Prilazi Amazoncu)
Čestitam, kume!

AMAZONAC: (Radosno) Kume! I ti?! E baš se radujem...
Vidi i debeli! A što niste poveli i žene?

CULE: Znaš, žene - i hoće i neće... Ako slučajno ne
dođu sa Danom.

MEDENI: Jeste... Možda će sa Danom.

AMAZONAC: A šta kažeš za novog direktora, Cule, a?

CULE: (Pljeska ga i grli) Ćutiš, glavonjo, praviš se
tajanstven. Došao sam pola privatno - pola
službeno, najbolje je da ti ja odmah kažem
neke stvari.

AMAZONAC: Odlično, odlično!

TOMA: (Prilazi) Druže direktore... drugovi bi želeti...
ako nemate ništa protiv da sastavimo
stolove NACIONALNA BIBLIOTEKA
SRBIJE
CRNEGORE DURDE CRNOJEVIĆ
večeramo.

CULE: Može, može...

Točka odlazi.

... Dobar dečko Amazonac! Ovaj je dobar
dečko.

AMAZONAC: Je li? Baš mi je milo. Ti poznaješ te ljudе,
Cule?

CULE: Ne brini - ja znam ko je ko.

Ulaze Dana, Olga i Mira.

DANA: Šta ti bi, Medeni, da onoliko juriš?

MIRA: Kakve su to gluposti?!

MEDENI: Ja... Bože sačuvaj - vozili smo polako. Pa bar
ti, Miro, znaš da ja vozim počak.

CULE: Ja još kažem - pozuri, Medeni, pozuri...

OLGA: Ne laži Cule, bežali ste od nas!

- CULE: Mi?!
- OLGA: Da nas niste videli, bili bi iznenadjeni sad kad smo ušle.
- CULE: Pazi stvarno - otkud vas tri? Jao, što sam se iznenadio... A ti, Medeni?
- MEDENI: Vidi, molim te, ja tek sad primećujem da ste došle.

Upada Milicioner.

- MILE: Čiji je onaj "fijat" 1100. A, tu li si ptico?!
- MEDENI: Ja?! Šta ja!
- MILE: Zar se onako vozi drumom? Zašto nisi stao?
- CULE: Kočnica, druže...
- MILE: Aha, još gore. Kočnice ne rade, a juriš. Dozvolu...
- MIRA: Nije on druže, on vozi polako...
- MILE: Ne pravite se, drugarice, kad dobro znate, i vi ste bile unutra
NACIONALNA
BIBLIOTEKA
CRNE GORE, ĐURĐE
- OLGA: Mi?!
- MILE: Ne znam da li vičnomjali dve žene su bile u kolima.
- OLGA: Dve žene?!
- MIRA: Medeni, kakve žene?
- CULE: Jao, mila moja majko! Medeni, jesи li ti vozio žene?
- MEDENI: Ja? Pojma nemam!
- CULE: Eto čovek pojma nema. Evo, platićemo kaznu i - gotovo.
- OLGA: Zašto da platite, kad kažete da niste vi.
- CULE: Nije važno, Olgice... Da drug ne traži, da se ne muči, platićemo mi i - gotovo...
- MIRA: Medeni, izidi napolje, imam nešto da ti kažem.
- OLGA: Cule, podi sa mnom, ne mogu pred svetom.
- MEDENI: Uvek ti mene Cule...

CULE: (Viće) Na večeru! Na večeru... Evo, i dru
Mile će na večeru! Ja častim!... Imam i razlo
ga i računa... (Prilazi Amazoncu) Kum mi je
postao direktor... A i ja se penjem, penjen
Krenulo je!

Svi polaze za sto.

AMAZONAC: Gde se penješ, Cule?

CULE: Mislim - napredujem. (Tih) Ti znaš da je
mesto pomoćnika prazno.

AMAZONAC: Znam. Već sam razgovarao sa bivšim
direktorom.

CULE: Dogovoren?! (Poljubi ga) Hvala.

AMAZONAC: Tebi je, izgleda, on baš prirastao za srce

CULE: Ko?

AMAZONAC: Pa mali Toma. Novi pomoćnik direktora
I malo pre si ga pohvalio - kažeš - doba
dečko. To me je strašno obradovalo, Cule, ja
verujem u tvoj stud.

CULE: Kako Toma? A ja?

AMAZONAC: Šta ti? Pa nisam vidiš da ti mislio na t
mesto?

CULE: Ja? Ne.

AMAZONAC: Pa naravno. Treba mlade kadrove uzdizati
- šta će to tebi - ti si već prestario za to.
Mladi, mladi Cule!

*Dok svi odlaze ka stolu, Cule kao izgubljen polazi napolj
ali odjednom klone na ruke Medenom, Miletu i čika Mići.*

PRETAPANJE

*Vrteška kao ringišpil, ali takva da se Cule nalazi na konjic
dole, a iznad njega u automobilčićima: Amazonac, Direktor
i Toma.*

CULE: (Kroz eho) Okreće se... Okreće... Okreću se

dani, godine... gradani, zaustavite vrtešku... Ili ne: popnite me na vrtešku koja se vrti uvis... koja se rotira po vertikali... Gradani... I ja bih na ringišpil koji se penje i spušta... Da se popnem malo od majčice Zemlje, pa makar posle i tresnuo. Gradani, ja sam još juče bio mlad... Još juče ste mi govorili: mnogo si mlad, Cule, a danas mi prebacujete da sam suviše star. Stoj! Okreni vrtešku u vis! Okreni u vis, ka oblacima, ka nebu! Cule Pokorni je još mlad i jak! U vis! U vis!

Sve počinje da se okreće u krug prizmom - muti se i vrti na sve strane.

Muzika.

TOnatpis: "Ovo je početak i kraj sedme priče o Culetovoj karijeri".

Odjavna špica.

Osma priča Culeta Pokornog
Čovek bez imena

Trpezarija. Porodica je na okupu, zabavljena svojim poslom. Cule se oprezno iskrada i odlazi u svoju sobu. Prilazi ogledalu...

CULE: Deda... Deda, pojavi se.

On se žurno vraća i zaključava vrata.

PREDAK I: Šta hoćeš, Cule?

CULE: Izvini, deda, treba mi neki predak koji se razume u finansijska pitanja.
NACIONALNA
CRNE GORE DUĐE
DANOJEVIĆ

PREDAK I: Berzanski stručnjak?

CULE: Kakva berza, obične finansije... Porodični budžet, standard, razumeš?

PREDAK I: A to! Poslaću ti onda Simu. On je bio najbogatiji u familiji... Petljao je, znaš, nešto sa državnim investicijama... (*Viče ustranu*) Simo... Simo... Sad ču ja, Cule da ga pošaljem, sigurno se opet kocka sa vrlim pokojnicima. Dere ih. (*On izlazi vičući*) Simo... (*Odmah sa druge strane ulazi Predak II sa šipalom karata u ruci*)

PREDAK II: Ne viči, tu sam. Šta je, Cule?

CULE: Milo mi je deda, da se i sa tobom upoznam.

PREDAK II: Kraće, kraće! Vreme je novac!

CULE: To sad ne važi, deda, mi ne žurimo toliko.

PREDAK II: Skrati. Šta si htio?

CULE: Ja sam, izgleda, nesposoban za život.

PREDAK II: To verujem.

CULE: Situacija ti je ovakva: Svi se moji poznani žale na male plate, a svi imaju i televizore frižidere, i u kafane stalno idu a svaki drugi ima auto.

PREDAK II: Pa šta?

CULE: Kako: pa šta? Otkud to? Kako ja ne umem sebi tako da podignem standard.

PREDAK II: Traži veću platu.

CULE: Ih, ala si stručnjak! Ja sam ekonomista znam: skoće plate, skoće i cene. To ne vred

PREDAK II: Nisam mislio da svima skoće plate. Traži t Ili još bolje - ne traži veću platu, nego veli paušal za kola.

CULE: Nemam ja pravo na paušal za auto.

PREDAK II: Onda radi honorarno.

CULE: Nemam gde

PREDAK II: Kockaj se

CULE: Zabranjeno.

PREDAK II: Prodaj imanje.

CULE: Nemam.

PREDAK II: Predi u neku slobodnu profesiju.

CULE: Nemam takve kvalifikacije.

PREDAK II: A ti onda napravi neko mučkanje i - gotovo

CULE: Ti si lud! Pa nisam ja lopov.

PREDAK II: Nisam rekao da ukradeš, nego da izmučka
Da iskoristiš tvoj položaj u izvoznom preduzeću, da učiniš nekom neku usluginu tako to. Koliko je prošle godine pronešeno društvenih para?

CULE: Oko dve milijarde... Kriminal je u opadanju

PREDAK II: Eto vidiš - na tolike pare neće ni da se oseti

ako i ti čupneš.

CULE: Ne budi bezobrazan - ja sam pošten čovek.

PREDAK II: E, ti onda od mene tražiš mnogo. Ili ste možda vi izmislili neke načine za zaradu koje ja ne znam. A kod nas ti je nekad bilo jednostavno: ako si htio da budeš mnogo bogat, nisi smeо da budeš mnogo pošten. Tako je nekad bilo.

Prelazimo na trpezariju. Otac sluša na vratima.

OTAC: Olga, šta je sa Culetom u poslednje vreme?

OLGA: Otkud ja znam.

OTAC: Opet se zaključao i nešto priča sam sa sobom. Viče: ja sam pošten čovek! Nisam ja lopov! Čudno!

Počinje špica. Posle špice.

CULE: Možda ste čuli moj razgovor sa onim pradedom? Prekinuo sam ga, jer me on očigledno nije razumeo... Ja sam ustvari, htio da ga pitam kako da organizujem porodični budžet pri ovim cenama mesa, povrća, ugostiteljskih usluga... Ili možda vi možete da me posavetujete? Ali ne... Nisam to htio. Izgleda da su i mene stigle godine - zaboravljam šta hoću. Ova priča... osma priča iz mog života nema sa tim nikakve veze: ni sa kriminalom u privredi, ni sa standardom... Ja sam pogrešno počeo i pobrkao. A možda ima nekakve vezе! Ne znam, verujte... Zaboravljam. A nije ni čudo, posle svega što sam juče preživeo... A to što sam preživeo zove se...

Naglo muzika.

TO natpis: "Čovek bez imena"

TO: "Osma priča iz života Culeta Pokornog"

Kancelarija u Culetovom preduzeću. Zoki i Ljuba.

ZOKI: Ljubo, hoćeš li da mi potpišeš kredit?

LJUBA: Nisam kreditno sposoban.

ZOKI: Ni ti? Koga da nađem?

LJUBA: Koliko uzimaš?

ZOKI: Ama sitnica - za kola!

LJUBA: To jedino da zamoliš direktora. A to ti je
onda i dupla korist: bar će stalno da misli na
tebe, da te pazi, da ti diže platu...

Ulazi Medeni.

MEDENI: Zdravo. Gde je Cule?

ZOKI: Ljubo, gde je drug Pokorni?

LJUBA: Otišao je, druže u banku, svaki čas treba da
stigne.

MEDENI: U banku? Neki sa tanak?

LJUBA: Nije. Otišao je da podigne novac za plate.
Bolestan nam je blagajnik, a drug Cule ima
deponovan potpis.

Ulazi Amazonac.

AMAZONAC: Zdravo. A otkud ti, Medeni?

MEDENI: Zdravo Amazonac. Došao sam do Culeta.

AMAZONAC: Dodite k meni u kancelariju. Gde je
Cule?

LJUBA: Još se nije vratio iz banke, druže direktore.

MEDENI: Zar nisi mogao nekog mlađeg da pošalješ..
Nema smisla, časna reč.

AMAZONAC: Zašto? Šta je to strašno? A sem toga: Nisu
bila slobodna nijedna kola, a Cule je najoz
biljniji. Velike su pare, a on je pedantan, sig
uran. Odi da popijemo kafu.

PRETAPANJE

Ulica pred jednom kućom. Na zemlji sedi Cule. Kraj njega velika aktentašna, a kraj njega Žuća i Boba kao stariji čovek.

ŽUĆA: (Viče, gledajući u vis) Bezobrazluk! Što ne pazite?! (Dije Culeta). Polako, polako druže!

Vidi se kako mu, dok ga čisti, izvlači novčanik iz džepa.

CULE: Šta je to bilo?

BOBA: Pala vam je saksija na glavu... sa onog balkona.

CULE: (I dalje zbumjen) Saksija?! Glupo!

ŽUĆA: Nije to glupo, nego bezobrazno... Mogu da upropaste čoveka. Niko ne vodi računa o građanima.

BOBA: More takvi su oni - znam ja njih. Stanujem u komšiluku. Miliciju treba pozvati.

ŽUĆA: Ne treba milicija. BIBLIOTEKA
MILICIJA - VIDLITE DA JE ČOVEKU VEĆ DOBRO. IZVINITE, ZURINDE
CRNOJEVIĆ

(Ode brzo iz kadra).

CULE: Dobro mi je... Ovaj... šta sam ono htio.... Na koju sam ja stranu išao?...

BOBA: Pojma nemam... Ja sam video tek kad ste pali.

Iz kuće izlazi Bata.

BATA: Izvinite, druže, molim vas... Žena tresla, pa zakačila saksiju.

BOBA: Šta tu - izvinite! Mogli ste da ubijete čoveka.

BATA: Pa slučajno, komšija, slučajno...

BOBA: Nije to vama prvi put. Miliciju bih ja, druže zvao.

CULE: Neka... Valjda je u redu.

BATA: A vi bi se, komšija, samo tužili i sudili.

- BOBA: Ako je da se istera pravda - i da se tužim.
BATA: Pa da. Vama to dođe kao zabava... umesto bioskopa.
BOBA: Gledaj molim te - mogli da ubiju čoveka, a on - zabava...
CULE: U redu je, drugovi... Samo kad biste mi rekli kud sam pošao... Nešto sam kao ošamućen.
BOBA: Ošamućen, dabome! Kolika saksija! Ošamućio bih ja njih preko sudije za prekršaje.
BATA: Izvinite druže, molim vas. Izvol'te gore kod mene da se odmorite... da popijete čašu vode.
CULE: Da... to bi moglo... Malo sam zbumjen.

Bata ga vodi u kuću.

- BOBA: (Za njima) Skoro ste ubili čoveka, a sad čašu vode... Da se ne istrošite... (Pljune) Kakvo gospodstvo! sve sveta nemam!

Objekat. Batin stan u Sotni i Kujna. Skromno nameštena. U stanu je Nada koja ih dočekuje.

- NACIONALNA
LIBRARIJA
CRNE GORE DURDE
KUJEVIĆ
- BATA: Nado, stavi kafu. Izvolite... izvolite druže...
NADA: Izvinite, molim vas. (Pruža mu ruku) Petrašević... Nada Petrašević.
BATA: Vidi, ja se nisam ni predstavio... Petrašević.
CULE: Milo mi je... Ja sam... ja sam...

Muzički akcenat.

Naglo zum na njega.

... Šta je to?! Ja sam... bože, ala je to glupo - ja ne znam ko sam!

- BATA: Sedite... sedite, odmorite se. Nado, šta gledaš, daj slatko i vodu! (Ticho) Mogla si da ubiješ čoveka!

Nada istrči.

- CULE: (Seda) Baš glupo... Nikako ne mogu da se setim ko sam! Ne zname vi možda?
- BATA: Pojma nemam! Ali ne brinite, to je trenutno... Mali potres. Kažite gde radite, gde stanujete i setiće se.
- CULE: Gde radim, ne znam gde radim!
- NADA: (Donosi slatko) Izvolite! Je li vam bolje?
- CULE: Da... ovaj... meni ovako nije ništa... jedino ne mogu da se setim.
- NADA: (Povuče Batu na stranu) Pozovi doktora.
- BATA: Mnogo si pametna! Da mu utrapim još i lekarsko uverenje da ima više argumenata da nas tuži.
- NADA: A ti ga onda što pre isprati!
- BATA: Donesi ti kafu i ne brini.

Cule i dalje sedi vrlo zbunjen i napregnuto razmišlja.

- CULE: ... Pošao sam... pošao sam... Kuda li sam pošao?
- BIBLIOTEKA
CRNE GORE DURDE
CRNOJEVIĆ
- BATA: Kako je? Bolje, a?
- CULE: Hvala na pitanju... A kuda sam pošao?
- BATA: Ala smo i mi čudni - pogledajte u ličnu kartu i sve ćemo znati.
- CULE: Tačno! (Traži po džepovima) Lična karta... lična karta... nema lične karte.
- BATA: Kako: nema? Ne nosite sa sobom?
- CULE: Ne znam... ne znam da li nosim...
- BATA: Imate valjda novčanik?
- CULE: Novčanik?... novčanik... Nema novčanika!
- BATA: A gde ga držite?
- CULE: Ne znam. Ne znam ni da li ga nosim...
- BATA: Možda vam je ovaj komšija izvukao!
- NADA: (Donosi kafu) Izvol'te! Jeste li se setili ko ste?
- CULE: Ne. Hvala.

- BATA: Zamisli, nema mu novčanika.
NADA: Jeste li gledali u toj tašni... možda držite u tašni?
CULE: U tašni?! Možda.

Otvara tašnu. Puna je svežnjeva hiljadarki).

... Lična karta... učna karta... Nema je. Ovde su samo neke pare.

- BATA: (Zapanjen) Auuuu! Koliko... koliko para.
NADA: Je li to sve vaše?
CULE: Pojma nemam! Bože, ne mogu ničega da se setim!
BATA: Znate, druže, to je već neozbiljno. Ja bih se za tolike pare setio i Kosovke bitke i Sulejmana Veličanstvenog... a ne kako se zovem.
CULE: Da... pare... stvarno, odakle mi ovolike pare.

PRETAPANJE

Kancelarija.

- KRCUN: Pa šta je to, druže Ljubo, već je skoro dva sata, a Pokornog još nema.
LJUBA: Nema ga.
TOMA: Da javimo drugu direktoru... ipak je to 17 miliona!
LJUBA: I on ga čeka... Tu im je i onaj prijatelj. Čekaju i nerviraju se.
ZOKI: Šta imaju da se nerviraju. Treba javiti miliciji i - gotovo.
KRCUN: Zašto miliciji? Šta pričaš?
TOMA: Ne misliš valjda da će drug Pokorni tek tako da uzme pare i nestane.
ZOKI: Ne mislim ja ništa, ali tu su naše plate. Uostalom, ne mora on to da digne, ali išao

je pešice, mogao je neko da ga napadne...
otme...

KRCUN: Ljubo, jesи li zvao banku, da ne čeka na red.

LJUBA: Zvao sam... Otišao je pre dva sata...

SVI: Auuu! Opa!

Izlaze Amazonac i Medeni.

AMAZONAC: Je li stigao?

TOMA: Nije, druže direktore.

AMAZONAC: Glupo!

MEDENI: Jesam li ti govorio da nije trebalo slati
Culeta.

AMAZONAC: (*Prilazi telefonu*) Halo... druga Miku,
molim vas... da...

LJUBA: (*Tiho ostalima*) Opa, javljamo visoko!

AMAZONAC: Halo, Miko, zdravo! Ovde Amazonac.

MIKA: (*Iz maske*) Zdravo.

AMAZONAC: Imamo jednu neprijatnost... Ti se sećaš
Pokornog?

MIKA: Pokornog?
NACIONALNA
BIBLIOTEKA
CRNE GORE DURDE
GRADSKOG

AMAZONAC: Podigao je jutros novac za plate u banci i
nema ga.

MIKA: Kako - nema ga!

AMAZONAC: Ne pojavljuje se.

MIKA: Koliko?

AMAZONAC: Oko 17 miliona!

MIKA: I ti misliš...

AMAZONAC: Ama ne... Uopšte ne sumnjam, nego se
brinem da mu se nešto nije desilo.

MIKA: Obavesti dežurnu službu... To nije slučaj za
mene, ukoliko ne misliš da je on odneo. Ali
pošto znam druga Pokornog, pogledaču i ja
lično.

AMAZONAC: Molim te.

MIKA: Ne brini. A vi pitajte hitnu pomoć, bol-

nice...

AMAZONAC: Da, da... (*Zatvori telefon*) Drugovi, d
sata je... Idite kućama. Sve će biti u redu.

KRCUN: Da ga potražimo, druže direktore?

AMAZONAC: Bilo bi lepo... Brinem se... Podelite se
jedan neka zove hitnu pomoć, drugi be
nice, treći miliciju... Brinem se...

SVI: Zvaćemo, druže direktore.

LJUBA: Ne moramo još da idemo. Drugovi, sva
na jedan telefon!

MEDENI: Zašto si njega slao?

AMAZONAC: Ti idi njegovoj kući i obavesti Olgu
roditelje.

MEDENI: Pa dabome, ako je nešto neprijatno, Mede
treba da radi. I šta da obavestim?

AMAZONAC: Pripremi ih...

MEDENI: Na šta da ih pripremim?

AMAZONAC: A otkud ja znam! Idi, brate, ja ću ostati
ovde da čekam.

MEDENI: E, Cule, BIBLIOTEKA
CRNOJEVIĆ
CUDOVIT UVEK neka gužva sa tobom
ostario si, a nisi se opametio.

PRETAPANJE

Batin stan. Dok Cule sedi u sobi držeći čvrsto tašnu, u kujni su: Bata, Nada i Ćure.

CULE: (*Gledajući se u ogledalu*) Poznat sam sebi... a
ne znam odakle. Kao da sam sebe tu skočio
negde video.

Paralelnim farom prelazimo u kujnu.

BATA: Ali zato sam te i zvao, pašo... Tebe su vole
toliko puta ispitivali islednici i sudije
prekršaje - da si sigurno stručnjak.

ĆURE: Ne brini, kazaće on meni i šta je prekjuto
ručao, i da li ima alibi za prošlu nedelju

- nema, a kamoli: odakle mu tolike pare.
- NADA: Pitaj za ime. Ime i zanimanje, da znamo s kim imamo posla. Da ne počne da nas juri po sudovima.
- ĆURE: Kažem: ne brini, laf će da se seti iz cuga - uhvatio sam ja sistem.
- BATA: Samo ga ne diraj rukama - dosta nam je sak-sija.
- ĆURE: Kome kažeš?! Sve na inteligenciju.
- Ulaze.*
- ... Zdravo.
- BATA: Da vas upoznam, moj pašenog.
- CULE: Zdravo. (*Sedi i dalje*) Ja bih... znate... da idem...
- ĆURE: Kuda?
- CULE: Ne znam... ali valjda ču se setiti... Ići ču uli-cama pa ču se setiti.
- ĆURE: A ako napišem na miliciju?!
- CULE: Na miliciju? Tačno! Postoji milicija... Oni će znati ko sam.
- ĆURE: Znaće, dabome da će znati! I rećiće ti: tu si, tico, otkad te jurimo!
- CULE: Mene? Zašto mene?
- ĆURE: Zbog para. Imaš li ti tu 17 miliona?
- CULE: Imam.
- ĆURE: A čiji su?
- CULE: Ne znam... Verujte - pojma nemam!
- ĆURE: Aha! Pojma nemaš! A da su tvoje tolike pare, da li bi znao?
- CULE: Pa... valjda bih znao.
- ĆURE: Eto vidiš, to ti je mnogo glupo vađenje. Ja sam jednom tako govorio za 50 hiljada... sve sam vikao: pojma nemam odakle mi...

- CULE: I jesu li pronašli?
- ĆURE: Pronašli, nego šta! Odležao sam šest meseci
A gde je 17 miliona!
- CULE: Jao, mila moja majko! Ali, druže, ja nisan
lopop!
- ĆURE: Otkud znaš?
- CULE: Tako mislim... Čini mi se da ne bih mogao
da ukradem...
- ĆURE: Pa sad nemaš ni potrebe kad već imaš 17
miliona.
- CULE: Samo ja da se setim svog imena...
- ĆURE: Da daš ti, druže, meni polovinu, i ja ču tebe
da sklonim...
- NADA: Zete, nismo te zato zvali.
- ĆURE: Da vam sklonim bedu s vrata.
- BATA: Što ti odmah polovinu kao da si ga ti udario
saksijom.
- CULE: Ime! Ime vi ~~moji~~ pronađite!
- ĆURE: Ama za to ime! Vrlo važno
ime! Ako hočeš da ti ustupim svoje
ime besplatno.
- CULE: Neću vaše... hoću svoje ime.
- ĆURE: More, bolje ti je da nemaš ime. Kad nemaš
ime, onda si - niko! Mnogo dobra stvar
Nestanu slučajno pare iz preduzeća... Ko je
uzeo - niko. Isprobalaš nekog, milicija pita
ko se tukao - niko! Nemaš ime - nemaš
odgovornosti.
- CULE: A ne... oprostite... Ime je vrlo važna stvar
Evo, uzmite mene za primer: ja sam možda
mnogo pametan i mnogo talentovan, a
nemam ime. Znači - nisam niko! Ime nosi
biografiju, nosi zasluge... Ime vam je naj-
važnije u životu. Ko sam ja ovako? Neman

- ime, znači: ne zna se ni da li imam rodake, ni veze... jednostavno nisam ništa.
- ĆURE: Imate pare, a to je važno.
- CULE: Mislite da za pare mogu da kupim ime.
- ĆURE: Za tolike pare možeš da stekneš ime kakvo hoćeš. Sa dva dobra svedoka možeš sebi da stvoriš i ime, i biografiju kakvu hoćeš, i radni staž koji ti voliš.
- CULE: Ali ja bih neko lepo ime! Značajno. Ne mogu da se setim šta sam ali recimo, ako sam umetnik... da se zovem kao Hemingvej ili Tolstoj.
- ĆURE: Ako ćete da platite, ja i paša ćemo da garantujemo da ste umetnik... Najbolji! Zaklećemo se, na primer, da vi pišete najbolje romane ili pravite najbolje filmove...
- CULE: Čekajte... Ne razumete... nije važno šta radim - važno je da ~~sam~~ imam ime.
- ĆURE: Ama ne ~~budite~~ ^{NACIONALNA} ~~ime~~ ko vrata. Kad dvojica ^{CRNE GORE DURDE} tvrde da imas ~~ime~~ ^{CRNO} ~~naš~~ ga!
- CULE: A možda nisam umetnik.
- ĆURE: E pa nemoj da izvoljevaš.
- CULE: Možda sam lekar. Ili inženjer, ili javni radnik.
- ĆURE: Slušaj, druže, da ti damo mi ime, pa onda možeš da budeš šta hoćeš.
- BATA: Jao, ženo, ovaj mnogo gnjavi. Navući će nam neku bedu na vrat.
- NADA: Pusti ga neka ide. Vidiš da sve zaboravlja. Čim izide, zaboraviće i nas, i gotovo.
- BATA: Pustio bih ja njega, ali mi se ne puštaju tolike pare... Kad bi htEO bar malo para da mi ostavi, a onda neka odmah zaboravi kome ih je dao...

- NADA: Sram te bilo! Vidiš da je čovek potpuno izgubljen.
- BATA: Ne mešaj se. Tolike pare stoje izgubljene zaboravljene po preduzećima, a meni su jenom u životu upale u stan, a ja da ih isputim. On nije niko, pare nisu ničije. Ćuti!
- CULE: (Ćuretu) Ne, ne... važno je ime. Najvažnije je ime!

PRETAPANJE

Stan Pokornih. Televizor - pevačica. Deda i Majka sede pred televizorom.

- DEDA: Kako se zove ova?
- MAJKA: (Više) Nije važno, tata, slušajte.
- DEDA: Kako da nije važno - ja po imenu znam da je pevač dobar.
- MAJKA: Valjda po pevanju, a ne po imenu.
- DEDA: Gle, molim te, kako će da oceni pevačko nemaju slabo? Po imenu! Ja uživam vidim čuvene pevače.
- MAJKA: Pevači se ne gledaju nego slušaju.
- DEDA: Šta vredi da slušam kad slabo čujem.

Ulaze Medeni i Mira. Vrlo su zbunjeni.

- MEDENI: Dobar dan.
- MIRA: (Tiho) Kako ćeš da im kažeš?
- MEDENI: (Tiho) Ne brini! Oprezno ču!
- OLGA: O, zdravo Miro... Zdravo Medeni! Otkud ovako rano?
- MEDENI: Kako za koga... Za nekog je možda kasno.
- MIRA: Medeni!
- MEDENI: Mislim... ko rano ruča... pa rano spava...
- OLGA: A Culeta još nema iz kancelarije.
- MEDENI: Pa dabome da ga nema.
- OLGA: Ti znaš gde se zadržao?

- MEDENI: Ja?! Otkud ja? Nego mislim za nekog je možda rano... Ko kasno ruča... pa kasno leže...
- MIRA: Medeni!!!
- OLGA: Šta je to sa vama - kao da ste zbumjeni?
- MEDENI: Mi! Miro, jesu li ti zbumjena.
- MIRA: Nisam... Evo, ha-ha-ha!
- OLGA: Sedite.
- MEDENI: Neka... bolje ti sedi. Čika Žiko, sedite i vi... i teta Mica... Tetka Mica već sedi. To je dobro. Sedi, Olga.
- OLGA: Šta ti je, što me teraš da sednem?!
- MIRA: Pa sedi kad ti kaže.
- DEDA: Je li to neka igra? Ringe-ringe raja... Svako jaje muć, a mi deco, čuć!
- OTAC: Kume, šta ti znaće ti uvodi?
- MAJKA: Da se Culetu nije nešto desilo?
- OLGA: Bože, mama, šta može da mu se desi - mator čovek.
- MEDENI: E, vidiš kako gresis, kao da matorog čoveka ne može, na primer, da zgazi auto.
- SVI: (Vrisnu i zažagore)
- OTAC: Culeta udario auto?
- MEDENI: Ko kaže?
- OTAC: Ti si rekao.
- MEDENI: Ama ja to samo radi primera. Hoću da kažem, da čoveku svašta može da se desi.
- OLGA: Medeni, ti nešto kriješ!
- MIRA: Krije, jer je glup. Ako nešto ne umeš pažljivo da saopštiš, pusti mene.
- MAJKA: Ali šta sve to znači? Šta znači!... Žiko, ja se strašno bojim.
- MIRA: Naravno, i treba da se bojite.
- MEDENI: Miro, ne lupaj!

- MIRA: To jest, ne treba da se bojite. Ako se čovek i izgubi, još ne znači da je propao.
(*Ponovo zažagore, žene vrishu*)
- SVI: OLGA: Ko je propao? Miro, šta se desilo Culetu?
- MIRA: A otkud ja to znam! Medeni, znaš li ti šta je sa Culetom?
- MEDENI: Kako ja da znam kad niko ne zna. Nestao čovek sa 17 miliona i sad ti pogadaj šta mu se desilo...

Svi žagore. Vriska. Žene klonu u fotelju.

... Izgleda da im nismo oprezno saopštili.

DEDA: Medeni, ja tu igru nisam razumeo.

PRETAPANJE

U stanu gde je Cule. On stoji u jednom uglu, čvrsto pritisnuvši tašnu uz grudi i "drži govor". Domaćini sede preko puta njega iznenađeni.

CULE: Ne, ne, molim vas. Svaki... čak i najbedniji artikl može da načvoje ime. Na primer: čačkalica ili krpa za pod... I oni imaju ime da bi se znalo za šta služe, kolika im je vrednost... A ko je čovek bez imena? Udeti u trgovinu i svuda piše: Cic: 500, vuneni štof - 5.000.-, ime tkanine i cena! A kako da znate vrednost i cenu čoveka, koji nema ime. Ime je kao etiketa: odobreno po JUS-u. A otkud ja da znam da sam po jugoslovenskom standardu, kao nemam etiketu.

NADA: (Tiho) Ovaj nije normalan!

BATA: Mora biti da na konferencijama nije nikad diskutovao, pa sad kad ga je udarilo, nešto se otkačilo i hoće da nadoknadi.

ĆURE: Ama nek on priča, samo nek ispusti onu

tašnu.

CULE: (Nastavlja svoj monolog)... Ili razmotrimo slučaj sa druge strane: ko sam ja? Šta radim ovako bezimen sa 17 miliona? Odakle mi toliki novac? Istina, mnogim ljudima se ne zna odakle im pare, ali to samo ne znaju drugi, a oni znaju... A u mom slučaju - ni ja ne znam odakle su?!

CURE: Nemoj da se mučiš, prijatelju, daj meni pare i - gotovo! Ja neću da pitam čije su. Na novcu ne piše ime vlasnika i to je olakšavajuća okolnost.

CULE: Gle molim te! Pa da budem i bez imena i bez para! Ustvari... koliko se sećam... mnogi ljudi, da bi došli do para, odreknu se i imena i biografije... i rođaka i prijatelja.

BATA: More kad imaš pare, prijatelje ćeš lako da nađeš.

CULE: Tačno! Zato ne dam!

PRETAPANJE

Kancelarija preduzeća.

KRCUN: Alo, Ortopedska? Drugarice, da nije kod vas donet danas neki drug Pokorni... Ne, ne, ne znam da li je slomio ruku ili nogu, ali drugarice, ne tiče se mene ni ako je glavu slomio, samo da ga nađem... Kako: zašto onda pitam?! Zbog para pitam! Ama nije važno da li vi razumete, nego da li je on tu. Idite dodavola!

Prilazi sledećem stolu. Za njim sedi Toma i telefonira!

... Nema ga ni na Ortopedskoj.

TOMA: (Daje mu znak da čuti)... Pa šta ako sam se

javljao pre 15 minuta... Možda je u meduvremenu donet. Slušajte, druže, ako ste hitna pomoć, onda vam je dužnost da pomažete... Zatvorio telefon!... Ovaj će da me namrzne.

KRCUN: Šta te briga - zovi ih i dalje svakih 15 minuta. Imaš li spisak ostalih bolnica?...

TOMA: Kod Ljube... (Okreće telefon) Zvaču onog ponovo da mu ostavim naš broj.

Krcun ide do Ljube koji isto tako telefonira.

LJUBA: Porodilište? Oprostite, drugarice, stvar je hitna... Da je dovedem? Koga da dovedem? Ne razumete, u pitanju je muškarac... Muškarac! Šta: Porodilište? (Zatvori telefon) Bože, ala su neljubazni - neće ni u spisak da pogledaju!

ZOKI: (Telefonira) Ne znate ime? (Zatvori slušalicu)
Drugovi, izgleda da sam ga našao! (Svi se
okupe) A kada je doveden? Tačno. To odgo-
vara! Pitajte ga da li je zove Pokorni?... Cule
Pokorni... Petar Veliki?! Nije, nije... srednjeg
rasta... A kaže da je Petar Veliki... E, onda to
nije Cule. Da on poludi, poludi, pomislio bi
da je Pipin Mali... Ko lud? More marš, ti
sediš u ludnici, a ja ti lud. Sram te bilo!

Zoki zalupi telefon. Svi su se razišli. Opšti plan. Svi dižu telefone i u glas govore. Ulazi Dana.

DANA: Dobar dan...

Svi se podignu ali govore i dalje.

... Druže Ljubo, jeste li ga našli? (On odmahuje glavom) Pa to je strašno! Jadan Cule? A Amazonac nije ni ručao.

Ulazi Amazonac.

... Jesi li ti što saznao? Donela sam ti sendvič.

AMAZONAC: Kome je sad do jela! Sa čim je?

DANA: Sa šunkom.

AMAZONAC: Ima li šta novo?

KRCUN: Ništa. Nigde ga nema.

AMAZONAC: Šta mogu - javiću miliciji.

DANA: Zar dosad niste javili?

AMAZONAC: Javili smo Saobraćajnoj da vide da nije nesrećan slučaj, a sad će Kriminalističkom odeljenju.

DANA: Nemoj molim te... Cule to nije mogao da uzme.

AMAZONAC: Ne verujem ni ja, ali pare nisu moje. I zar je bilo malo ljudi u koje nikad ne bih posumnjao pa... su pare... Halo!

MILICIONER: (Iz maske) Slušam!

AMAZONAC: Ovde direktor preduzeća Gastronom-eksport. Jutros je jedan naš službenik podi-gao plate i odonda ga nema.

MILICIONER: Vrlo primitivno!

AMAZONAC: Šta kažete?!

MILICIONER: Ništa. Razmišljam dok uzmem formular. Kažem primitivno, jer se pronevere obično prave tako, da ih po nekoliko godina ne otkriješ.

AMAZONAC: Ja nisam rekao da je u pitanju pronevera. Verovatno mu se nešto dogodilo.

MILICIONER: Pa dabome - zbumio se čovek, pa društvene pare odneo kući. Da se deca igraju. Dajte podatke.

PRETAPANJE

Stan gde je Cule. Dok on i dalje šeta po sobi čvrsto drže torbu na grudima, u kujni su, pored već poznate trojke još Aca i Vera.

- ACA: Pustite vi samo mene. Čovek koji ne zna odmah zaboravlja - to ti je još bolje nego preduzeće bez društvene kontrole.
- BATA: Zato smo vas i zvali, čika Aco... kad stručnjaka.
- ACA: Ako čovek traži ime - treba mu ga i dati. Zašto ne učiniti čoveku.

On ulazi u sobu.

- ... Bata Arso, šta je to sa tobom?
- CULE: Arsa?! Koji Arsa?
- ACA: Ajd, ajd, šta se praviš?!
- CULE: Ja se zovem Arsa?
- ACA: Od rođenja. Od rođenja - Arsa Mikić.
- CULE: Arsa Mikić? NACIONALNA BIBLIOTEKA CRNE GORE DOBROVIĆ jeseli li sigurni?
- ACA: Ne izvodiš CRNOJEVIĆ ako da nisam siguran! I kada sančin ne sečas se CRNOJEVIĆ ni mene.
- CULE: Vas? Ne!
- ACA: A, tu smo ptico! Zato si ti izmislio da zaboravljaš! Kao ne sečas se ničega, pa ni da sam ti pozajmio tri miliona.
- CULE: Vi meni?
- ACA: More ne iščudjavaj se, nego vraćaj pare! Sram te bilo, ozbiljan čovek, jedan Arsa Mikić, pa se pravi lud!
- CULE: Izvinite... Ja ne kažem da nisam... samo se ne sečam...
- ACA: Šta se to mene tiče - sećam se ja, seća se tvoja žena...
- CULE: Moja žena?! Znači - ja sam ženjen... Arsa Mikić, oženjen... A imam li decu?

- ACA: Decu... Ovaj... Šta ja brate znam. Pitaj nju.
CULE: Nju? Moju ženu? Tačno... Sad se sećam - imam ženu. A gde je moja žena?
ACA: Ama tu je, brate, tu je. Vraćaj pare, a posle traži ženu.
CULE: Druže, ja sam pošten, ako sam uzeo, vratiću, ali neka mi žena kaže... Moja žena... ovaj, kako se zove moja žena?
ACA: Zove se, naravno da se zove... Ona ne izvodi da je zaboravila kao ti. Ajde, broj pare...
CULE: A, ne! Prvo ženu! Ženu, da se setim... Hoću da se setim...

Aca otvara vrata i daje znake Veri.

- ACA: Ulazi, ti si mu žena.
VERA: (Zaleti se i zagrli Culeta) Mišo... Šta je to sa tobom? Toliko sam brinula, Mišo!
CULE: Stoj! Kakav Miša. On kaže da sam ja Arsa!
VERA: Arsa? Pa Arsa, naravno da si Arsa... Ali ja te uvek zovem Miša, Miša, Miško... Tako ti tepam... Moj Miša, Mišić...
CULE: Čekaj - kako Mišić, kad mi kaže Mikić.
VERA: Nije Mišić, nego mišić, mali miš.
CULE: Ja vas ne poznajem.
VERA: Iju, sram te bilo - rođenu ženu ne poznaješ!
ACA: E to već nema smisla! Ne izvodi tu, nego daj pare! Vidi ti njega: ne priznaje dugove, ne priznaje ženu...
VERA: Pa naravno: čovek došao do para, pa se odmah odriče žene. Nisi ti prvi.
CULE: Ama nije... nemojte tako... Hoću da kažem - nemoj tako! Jao, bože, ja se rođene žene ne sećam. Eto ne sećam se da sam vas ikada video - i gotovo!
VERA: (Vrisne) Jao, on je našao drugu!

- NADA: (*U kujni*) Ala se ona uživela, pa kuka kao da joj je stvarno muž!
- BATA: More, koliko se ona puta udavala, ko zna da mu i nije bila žena.
- CULE: (*U sobi*) Ne plači... (*Zagrli je*) Ovaj... ne ljuti se: ali kako se ti zoveš?
- VERA: Imena se ne sećaš, a umeš da zagrliš.
- CULE: Pa šta ču... ako si mi žena - to mi dode kao dužnost.
- VERA: (*Mazi ga*) Lepi moj... Daj čika Aci pare da se čovek ne ljuti.
- CULE: U redu... Važno je da se ti sećaš. (*Otvara torbu*) Koliko čika Aco?
- VERA: Jao, koliko para!
- BATA: (*Viri iz kujne*) Daće... daće...
- ĆURE: Malo je tražio čika Aca.
- CULE: Znači, 3 miliona?!
- VERA: Tri. Znaš NACIONALNA
BIBLIOTEKA
CRNE GORE DURĐE
GRNOŠEVIC a i meni dva-tri da kupim neke slike.
- CULE: I tebi? Da... stvarno... a odakle meni, ženo, ovolike pare?
- VERA: A otkud ja to znam! Tako... imaš valjda. Šta ja znam?!
- CULE: (*Odjednom drekne*) Marš! Ne dam pare! Vi mislite, ako sam izgubio pamćenje, da sam i pamet izgubio!
- VERA: Mišo...
- ACA: Arso, ne mlati se.
- CULE: Ne dam! Nemam ja ženu! Nisam ja ni Arsa ni Miša! Idem ja u miliciju... pa ako sam lopov, lopov... Ali ču bar znati ko sam!
- ĆURE: (*Uđe*) E nećeš odavde sa parama.
- BATA: Nemoj pašo!
- ĆURE: Šta mi tu njega molimo!

- CULE: (Zgrabi neki čirak) Ne prilazi! Ako sam lopov, to su moje pare, ako nisam - to su društvene pare. Glavno pare ne dam.
- ACA: Ne mlati tim - možeš nekog i da ubiješ!
- CULE: Mogu! Ne prilazi! Možda sam ja i ubica... ko zna!

Svi zaglave na vrata. Ostane sam i sedne, očajan.

... Jao, mila moja majko... Što je strašno kad ne znaš ni ko si ni šta si. Čovek bi trebalo da radi ono što mu je struka. Istina... ako se bar toga sećam... kod nas ljudi rade na pogrešnim mestima... Inženjeri u administraciji, administrativci u proizvodnji. Ali ja hoću da radim svoj posao. Ako sam lopov - da ukradem i ovde nešto... Ako sam ubica - da ubijem nekog i - gotovo!

Krene ka vratima i naglo ih otvari, ali se onda trgne i vrati.

... Jao, **mila moja** majko! Ja izgleda da nisam, ali onaj **debeli** može lako da bude. (Ponovo proviri) Šta će mu ona satara?

PRETAPANJE

Stan Pokornih. Uzbudjenje je na vrhuncu. Žene su popadale po foteljama, muškarci se ustumarali. Svi u glas nešto govore.

- DEDA: Ja samo jedno ne razumem: zbog čega ste vi zabrinuti - zbog para ili zbog Culeta?
- OLGA: Pa zar niko ne zna gde je?
- MEDENI: Ne znaju bolnice... ne zna milicija...
- OLGA: Znači da mu se ništa nije desilo.
- MIRA: Sigurno je oputovao.
- OLGA: Kako oputovao? Gde da oputuje?
- MIRA: U inostranstvo. Zar malo ljudi putuje s

tudim parama u inostranstvo.

Olga i Majka vrisnu i ponovo klonu u fotelje.

DEDA: U inostranstvo! Šta će da mi doneše?!

Ulaze Amazonac i Dana.

AMAZONAC: (*Potišten*) Zdravo.

OTAC: Jesi li nešto saznao?

AMAZONAC: Još ništa.

OTAC: Slušaj, Amazonac, ja sam Culetu otac... a ti ga znaš od detinjstva. On se, istina, čudno ponašao poslednjih dana, ali nešto nepošteno ne bi mogao da uradi.

AMAZONAC: Dao bih ruku, čika Žiko, da nije... Evo, ruku bih dao... Ali vi znate: živiš sa čovekom 50 godina, a ne upoznaš ga. Naiđu tako... iskušenja... Zar je malo takvih primera...

OTAC: (*Plane*) Lažeš! Čovek je pošten ili nije pošten! Ako poštunjaš u druga, ne zaslužuješ ni dana! Ti ne zaslužuješ! Ti a ne on!

AMAZONAC: Ja ne sumnjam čika Žiko, ja se bojim.

DANA: (*Nagla se nad Olgu*) Ne sekiraj se Olgice, sve će biti dobro. Sećaš se da se i nama tako izgubio Bobika, pa su ga našli. Zamisli, Miro, šinteri su ga odveli. Strašno! Isto sam se tako iskidala od straha.

Ulazi Mika.

MIKA: Dobar dan. Izvinite što i ja dolazim u ovakovom trenutku, ali javila mi je milicija da su ga pronašli.

SVI: Pronašli!

MAJKA: Hvala bogu! Cule mamin!

MIKA: Dovešće ga sada ovamo. Uhvatili su ga kad

je iskako kroz prozor jednog stana. (*Opšte zaprepašćenje*)

OLGA: Je li mlada?

MIKA: Nezgodno mi je da ti kažem, pokrao je sve što je našao.

Odjednom nastane tajac. I Mika je zbumjen. Posle pauze.

MIKA: Izvinite... To je, naravno, užasno! I ja sam zapanjen! (*I dalje tišina*) Druga Pokornog znam... Dabome, pa šta sad možemo...

Ulazi milicioner vodeći Žuču.

MILE: Ulazi! Dobar dan! Druže Miko, doveo sam ga na uvidaj!

MIKA: Koga?

MILE: Ovog Pokornog.

MIKA: Ko je to?

MILE: Cule Pokorni, druže Miko.

MIKA: Kakav Cule Pokorni šta pričate! Valjda ja znam Pokornog.

MILE: Nema zabune, druže Miko. Nađena su mu dokumenta. Istina, na ličnoj karti ne liči mnogo, ali znate kad su izdavane lične karte. (*Daje kartu*)

MIKA: Šta tu pričate... kakav Pokorni. Vidite li da je to drugi čovek.

MILE: I on sam kaže da se tako zove.

AMAZONAC: Kakve su sad to...

MIKA: Ne mešajte se. (*Žuci*) Ko ste vi? Zašto kažete da se zovete Pokorni?

ŽUĆA: Računao sam, druže... Lakše su da prođem ako ovaj nije u kartoteci...

OTAC: Ali odakle vam Culetova lična karta? Odakle vam?

MILE: Ne dirajte uhapšenog!

MAJKA: (Vrisne) Šta ste mi uradili sa Culetom?
ŽUĆA: Ništa ja nisam uradio sa njim, gospodo
Kad sam ga našao - ležao je na ulici...

Vriska.

MIKA: Tišina!
ŽUĆA: ... Pao je... I ja sam mu pomogao da ustane
A usput je l' te... ni sam ne znam kako mi
njegov novčanik stvorio u džepu...

AMAZONAC: A pare?
ŽUĆA: Tu je sve... A i nije imao bog zna šta... tri dinara.

AMAZONAC: Šta lupaš!... A 17 miliona?! A 17 miliona
koje je nosio u tašni?

ŽUĆA: 17 miliona?! U tašni?! Jao bože, ala sam
idiot - a ja sam mu tu tašnu dodao!

MIKA: Dao si mu?
ŽUĆA: Idiot jedan! Idiot! E i ne treba da bude
losov, kad sam takav idiot! Sedamnaest miliona!

MILE: Dosta! Odgovaraš na pitanja. Gde si
našao?

ŽUĆA: Pred jednom kućom... Tamo su ga i uveli.

MIKA: Povedi ga! Pokazaće nam kuću.

AMAZONAC: Medeni, u kola!

OLGA: Idemo tamo.

MILE: Kreći!

Svi pojure na vrata.

PRETAPANJE

*Stan gde je Cule. Cule prislonjen na vrata prisluskuje radi
govor u kujni.*

ĆURE: Ako ne da milione, oteću mu!

BATA: Pašo, molim te, bez nasilja!

- ĆURE: Samo ču malo da ga čvaknem ušicom.
NADA: Ne dam! Ja to ne dozvoljavam.
BATA: Neću da ga nađu kod mene u kući!
ĆURE: Odneću ga na neku ledinu kraj Dunava... Ne
brini!
- VERA: Pa nećete valjda da ga ubijete?
ĆURE: Što da ga ubijem - samo malo da ga kucnem
da zaspri. Uostalo, kod nas se ljudi ubijaju za
među na njivi, za stari novac i slične glu-
posti, pa valjda ja mogu ovog da čvrknem za
17 miliona.
- CULE: (Iza vrata) Jao, mila moja majko... Video
sam ja da nisam ja ubica.
ACA: Samo ga udari nežno i gledaj da ne viće.
NADA: (Tih cici) Ja ne dam! Ne dam!
VERA: Ja ču reći da pojma nemam. Ništa nisam
znala.
- BATA: Dosta vas dve! Nisi živila! A dva-tri miliona
za sitnice za sitnice CRNE GORE DURDE
ĆURE: Odmaknite se! Provali u vrata.
- CULE: Provaliće! Šta je ovaj ključ za onolikog
bivola. Jao, majko! (Pritrčava prozoru) Ala je
visoko! Ako se derem - utečeće začas. Bože
moj, mi smo baš poznati kao narod koji
ume da se snađe u svakoj situaciji, a meni
ništa ne može da padne na pamet. (Lupanje
na vrata)
- ĆURE: Drugar, otvori da ti nešto kažem.
CULE: Kaži kroz vrata.
ĆURE: Ne mogu, poverljivo je. Otvori! (Lupa)
Otvori, nemoj da me teraš da razbijam ovu
društvenu imovinu.
- CULE: (Penje se na prozor) Jao... kad bih uspeo da se
popnem na krov... A možda i mogu...

Možda sam ja artista sa trapeza... Uuuuuu
Drugi sprat. Jao, mila moja majko!
ĆURE: More koga ja molim!

Zaleti se i provali vrata. Svi ulete u sobu sa cikom, a on se zaustave!

BATA: Nestao je!
ACA: Skočio je kroz prozor!
VERA: Kako da skoči, kad je visoko?
ACA: (Gleda) Nema ga... Da nije na krovu?!
ĆURE: Pustite me! E nećeš mi pobeći.

Penje se na prozor. Objekat krov. Cule se izvlači na krov.

CULE: Polako... Polako... Treba ekonomisati s
snagom... Ekonomisati?! Što mi je to pozn
to... Ekonomisati?! Pa dabome, ja sam eko
omista!

*U kadar ulaze ruke i glava Ćuretova. Ion se puže na kro
Cule ga zgazi nogom*

BIBLIOTEKA
CRNE GORE DURDE
MOJOJEVIĆ
ĆURE: Jao! Ne gazi me!
CULE: Ne penji se!
ĆURE: Ne gazi, pašću!
CULE: Ne prekidaj me u razmišljanju... Počeo sam
da se sećam...
ĆURE: (Kuka) Nemoj molim te... ako padnem s
ove visine, razbiću se kao dulek.
CULE: (I dalje zamišljen i zanet stoji mu na ruci)
Pssst! Ne razbijaj mi koncentraciju!
ĆURE: Jao!
CULE: Ekonomista... Kao da vidim neke bare.
neke žabe... Povećanje proizvodnje.
Ekonomski napredak...

*Objekat: ulica ispred zgrade. Stiže trčeci cela porodica
Mika, Mile, Lopov itd.*

ZUĆA: Evo, tu sam ga našao.
MEDENI: Eno Culeta!... Na krovu! Cule! Cule!
OLGA: Ne viči ga... može da pogleda i da padne.
MILE: Onaj izgleda pokušava da ga dohvati.

Zagor.

MIKA: Tišina, drugovi! Da napravim plan.
(*I dalje zanet dok Ćure tiho cvili*)... Sećam se...
Svega se sećam... Samo imena se... ne. Ali
ime će stvoriti... Stvořicu ga kao ekono-
mista... Investiraću milione i ime će da
dode... Bljesnuće kao munja... Veliko ime
velikog ekonomiste... (*Ćuretu*) Ne cvili,
bedniče... Eno i narod se skuplja! (*Odjednom
počinje da viče, drži govor*) Ljudi, gledajte
ovamo! Pred vama je ekonomista koji još
nema ime... ali ima novac... Drži u rukama
milione... NACIONALNA
BIBLIOTEKA
CRNOJEVIĆ
CETINJEG SURŠE investi-
raću ove GRNOJEVIĆ milione... divan poduhvat...
Napraviću veliku baru u kojoj ćemo gajiti
žablje batake... Kroz deset... dvadeset godi-
na... biće bataka i za doručak... i za ručak i za
večeru... ogradićemo baru na naučnoj
osnovi, investiraćemo 10 godina, 50 godina,
ali će plodovi radosno da krećeću ime
velikog ekonomiste!

Objekat: ulica. Svi zapanjeno slušaju.

AMAZONAC: Ama šta je njemu?!
BOBA: Ako za ono pitate, druže, pala mu je danas
saksija na glavu...
MEDENI: Na glavu?!
AMAZONAC: A, to je?! A ja se još čudim kako može
ekonomista koga nešto nije udarilo u glavu

da nudi pare od standarda za nesigurne investicije...

Naglo muzika i špica ide preko Culeta koji drži neki govor koji se ne čuje. Zatim ga spasavaju.

ŠPICA.

Deveta priča Culeta Pokornog

Čovek se odlikuje radošom i alergijom

NACIONALNA
BIBLIOTEKA
CRNE GORE
DUŠKO ĐURĐE
CRNOJEVIĆ

*Obala reke. Iza štapova pobijenih u zemlju sede: "pecaroši"
Čule, Medeni i Čika Mića. Medeni drema.*

CULE: Trza li kod vas, čika Mićo?

ČIKA MIĆA: Slabo!

CULE: Šta im je danas da neće da grizu.

ČIKA MIĆA: Takav je dan, Cule... Vas dvojica ste još novi pecarosi pa razumete. Uostalom, nije važno da se uhvati riba - lepo je samo pecanje. Ja sam u restoranima uvek imao bolju ribu nego što sam ulovio, ali to nije važno...

CULE: A meni je, čika Mićo, pecanje lepo zbog bekstva... Jednostavno pobegneš od svega: od kancelarije, od porodice, od zajedničkog stana, od cena i plata... Od svega!

MEDENI: (Digne glavu) Ja pecanje ne volim, ali volim ribu na žaru kakvu je napravio čika Mića.

CULE: I voliš što možeš da spavaš koliko voliš, a da te niko ne grdi...

MEDENI: Jeste i to volim. Volim ovaj čist vazduh zato što se na njemu dobro spava.

Opet nastavi da drema.

CULE: ... Ima nečeg u tom bekstvu... Možda baš

zato što niko ne zna za njega.

ČIKA MIĆA: Ti i Medeni se ponašate kao deca - krijete da idete na pecanje! Matori ljudi!

CULE: Možda je baš u tome sva draž! Zašto mora svako da zna sve o meni? Hoću i ja da imam neku svoju tajnu... neku tajnu strast! Neko se krišom kocka...

ČIKA MIĆA: Neko - javno!

CULE: ... Neko ima tajnu ljubavnicu...

ČIKA MIĆA: Neko javno...

CULE: ... Nekome je strast da zgrće novac...

ČIKA MIĆA: E to se stvarno radi tajno - dok te ne uhvate.

CULE: Ama ne pravi viceve, čika Mićo - govorimo ozbiljno: mnogi ljudi imaju tajne strasti, pa hoću i ja da imam. Hoću da nešto krijem od žene, a pecanje nije ništa ružno, pa da se ljuti ako otkrije.

MEDENI: (Čkilječ) NACIONALNA
BIBLIOTEKA
CRNE GORE
DURĐE
GRANOVIĆ Pawi od toga šta se peca... Ako pecaš girice, žena može da ti prebije noge...

ČIKA MIĆA: Vidi ti debelog šta zna!

CULE: Verziran čovek!

MEDENI: ... Ako pecaš, neki lep društveni položaj - prebiće ti noge konkurent. Pecanja ima raznog. A i mamci su razni.

ČIKA MIĆA: Medeni postaje satiričar. Razni mamci pare, lepota, auto!

MEDENI: E nije - ja sam baš mislio na gliste, mušice i brašno sa sirom. (Ponovo legne)

CULE: (I dalje zanet)... Lepo je pobeci od svakodnevног... Reka teče... teče... pa ti se čini da i ti ideš nekud napred... stalno napred... da postaješ večit kao ona! I sve postaje nevažno... Sve, sem proticanja.

Počinje špica. Posle špice Cule, kao i obično još trenutak u kadru.

CULE: Ja znam da ste vi već navikli da pre svake priče iz mog života ja kažem koju reč, tako reći, da vas uvedem u tok zbivanja. Ali, oprostite danas nemam vremena za to. Posle pet dana bolovanja danas ponovo idem u kancelariju, a posao je posao - što rekao jedan Francuz... To nije naša izreka. Mi bismo rekli: Radne obaveze su radne obaveze, jer mi smo poznati kao narod sa razvijenim radnim navikama i obavezama... da...

U kadar uđe Medeni.

... Izvinite! (*Medenom*) Jesi li doneo?

Medeni vadi kuvano i oljušteno jaje.

NACIONALNA
BIBLIOTEKA
CRNE GORE DURDE
CRNOJEVIĆ
... Jedi!

MEDENI: Da pričekamo nekoliko dana, pa onda...

CULE: Ne ispuštam više ništa. (*Vadi pilulu i proguta je*) Jedi!

MEDENI: Da znaš kako svrbi!

CULE: Gle molim te - a mene ne svrbi od penicilina! Jedi!

Medeni strpa jaje u usta i govori preko zalogaja.

MEDENI: Strašno je kad radiš nešto što ti ne prija i znaš da ti škodi.

CULE: Pre svega - ne budi prost i ne govori preko zalogaja, a drugo: ako hoćeš da uživaš, moraš nešto i da pretrpiš. Kad te puste - dodi po mene.

Istrče na razne strane.

TO: Deveta priča Culeta Pokornog

TO: Čovek se odlikuje radom i alergijom

Objekat: Culetova kancelarija. Za jednim stolom se Ljuba, kraj njega Krcun i Zoki: sede za stolom.

KRCUN: Ne, ne, dozvolite, ja ne govorim o duži radne nedelje - pet dana, šest dana... Ja govorim o radnom učinku u okviru jednog dana, o produktivnosti... Govorim ka stručnjak.

LJUBA: Niste u pravu! (Zokiju) Vidi šta je s tvojim kafama, molim te.

ZOKI: Treba čovek da izigrava kurira, dok nadleže kurira da mu doneše kafu. (Viče Milovane!...)

LJUBA: Mislim da niste u pravu - u redu, mora da postoji radost, radost stvaranja... radoš rada... NACIONALNA
BIBLIOTEKA
GRADSKOG DURĐE
ČRNOJEVIĆA Forme velike, nemaš vremena da se radijesh, to nije stimulativno.

KRCUN: Kolega, vaša teza je više filozofska, a ja kažem da stručnjak i praktičar tražim produktivnost. Kad se radi - da se radi punom parom... Ovi Milovan je stvarno bezobrazan!

ZOKI: (Viče) Milovane!... Ja ne znam zašto se vodiočica objašnjavate - nismo mi fabrike, pa da moramo da žurimo, da žurimo... uostalom - i u fabrici... Nismo mi tamo ne Nemci ili ostali Germani i Romani, pa da radimo mehanički i samo jurimo za zaradom! Mi volimo da porazmislimo svom poslu, da svaku stvar pogledamo i s ove i sa one strane, da prodiskutujemo. Nije to ni dobro - samo radiš, radiš, a i

znaš šta radiš. Praviš, recimo, ekser, a i ne znaš mu suštinu... Zato polako - radi sa razumevanjem, porazgovaraj, prodiskutuj... E ovaj Milovan, baš je bezobrazan!

KRCUN: Hajdete kod mene na kafu, moj kurir ne sme da se gubi sa radnog mesta - ja nerad i neproduktivnost ne trpim.

Odlaze. Sa druge strane ulazi Cule. Seda za svoj sto, za njim stiže kurir noseći kafe.

KURIR: Jesu li za vas kafe, druže Pokorni?

CULE: Nisu, ali ostavi.

KURIR: Viču: Milovane, Milovane, a posle se izgube!

Milovan ode. Cule otvori košulju na grudima i pogleda u sat.

CULE: ... Jao, ništa!... Trebalо bi da počne... Nema nikog... a bolje je da počne pred nekim.
(Viče) Ljubo, druže Ljubo...

BOBA: (Ulazi) Ljuba
BIBLIOTEKA
MATE GOREĆI
CRNOJEVIĆ
ode kod Duleta na kafu... A, to ste vi, druže Pokorni! Kako je, jeste li ozdravili?

CULE: Bolje je. Hvala. Sedite da popijemo kafu... sedite.

BOBA: (Viče) Žuti, hodi na kafu. A šta vam je bilo, druže Pokorni?

CULE: Alergija.

BOBA: Opet! O, brate, ala se vi namučiste sa tom alergijom.

ŽUTI: (Ulazi) Koga to vidimo... Dobro došli.

CULE: Zdravo. Sedite.

BOBA: Zamisli, opet je imao alergiju. I šta osećate?

CULE: Ospem se... Ospem se i počne da me svrbi... Kao koprivnjača.

ŽUTI: Ih, što ja ne dobijem tu alergiju da se malo odmorim.

- CULE: Nemojte tako - nije to prijatno.
- ŽUTI: Ama možda nije prijatno, ali čim dobi svrab, dobiješ i bolovanje. A ja bih se radčešao nego što popunjavam fakture.
- BOBA: Koliko ste ležali?
- CULE: Pet dana.
- BOBA: A prošli put?
- CULE: Isto pet dana... I pretprošli...
- ŽUTI: To vam doveđe kao norma...
- BOBA: To, kažu, dolazi od neke hrane. Nešto ti prija i samo bukneš.
- CULE: Ne mora da bude od hrane... Čovek može biti alergičan na mačke... na prašinu (*Pogleda na sat*) Kod mene nisu otkrili uzroci.
- ŽUTI: Ja sam alergičan na sustanara. Samo, ja kada njega vidim, ne bih se češao nego bih tukao.
- BOBA: Pa je l' ležite?
NACIONALNA
I UNIVERZITETSKA
CRNE GORE DUBROVNIČKA
BIBLIOTEKA
- CULE: Ne... Ne stalo... Izidem, prošetam po vašem duhu... I jedan moji prijatelj... Onaj Medenjak... I on dobija alergije... On od jaja... Pa zaje no izidemo i prošetamo...
- TOMA: Baš dobro što ste ozdravili, druže Pokonjani. Pogledajte, molim vas, bar sad ove ugovore i podnesite referat... Prošli put kad sam vam dao, dobili ste napad alergije, pa se čeka, drug direktor je za to specijalno zainteresovan.
- CULE: Vrlo rado... Ostavite tu... Ostatim.
- On se odjednom ukoci, pa naglo počne da se češe ledima naslon stolice.*
- ... Jao!
- TOMA: Šta vam je?

- CULE: Jao, izgleda opet je buknulo... (*Češe ledjima i dalje*)
TOMA: Alergija?
CULE: Izgleda. Jao, što sam ja baksuz - nikako nemam sreće da pregledam te ugovore.
TOMA: Ne uzbudujte se, možda se i niste osuli.
CULE: Ama osećam ja to... Baš pogledajte...

Žuti i Boba mu zadignu košulju s leđa i pogledaju. Naravno od kamere.

- BOBA: Jeste - plikovi.
ŽUTI: Budi bog s nama!
CULE: Kad neko nema sreće, on ni posao ne može da završi... Jao, jao, ala svrbi!

Ulazi Amazonac.

- AMAZONAC: A, stigao si Cule!
CULE: Bolje da nisam.
AMAZONAC: Što, nije vratila?!
SVI: Jeste, druže direktor
CULE: Jao, mila moja majko, ala svrbi. Bože, od čega mi alergija?! Kad dodem kući - ništa, a čim stignem u kancelariju, ono bukne!
AMAZONAC: Da nisi alergičan na nekog od nas?
CULE: Može da bude. Da znaš da može da bude. Možda sam alergičan na kancelariju... ili na radno mesto... ili na te ugovore o uvozu i izvozu...
AMAZONAC: O, bre brate, što je to strašno! A lekar ti ništa ne kaže?
CULE: Kaže: pronađite uzrok. A kako da pronađem?
AMAZONAC: I otkud sad i kod tebe i kod Medenog te alergije?
CULE: Valjda godine. Godine, pa onda stalno radiš

na istom radnom mestu, pa ti se prosto valjda organizam otruje. Truje ga radno mesto Drugo je to kad se čovek rotira, napreduje.. Onda od te promene dolazi i do brže promene materija u telu i nema uzroka za alergiju.

AMAZONAC: Izvodiš ti to nešto, Cule, izvodiš...

CULE: Hvala druže Amazonac... Hvala druže direktore... Ja sam i zaslužio da mi posle toliko godina kažete da izvodim.

AMAZONAC: Cule, nisam to mislio... Cule!

CULE: Recite još druže direktore!

AMAZONAC: Zašto mi govorиш vi Cule?...

CULE: (Pada sve više u vatru) Vi, druže direktore.. dabome da ste vi. Jer vi, druže direktore možete još i da kažete da se nisam ni osuo.

TOMA: Nemojte tako, svi smo videli. Ne misli to drug direktor.

CULE: (I dalje igračkim) A otkud vi, druže Tomo, znate da on ne misli? Uostalom, direktoru treba povladavati i vi to znate! Vi to dobro znate i umete, druže Tomo.

AMAZONAC: Cule, nema smisla da tako govorиш...

TOMA: Vređate me.

CULE: Pa dabome - ja i vređam, i nisam alergičan.. Ja jedino moram da slušam i radim... Dajte mi te ugovore...

AMAZONAC: Ostavi to i idi kod lekara.

CULE: A ne! Ja izvodom! Dajte mi ugovore da napišem referat češući se! Desnom ču da pišem, a levom ču da se češem.

AMAZONAC: Cule, molim te...

CULE: Ako treba, pozvaću i kurira Milovana da me češe - samo da posao ne trpi! Jer, Cule

Pokorni mora da radi i kad je bolestan i kad je alergičan...

Svi su se već okupili.

AMAZONAC: (*Prodere se*) Dosta! Molim te, Cule, ne galami! Baci te ugovore, valjda je nama čovek važniji. Idi kući i lezi.

CULE: (*Češe se divlje*) Jao, mila moja majko, ala svrbi!... Hteo bih da se zalažem na radu, a moram da se zalažem u češanju. Hteo bih da povećam produktivnost, ali mi je jedna ruka zauzeta češanjem...

Odlazi. Svi za trenutak čute.

AMAZONAC: Jadan Cule... Moramo nešto učiniti. I on pati, a možda je i zarazno, a ako svi dobijemo alergiju, i počnemo da se češkamo, kud će nam otići proizvodnja.

Culetov stan. U stanu je dodeka. Deda sedi u naslonjači i govori za sebe.

DEDA: ... I ako me pitaju šta ste radili, kazaću: poslednjih 50 godina ništa ne radim, ali mnogo razmišljam o radu. To je vrlo zdravo i korisno.

MAJKA: (*Ocu*) Šta to deda stalno priča?

OTAC: Sad je uvrteo u glavu da će da ga izaberu za nastarijeg Jugoslovena, pa se preslišava za intervju.

DEDA: (*I dalje za sebe*) Rad je zdrav za narode koji su navikli da rade... A kod nas su zdrave diskusije... Zdrav je, kažu, humor... zdravi su razni sastanci... na zdravim sastancima, uz zdravu diskusiju, možeš da doživiš i 100 godina i 150... A na radu se čovek umori.

Ulazi Cule češuci se.

- CULE: Zdravo.
MAJKA: Šta je, Cule, nije se valjda vratilo?
CULE: Vratilo se. Sav sam se osuo.
OTAC: I opet si morao da odeš iz kancelarije...
CULE: A šta će... Nije zgodno češati se na radnom mestu.

Ulazi Olga.

- OLGA: Bože, šta da radimo s tobom?!
CULE: Je li se javljaо Medeni? Je li ga uhvatilo?
OLGA: I njemu se vratila alergija?
CULE: Sigurno. Spremi mi stvari za put.
OLGA: Kuda ćeš?
CULE: Idem sa Medenim na oporavak - na Neretvu.
OLGA: Kakvu sad Neretu, kad ti nije dobro?!
CULE: Lekar mi je rekao čist vazduh, priroda... Po mogućnosti
OLGA: Otkud znaš, kad ne znaš ni da li se čovek ponovo razboleo?
CULE: Ama razboleo se. Ne može da se ne razboli.
Spremi stvari brže, dogovorili smo se da podemo odmah popodne...
OTAC: Sta ti to mutiš, Cule? Kako ste se to unapred dogovorili da vam neće biti dobro.
CULE: Vidi sad ovoga - počeo kao Amazonac. Šta te se tiče, nisi mi ti direktor.

Uleti u svoju sobu.

- PREDAK: Cule, Cule...
CULE: Molim, deda.
PREDAK: Je li uspelo?
CULE: Odlično, deda - čim uzmem pilulu penicilina, sav se ospem.

- PREDAK: Divno! Velika tajna prirode - alergija! I šta si onda uradio?
- CULE: Sve ide po planu, deda! Uzmem pilulu pred odlazak u kancelariju i kad stignem - otečen sam! Onda me lekar pregleda, kaže: Alergija iz nepoznatih razloga i da mi 5, 6 dana bolovanja.
- PREDAK: Velika je nauka medicina Cule. Možda ne može uvek da izleči, ali da te razboli - može kad hoće. Važno je samo da otkriješ šta ti škodi.
- CULE: Alergija je divna bolest a nije ni opasna.
- PREDAK: Pa sad, ako se izaziva u malim oblicima - nije! I šta ti onda radiš? Leškariš po kući, odmoriš se...
- CULE: Šta imam da se odmaram! Idem na pecanje sa Medenim. A i šta ču u kancelariji. Mi još nismo nagradeni po učinku, ja za neko napredovanje NACIONALNA OTKRIVENJE VISE nemam šanse... Čime sam ja stimuliran da radim?! Uostalom, to nama dove kao nacionalna osobina.
- PREDAK: Šta?
- CULE: Pa bolovanja. Znaš li koliki je naš prosek nedolazaka na posao.
- PREDAK: Pojma nemam, ja sam davno umro.
- CULE: Borimo se za prvo mesto u Evropi. Eto, ja sam uz tvoje stručne savete, izmislio alergiju koju će sigurno označiti kao: alergija na radno mesto, drugi izmisli išijase ili iznemoglost... Imamo mi veliku maštu.
- PREDAK: Zanimljivo, zanimljivo... A šta kaže Zdravstvena služba... pa Socijalno osiguranje?
- CULE: Šta ima da kažu? Mi ne bolujemo dugo, pa

da padamo na njihov teret. Znaš koliki višak prihoda je imalo Socijalno osiguranje samo u Srbiji ove godine?

PREDAK: Nemam pojma! Hvala ti bože! A ja dok sam bio lekar, borili smo se za nove bolnice i ništa! A sad tolike pare za bolnice, dispanzere, ambulante...

CULE: Ko ti govori o bolnicama?! Što da dižemo bolnice, kad smo mi u osnovi zdrav narod! Dici ćemo još neku palatu za filijale socijalnog osiguranja i - gotovo.

PREDAK: Dobro je, dobro... Važno je da si ti opet na bolovanju.

CULE: I da sad odlazim sa Medenim! Rekao sam da idem na oporavak, a sad idemo na Neretvu, na pastrmke. Deda, ovolike pastrmke! U ruci štap - a okolo planine!... Hvala ti, deda... Počinje veliki period Culetovog života... Bolovanja kraj reke... alergije sa pegavom mladicom u ruci ČERNJOJEVIĆ

U trpezariji stiže Medeni opremljen za put. I on se kao i Cule neprestano češe.

MAJKA: Crni, Medeni, pa zar se i ti ponovo češeš?

MEDENI: Šta mogu kad svrbi!

OTAC: Znači, Cule je pogodio... Da vi niste pojeli nešto što vam ne prija...

MEDENI: Ništa, čika Žiko... Prosto, iz čista mira se ospamo.

MAJKA: Kad reče - iz čista mira - gde ti je Mira?

MEDENI: Ostala je kod kuće. Što da dolazi, kad odmah produžavamo. Je li Cule spremан?

OLGA: (Prilazi sa stvarima) Pakujem ga. Kako ćeš ti da voziš, kad se stalno češeš. (Otrči dalje)

MEDENI: Češkaće me Cule. Jednom rukom sebe, a

drugom mene.

OTAC: Ko bi rekao da je ta alergija tako neprijatna!

MAJKA: Šta je tebi lekar rekao?

MEDENI: Kakav lekar?... A, lekar... Pa... Lekar je rekao Culetu... Culetu je rekao da odemo nekud na vazduh... A što važi za Culeta, važi i za mene. Gde je on?

OTAC: U svojoj sobi.

Medeni ode u malu sobu.

CULE: Kume, stigao si. Kako je?

MEDENI: Svrbi. Kako pojedem jaje - svrbi.

CULE: (Zagrli ga oduševljeno) Nek svrbi. Svrbeće do sutra, a onda - sloboda! Neretva i nas dvojica sa štapovima! Nema obaveza, niko ništa ne pita, niko ništa ne traži, niko se ne svada... ne ogovara.. Pred nama samo reka i tišina. Znaš li ti da sam ja genije! Alergični genije!

MEDENI: More, Culē, ja se bojam ovog puta. Ipak je daleko Neretva, da ne ispadne neka gužva!

CULE: Šta ima da ispadne, kukavico?!

Na prozor kuća Čika Mića.

ČIKA MIĆA: Ej, hoćete li skoro?

CULE: Skloni se da te ne vide sa tim udicama.

ČIKA MIĆA: Čekam vas iza čoška.

CULE: Samo da uzmem stvari i da se pozdravim.

ČIKA MIĆA: Ne gnjavite.

MEDENI: Lako je tebi, čika Mićo, ti si penzioner, a mi sve moramo da radimo tajno! Toliko tajno da se ja već bojam.

CULE: (Čika Mići) Beži, neko ide!

OTAC: (Proviri kroz vrata) Medeni, traži te miliioner.

MEDENI: Milicioner?!

On i Cule odu za ocem u trpezariju.

MILE: Je li vaš onaj "Fijat"?

MEDENI: Moj.

MILE: Zar se tako parkiraju kola? Dajte dozvolu!

MEDENI: Kako sam parkirao?

MILE: Napravili ste makaze i zakrčili prolaz. I zašto ne stanete kad vam zviždim, nego moram da vas jurim.

MEDENI: Nisam čuo, druže.

CULE: Odmah krećemo. Žurimo na put, znate... a drug je i bolestan.

MILE: Ako je bolestan, neka leži. I šta čekate - sklonite kola - kad vam govorim. Treba po kućama da jurim vozače...

MEDENI: Sad ču ja... Cule, požuri. Druže, evo vam 500, a ja ču začas

MILE: Nije za mene da imam kaznu - dobijete poziv od sudije za prekršaj.

Izlazi.

MEDENI: E, ne volim kad dan pođe naopako.

CULE: Olga, daj stvari. Zdravo. Zdravo svima.

Ulazi Amazonac sa Danom i Mikom.

AMAZONAC: Šta je - kuda vas dvojica?

CULE: (*Tiho Medenom*) Jao, samo sam njega čekao! Sad će da nam drži predavanje.

MEDENI: Kad počne sa malerima - moraju tri nesreće da se dese. Ovo je druga.

AMAZONAC: Da vas upoznam - ovo je doktor profesor i primarijus Sretković... Inače, brat druga Mike... Znaš, Cule, tvoj bivši direktor.

CULE: Drago mi je. (*Medenom*) E kad vidim ovakvo

- DANA: lice, znam da ne može dobro da se svrši...
DANA: Doveli smo druga profesora... Olga, ne boj se ništa... Profesor je stručnjak.
- AMAZONAC: Dano, ne mešaj se, molim te.
- DANA: Ne mešam se ja, nego hoću Olgu da umirim.
- AMAZONAC: Dosta, molim te... Ti kad počneš, ne znaš da se zaustaviš. Cule, ti si se danas naljutio na mene.
- CULE: Nije važno, Amazonac... Sedite vi kod Olge, Medeni i ja moramo da idemo.
- MEDENI: Tačno... Moramo da idemo.
- AMAZONAC: Kakve su to gluposti... To neću da dozvolim... Cule, ti si ozbiljno bolestan i zato sam doveo druga profesora.
- CULE: Ja ozbiljno bolestan?! Ko kaže! Mala alergija... Malo čistog vazduha i - gotovo! Evo, i Medeni ima isto što i ja.
- MEDENI: Šta ti mene mešaš?
- MIKA: Dobro je dobro je kad bolesnik nije zabrinut. To je dobro i cali to ne može da zameni ozbiljno lečenje.
- CULE: Druže profesore, moja alergija je mala... Sasvim mala... Dode i prode... A pošto ste već ušli, pregledajte Olgu... Ili mamu - njima stalno nešto fali. Medeni, kreći!...
- AMAZONAC: (Zakrči im put) Ne glupiraj se, Cule! Ja sam obećao drugovima u kancelariji da će se postarati za tebe... Ljudi su zabrinuti... A i ja brinem. Mi nećemo dozvoliti da se ti mučiš.
- CULE: Ama ko se muči? Medeni, mučiš li se ti?
- MEDENI: Ne... Ja se malo češkam - i gotovo.
- CULE: Tačno! Koga svrbi - taj se češe... To je stara narodna izreka. Medeni, idemo da se češemo.

- MIKA: (*Obilazi oko njih dvojice*) Ja sam mislio da je to lakši slučaj... Ali vaše ponašanje mi govori da je kao posledica alergije došlo do ozbiljnog nervnog rastrojstva... Ta razdražljivost, druže Pokorni... ta želja da nekud idete... vrlo ozbiljno... Vrlo čudni simptomi! Druže Amazonac, obezbediće im mesto kod nas u bolnici... Ispitaću... Ne želim da vas plašim, ali vaši nastupi su čudni.
- CULE: Jao, mila moja majko... Medeni, jesam li ti rekao, da kad se pojavi ovakvo lice, meni uvek tera baksuz.
- MEDENI: To je treći maler... Serija se završava!
- MIKA: Alergija je bolest modernog društva... I to je seriozna bolest... Zamislite da dođe do otkanja disajnih organa? Do zagušenja?! To su slučajevi za bolnicu... Jer, ko da vam ovde razreže gurgla komoguci disanje?
- CULE: Medeni, ovaj je počeo i da seče...
- MEDENI: (*Tiho*) Rekao sam ja tebi da ne jedemo jaja peniciline...

Na prozoru se pojavi Čika Mića i kuca.

ČIKA MIĆA: Ej, Cule... Hoćete li skoro?

CULE: Idite dodjavola!

ČIKA MIĆA: Šta kažeš?

CULE: Jao, sad je i ovaj navalio!

Ulazi Milicioner.

MILE: Šta je to, druže? Teraš li ti meni inat?

MEDENI: Ne teram ja, nego doktor.

MILE: Još se i podsmevaš! U redu! Dva poziva ćeš dobiti - da znaš! Dva! I za namerno protiviljenje saobraćajnim propisima.

MEDENI: Jao, Cule... Ti i tvoja alergija.

AMAZONAC: Olga, tetka Mico, ne brinite ništa... U bolnici će se sve preduzeti. Cule, Medeni, polazite! Drug profesor će vas odmah smestiti. (*Opšta galama*)

CULE: (*Vrisne*) Neću da idem! E, neću u bolnicu - i gotovo! Meni je potreban odmor, čist vazduh! Valjda ja znam šta meni treba!

MIKA: Umirite se! Ne treba popuštati svojim nagonima.

CULE: (*Više sve više*) A kome da popuštam? Amazoncu... Olgi... vama? Ja imam svoj plan koji smo Medeni i ja mesecima spre-mali...

MEDENI: Ćuti, Cule!

CULE: (*Više i dalje*) Ako hoću da bežim, ja imam razloga za to! Imam valjda i ja pravo da jednom u životu nikom ne polažem račune ni o čemu, da pobegnem... da sednem kraj reke sa štapom u ruci i budem srećan što sam sam... što reka prolazi kraj mene, a ništa mi ne govori, nego ćuti i protiče... Ćuti i protiče!...

OLGA: Mama, ja njega ništa ne razumem.

MIKA: Ne bojte se - to je samo nervno rastrojstvo, slučaj neobičan i zanimljiv... U njima pos-toji otpor, moraćemo na silu da ih odvede-mo... Pomozite mi...

CULE: Medeni, ne popuštaj... Mi imamo svoj plan i mi od njega ne odstupamo!

U tom trenutku: Mika, Amazonac, Olga, Dana i ostali zgrabe ih ka vratima.

MIKA: Sad, druže Amazonac!

Opšta galama. Cule i Medeni se otimaju dok ih odnose. Čika Mića viri kroz prozor zaprepašćen.

ZATAMNJENJE

OTAMNJENJE

Objekat: bolnička soba. Švenk sa Ćureta, koji leži u jednom krevetu, ide preko Medenog do Culeta. Svi čute. Ova dvojica sa užasnim izrazom na licu.

ĆURE: Mislite li vas dvojica tako stalno da čutite?

MEDENI: Ja ne mislim da čutim - ja sam ljut.

CULE: Pitajte tog drugara što se ljuti, da li ja volim da spavam na vazduhu i jedem čika Mićine pečene ribe - ili on?

ĆURE: Drug vas pita za ribe i spavanje?

MEDENI: Kažite tom drugu da nisu u pitanju ribe nego jaja! Jaja!

ĆURE: Kaže da nisu ribe nego...

CULE: Čuo sam! Recite mi da ja nisam ni kokoška, ni jaje, gribesam ni ja jeo - nego on!

MEDENI: Gle, molim te mnogo si pametan! Nisi ti jeo, ali si me ti nagovorio!

CULE: Pa da - ti si beba i ne umeš sam da misliš!

MEDENI: Od sad ču i ja da mislim! Celog života ja tebe slušam i zato ovako i prolazim!

CULE: Ko nema svoje ja - neka pati!

MEDENI: Hvala.

CULE: Molim. Izvolite i drugi put.

ĆURE: E lepo ste mi vi društvo. Ali to je samo dok ne naviknete na bolnicu. Posle dva-tri meseca omekšaš pa si k'o pamuk!...

CULE: (Dipi u krevetu) Posle koliko?!

ĆURE: Pa toliko otprilike treba dok te ispregledaju, istranžiraju, izbuše, islikaju, ispitaju...

CULE: Jao, mila moja majko! Zašto toliko? Pa ja

- ĆURE: imam samo običnu alergiju!
A od čega? E, to, vidite - interesuje lekare. A ko da vam otkrije?
- CULE: Pa ja znam, tojest... otkud da znam... Ne znam, ali meni to nije ništa...
- ĆURE: I kod mene je u početku izgledao lak slušaj... Opšta iznemoglost. Čim dodem na radno mesto meni se spava... Kaže mi žena: "Mile, tebi se spava od mnogo jela", a ja kažem: "da mi se spava od jela, ja bih zaspao dok jedem". A kad jedem uvek sam budan! Ali zato, čim dodem na posao, prosto oči ne mogu da otvorim... Znači: iznemoglost na radu...
- CULE: I sad ispituju?
- ĆURE: Ispituju? Tri meseca. Pojačali su mi hranu, daju mi vitamine i hormone... Sve su isptali, još jedino ne otkud mi salo.
- Ulaze Mika, Aca, kao lekar, Zorica i Mila kao stažistkinje.
I Bata kao bolničar.*
- BATA: (Ulazi žurno) Vizita! Namesti to čebe, ti novi, da mi ne kaže profesor, da vas ne držim u redu.
- MIKA: Zdravo... Zdravo drugovi. (Staje kod Ćure-tovog kreveta, Aci) Ima li promena, kolega?
- ACA: Goji se svaki dan po 450 grama, ali iznemoglost ostaje...
- MIKA: Probajte sa dijetom... Čaj i dvopek... Samo čaj i dvopek...
- ĆURE: Ne, doktore, molim vas!
- MIKA: I prenesite ga kasnije dole... Lično ću ga pogledati.
- ĆURE: Nemojte dijetu, profesore... umreću... Osećam, umreću od iznemoglosti...

Grupa krene dalje.

- MIKA: A, zdravo, zdravo... Kako je?
- MEDENI: Pitajte druga Culeta - meni uvek mora da bude isto kao i njemu.
- MIKA: (Ači) Jeste li počeli sa analizama?
- ACA: Počećemo danas.
- MIKA: Obratite najveću pažnju - slučajevi su vrlo zanimljivi. Ispitajte sve... sve detaljno. Pripazite na onog - nervno je vrlo labilan.
- CULE: Ko labilan? Čini se to vama, druže profesore, jer ne razumete o čemu se radi.
- MIKA: Ja ne razumem? Čujete li kolega?
- ACA: Bože, profesoru kaže da ne razume! (*Zorici i Mili*) Obratite pažnju - neuravnotežen.
- MIKA: Ima li ovde bolničara?
- ACA: Imamo.
- MIKA: Jači?
- ACA: Jak je.
- MIKA: Neka obrati pažnju.
- ACA: (Ženama) Bolničar da obrati pažnju!
- MILA I ZORICA: (Bati) Obratite pažnju na ovog - neuravnoteženog.
- BATA: Onaj? U redu!
- MIKA: Kad dobijete rezultate - donesite mi ih! Zdravo.

Oni dodu do vrata i Aca se okrene ženama.

- ACA: Koleginice, napravite istoriju bolesti ove dvojice.
- MILA: Ali, doktore, mi smo tek drugi dan staža.
- ACA: Ako. Učite se!
- ZORICA: Možemo mi, kolega. (*Tiho Mili*) Ne brini - gledala sam ja juče. (Bati) Donesite sonde,

špriceve, irrigatore... Donesite sve što imate...

Doktori odu, a Zorica i Mila se vraćaju Medenom i Culetu.

ZORICA: Kako se zovete?

CULE: Cule Pokorni. A vi?

ZORICA: To nije važno - za vas sam doktorka.

CULE: Hvala bogu, nešto prijatno. A ja sam se bojao da će onaj debeli da nas leči.

MEDENI: Cule, vidi što su mlade doktorke.

CULE: A ti me grdiš zbog alergije. Nije ni loše u bolnici.

MILA: (*Pipa Medenog*) Zorice, vidi kako je ovaj otekao... Da nije vodena bolest? (*Dodati latinski naziv*)

ZORICA: Zapiši. A može da otiče i od srca.

MILA: Napravićemo elektrokardiogram, pa ako treba da se seče, bolje dok je ranije.

MEDENI: (*Smrtno preplašen*) Šta da se seče? Ali, doktorka, ja NACIONALNA
EKSPERTSKA
CRNE GORE BURDE
CRNOJEVIĆ imam samo malu alergiju... alergijicu...

MILA: Jeste li vi doktor, ili ja? Ako treba da se operiše - operisaće se.

ZORICA: Mila... ja sam videla jednog u prosekturni - isto je izgledao kao ovaj drug, a umro je od ciroze jetre. Da obratimo pažnju profesoru na jetru.

MILA: Napiši sve što ti izgleda sumnjivo.

CULE: Kakva ciroza! Šta vam je!

ZORICA: Nisam rekla da mora da bude ciroza... samo sumnjam... Može da bude i tumor.

CULE: Jao, mila moja majko!

ZORICA: Ne bojte se. Kad ste već stigli do bolnice, izvadićemo sve što ne valja... Povadićemo sva žarišta koja truju organizam: zube, krajnike, slepo crevo...

- CULE: Jao, jao, Medeni...
- MEDENI: Cule, meni izgleda ne valja ni žuč, niti pankreas, ni nadbubrežna žlezda...
- CULE: (Koga Zorica pregleda) Ostavite mi bar tiroide nu žlezdu, doktorka...
- Bata unosi instrumente.*
- MILA: Dajte da im izvadimo krv i nek progutaj sonde...
- MEDENI: Ne! Ja ne dam!
- ZORICA: (Bati) Dodajte mi onu širu sondu - želuju dačnu!
- CULE: (Viče) Ne prilazi! Ne dam! Neću ni sonde, niti operacije! Ja hoću na pecanje, na Neretvu! Hoću pegave mladice!
- MEDENI: (I on viče) Beži od mene! Ja sam zdrav! Ja sam tu zbog Culeta, a ne zbog sebe! Mnogo vam znate! Da me sekate samo zato što sam jedna jaja!
- CULE: (I on viče) Ja alergiju mogu da dobijem kad hoću... da lećim kad ja hoću! (Bati) Ne prilazi ošišani, ja sam mnogo gadan kad poludim!
- MILA: (Zorici pošto su pobegle u ugao) Ove treba prebaciti na psihijatrijsko!
- ZORICA: Taman smo počeli lepo da im objasnjava mo, a oni dobili nastup!...
- MILA: Javićemo profesoru... (Bati) Pripazi na njih iz hodnika.

One izlaze i skoro se sudare sa porodicom koja dolazi na posetu. Tu su: Olga, Mira, Amazonac i Dana i Toma.

AMAZONAC: A, kako je bolesnici?

CULE: Marš! Marš napolje! Ti si to meni sve kriv!
OLGA: Cule, šta ti je?!

- CULE: Šta mi je, je li? Neka Amazoncu izvade pankreas i nadbubrežnu žlezdu, neka mu izvade slepo crevo i krajnike... Lepo si izmislio - u bolnicu!
- TOMA: Druže Pokorni, ceo naš kolektiv vas pozdravlja...
- CULE: Dovedite kolektiv nek guta sondu, nek povadi zube...

Odjednom se zaplače i zarije glavu u jastuk.

- MIRA: (Medenom) Medeni, a kako je tebi?
- MEDENI: (Plaćno) Isto kao i Culetu... Samo što meni hoće da seku i aortu.

I on zagnjuri glavu u jastuk.

- MIRA: (Amazoncu) Ama šta je to sa njima? Medeni se samo malo češao.
- DANA: Sreća što ih je Amazonac na vreme doveo.
- Ulazi žurno profesor pravac Milomir Zoricom i bolničarem.*
- OLGA: Zar je tako strašno, profesore?
- MIKA: Viču li još?
- OLGA: Sad plaču.
- MIKA: Dobro je. Napad prolazi. Dajte im, koleginice, injekcije. (Ime neke injekcije) Da se smire...
- MIRA: Je li to tako opasno?
- MIKA: Ne, od toga se samo spava.

Odlazi.

- ZORICA: (Tihomil) Jesi li nekada već davala injekcije?
- MILA: Samo u prosekturni.
- ZORICA: I ja... Važno je jedanput početi. (Bati) Pridržite pacijenta. Pridrži i ti, Mila.

Oni prilaze Culetu. Zgrabe ga.

CULE: Šta je to? Ne! Neću injekciju! Jao, mila moja majko!

ZORICA: Ne mrdajte, promašiću, pa ču da vas ubodem nezgodno.

CULE: Jao...

Celo društvo stoji u ugлу.

OLGA: Nisam znala da je Cule takva kukavica.

AMAZONAC: Sramota! Mator čovek.

TOMA: I to mu daje mlada doktorka.

MIRA: Moj Medeni se ne boji.

Medeni je za to vreme polako ustao iz kreveta i hoće da pobegne.

MILA: Držite ga! Pobeže moj pacijent!

Bolničar i Zorica pojure i uhvate Medenog.

MEDENI: Cule, ne daj mi! Cule, reci im da nisam ništa kriv.

CULE: (Klonulog) Ne vidi... Medeni... Takvi smo mi... baksuzi...

Medenog su doveli do kreveta.

MEDENI: Bocnite samo malo... samo malo, molim vas...

Grupa i dalje gleda iz ugla.

MIRA: Pojma nisam imala da je alergija tako teška bolest.

DANA: Kažem ja: sreća što je na vreme...

TOMA: (Amazoncu) Treba sindikat da interveniše... Ako treba - i novčano da pomogne, samo da ga što detaljnije leče...

AMAZONAC: Da, da, napatio se jadnik!

MILA: (Prilazi im) Molim izidite sad... Sad će da spavaju.

ZORICA: (Mili) Mislim da sam vrlo dobro radila... vrlo dobro.

*Svi izlaze. Kamera na Culetu. Cule polako tone u san.
Počinje muzika.*

CULE: Jao... jao, ne daju čoveku ni da ima alergiju... Ni da peca. Ni da pobegne malo od ljudi... Od posla... Da pobegne u svoj svet... u jedan mirniji... lepsi svet...

PRETAPANJE

Kamere u sekvenci sna treba da imaju zamagljene rubove kadra.

Kancelarija. Ljuba radi vanrednom brzinom, ostali pritrče i nešto referišu, pa odjure dalje. Ulazi Cule, sve ima malo eha i sve prati neka "andeoska" muzika.

CULE: Druže Ljubo, da me nije tražio direktor?

LJUBA: Pitao je za vas.

CULE: Ja sam malo zasnijao... Bio sam rano na pecanju...

LJUBA: Ništa ne brinite - drug direktor je uzeo da završi vaš posao. A zar vas nije našao šofer - otišao je da vas doveze sa pecanja da se ne gnjavite peške.

CULE: Nije me našao.

LJUBA: Jadan čovek - poješće se živ!

On sve vreme radi. Ulazi Toma.

TOMA: Druže Pokorni, zadužen sam da vas pitam - hoćete li dvosoban ili trosoban konforan stan?

CULE: Prodiskutovaćemo na sastanku...

TOMA: Šta ima da se diskutuje - samo vi izaberite... Drugu Krletu smo nudili, a on neće da primi, dok vi ne izaberete.

ŽUĆA: (*Dotrči*) Druže Tomo, izvolite analize: produktivnost je opet skočila za 300%.

TOMA: Ne, ne, molim vas - ne dajte ljudima da s toliko naprežu.

Ulazi Amazonac sa kafama.

AMAZONAC: Drugovi, kafa... Skuvao vam direkto kaficu...

CULE: (*Zapanjen*) Ja nešto ne razumem... Nešto ne razumem...

Izlazi iz kadra.

Objekat kuće. Trpezarija. Na televizoru operska arija. Pre televizorom Deda koji pevuši sa pevacicom. Olga prilaz Majci - grli je i ljubi.

OLGA: Mamice, hvala...

MAJKA: Bože, Olgice, što mi zahvaljuješ - snaja je isto što i čerka! Još više! Ako snaja čini mogušina sreću im.

OLGA: Lako je biti dobar ako imaš svekrvu...

OTAC: (*Ulazi*) Snajka, gde je kafica...

OLGA: Zašto ste opet vi išli, na pijacu, tata?

OTAC: Da prošetam... da prošetam...

MAJKA: Jesi li što kupio?

OTAC: Tri kile teletine... dva kila krmenadle... paradaiz za salatu... Sad će doneti prodavac iz samoposluge... I da znate - prosto se brinem - opet su pale cene.

Ulazi Deda noseći tegove kojima vežba.

DEDA: Kvouskve tandem o Katilina, abutore pacijencijsa nostra!

OTAC: Šta je, tata?

DEDA: Prelistavao sam maločas Ovidija i Homera, a sad mi pade napamet Ciceronov govor...

OLGA: Već si stigao?
CULE: Šta te se tiče.
OLGA: Naravno da me se ne tiče, nego mislim... što nisi ostao duže na pecanju, ili sa drugovima u kafani...

Nailazi Milicioner.

MILE: Drugovi, ko je parkirao auto pogrešno?
CULE: Nemamo mi auto.
OTAC: Kako da nemamo. Juče sam kupio od uštede sa pijace.
MILE: Hoćete li mi dati ključ da ga preteram na drugu stranu?
OTAC: Nemojte, molim vas, ja ču.
MILE: Ali to je moja dužnost.
OTAC: Ne, ne, moja...
MILE: Ne dozvoljavam da se uznemiravate.
MAJKA: Ostanite bar kafu da popijete.
MILE: (Vadi termosu) Dozvolite da vas ja ponudim...
CULE: (Vikne) Čekaj! Šta je to? Hoću da se objasnim sa vama...
MILE: Zašto, kad je sve jasno.
CULE: Ali ja hoću da diskutujem... hoću da vičem!
MILE: Samo vi vičite...
CULE: Ali kako da vičem sam - kad niko neće da se suprodstavlja! Hoću da se borim... da tražim... Hoću, ako treba, i da ogovaram, samo da ne bude sve tako slatko i dosadno...
MAJKA: Cule, baš si smešan.
CULE: Nisam ja smešan, nego ste vi lažni! Vi ste lažni, zamaskirani svet, u kome čovek treba da se ubije od dosade... da umre, jer nema želja, da svisne što nema za šta da se bori i šta da čeka...
MILE: Dozvolite, ovo je baš idealan svet!

CULE: A, ne! Neću takav život! Vratite mi moj svet... moj svet, u kome mogu i da mrzim da volim, i da se bijem, i da plačem... stari svet... najlepši od svih svetova...

PRETAPANJE

Cule leži u bolnici i mrmlja u snu.

CULE: Hoću svoj svet... Nije... hoću neki svet... (Budi se) Bože... kakav bi trebalo svet da izgleda... Hoću... Jao, mila moja majko! Medeni, spavaš li?

MEDENI: Kako spavanje kad sam umro od straha...

ĆURE: (Viće dok ga četvorica stavljaju na nosila) Neću dijetu, drugovi... neću kod profesosra.

Iznose ga.

MEDENI: Ovoga su odveli, a sad će sigurno doći i one doktorke da vade pankreas i tiroidnu žlezdu.

CULE: Ne dam! Medeni da pobegnemo!

MEDENI: Kako da pobegnemo kad su nam uzeli odela? Sve si ti to zamesio sa svojom alergijom na posao i svojim pecanjem...

CULE: Diži se, ako treba - pobećićemo u pižamama!

Ulaze Zorica i Mila.

ZORICA i MILA: Zdravo! Kako su naši bolesnici?

MEDENI: Gotovo je!

CULE: (Tiho) Nije. Zgrabi ti jednu i baci u krevet... Dok se osveste mi smo na ulici.

Obojica naglo skoče i zgrabe doktorke koje vršte i trpaju preko njih jastuke.

CULE: Ne otimaj se... Ne otimaj se, izvadiću ti i jetru, i krajnike i zube...

MEDENI: Beži, Cule!

Oni izjure. Doktorke sednu u krevet.

MILA: (Plačno) Zorice, zar su ovakvi svi bolesnici?

ZORICA: Pa onda kažu: budi lekar i zalaži se na poslu.

Objekat. Kancelarija. Boba, Žuća, Zoki i Krcun sede i piju kafu.

KRCUN: Stvari, drugovi, treba postaviti na svoje mesto... To direktor, izgleda ne primećuje.

ZOKI: (Šapatom) Neka ne zvuči kao ogovaranje, ali on mnogo štošta ne primećuje.

BOBA: (Šapatom) A postavlja se pitanje, da li nije vreme i da se rotira?

ŽUĆA: Po meni - to se više i ne postavlja!

Utrče Cule i Medeni u bolesničkim odelima.

CULE: (Presrećan) Slatko moje radno mesto! Vidi ih, Medeni, piju kafu i ogovaraju! Telefoniraj Miri i Olgi da nam donesu odela.

Ulazi Amazonac.

AMAZONAC: Šta je to?! Cule! Medeni! Ko vas je pustio iz bolnice?

CULE: (Seda za svoj sto i grli ga) Nema više bolnice, nema alergije, nema češanja! Hoću svoje radno mesto, svoje nerviranje na konferencijama, hoću da se bijem za stan i standard, da zabušavam pomalo, ali da živim punim životom. (Tiho i žurno Medenom) Javi čika Mići - otićemo sutra po podne.

MEDENI: Ali da ne jedem jaja!

CULE: Nema veze - bežaćemo bez češanja!

ZATAMNJENJE

Špica.

Deseta i poslednja priča Suleta Pokornog

Hvala na radu gradanine

Pred kamerom je otvor u staklu kao pred nekim šalterom, a u pozadini na rir projektoru, vidi se hol neke velike zgrade Socijalnog osiguranja. Nema muzike, već samo odzvanjaju koraci po mermernom podu. Koraci zvone, a mi ne vidimo osobu koja ide.

- TO: "Deseta i poslednja priča Culeta Pokornog".
TO: "Hvala na radu, građanine".

Zatim u kadar ulazi Cule zagledajući pred koji šalter da stane. Za njim ide, osvrnuo se, Medeni. Cule primeti šalter pred kamerom i pride mu, tj. kamere, obraćajući se nevidljivom sagovorniku.

- CULE: Oprostite... Hteo bih nešto da pitam... Ja sad odlazim u penziju, pa sam tako... zabave radi... vršio neke analize i proračune.
MEDENI: Ostavi, Cule, imaju ljudi preča posla...
CULE: Zašto preča - ovo je šalter za penzije. Znači: pravio sam neke analize i proračune, pa mi nešto nije jasno. Računao sam ovako: čovek stupa u službu recimo sa 23.000 dinara plate... Plata mu raste, raste, i on posle 35 godina službe dobije 50 hiljada. Uzeo sam to kao prosečan slučaj, je l' te. Za tih 35 godina za njega je ulagano po 11 zarez 11 pro-

cenata za penziju i ta suma sa interesima od 7 odsto i interesima na interes, dostiže u trenutku kad ode u penziju oko 6 i po miliona... To je ono što je taj građanin zaradio i zaštedeo za svoju starost, je li...

MEDENI: Cule, ne gnjavi, to nikog ne interesuje.

CULE: Interesuje mene! Vidite, to sam htio da pitam: ako je građanin uložio šest i po miliona, samo interes na tu sumu iznosi 38 hiljada mesečno, a on prima oko 32 hiljade penziju. Znači, ne prima ni ceo interes mada onih šest i po miliona ostaju zajednički na te, da kažemo administrativne troškove...

MEDENI: Cule?!

CULE: I dvesta godina da bude penzioner, to zajednicu neće ništa koštati, jer je to interes na njegovu radnu usludevinu... A uzmimo na primer, da dobija penziju 50 hiljada, znači punu platu... i 50 godina da bude penzioner, on ne može da potroši onih šest i po miliona...

MEDENI: Bože, Cule, što si ti dosadan - vidiš da te drug za šalterom ne sluša!

CULE: Sluša, sluša... Pa sam htio da predložim... Znate, da bi se smanjili ti razni administrativni troškovi i organizacija pri socijalnom osiguranju... da predložim da preduzeća i ustanove uplaćuju tih 11 zarez 11 posto u Narodnu banku pa na kraju radnog staža građanin dobije štednu knjižicu sa šest i po miliona, uzima procente i tako to... je l' te...

MEDENI: Mnogo si ti pametan, ima tu valjda i nekih procenata za opšti budžet, pa za troškove...

CULE: U redu - neka se sve odbije... ali ono što sam ja uložio svojim radom...

MEDENI: Dosta, Cule, molim te. Izvinite, druže, star čovek pa nema druga posla nego da nešto izmišlja...

CULE: Nisam to ja izmislio - to ima u nekim zemljama... Ili još jedan predlog: isti taj građanin je za socijalno osiguranje uplatio skoro 20 miliona... a recimo nije bio često bolestan... Nisu mu izvadili ni bubreg ni slepo crevo i ni u banju nije išao... Zašto se ne uvede da oni trudbenici koji nisu bolovali i izostajali sa radnog mesta, dobiju veću penziju... Od tih svojih para za zdravstveno osiguranje... To bi bilo i stimulativno! Zalagao si se, nisi zabušavao - socijalno nisi mnogo koštao - izvolite premiju. Izvol'te nagradu za životno, da kažemo, *zalaganje* i savesnost... Ili još jedan predlog?

MEDENI: E, sad mi je dosta! Oprostite, druže, znate kakvi su naši ljudi - stalno bi nešto predlagali. Cule, zakasnićemo na svečanost.

CULE: (*Pogleda na sat*) Je li? Stvarno! (*U kameru*) Razmotrite, druže, ovaj moj predlog diskusije o penzijama, jer se meni čini da nije važno samo 35 godina ili 40... a možda 40 i ne treba, jer si penziju i ranije zaradio.

MEDENI: (*Vikne*) Cule!

CULE: Tačno... (*U kameru*) Možda i nisam u pravu... Ali vi pogledajte. Ja plaćam za vaše prekovremeno pregledanje - od onih mojih šest i po miliona.

Medeni ga odvlači.

Špica.

Posle špice vidimo salu Culetovog preduzeća u kojoj je postavljen dugačak sto za banket. Oko stola su svi učesnici emisije. U čelu - Amazonac i Cule. Žagor, smeh, pije se i jede.

AMAZONAC: (*Ustaje*) Drugovi... Večeras smo ovde svi mi koji smo živeli i radili sa našim drugom Culetom Pokornim. Odlazak u penziju nosi u sebi i tugu i radost. Tužni smo jer se rastajemo sa drugovima sa kojima smo se nekad možda i prepričali i ogovarali, ali sa kojima smo dugo godina zajedno stvarali nekakav život preduzeća, zajedno radili i borili se... A radosni smo jer smo poštено ispunili svoj život radom, jer smo odužili svoj dug društvu, svojoj deci... i sebi.

CULE: Ne dajte se -Amazonac je počeо dugačak govor. (*Svi se zasmeju, i Amazonac*).

AMAZONAC: Dobro je da se nejemo jer ovaj rastanak ne sme da znaci i rastanak od prijatelja, nego samo rastanak od posla i zaslужeni odmor.

CULE: Kod nas u preduzeću se niko nije premorio na poslu. (*Smeh*)

AMAZONAC: Ja bih želeo u ovom trenutku kao direktor da zamolim druga Culeta da mi oprosti ukoliko sam nekad bio nepravičan prema njemu, da nam oprosti ako uslovi nisu bili uvek najbolji... što plata nije bila veća...

CULE: Dajte sad razliku, ne ljutim se.

AMAZONAC: (*Smejući se*) Cule, uvek si voleo da preteruješ. (*Svima*) Meni je večeras milo što mogu o Culetu da govorim ne samo kao direktor, već kao njegov najintimniji drug, kao čovek koji ga poznaće i voli od najrani-

jeg detinjstva, koji zna njegove vrline i mane...

CULE: Nemoj o manama, bar večeras. (*Smeh*)

AMAZONAC: ... Koji je učio sa njim, rastao sa njim, radio sa njim.

Za stolom sedi porodica.

DEDA: Mico, zašto to Cule dobija nagradu?

MAJKA: Nije nagrada, tata - ide u penziju.

DEDA: Šta pričaš gluposti! Otkud balavci idu u penziju! Vidi molim te šta je izmislila: unuk u penziju!

OTAC: Ostavi ga, Mico, ne možeš mu objasniti kad je tvrdoglav. A šta kaže Amazonac - šta će Cule sada da postane?

Pretapanje na sekvencu prve emisije.

NAČELNIK: Ko je otac? Ko je otac ovome?

Zaprepašćenje među decom
NACIONALNA
KNJIŽNICA
CRNE GORE ĐURĐE
CRNOJEVIĆA

OTAC: Šta je sad? Šta je opet u radio?

NAČELNIK: Vaspitavate li vi njega? Ili majka? Ili ulica?

OTAC: Pre svega - ne derite se u mojoj kući.

NAČELNIK: Aha, ne derite se. Znači, povlađujete mu!
Možda ste ga vi i naučili da mi podmetne ekser a onda da dode da me vreda.

MAJKA: Cule da vreda?! Šta pričate koješta?

NAČELNIK: Pokušao je da me podmiti. Razumete li? Da podmiti! (*Vadi svećnjak*). Jeste li mu vi dali da mi ovo donese kao poklon.

OTAC: Naš svećnjak!

CULE: Ja sam to kao poklon. Znak odanosti.

NAČELNIK: Ko je savetovao tome balavcu, u 1964.
godini pokušava da podmiće. I to čim:
svećnjakom. Svećnjakom koji čak nije ni

- srebrni. Lepo vaspitanje. (*Izleti iz kuće*).
OTAC: (Zgrabi Culeta). Ko te je to naučio? Govori!
CULE: Deda. Nije deda - pradeda. Savetnik
Pokorni. Rekao je Cule istakni se... Cule
poklonić razmekšava.
OTAC: Sad ču ja da te razmekšam. (*Vadi kaiš*).
MAJKA: Ostavi mi dete. Nemoj pred drugovima.
OTAC: Pred drugovima, dabome. (*Ulaze Amazonac
Medeni*).
CULE: Amazonac... Medeni... objasnite tati da ja
nisam hteo ništa loše.
AMAZONAC: Ne vadi se na mene. Za rajsadlu bi
čutao ali za pokušaj podmićivanja izneću te
pred razrednu zajednicu.
CULE: Jao!

*Kroz opšti žagor Otac ga odvlači u sobicu. Svi polete na
vrata da gledaju. On ga odvede ispred ogledala, obori na
kolena i spremi kaiš.*

- CULE: Ćale, tuča je zabranjena.
OTAC: Zabranjena, dabome.
CULE: Protiv savremene pedagogije.
OTAC: Protiv pedagogije, dabome.
CULE: Kako će to da se odrazi na moju psihu.
OTAC: Ne znam za psihu, ali ovaj deo tela neće
dobro da prode.

Udarac. Za to vreme mi idemo na krupni plan Culeta.

- CULE: Jao, jao deda, viši savetniče Pokorni. Gde se
sad! Jao... Zar to vekovno iskustvo, jao... a
kažu - poštujte tradiciju, poštuj stare dobre
navike i običaje. Jao, deda, izidi samo male
iz ogledala da ti nešto kažem, pa da m
lakne.

Pretapanje opet na salu.

AMAZONAC: ... Kada govorimo o nekom čoveku,
važno je da ga poznajemo i razumemo.

CULE: Ne govorи više, Amazonac, rasplakaću se!

Svi se nasmeju.

AMAZONAC: (*Smejući se*) A, dirnulo te, matori, dirnulo...

CULE: Ne plače mi se zbog sadržine, nego zbog
dužine... Kad ćemo da večeramo? (*Svi se
smeju*)

DANA: Baš nema smisla - tako lepo govorи.

CULE: Ne kažem ja da ne govorи lepo, ali ga slušam
već 50 godina... (*Smeh*)

DANA: Kuku, stvarno, već 50 godina...

MIRA: Vrlo važno, baš se i nismo mnogo prome-
nili...

MEDENI: Cule se, naročito, nije promenio... Stara
simpatija.

MIRA: Šta ti - stara simpatija...

MEDENI: A što - valjda nije?! Zar te nije prosio, da bi
položio političku ekonomiju kod tvog tate.

MIRA: Gle molim te - možda sam mu se i dopadala.

MEDENI: Dopadala mu se šestica iz političke... Uvek je
on tako nešto mučkao samo da što lakše
prođe u životu!

MIRA: Lepo, bogami! Na svečanosti ga rođeni kum
ogovara... A ako hoćeš da znaš - to je baš bila
jedna čista, lirska ljubav... Sada, posle toliko
godina, ja to najbolje mogu da ocenim...
Lirska...

Pretapanje na sekvencu iz II epizode.

CULE: (*Medenku, uzbudeno*) Hitno je nekako odvedi
odavde!

MEDENI: Olgicu?!

- CULE: Imam sastanak ovde.
- MEDENI: (Zaprepašćen) Cule?!...
- CULE: Né buljavi se, nego izmisli nešto i odvedi je.
- MEDENI: Koga čekaš?
- CULE: Profesorovu čerku...
- MEDENI: Onaj soliter?!
- CULE: Ne lupaj... Ženska nije ružna...
- MEDENI: Pa jest' - trebaju ti merdevine da možeš nešto da joj šapneš.
- CULE: Šta te se tiče - nećeš ti da se penješ! Jao... ene... vodi Olgicu, majke ti...
- MEDENI: Cule, gotov si!

Mira prilazi Culetovom stolu. On skoci. Gleda je. Pauza.

- MIRA: Dobro veče.
- CULE: To sam baš i ja htio da kažem...
- MIRA: Šta?...
- CULE: (Smeten) Pa to - dobro veče!... Vidite li kako su nam NACIONALNA BIBLIOTEKA Slobodne... Vi dobro veče, ja dobro veče... CRNE GORE DURDE CRNOJEVIĆ
- MIRA: Duhoviti ste.
- CULE: Šta mogu!... Pa... kako ste?
- MIRA: Vi u ovaj naš klub ne dolazite?
- CULE: Ne...
- MIRA: Ja studiram arhitekturu...
- CULE: Još?
- MIRA: Kako: još - tek sam druga godina.
- CULE: Ne... ovaj... mislio sam... već ste stigli i da se udate i da se razvedete, a još studirate. Tko jest', nisam to htio da kažem...
- MIRA: Iznenadili ste me danas... telefonom.
- CULE: (Potpuno zbumjen, mučeći se)... Jeste... Tako često biva u životu... Ne nadaš se, a ono bup! Idem ja juče ulicom, a sa krova. crep!... Bup! - pravo pred mene! Iznenadin

se... otkud crep?! Posle mislim: takav je život - pun iznenadenja! Da li bi vi, na primer, mogli da se udate za mene?

MIRA: Šta?

CULE: Bup! Padne crep... I - šta možeš!

MIRA: Ala ste vi brzi, kolega!

CULE: Žuri mi se! Verujte, žuri mi se!

MIRA: Vi to ozbiljno?

CULE: Evo, sutra, ako hoćete! Vodite me tatici sutra!

MIRA: (Zasmeje se) Pitanje je, valjda, a šta ja mislim o vama! Šta ima tata sa tim!

CULE: A, ne... ja hoću kod tate! Važno je da me tata hoće... Hoću da kažem - ja poštujem roditelje. Tatica da me upozna, tatica da me zavoli!

MIRA: A ja?

CULE: Vi posle!... To jest hoću da kažem... Vi ćete me već zavoleći

MIRA: Mislite?

CULE: (Primeti da prilaze Olgica i društvo) Hajdemo odavde!... Ne mogu bez vas, a ne mogu ni ovde sa vama.

MIRA: Ali ja ne znam ni kako se zovete?

CULE: (Žurno) Čućete, i to - ima vremena... Mi živimo u vremenu koje traži brzinu... Brzinu proizvodnje, brzinu osećanja...

Društvo je prišlo.

... Sad je svejedno... Može i polako.

AMAZONAC: Zabavljate se?

MEDENI: Neće da ide, Cule, majke mi... A sve sam probao.

OLGICA: Cule, zašto nas ne upoznaš?

AMAZONAC: Mi se već pozajem... Soliter...

MIRA: A, nije... Ne stanujem u soliteru..
Jednospratnica, zar ste zaboravili?

AMAZONAC: Nisam ja zaboravio, nego podsećam
Culeta.

CULE: (*Kome se dah povratio*) Izvinite... Medeni
zabavljam drugaricu... (*Olgici*) Koleginice
samo nešto da vas pitam!...

Odvodi je. Za njima ide Amazonac.

OLGICA: (*Kojoj je sve jasno*) Koleginice?...

CULE: Olgice, ti ćeš jedina da me razumeš... Ja
drukčije ne mogu da položim političku
ekonomiju...

OLGICA: Kod nje polažeš?

CULE: Ama ne interesuje ona mene, Olgice..
Vatam na familijarnost... Rođaci su delil
carstva, pa bogatstva i položaj, rođaci mogu
da podele sestice!...

AMAZONAC: Šta lupaš, Cule?

CULE: Ne razumeš ti život... Vremena se menjaju
a rođaci ostaju!... Familijarnost je snaga
društva.

OLGICA: Ali kakva si ti njoj familija?...

CULE: Nisam, ali biću!... U stvari, ako se oženim
njom, biću familija njenom tati, profesoru
ekonomije, razumeš?...

OLGICA: Da se oženiš?

CULE: Ama nema veze... studentski brak! Danas se
oženim, sutra rasturim.

OLGICA: Đubre! (*Ošamari ga*). Đubre amoralno!

AMAZONAC: Đubre! (*Ošamari ga*) Đubre apolitično
(*Pode pa se ponovo okrene*)... i familijarno!

Ostajemo na Culetovom krupnom planu.

PRETAPANJE

MIRA: ... A možda i nije bila lirska... Ne sećam se dobro!..

ZOKI: (Čika Miči koji služi) Čika Mićo, hoćete li izneti supu?

ČIKA MIĆA: Nije zgodno dok direktor govori!

ZOKI: Znam, brate, ali on ne ume da prekine...

DULE: Trebalо je predati poklon, poljubiti ga i gotovo...

BOBA: Nemojte tako, lepo je odati čoveku priznanje. Bar na kraju - reći neku lepu reč. I mi ćemo skoro.

AMAZONAC: (Nastavlja govor)... Možda sam ja, drugovi, sebičan u ovom trenutku, jer govoreći o Culetu, ja se sećam i svog života... Ali zar nije potrebno ponekad osvrnuti se i reći: dobro je, dobro smo radili... Jer, najzad, na kraju života ostaju nam još samo uspomenе. Dobro je da se sećamo samo lepih i prijatnih stvari... da zaboravimo na ružne, teške... Na primer, dok smo mladi - odlazak u vojsku čini nam se strašan... Izgubljena godina... A tek kada prode vreme, vidimo kako je bilo lepo u vojsci, u školi... Možda i zato što smo bili mladi.

CULE: Jao, ne spominji, molim te, samo vojsku... Sećaš se kad sam po svaku cenu htio da kidnem kući na odsustvo, pa izmislio sina...

AMAZONAC: (Smeje se)... To ste ti i Medeni mućkali, ja nisam ništa znao.

CULE: A kapetan me pustio, ali je i on htio da vidi moga sina... (Smeju se)

Pretapanje na III emisiju.

- CULE: Stoj! Ne može!
- KOMŠIJA: Šta ne može?
- CULE: Beba pripada vojski.
- KOMŠIJA: Vidi ti njega! Beži odatle! Da je nisi mobilisao?
- MAJKA: Nemojte sad, čika Mićo, molim vas, doneću vam je kasnije.
- KOMŠIJA: Sad joj je vreme da se kupa i da doji.
- CULE: Stoj! Ne može dok ne prođe Kapetan.
- KOMŠIJA: Čast i poštovanje tvome kapetanu, ali nećemo mi da kupamo kapetana nego Svetlanu. (*Otima dete*) Odi, dedino. Doneću ja nju kasnije. Znam da vam je prpa!

Komšija izlazi. Olga ustaje.

- OLGA: Sve je to glupo.
- CULE: Propalo je! Medeni, preduzmi, brate, i ti nešto.
- MEDENI: Šta mogu da preduzmem?
- CULE: (*Plaćno*) Zaustav! Kapetana, nađi neko dete... uradi šta bilo...

Medeni zgrabi telefon. Nailazi Otac.

- OTAC: A... stigli zabušanti!

Cule pode ka njemu.

- MAJKA: Žiko!
- OTAC: Ništa neću da znam. Mene se ne tiče, ja sam uvek i u svemu bio savestan. Za mene si ti u garnizonu. Nisam te video.
- CULE: Pa dabome. Najlakše je praviti se lud, a Cule nek strada sam.
- MEDENI: (*Na telefonu*) Alo! Dano, jesи li ti?

U triku se pojavi i njena slika.

DANA: Medeni? Kad si došao?
MEDENI: Nije važno, Dano, nemam vremena...
DANA: (Malo uvredena) Pa što si me onda zvao?
MEDENI: Treba hitno da stvorim bebu.
DANA: Šta?!!!
MEDENI: Čekaj, nije... Objasniću ti. Nađi mi jednu bebu...

Silazi Deda.

DEDA: Vidi ti ko je došao!
CULE: Zdravo, deda!
DEDA: Udesio si da te puste za slavu?
CULE: Udesio sam se deda totalno!
MEDENI: (Okreće drugi telefon) Cule, Dana nema bebu... Halo...

Pojava se Mirina slika:

MIRA: Alo!
MEDENI: Miro, ovde Medeni!
MIRA: Medeni?! Kako se radujem! Kad si stigao?
MEDENI: Nije važno, daj mi dete. Ma kakvo dete, samo malo.
MIRA: Šta to govorиш?
MEDENI: Ama šta se sve čudite, kao da nikad niste čule za bebu?!
MIRA: Ne čudim se, nego te ne razumem. Strašno žuriš...
MEDENI: Ne žurim ja, nego Kapetan.
MIRA: Kapetan?
MEDENI: E pa ne mogu ja sve da ti objašnjavam. Nađi negde bebu ako možeš. Jao... (Zalupi telefon)
Cule, eno Kapetana i Vodnika! Zagledaju brojeve.
OLGA: Ja idem.
CULE: Lezi bar ti... ako nemam sina, da imam

- ženu. Proćiću možda jeftinije...
- MEDENI: Jao, Cule, ne smem da čekam!
- CULE: Ne gledaj me tako, nego idi negde i trađete.
- MEDENI: Gde da tražim?
- CULE: Pozajmi, ukradi... važno je da ga makar priteraš kroz sobu... a ja ću da kažem da si vodio u šetnju.

PRETAPANJE

- CULE: ... Uvek sam ja bio takav baksuz.
- AMAZONAC: Ne, Cule, najveći deo života ti si provodeći... Dobro radeći... ali u sećanju ostaće uvek samo neobični događaji. Za tvoj rad kao direktor, a i za naše zajedničke uspomene, kao tvoj drug, ja ti kažem: hvala ti, Cule.

Zagrle se i poljube. Aplauz. Amazonac seda. Naglo usta Ljuba.

- LJUBA: Drugovi i drugariće, u ime sindikalne podružnice našeg preduzeća...
- ZOKI: E, mi nikad nećemo doći ni do supe.
- TOMA: Mislim da ne bi trebalo da imate takav nepoverljiv stav prema sindikatu...
- ZOKI: Ne govorim ja o sindikatu, nego o suprugu. Valjda je drugo supa sa rezancima, a drugo uostalom, vi ste čiraš, pa ne razumete...
- LJUBA: ... Jedan radni život je prošao... To jest, nije prošao život, nego radni staž... Čini nam da je to juče bilo, kad smo puni snage, puni radosti, pošli u susret životu...

Preko Culetovog krupnog plana pretapamo na sekvencu IV emisije.

CULE: (Zaneseno) Zdravo, građani! Zdravo grade moj rodni! Zdravo komuno! Zdravo ulice!... Kućni savete! Evo, stigao vam je Cule Pokorni! Završio sam škole: male, srednje, visoke... Odslužio sam vojsku i javljam se armiji trudbenika... Dolazim da uzmem svoj deo radnih obaveza, svoja sindikalna zaduženja, svoja mesta u savetima, odborima, svoje mestašce u društvu, svoju stolicu u bioskopu i restoranu... Izvinite građani, što galamim, što letim i što sam razdragan, ali mlad sam i ja... I sa mnom su Medeni i Amazonac, sa mnom su Žuća i Dule... sa mnom je moja generacija koja dolazi da vas odmori, da ponese sedmogodišnji plan, i još pet sedmogodišnjih planova po novom penzijskom sistemu... Mladi smo, spremni i javljamo se na dužnost.

Vraćamo se na njega:
NACIONALNA
BIBLIOTEKA
CRNE GORE
DURDE
CRNOJEVIĆ

LJUBA: ... Naš kolektiv primio ga je odmah. Prihvatili smo ga kao svog najbližeg, i otvorili mu perspektive razvoja i napredovanja.

DIREKTOROVA ŽENA: (Miki) Sećam se kako jadnik nije mogao da dobije službu, pa je preko mene tražio protekciju.

MIKA: Veza po ženskoj liniji. Mučkao je taj Pokorni, mučkao...

ŽENA: Da je mučkao, valjda bi za sve to vreme uspeo da dobije stan, a ne bi pod starost živeo sa ocem i majkom.

MIKA: Druga je stvar što on nije umeo i da izmučka. Ali da je mučkao - jeste. Bar ja znam. Celog života je na mene naletao. Nekada mi je to smetalo, a sad kad smo

ostarili - vidim kako su ta sva sitna nervi ranja i sekiracije - divna stvar. Voleo bih da sam ponovo mlad pa makar opet ratovao sa tim Pokornim.

*Čika Mića i Badža, koji je sad već star, donose posluženje
Svi žagore.*

ĆURE: Najzad... ja sam već mislio da će umreti od gladi.

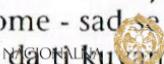
ACA: Žed je strašniji neprijatelj čoveku... žed...
(Pije)

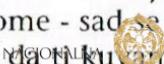
BATA: Čovek mora da radi 35 godina da bi mu napravili banket... Prosto se ne isplati raditi.

U čelu stola - Olga i Cule.

OLGA: *(Potpuno je seda)* Ne jedi to - tu ima jaja.

CULE: Večeras će sve da jedem.

OLGA: Pa dabome - sad se junačiš, a noćas će ja da skaćem čajeve.

CULE: Ne gnjav!

OLGA: Vrlo si ljubazan.

CULE: Hoćeš i večeras da se svadaš?

OLGA: Ja?! Smešno! Kad se ja svadam?

CULE: Ne svadaš se jer ja čutim i trpim, ali gundaš... Stalno gundaš...

OLGA: Pa dabome, sad kad sam ostarila, nisam ti dobra. Sad i gundam i svadam se, a nekad si trčao za mnom...

CULE: Ja? Da drugarica nije nešto pobrkala? Ako je u pitanju ko je koga jurio, onda to sigurno nisam bio ja.

Pretapanje na scenu iz pete emisije- "klupa".

CULE: *(Off - unutrašnji monolog)* Kažu, da čovek kad je zaljubljen, gleda ptice... i oblake... A ja ni

belu mačku ne vidim koliko sam tužan.
Sećam se ranije... kad me zagrli... Da nije
Amazonca, rekao bih joj: zagrli me bar još
jednom Olgice... Pritisni mi ponovo nos
palcem i šapni: Cule, blesane moj!... Gle,
vrabac! Može li se i vrabac smatrati pticom?

U kadar uđe Olgica i sedne do njega.

- OLGA: Cule, šta ćeš ti tu?
CULE: Olgice! Baš sam mislio na tebe.
OLGICA: Na mene?
CULE: (Savlađujući se) Onako... Usput... Mislio sam
nešto o proizvodnji u našem preduzeću, pa
slučajno... odlete misli.

Olgica mu pritisne nos palcem i nasmeje se.

- OLGA: Cule, blesane moj!
CULE: Ne! Ne govori to, Olgica! (Okrene glavu).
OLGA: Šta ti je? (NACIONALNA BIBLIOTEKA CRNE GORE DURDE)
Što su ti oči
suzne? Da te nisam povredila noktom?
CULE: Nisi... Valjda prašina... Amazonac je kod nas
kod kuće.
OLGA: I ja sam pošla... Ali šta ćeš ti onda ovde?
CULE: Pošao sam u kancelariju... pa samo da
popušim... Idi - čekaćete.
OLGA: Šta je to sa tobom, Cule?
CULE: Sa mnom?! Ništa. Tamo su i Medeni...
Mira... Dana...
OLGA: Neka... Posedeću malo sa tobom. Vidi! Vidi
vrapčić!
CULE: I ti voliš da gledaš ptice?
OLGA: Volim. Tako je mali!
CULE: A oblake?
OLGA: Šta - oblake?
CULE: Gledaš li i oblake?

OLGA: Pa gledam kad su lepi.
CULE: Blago Amazoncu!
OLGA: Zašto Amazoncu?
CULE: (Zbuni se)... Mislim... lep je članak napisa
OLGA: Talentovan je on...
CULE: Znaš, Olgice... Možda sam i ja talentovan
Možda ne za pisanje... ali, čini mi se, da
bio u stanju da napravim nešto izvanredno... neki podvig... Eto, tu osećam kako
nešto budi u meni, a ne znam šta.
OLGA: To je lepo.
CULE: Misliš?! Ponekad zaželim da se žrtvujem
Da kažem, recimo, Olgice, evo ti moj život
raspolazi njim... Ovako je nekoristar
prazan.
OLGA: Cule?!
CULE: Ne... ovaj... nisam mislio na tebe... Govor
uopšte... Ali NACIONALNA BIBLIOTEKA CRNE GORE BURBE bih da postanem ne
drugo... ne da prodem kroz život k
nepoznati prolažnik.
OLGA: Govoriš vrlo čudno... Ali je lepo.

Pretapanje na njih dvoje.

ČIKA MIĆA: Cule, izvoli. Božidare, donesi piće slajeniku.
BADŽA: (Star je) Hoćete li da predete na špicere?
OLGA: Vino mu stvara kiselinu.
CULE: E, daj vino... u inat. Nego, ja vas gledam
celo veče, poznati ste mi, a ne mogu da
setim odakle.
ČIKA MIĆA: Tukao si se sa njim, Cule. Dok je bio mlađi
bio je opasan siledžija, a posle je otišao
ugostiteljstvo.
CULE: Badža?!

BADŽA: Badža, dabome. Ali, ne spominjite... Čov

- u mladosti pravi svakakve gluposti.
- CULE: Bože - Badža! Dozvoli da te poljubim!
Drugovi, hteo bih da vam ispričam jedan trenutak iz svoje prošlosti.
- MILICIONER: (Miki) Druže Miko, drug Pokorni će opet da se hvali kako je pohvatao siledžije.
- MIKA: Pusti ga i jedi.
- MILE: Dosadilo mi je... Hvali se, a jasno je da sam ja rešio taj slučaj. Ja.
- MIKA: Šta možeš - svaki čovek ima po neki uspeh, koji celog života drugima gura pod nos.
- CULE: U to vreme, svima je zadavao strah ovaj ovde Badža.
- BADŽA: Nemojte, druže Cule...
- CULE: Jeste. Ne budi skroman - zadavao si. Ali, ja se nisam bojao. Je l'da, Medeni?
- MEDENI: Bar večeras mene ne mešaj.
- CULE: Nisam se ja bojao. I kada je jednog dana on... MILICIONER: Badža, oteo Olgi tašnu, ja sam otisao da se obraćunam sa njim.

Pretapanje. Scena iz pete emisije - obraćun sa Badžom.

- CULE: Ne mrdaj! (*Tišina*) Ne kreći se!
- TOMA: Ima pucaljku... Andeo!
- FILOZOF: Nokat - što rekao filozof...
- CULE: Ne mrdaj! Niko da se nije pomakao! Ko sveće u čiracima da stojite. Medeni, pretresi ih i nadi tašnu!
- MEDENI: Ne smem ja, Cule!
- CULE: (*Više u bezgraničnom strahu*) Tašnu da vidim!
- MIKA: Čestitam, druže Pokorni!...
- CULE: Ne mrdaj ni ti! Miko!
- MIKA: Ali, druže Pokorni...
- CULE: A sad mi znaš ime?! Setio si se. (*Badži*) A ti, što mi sad ne kažeš: Beži sa klupe. Uplašio si

se... Od Culeta si se uplašio... (*Zanos i oduševljenje i divljenje prema samom sebi*)
Cule može da bude najjači! Ne mrdaj! trepavicom niko da mrdne kad Cule govo
Dok izbrojim do tri - tašnu da vidim!

BADŽA: Sto se ljutite? Žumanac, daj tašnu!

ŽUMANAC: Ali Badžo...

BADŽA: Daj tašnu drugaru kad govorim...

Žumanac baca tašnu.

... Izvinite, to je bila šala.

CULE: Aja, šala!

MEDENI: (*Tiho*) Cule, hajdemo sad!

CULE: Ne mrdaj ni ti! Ovo je moj trenutak! idem nikud dok im sve ne kažem.

MEDENI: Cule, poludeo si...

CULE: Celog života sam se plašio... Plašio sam majke, oca, ispitnog... A sada se ne bojim hoću hoću *čitati* čitam! Da govorim, svi me slušaju... Pazljivo da me slušaju.

Medeni se sjuriiza šanka i sedne na pod kraj čika Mića. Okreće telefon.

ČIKA MIĆA: (*Tiho*) Jao bože, šta je Culetu!

MEDENI: Leći komplekse, čika Mićo.

ČIKA MIĆA: Da nije preterao sa lečenjem?

MEDENI: (*Tiho*) Amazonac, ti si?

Maska.

AMAZONAC: Šta je, Medeni?

MEDENI: Upali smo među siledžije, Amazonac... Ja Cule.

AMAZONAC: Šta trućaš.

MEDENI: Cule me je naterao... Sada se obračunava s njima.

AMAZONAC: Jao, Medeni... Brani ga dok ja ne dodem.
MEDENI: Javi miliciji - kafana "Raviojla".

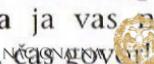
AMAZONAC: Javi ti, ja nemam vremena. Žurim tamo.
Kaži tim siledžijama ako neko dirne Culeta,
zaboraviću na teoriju, pa kad počnem ja
praktično da ih obradujem...

MEDENI: Nema pomoći... I Amazonac je počeo govor.
U kafani je i dalje tajac. Cule zanesen drži govor.

CULE: Ne, ne, čutite druže direktore. Badža treba to
da shvati: i od najjačeg postoji jači... Treba
samo skupiti snage, savladati komplekse.
Uzmite mene za primer.

Medeni telefonira - sa druge strane Milicioner.

MEDENI: Ali, molim vas, požurite - situacija je
strašna! Cule drži govor!

MILICIONER: Ništa ja vas ne razumem: čas kažete
siledžije, Ko govor!

MEDENI: Cule.

MILICIONER: A kome govor?

MEDENI: Badži i njegovoj bandi.

MILICIONER: Badži! Jao, tu pticu tražim već danima.
Zadržite ih dok ne dodem.

Zatvori telefon.

Maska.

MEDENI: Ja da ih zadržim. (*Hoće da proviri*)

ČIKA MIĆA: Ne proviruj, strašno je! Cule izgleda nije
pri sebi.

Cule i dalje drži govor.

CULE: U životu je ljubav najvažnija. Ljubav prema
društvu, drugu, devojci... Vi mislite -
revolver je ohrabrio Culeta! Glupost! Šta

- znači jedan stari pokvareni revolver.
- MEDENI: Ćuti Cule.
- CULE: (Zanet) Ja sam sad jak iznutra.
- BADŽA: Filozofe, šta je on rekao za pucaljku.
- FILOZOF: Rekao je - pokvarena, šefe. Isto je rekao Aristotel.
- BADŽA: Znači - plaši me praznom pucaljkom.
- MEDENI: Cule, beži!
- CULE: Ne mrdaj!
- BADŽA: Badžu plašiš? (Zgrabi ga za jaknu i digni) Uhvatite debelog i nosite u podrum.
- CULE: Ne! Jao, mila moja majko!
- BADŽA: Ovog ču ja sam! Niko drugi da nije mrdnu iz kafane.

Iznose Culeta i Medenog.

- ČIKA MIĆA: (Lupa po telefonu) Alo, alo! Jao, prebiće na Culeta! Halo, haloo!
- MIKA: Druže! mi gledimo kad donosimo su o ljudima. Gresimo
- LJUBA: Samo to ipak nije normalno.

Upada Amazonac kao vihor.

- AMAZONAC: Gde je? Gde su?
- ČIKA MIĆA: Odvukli su ih Amazonac. Mnogo se bojin
- AMAZONAC: Ko samo pipne Culeta i Medenog, odun reće kao država u komunizmu.

Pojuri napolje, ali se sudari sa Miletom.

- MILICIONER: Stoj! Ne mrdaj!
- AMAZONAC: Ne zaustavljam me!
- MILICIONER: Gde su Badža i njegovi?
- ČIKA MIĆA: Imaju jedan podrum u blizini...
- AMAZONAC: Za mnom! Čika Mićo, kreni!
- MILICIONER: Stoj! Milicija ide napred! Građani mora

ju biti bezbedni.

Oni odjure.

Objekat: podrum. U sredini stoje leđa uz leđa Cule i Medeni. Okolo šetkaju polako i zagledaju ih sa uživanjem siledžije.

CULE: Jao, mila moja majko.

MEDENI: Molio sam te da mene ne zoveš.

CULE: Pozdravi Olgicu, Medeni.

MEDENI: A ko će Miru da pozdravi?

BADŽA: Znači, to je taj dasa što hoće Badžu da radi!

ZOKI: Badžo, ne sekiraj se, lebati, imaš slabo srce, pa pobesniš...

BADŽA: Pobesnim... dabome...

TOMA: Pa onda počneš da biješ, pa da biješ...

ŽUMANAC: (Zakikoće se) Jao, što volim kad je smešno...

CULE: Mila moja majko... Medeni, bojiš li se?

BADŽA: Drugari, ko će prvi da počne?

FILOZOF: Počinje uvek glav/ zekao je Neron.

CULE: (Vrisne) **Medeni, udri!** Bar nekome Zub da isteram!

Njih dvojica jurnu. Gužva. Odjednom pištaljka. I upadaju Milicioner, Amazonac i čika Mića.

MILICIONER: Stoj! Svi da mi stojite kao svilene bubice!... Ko svilene bube!

AMAZONAC: Cule! Medeni!

CULE: Amazonac!

Cule padne u nesvest Amazoncu u naručje.

PRETAPANJE

CULE: ... A onda ga ja svežem, i predam miliciji.

BADŽA: Pa nije bilo baš tako, ja sam vas kao džak odneo u podrum.

CULE: Ti mene?! Smešno!

BADŽA: Odneo sam. I prebio bih vas, da nije upala

milicija.

AMAZONAC: E, nije milicija, nego ja sam rasčistio stvar.

MEDENI: Ja sam ga udario glavom u stomak.

MILE: (Miki) Neverovatno, molim vas, kako izmišljaju, a zna se da sam ja...

MIKA: U životu svako ima svoju verziju događaja. To ti je kao istorija...

CULE: ... U ostalom, dozvolite, kad sam već ustao i da završim svoj govor. Ja danas odlazim u penziju... Rekao bi čovek: obična stvar, svakodnevna, ali drugovi, u penziju se odlazi samo jednom u životu...

TOMA: Kolega, ja neću moći više da slušam Pokornog.

ZOKI: Ako ste završili sa večerom, da se polako izvučemo.

TOMA: Najbolje! TI STAR BIBLIOTEKA OPŠIRNI ČRNOJEVIĆ strašno gnjave. Valjda su tako šTEDUGO pamte.

CULE: Prvu čašu želim da dignem za svoju drugaricu, vernog saputnika u životu...

OLGA: Ne pij toliko, ko će ovde da ti kuva kamilicu...

CULE: (Tiho) Ne čantraj. (Glasno) ... Saputnika u životu koji mi je ulepšavao trenutke odmora... (Tiho) Ne prolivaj to vino - misliš da ne vidim. (Glasno) Ali i ja sam njoj bio zahvalan i nikada za tolike godine života nisam pogledao ni jednu drugu ženu. (Aplauz)

ZAZA: (Riki) Da sam znala da će biti ovako dosadno, ne bih ni dolazila.

RIKI: Šta možeš - smeši se i kad ti je dosadno... Podigni čašu kao da nazdravljaš slavljeniku - red je.

- ZAZA: (Diže času) Mnogo je dosadno. (Nasmeši se)
Živeli, druže Pokorni.
- OLGA: Nazdravljuj tu koleginice.
- CULE: ... Hvala. Gde sam ono stao? A da... I kao što
rekoh, nikad ni jednu...
- Pretapanje na sekvencu "automobili".*
- Automobil. U njemu Medeni i Rikica napred - a na zadnjem
sedištu Cule i Zaza. U pozadini na roru promiče drum -
sumrak.
- RIKI: Ja strašno volim izlete! (Maše nekom napolju)
Uuuu!
- MEDENI: (Zgrabi joj ruku i uvuče unutra) Ne morate baš
svakom da mašete!
- RIKI: Zašto?
- MEDENI: Skrećete pažnju - videće nas.
- RIKI: Pa šta?!
- CULE: Medeni hoće da NACIONALNA BIBLIOTEKA CRNE GORE BURBE skrećete pažnju na
nas, to jest GRĐAVCI nas na njega... a on gubi
pažnju pa ne može GRĐAVCI voziti.
- ZAZA: Druže Pokorni... nemate ništa protiv, da
vam se naslonim na rame? Čim se duže
vozim kolima, meni se drema. (Namešta se)
- CULE: Pa... ovaj... ako hoćete podmetnuću vam
kaput s druge strane, pa se naslonite na
dovratak.
- ZAZA: Lepše mi je ovako... Ali vi budite pristojni
ako ja zaspim.
- CULE: Kako: pristojan?
- ZAZA: Jao, opasan je! Rikice, drug Pokorni je
strašan!
- CULE: Nisam, majke mi!
- RIKI: Poznajemo mi takve! I drug Medeni se sve
pravi da gleda u drum... a vidim ja šta on
misli...

- MEDENI: Ja?! Ne mislim ništa, časna reč! Dve misli n
mogu da povežem. Je l' da, Cule?!
- CULE: Šta ti meni: Cule?! Ko da je meni ne zna
kako.
- RIKI: Samo da znate: čim večeramo - nazad!
- CULE: Možemo mi i pre većere. Porazgovaramo s
Amazoncem i - gotovo!
- MEDENI: Pametno! Ja neću ni da razgovaram... D
popravim nešto oko kola... pritegnem... p
nazad!
- ZAZA: (Polusanjivo) Ne izmiči se stalno!
- CULE: (Za sebe) Jao, mila moja majko!... Daj ga
Medeni... Što miliš?!

Pretapanje na salu.

- CULE: (Drži govor i piće)... U takvom životu mirnon
i bez trzavica...

Opšti plan - skoro više nikog ne ma u sali.

- ACA: (Bati, tih... Da idemo...) Vino je kiselo, kao da
je podružnica kupovala neko polovno upol
cene...
- BATA: A i dosadno je... Koga interesuje kako je on
proživeo život... Kreći.
- ĆURE: Samo da uvijem dva tri parčeta... imam
kuće...

*I oni se polako izvlače - sto ostaje prazan. Samo u vrhu sedi
Cule, Medeni i Amazonac.*

- CULE: (Drži govor)... Put kojim sam prošao sličan je
putu mnogih ljudi. Ono što sam učinio za
ovaj kolektiv, možda nije mnogo, ali važno
je da se ne zaboravi... jer je i moj rad ostao
uzidan u neki temelj naše zajednice. Zato
vam od srca zahvaljujem na ovom ispraćaju

i nadam se...

AMAZONAC: Cule! Cule, ne uzbuduj se - svi su otišli.

CULE: Kako otišli... Da... A Olga?

MEDENI: Odvela je tvoje stare.

CULE: Znači... vreme je... (*Polako seda*)

AMAZONAC: Ostali smo nas trojica... Oni mlađi... imaju druga posla... Da krenemo i mi?

Sede i dalje, tiho... Tužno.

MEDENI: Ne zaboravi poklon... kolektiva...

CULE: (*Odsutno*) Poklon? Lepo...

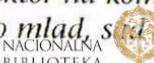
MEDENI: Džezva i dve šoljice za kafu... lepe šoljice... I štap... To je kao šala... da se poštapaš...

CULE: Lepe stvari... korisne...

AMAZONAC: ... Da krenemo...

Oni polako odlaze. Ostaje prazan sto.

Pretapanje na rir projektor na kome je ona ista ulica kojom je nekad Cule išao kao mlad, sada njom idu njih trojica.

CULE: Znači... Sutra ne mora da se ustaje za posao... Baš fino... spavaću do deset...

AMAZONAC: Bar ćeš se odmoriti... I ja jedva čekam penziju... Za mesec, dva - eto i mene...

MEDENI: Kad je sunčano, naći ćeš nas na klupi kraj vodoskoka. Da znaš što čika Mića zna neke priče...

CULE: Amazonac... ti pripazi da onaj mali ne zabrila nešto sa onim kontigentom za izvoz... Ugovor je dobar, ali ta firma samo traži zakačaljke. Skreni mu pažnju - neću da mi zabrila taj posao.

AMAZONAC: Ne brini.

CULE: Najvažniji su termini. Ja sam juče podviknuo njihovom predstavniku. Kažem: kroz mesec dana hoću da vidim... da... to će mali

da vidi...

AMAZONAC: Dobro, drugari, ja ču levo.

MEDENI: Ja desno... Rastanak na čošku - kao i uvek za ovih pedesetak godina. Zdravo. Svatite.

AMAZONAC: Večeras smo kod Culeta - subota je.

MEDENI: Tačno... Zdravo. (*Ode*)

AMAZONAC: Zdravo. (*Pode*)

CULE: Amazonac... trenutak... Znaš šta... Doći ču ja u ponedeljak u kancelariju. Moram ja da doteram do kraja te ugovore... bojim se - zabrljaće... Ako može - honorarno... u redu... ako ne može - radiću onako... da pomognem malom. Čuti... Idi...

Cule ostaje sam... Ide polako ulicom. Mrmlja tiho, kroz eho...

... Zbogom, građani... Zbogom grade moj rodni... Odlazi vam na odmor Cule Pokorni... Odlaze Medeni i Amazonac... Odlazi ~~čela~~ moja generacija... Dali smo ti, grade, ~~onoliko~~ koliko smo umeli... i mogli. Možda smo i grešili... ali smo grešili čista srca... Ne, ne zahvaljujte, ne tražimo... Dovoljno je da nas se ponekad setite...
(Muzika)

Cule izlazi iz kadra.

TO Kraj poslednje priče...

PRETAPANJE

*Opet smo u maloj Culetovoj sobi kao na početku prve priče.
On sedi na krevetu. Kraj njega - Olga, Medeni i Amazonac.*

CULE: ... Tako je prošao život... (*Vrisne*) Razbiću ga! Razbiću to prokletno ogledalo! Da nije njega, mnogo što šta bi drukčije izgledalo...

On se otima da ustane.

AMAZONAC: (*Smeje se*) Ne glupiraj se, Cule! Ne izmišljaj ogledalo i ne krivi pretke za ono što si ti brlja.

CULE: Vidi ovoga?! Mnogo si mi, Amazonac, pametan!

MEDENI: Smiri se, Cule... Daj ti to ogledalo Caletu, i gotovo.

CULE: Medeni, ne mešaj se... Sa tobom imam drugi plan... Imaš specijalan zadatak.

MEDENI: Ja? Nemoj, Cule, molim te opet mene...

CULE: Nego stvarno, gde je Cale?

OLGA: U svojoj sobi... Znaš, Cule, to stvarno nema smisla. Slušam te tvoje priče i nigde našeg sina da spomeneš.

CULE: Nisam spomenuo Caleta? Nemoguće!

AMAZONAC: Nisi.

CULE: Jao, sunce tatino! Sačekajte samo nešto da mu kažem.^(Viče) Cale, Cale!

PRETAPANJE

BIBLIOTEKA
CRNE GORE
DURDE
CRNOJEVIĆ

Pred televizorom sedi Cale - Cule kao mlad - gleda i pevuši. Ulazi Cule - trik snimak.

CULE: Cale, sine!

CALE: Molim, čale?

CULE: Ocu se ne govorи "čale", klipane jedan!

CALE: Izvini, čale... hoću da kažem - taticе.

CULE: Hteo bih nešto sa tobom da razgovaram.

CALE: Jao, mila moja majko... Opet će da grdi.

CULE: Vidi klipana, isti tata - čak govorи i "Jao mila moja majko"!

CALE: Šta si hteo, tata?

CULE: Hteo bih da ti dam neke savete za život.

CALE: Vrlo rado, tata, ali žurim - imam sastanak u

školi - spremamo se za radnu akciju.

CULE: Sastanak za radnu akciju?

CALE: Da. Naša škola je primila neke obaveze, pa da podelimo zaduženja, napravimo analize, a posle ćemo kolektivno na igranjac... Ćale, mnogo je lepo ovog proleća...

Cule izleti iz njegove sobe. Utrči u svoju i zastane pred ogledalom.

CULE: (Tiho) Kaže: "Lepo je ovog proleća"... Svako proleće je lepo!... Razbiću te! Razbiću te da iz tebe ne izviruju više naopaki savetnici!... Da i ja jednog dana ne provirim svome Caletu!

Udari i razbije ogledalo. Počinje odjavna muzika: ekipa izlazi iz studija - preko njih imena. Na kraju - Autor i Cule - u duploj eksponiciji - ogledalo.

ZATAMNJENJE

Kraj

Serija "Ogledalo građanina Pokornog" krenula je u program Radio televizije Beograd, za celo jugoslovensko područje, 01.februara 1964. godine u 20,30 časova.

Autor scenarija i reditelj bio je Radivoje Lola Đukić, asistent reditelja Milica Jocić, sekretar režije Nada Peternek, scenograf Dragoljub - Miki Lazarević, kostimograf Jelisaveta - Beti Gobecki, za kamerama su bili Nikola Đonović, Vojislav Lukić i Duško Stefanović.

Culeta Pokornog i sve pretke Pokornih igrao je Mija Aleksić, Amazonca Ljuba Tadić, Medenog Đokica Miljković, Olgu Branku Mitić, Danu Danica Aćimac, Miru Marija Milutinović, majku Žene igrala Olga Ivanović, oca Joviša Vojnović a dedu Branko Đorđević.

Uhvaćeni i sačuvani momenti i likovi sa snimanja serije "Ogledalo građanina Pokornog" nalaze se na fotografijama koje slede:

NACIONALNA
BIBLIOTEKA
CRNE GORE
DURDE
CRNOJVIC

Mija Aleksić

NACIONALNA
BIBLIOTEKA
CRNE GORE

DURDE
CRNOJEVIĆ

Branka Mitić, Mija Aleksić

Mija Aleksić
NACIONALNA
KUĆA
CRNE GORE
COLE POKORNI
DURDE
CRNOJEVIĆ

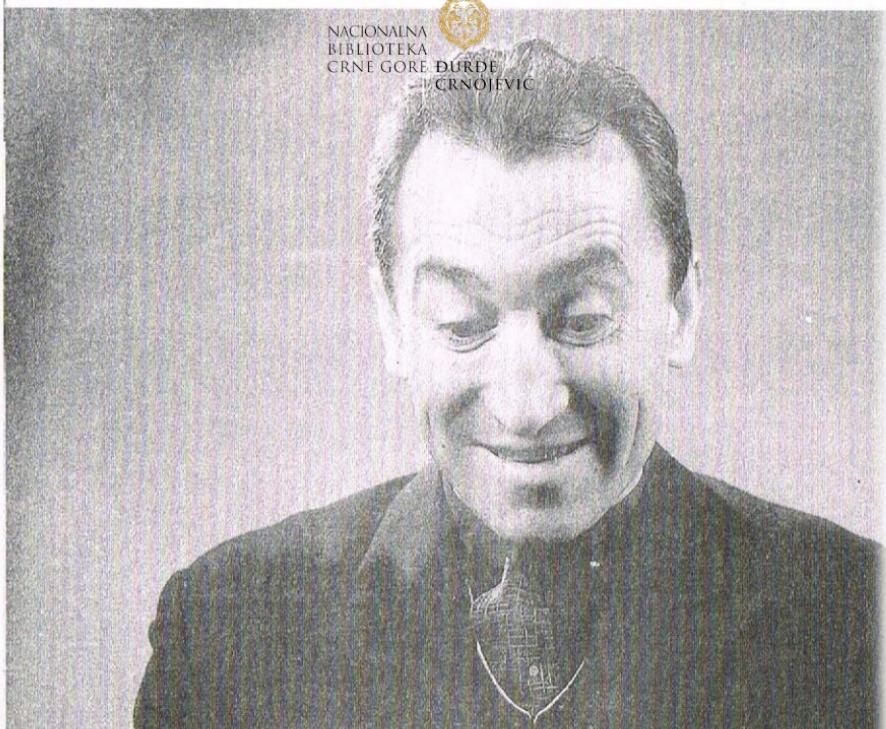

Olga Ivanović, Joviša Vojnović, Mija Aleksić

Mija Aleksić kao CULE POKORNI

NACIONALNA
BIBLIOTEKA
CRNE GORE ĐURĐE
ČRNOJEVIĆ

Mija Aleksić

Ljuba Tadić kao AMAZONAC

Mija Aleksić kao CULE POKORNI

Dokica Milaković kao MEDENI, Ljuba Tadić kao AMAZONAC

Marija Milutinović, Danica Aćimac, Đokica Milaković,
Branko Đorđević Ljuba Tadić

BIBLIOTEKA
CRNE GORE ĐURĐE
CRNOHAĆ

Olga Ivanović, Joviša Vojnović, Branko Đorđević, Mija Aleksić

Mija Aleksić

Branka Mitić, Danica Ačimac, Ljuba Tadić

RADIVOJE LOLA ĐUKIĆ KOMEDIOGRAF I SATIRIČAR¹

(*Odlomak teksta profesora Slobodana Stojanovića*)

Po mom mišljenju, najcelovitiji i najuspeliji komedografski rad Lole Đukića je scenario za TV seriju "Ogledalo grada{nina} NACIONALNA BIBLIOTEKA "POKORNog". U ovom delu on je uspeo da uspostavi deflikatnu ravnotežu između svoja dva talenta - humoriste i satiričara. Oni se u Pokornom ne suprotstavljaju jedan drugom, već rade sloški, u četiri ruke... Humorista se čuva preteranog karikiranja; satiričar se uzdržava od satiričkog patosa: uspostavljena je fina kombinacija podmsmevanja i ismevanja...

Humorističko-satiričnim krugom obuhvaćen je niz tema "iz života jednog našeg običnog i izmišljenog grada{nina} od njegovog detinjstva do starosti" - od ličnih i porodičnih briga, opsesija i nedoumica: vaspitanja dece, ljubavne patnje, iskušenja braka, svakidašnje radosti i jadikovke, kako se izboriti sa nemaštinom, kako da se udesi da život bude snošljiviji

¹ Deo teksta profesora Slobodana Stojanovića napisan za Zbornik radova sa naučnog skupa održanog na Cetinju 13. i 14. juna 1997. pod nazivom "Radivoje Lola Đukić - jugoslovenska odiseja".

i bolji, do problema ozbiljnije drutšvene patologije, sa svim njenim benignim rugobama i gukama i dubokim malignim metastazama. Iz deset vedrih priča o građaninu Pokornom mogao bi da se sačini pregledan popis tema koje su odvajkada na tapetu naših humorista i satiričara - od Sterije, Domanovića i Sremca, do Nušića, Čopića, Viba i Radovića. Po dalekom uzoru na Nušićevu "Autobiografiju", priča o Pokornom je skladno komponovana. Struktura je propustljiva i otvorena za bezbrojne digresije, koje se, međutim, ne račvaju i ne gube u stranputicama i čorsokacima, nego slivaju, moglo bi se reći, u romanesknu celinu.

U Pokornom je Lola skladno složio omiljeni diskurzivni komentar sa zaošijanom komedijskom maticom. Bez straha od stilskog purizma, on je pokrenuo i smenjivao autorski komentar i fusnote, monolog i unutrašnji glas glavnog junaka, imaginarni dijalog sa precima iz ogledala, razne komedijske forme i strukture, od skečeva do vrlo razvijenih komedijskih skica i integrala. Ovaj vedri i razigrani dekameron sadrži deset vrlo efektnih vodvilja, koji bi, svaki za sebe, mogao da bude celokupna komedija. Glavni front radnje se širi u koncentričnim krugovima. Krivulja priče glavnog junaka se lako prati u dve projekcije: horizontalno kroz vreme (od detinjstva do starosti), i vertikalno (od duboko intimnih i ličnih, porodičnih, bračnih odnosa i nesporazuma, do zamršenih socijalnih i društvenih odnosa i konflikta društva). Pred ogledalom u kome se ogleda sam sa sobom, ali i u produženoj retrospektivi sa svim Pokornima, prošlim i budućim, sudbina Pokornih se ironično sagledava kao ponavljanje većito istog. Nije slučajno Lola za najstarijeg porodičnog savetnika Culeta Pokornog uzeo onog pretka baš iz 1900. godine: biće da je htio da pokaže kako

naš vek protiče uzalud, i koliko se malo promenilo u naravima ljudi i običajima doba.

Satirički elementi u "Gradaninu Pokornom" su uzdržani jer se slabosti, mane i poroci ljudi, kao i gnušobe i nakaznosti doba, sagledavaju u ramu sporog, možda i nikakvog, ukupnog napretka. Lola voli svog junaka - u "Ogledalu gradanina Pokornog" više nego u drugim komedijama i televizijskim serijama. On Culetu Pokornom dodaje dvojicu bočnika - Medenog i Amazonca, Sanča Pansu i Don Kihota. Zajedno čine razigrani komički trio, čije se različite sudbine, određene naravima, dispozicijama i karakterima, šire satirički rakurs i obezbeduju humornu raznovrsnost i svežinu. Tri musketara, tri ugursuza! (Setimo se da su uz maestralnog Miju Aleksića, Medenog i Amazonca igrali dvojica toliko razmaknutih i različitih glumaca kao što su Đokica Milaković, bufo-majstor i tanc-komičar i Ljuba Tadić, dramski junački tragičar, Srećković i Nesrećković).

Osim što se koristio raznovrsnim komedijskim prosedeima, Lola je u "Ogledalu gradanina Pokornog" suvereno ovладao mogućnostima i tehničko izražajnim prednostima TV medija - trikom, grafikom, hromakijem, usporavanjem i ubrzavanjem slike, duplom ekspozicijom, miksom i montažom tona, stavljući ih u kreativnu funkciju. Strast za novotarskim istraživanjima mogućnosti i specifičnosti jezika i izraza TV medija i novih oblika komedijske ekspresije, Lola je doveo do najvišeg dometa u svom poslednjem većem radu na TV, u zabranjivanoj komediji "Nevidljivi čovek"...²

² Tema koju sam zadao svom radu: "Radivoje Lola Đukić, komediograf i satiričar", može se sagledati i produbiti tek u komparativnom istraživanju satiričkih elemenata u drugim Lolinim delima, pre svega televizijskim serijama i romanima.

RADIVOJE LOLA ĐUKIĆ
OGLEDALO GRAĐANINA POKORNOG

*Kompjuterska obrada i likovno
rešenje korica*

Dejan Milojević

Korektor i lektor
Jasmina Jovanović

Tiraž:
500 primjeraka

Štampa
"PRINT" Podgorica
BIBLIOTEKA
CRNE GORE DURDE
CRNOJEVIĆ

СИР- Каталогизација у публикацији
Централна народна библиотека Републике
Црне Горе "Ђурђе Црнојевић", Цетиње

886.1./.2-22

ĐUKIĆ, Radivoje - Lola

Ogledalo gradanina pokornog/Radivoje Lola Đukić; priredila Jelena Đukić. - Cetinje: Centralna narodna biblioteka "Đurde Crnojević"; Podgorica: Kulturno - prosvjetna zajednica, 2000 (Podgorica:Print). -IX, 317 str.; 21cm. - (Biblioteka Posebna izdanja/ Centralna narodna biblioteka "Đurde Crnojević", Cetinje; knj.43)

Tiraž 500. - Riječ priredivača: str. V.- Fenomen Radivoje Lola Đukić/
Slobodan Stojanović: str. VI. - Jedan čovjek zabavlja celu zemlju/Borislav
Mihajlović Mihiz: str. VII-IX.- Radivoje Lola Đukić -komediograf i
satiričar: (odlomak teksta profesora Slobodana Stojanovića): str. 315-317.